

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

UNIVERSITY OF PIRAEUS

ΤΜΗΜΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ (ΜΒΑ)

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ ΛΙΑΝΙΚΟΥ
ΕΜΠΟΡΙΟΥ**

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΑΚΡΗΣ

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΑΡΤΙΚΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

ΒΕΒΑΙΩΣΗ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

«Δηλώνω υπεύθυνα ότι η διπλωματική εργασία για τη λήψη του μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών, του Πανεπιστημίου Πειραιώς, στη Διοίκηση Επιχειρήσεων : MBA» με τίτλο:

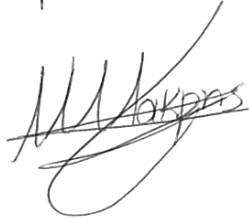
«...Χρηματοοικονομική ανάλυση...εταπεινω...του...ελλάδας...» και εργασιών

έχει συγγραφεί από εμένα αποκλειστικά και στο σύνολό της. Δεν έχει υποβληθεί ούτε έχει εγκριθεί στο πλαίσιο κάποιου άλλου μεταπτυχιακού προγράμματος ή προπτυχιακού τίτλου σπουδών, στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό, ούτε είναι εργασία ή τμήμα εργασίας ακαδημαϊκού ή επαγγελματικού χαρακτήρα.

Δηλώνω επίσης υπεύθυνα ότι οι πηγές στις οποίες ανέτρεξα για την εκπόνηση της συγκεκριμένης εργασίας, αναφέρονται στο σύνολό τους, κάνοντας πλήρη αναφορά στους συγγραφείς, τον εκδοτικό οίκο ή το περιοδικό, συμπεριλαμβανομένων και των πηγών που ενδεχομένως χρησιμοποιήθηκαν από το διαδίκτυο. Παράβαση της ανωτέρω ακαδημαϊκής μου ευθύνης αποτελεί ουσιώδη λόγο για την ανάκληση του πτυχίου μου»

Υπογραφή Μεταπτυχιακού Φοιτητή Ονοματεπώνυμο

Μακρής Νικόλαος

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η συγκεκριμένη διπλωματική εργασία αποτελεί μια προσπάθεια εφαρμογής της θεωρίας της ανάλυσης των λογιστικών καταστάσεων στις εταιρίες του κλάδου του λιανικού εμπορίου (supermarkets).

Πιο συγκεκριμένα επιδιώκονται οι παρακάτω σκοποί:

- Η ανάλυση του διεθνούς και εγχώριου οικονομικού περιβάλλοντος, με στόχο να διαπιστωθούν οι συνέπειες του εξωτερικού περιβάλλοντος στον κλάδο και στις εταιρίες που τον απαρτίζουν.
- Η ανάλυση του κλάδου του λιανικού εμπορίου μέσω του σχολιασμού των κύριων προσδιοριστικών παραγόντων του.
- Η ανάλυση των λογιστικών καταστάσεων των εταιριών μέσω της κριτικής διερεύνησης αριθμοδεικτών και πινάκων κίνησης κεφαλαίων.
- Η εξαγωγή συμπερασμάτων για τον κλάδο.

Η παρούσα εργασία αναφέρεται στη χρονική περίοδο 2013-2018 έχοντας ως πηγές προέλευσης των πληροφοριών, τις σελίδες των εξεταζόμενων εταιριών του κλάδου στο διαδίκτυο, τα ετήσια ενημερωτικά τους δελτία και τους ισολογισμούς του και η ελληνική βιβλιογραφία και αρθρογραφία.

Όσον αφορά τη διεθνή οικονομία, ο παγκόσμιος πληθωρισμός κινείται σε χαμηλά και σχετικά σταθερά επίπεδα και παγκόσμια οικονομία κατά τη χρονική περίοδο 2013-2018 παρουσίασε γενικότερα ευνοϊκή πορεία. Το ποσοστό ανεργίας στις προηγμένες χώρες παρουσιάζει γενικότερα πτωτική τάση. Στις ΗΠΑ, το Ηνωμένο Βασίλειο και την Ιαπωνία, κινείται σε σχετικά χαμηλές τιμές ενώ στις χώρες του ευρώ, αν και παρουσιάζει μείωση, βρίσκεται σε υψηλά επίπεδα. Η δημοσιονομική πολιτική στις προηγμένες οικονομίες, μετά τη συσταλτική κατεύθυνση που ακολούθησε από το 2011 έως το 2015, παρουσιάζει βελτίωση προσφέροντας ήπια στήριξη στην οικονομική δραστηριότητα.

Στην ελληνική οικονομία από το 2013 έως το 2018 παρατηρείται άνοδος του Α.Ε.Π. κάτι το οποίο δείχνει επιτάχυνση της οικονομικής δραστηριότητας καθώς η ιδιωτική και η δημόσια κατανάλωση αυξάνονται. Η απασχόληση το 2018 αυξήθηκε κατά 2% γεγονός που οφείλεται στην ανάκαμψη της οικονομικής δραστηριότητας. Τα έτη 2015-2017 παρουσιάζεται πρωτογενές πλεόνασμα ως ποσοστό του Α.Ε.Π. και η κατεύθυνση της ενιαίας νομισματικής πολιτικής ήταν διευκολυντική. Τα επιτόκια καταθέσεων στην Ελλάδα εμφανίζουν μια σταθερότητα.

Η οικονομική ύφεση επηρέασε αρνητικά των κλάδο των supermarket αφού περιορίστηκε το εισόδημα και κατ' επέκταση η αγοραστική δύναμη των καταναλωτών. Το χρονικό διάστημα από το 2017 έως το 2020, οι μεγάλες επιχειρήσεις στρέφονται σε νέες επενδυτικές κινήσεις και στρατηγικές ενώ η εγχώρια αγορά εκτιμάται ότι θα συνεχίσει την ανοδική πορεία που ξεκίνησε το 2017. Ο ανταγωνισμός στον κλάδο είναι ιδιαίτερα έντονος ειδικά μετά τον περιορισμό των καταναλωτικών δαπανών και την εξάπλωση του διαδικτύου ως μέσο διαφήμισης και ενημέρωσης για προσφορές.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΠΙΝΑΚΩΝ

	Σελίδα
Πίνακας 1 : Παγκόσμιο Α.Ε.Π. (ετήσιες εκατοστιαίες μεταβολές όγκου)	29
Πίνακας 2 : Παγκόσμιος πληθωρισμός (ετήσιες εκατοστιαίες μεταβολές όγκου)	37
Πίνακας 3: Ζήτηση και ΑΕΠ (2013-2018)	57
Πίνακας 4: Η εξέλιξη των τιμών στην Ελλάδα και τη ζώνη του ευρώ	59
Πίνακας 5: Δείκτες τιμών	60
Πίνακας 6: Μέγεθος εγχώριας αγοράς Supermarkets και Cashandcarry (1992-2018)	70
Πίνακας 7: Ζώνες πιστωτικού κινδύνου για το 2018	82
Πίνακας 8: Ασυνεπείς επιχειρήσεις (2017-2018)	82
Πίνακας 9: Ισολογισμός με κάθετη μορφή (2013-2018)	124
Πίνακας 10: Ισολογισμός με ανάλυση δεικτών % με έτος βάσης το 2013 (2013-2018)	125
Πίνακας 11: Ισολογισμός με ανάλυση κοινού μεγέθους (2013-2018)	125
Πίνακας 12: Κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης με κάθετη μορφή (2013-2018)	126
Πίνακας 13: Κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης με ανάλυση δεικτών % με έτος βάσης το 2013 (2013-2018)	126
Πίνακας 14: Κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης με ανάλυση κοινού μεγέθους (2013-2018)	126
Πίνακας 15: Ισολογισμός με κάθετη μορφή (2013-2018)	127
Πίνακας 16: Ισολογισμός με ανάλυση δεικτών % με έτος βάσης το 2018 (2013-2018)	128
Πίνακας 17: Ισολογισμός με ανάλυση κοινού μεγέθους (2013-2018)	129
Πίνακας 18: Κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης με κάθετη μορφή (2013-2018)	130
Πίνακας 19: Κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης με ανάλυση δεικτών % με έτος βάσης το 2018 (2013-2018)	131
Πίνακας 20: Κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης με ανάλυση κοινού μεγέθους (2013-2018)	131
Πίνακας 21: Ισολογισμός με κάθετη μορφή (2013-2018)	132
Πίνακας 22: Ισολογισμός με ανάλυση δεικτών % με έτος βάσης το 2013 (2013-2018)	133
Πίνακας 23: Ισολογισμός με ανάλυση κοινού μεγέθους (2013-2018)	134
Πίνακας 24: Κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης με κάθετη μορφή (2013-2018)	135
Πίνακας 25: Κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης με ανάλυση δεικτών % με έτος βάσης το 2013 (2013-2018)	135
Πίνακας 26: Κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης με ανάλυση κοινού μεγέθους (2013-2018)	136
Πίνακας 27: Ισολογισμός με κάθετη μορφή (2015-2018)	137
Πίνακας 28: Ισολογισμός με ανάλυση δεικτών % με έτος βάσης το 2018 (2015-2018)	138

Πίνακας 29: Ισολογισμός με ανάλυση κοινού μεγέθους (2015-2018)	139
Πίνακας 30: Κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης με κάθετη μορφή (2015-2018)	140
Πίνακας 31: Κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης με ανάλυση δεικτών % με έτος βάσης το 2018 (2013-2018)	140
Πίνακας 32: Κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης με ανάλυση κοινού μεγέθους (2013-2018)	141
Πίνακας 33: Πίνακας αριθμοδεικτών ΑΒ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε. (2013-2018)	142
Πίνακας 34: Πίνακας αριθμοδεικτών ΜΕΤΡΟ Α.Ε.Β.Ε. (2013-2018)	143
Πίνακας 35: Πίνακας αριθμοδεικτών ΜΑΣΟΥΤΗΣ Α.Ε. (2013-2018)	144
Πίνακας 36: Πίνακας αριθμοδεικτών Ι. & Σ. ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ Α.Ε.Ε. (2015-2018)	145

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Σελίδα

Διάγραμμα 1: Βασικά επιτόκια κεντρικών τραπεζών (01/01/2008-28/02/2019)	50
Διάγραμμα 2: Εξέλιξη εγχώριας αγοράς (2018-2021)	79
Διάγραμμα 3: Μεριδία αγοράς των εταιριών του κλάδου	80
Διάγραμμα 4: Αριθμοδείκτης συνολικής αποδοτικότητας της εταιρίας «ΑΒ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.» για τα έτη 2013-2018	146
Διάγραμμα 5: Αριθμοδείκτης αποτελεσματικότητας ιδίων κεφαλαίων της εταιρίας «ΑΒ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.» για τα έτη 2013-2018	146
Διάγραμμα 6: Αριθμοδείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας ενεργητικού της εταιρίας «ΑΒ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.» για τα έτη 2013-2018	147
Διάγραμμα 7: Αριθμοδείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας ιδίων κεφαλαίων της εταιρίας «ΑΒ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.» για τα έτη 2013-2018	147
Διάγραμμα 8: Αριθμοδείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας διαθέσιμων της εταιρίας «ΑΒ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.» για τα έτη 2013-2018	148
Διάγραμμα 9: Αριθμοδείκτης μέσης διάρκειας είσπραξης απαιτήσεων της εταιρίας «ΑΒ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.» για τα έτη 2013-2018	148
Διάγραμμα 10: Αριθμοδείκτης γενικής ρευστότητας της εταιρίας «ΑΒ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.» για τα έτη 2013-2018	149
Διάγραμμα 11: Αριθμοδείκτης άμεσης ρευστότητας της εταιρίας «ΑΒ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.» για τα έτη 2013-2018	149
Διάγραμμα 12: Αριθμοδείκτης μεικτού περιθωρίου κέρδους της εταιρίας «ΑΒ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.» για τα έτη 2013-2018	150
Διάγραμμα 13: Αριθμοδείκτης καθαρού περιθωρίου κέρδους της εταιρίας «ΑΒ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.» για τα έτη 2013-2018	150
Διάγραμμα 14: Αριθμοδείκτης δανειακής επιβάρυνσης της εταιρίας «ΑΒ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.» για τα έτη 2013-2018	151
Διάγραμμα 15: Αριθμοδείκτης παγιοποίησης περιουσίας της εταιρίας «ΑΒ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.» για τα έτη 2013-2018	151
Διάγραμμα 16: Αριθμοδείκτης συνολικής αποδοτικότητας της εταιρίας «ΜΕΤΡΟ Α.Ε.Β.Ε.» για τα έτη 2013-2018	152
Διάγραμμα 17: Αριθμοδείκτης αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων της εταιρίας «ΜΕΤΡΟ Α.Ε.Β.Ε.» για τα έτη 2013-2018	152
Διάγραμμα 18: Αριθμοδείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας ενεργητικού της εταιρίας «ΜΕΤΡΟ Α.Ε.Β.Ε.» για τα έτη 2013-2018	153
Διάγραμμα 19: Αριθμοδείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας ιδίων κεφαλαίων της εταιρίας «ΜΕΤΡΟ Α.Ε.Β.Ε.» για τα έτη 2013-2018	153
Διάγραμμα 20: Αριθμοδείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας διαθέσιμων της εταιρίας «ΜΕΤΡΟ Α.Ε.Β.Ε.» για τα έτη 2013-2018	154

Διάγραμμα 21: Αριθμοδείκτης μέσης διάρκειας είσπραξης απαιτήσεων της εταιρίας «ΜΕΤΡΟ Α.Ε.Β.Ε.» για τα έτη 2013-2018	154
Διάγραμμα 22: Αριθμοδείκτης γενικής ρευστότητας της εταιρίας «ΜΕΤΡΟ Α.Ε.Β.Ε.» για τα έτη 2013-2018	155
Διάγραμμα 23: Αριθμοδείκτης άμεσης ρευστότητας της εταιρίας «ΜΕΤΡΟ Α.Ε.Β.Ε.» για τα έτη 2013-2018	155
Διάγραμμα 24: Αριθμοδείκτης μεικτού περιθωρίου κέρδους της εταιρίας «ΜΕΤΡΟ Α.Ε.Β.Ε.» για τα έτη 2013-2018	156
Διάγραμμα 25: Αριθμοδείκτης καθαρού περιθωρίου κέρδους της εταιρίας «ΜΕΤΡΟ Α.Ε.Β.Ε.» για τα έτη 2013-2018	156
Διάγραμμα 26: Αριθμοδείκτης δανειακής επιβάρυνσης της εταιρίας «ΜΕΤΡΟ Α.Ε.Β.Ε.» για τα έτη 2013-2018	157
Διάγραμμα 27: Αριθμοδείκτης κάλυψης τόκων της εταιρίας «ΜΕΤΡΟ Α.Ε.Β.Ε.» για τα έτη 2013-2018	157
Διάγραμμα 28: Αριθμοδείκτης παγιοποίησης περιουσίας της εταιρίας «ΜΕΤΡΟ Α.Ε.Β.Ε.» για τα έτη 2013-2018	158
Διάγραμμα 29: Αριθμοδείκτης συνολικής αποδοτικότητας της εταιρίας «ΜΑΣΟΥΤΗΣ Α.Ε.» για τα έτη 2013-2018	159
Διάγραμμα 30: Αριθμοδείκτης αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων της εταιρίας «ΜΑΣΟΥΤΗΣ Α.Ε.» για τα έτη 2013-2018	159
Διάγραμμα 31: Αριθμοδείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας ενεργητικού της εταιρίας «ΜΑΣΟΥΤΗΣ Α.Ε.» για τα έτη 2013-2018	160
Διάγραμμα 32: Αριθμοδείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας ιδίων κεφαλαίων της εταιρίας «ΜΑΣΟΥΤΗΣ Α.Ε.» για τα έτη 2013-2018	160
Διάγραμμα 33: Αριθμοδείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας διαθέσιμων της εταιρίας «ΜΑΣΟΥΤΗΣ Α.Ε.» για τα έτη 2013-2018	161
Διάγραμμα 34: Αριθμοδείκτης μέσης διάρκειας είσπραξης απαιτήσεων της εταιρίας «ΜΑΣΟΥΤΗΣ Α.Ε.» για τα έτη 2013-2018	161
Διάγραμμα 35: Αριθμοδείκτης γενικής ρευστότητας της εταιρίας «ΜΑΣΟΥΤΗΣ Α.Ε.» για τα έτη 2013-2018	162
Διάγραμμα 36: Αριθμοδείκτης άμεσης ρευστότητας της εταιρίας «ΜΑΣΟΥΤΗΣ Α.Ε.» για τα έτη 2013-2018	162
Διάγραμμα 37: Αριθμοδείκτης μεικτού περιθωρίου κέρδους της εταιρίας «ΜΑΣΟΥΤΗΣ Α.Ε.» για τα έτη 2013-2018	163
Διάγραμμα 38: Αριθμοδείκτης καθαρού περιθωρίου κέρδους της εταιρίας «ΜΑΣΟΥΤΗΣ Α.Ε.» για τα έτη 2013-2018	163
Διάγραμμα 39: Αριθμοδείκτης δανειακής επιβάρυνσης της εταιρίας «ΜΑΣΟΥΤΗΣ Α.Ε.» για τα έτη 2013-2018	164
Διάγραμμα 40: Αριθμοδείκτης παγιοποίησης περιουσίας της εταιρίας «ΜΑΣΟΥΤΗΣ Α.Ε.» για τα έτη 2013-2018	164
Διάγραμμα 41: Αριθμοδείκτης συνολικής αποδοτικότητας της εταιρίας «Ι. & Σ. ΣΚ/ΑΒΕΝΙΤΗΣ Α.Ε.Ε.» για τα έτη 2015-2018	165

Διάγραμμα 42: Αριθμοδείκτης αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων της εταιρίας «Ι. & Σ. ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ Α.Ε.Ε.» για τα έτη 2015-2018	165
Διάγραμμα 43: Αριθμοδείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας ενεργητικού της εταιρίας «Ι. & Σ. ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ Α.Ε.Ε.» για τα έτη 2015-2018	166
Διάγραμμα 44: Αριθμοδείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας ιδίων κεφαλαίων της εταιρίας «Ι. & Σ. ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ Α.Ε.Ε.» για τα έτη 2015-2018	166
Διάγραμμα 45: Αριθμοδείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας διαθέσιμων της εταιρίας «Ι. & Σ. ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ Α.Ε.Ε.» για τα έτη 2015-2018	167
Διάγραμμα 46: Αριθμοδείκτης μέσης διάρκειας είσπραξης απαιτήσεων της εταιρίας «Ι. & Σ. ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ Α.Ε.Ε.» για τα έτη 2015-2018	167
Διάγραμμα 47: Αριθμοδείκτης γενικής ρευστότητας της εταιρίας «Ι. & Σ. ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ Α.Ε.Ε.» για τα έτη 2015-2018	168
Διάγραμμα 48: Αριθμοδείκτης άμεσης ρευστότητας της εταιρίας «Ι. & Σ. ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ Α.Ε.Ε.» για τα έτη 2015-2018	168
Διάγραμμα 49: Αριθμοδείκτης μεικτού περιθωρίου κέρδους της εταιρίας «Ι. & Σ. ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ Α.Ε.Ε.» για τα έτη 2015-2018	169
Διάγραμμα 50: Αριθμοδείκτης καθαρού περιθωρίου κέρδους της εταιρίας «Ι. & Σ. ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ Α.Ε.Ε.» για τα έτη 2015-2018	169
Διάγραμμα 51: Αριθμοδείκτης δανειακής επιβάρυνσης της εταιρίας «Ι. & Σ. ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ Α.Ε.Ε.» για τα έτη 2015-2018	170
Διάγραμμα 52: Αριθμοδείκτης παγιοποίησης περιουσίας της εταιρίας «Ι. & Σ. ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ Α.Ε.Ε.» για τα έτη 2015-2018	170

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελίδα
Περίληψη	2
Κατάσταση Πινάκων	6
Κατάσταση Διαγραμμάτων	8
Κεφάλαιο 1: ΕΙΣΑΓΩΓΗ	
1.1 Αντικειμενικός σκοπός	12
1.2 Μεθοδολογία	13
1.3 Διάρθρωση εργασίας	14
Κεφάλαιο 2: ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ	
2.1 Γενικά	16
2.2 Στατιστική ανάλυση	18
2.3 Ανάλυση αριθμοδεικτών	20
2.3.1 Αριθμοδείκτες αποδοτικότητας	22
2.3.2 Αριθμοδείκτες αποτελεσματικότητας	23
2.3.3 Αριθμοδείκτες κυκλοφοριακής ταχύτητας	23
2.3.4 Αριθμοδείκτες ρευστότητας	24
2.3.5 Αριθμοδείκτες περιθωρίου κέρδους	25
2.3.6 Αριθμοδείκτης δανειακής επιβάρυνσης	26
2.3.7 Αριθμοδείκτης κάλυψης τόκων και μερισμάτων	26
2.3.8 Αριθμοδείκτης χρηματοδότησης ενεργητικού	26
2.3.9 Αριθμοδείκτες σε τρέχουσες αξίες	27
2.4 Ανάλυση πινάκων κίνησης κεφαλαίων	28
2.5 Συμπεράσματα	28
Κεφάλαιο 3: ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ	
3.1 Παγκόσμιο Α.Ε.Π.	29
3.2 Παγκόσμιος πληθωρισμός	37
3.3 Απασχόληση – ανεργία	43

3.4 Δημοσιονομική πολιτική	46
3.5 Νομισματική πολιτική	50

Κεφάλαιο 4: ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

4.1 Ακαθάριστο εγχώριο προϊόν	55
4.2 Πληθωρισμός	58
4.3 Απασχόληση – ανεργία	61
4.4 Δημοσιονομική πολιτική	63
4.5 Νομισματική πολιτική	65

Κεφάλαιο 5: ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ ΛΙΑΝΙΚΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ (SUPER MARKETS)

5.1 Γενικά χαρακτηριστικά του κλάδου	68
5.2 Ιστορική εξέλιξη της αγοράς	69
5.3 Νομοθετικό πλαίσιο ίδρυσης καταστημάτων λιανικού εμπορίου	71
5.4 Επιχειρηματικές εξελίξεις στις εταιρείες λιανικού εμπορίου	73
5.5 Προοπτικές του κλάδου	75
5.6 Οικονομική πορεία του κλάδου	76
5.7 Στρατηγικές κινήσεις	77
5.8 Πρόβλεψη αγοράς (2018-2021) και μερίδια αγοράς	79
5.9 Πιστοληπτική ικανότητα και συναλλακτικής συμπεριφορά των επιχειρήσεων του κλάδου	81
5.10 Συνθήκες και όροι συνεργασίας με τους προμηθευτές	83

Κεφάλαιο 6: ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ

6.1 Ελληνικές υπεραγορές Σκλαβενίτη Α.Ε.	85
6.2 ΑΒΒασιλόπουλος (Ahold Delhaize Group)	89
6.3 ΜΕΤΡΟ Α.Ε.Β.Ε.	92
6.4 Διαμαντής Μασούτης Α.Ε.	95

Κεφάλαιο 7: ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΕΙΚΤΩΝ

7.1 Γενικά	98
7.2 ΑΒ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.	98
7.3 ΜΕΤΡΟ Α.Ε.Β.Ε.	101
7.4 ΜΑΣΟΥΤΗΣ Α.Ε.	104
7.5 Ι. & Σ. ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ Α.Ε.Ε.	107

Κεφάλαιο 8: ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ	
8.1 Γενικά	109
8.2 ΑΒ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.	109
8.3 ΜΕΤΡΟ Α.Ε.Β.Ε.	111
8.4 ΜΑΣΟΥΤΗΣ Α.Ε.	112
8.5 Ι. & Σ. ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ Α.Ε.Ε.	113
Κεφάλαιο 9: ΕΞΑΓΩΓΗ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΩΝ	
9.1 Γενικά	114
9.2 Συμπεράσματα	115
9.2.1 Διεθνείς Οικονομικές Εξελίξεις	115
9.2.2 Εξελίξεις στην Ελληνική Οικονομία	116
9.2.3 Ανάλυση του Κλάδου Λιανικού Εμπορίου	117
9.2.4 Κριτική διερεύνηση αριθμοδεικτών	118
9.2.5 Κριτική διερεύνηση καταστάσεων αποτελεσμάτων χρήσης	120
9.3 Προτάσεις Περαιτέρω Έρευνας και Ανάλυσης	121
Βιβλιογραφία	122
Παράρτημα Ι: Πίνακες Οικονομικών Στοιχείων	124
Παράρτημα ΙΙ: Πίνακες Αριθμοδεικτών	142
Παράρτημα ΙΙΙ: Διαγράμματα Αριθμοδεικτών	146

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1 Αντικειμενικός σκοπός

Αντικειμενικός σκοπός της παρούσας διπλωματικής εργασίας είναι η χρηματοοικονομική ανάλυση των εταιριών του κλάδου του λιανικού εμπορίου (supermarkets) για το χρονικό διάστημα 2013-2018, ώστε να αποτυπωθεί η χρηματοοικονομική κατάσταση των εταιριών.

Οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον κλάδο αυτό και θα αναλυθούν είναι οι εξής:

- ΑΒ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.
- ΜΕΤΡΟ Α.Ε.Β.Ε.
- ΜΑΣΟΥΤΗΣ Α.Ε.
- Ι. & Σ. ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ Α.Ε.Ε.

Η χρηματοοικονομική ανάλυση θα χρησιμοποιηθεί για να εξαχθούν ορισμένα συμπεράσματα για την πορεία του κλάδου του λιανικού εμπορίου. Αυτά τα συμπεράσματα έχουν άμεση σχέση με τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα των επιχειρήσεων που απαρτίζουν τον κλάδο αυτό καθώς επίσης και κατά το βαθμό που οι χρηματοοικονομικές τους θέσεις βελτιώνονται ή επιδεινώνονται διαχρονικά.

1.2 Μεθοδολογία

Η μεθοδολογία της ανάλυσης θα έχει επαγωγικό χαρακτήρα. Θα εξετασθεί αρχικά το οικονομικό περιβάλλον γενικότερα, σε διεθνές και εγχώριο επίπεδο με σκοπό να διαπιστωθούν οι συνέπειες του στον κλάδο του λιανικού εμπορίου και στις εταιρίες που θα εξετασθούν.

Στη συνέχεια θα αναλυθούν ο κλάδος του λιανικού εμπορίου στον οποίο ανήκουν οι υπό εξέταση εταιρίες. Τα κύρια χαρακτηριστικά του κλάδου που θα αναλυθούν είναι η μονιμότητά του που προσδιορίζεται από τις υπηρεσίες και την τεχνολογία του, η οργάνωσή του, οι αδυναμίες και οι απειλές του. Ακόμα, θα γίνει ανάλυση των συνθηκών ανταγωνισμού, οι οποίες αντικατοπτρίζονται στα εμπόδια εισόδου νέων εταιριών στον κλάδο, στη ζήτηση στον κλάδο, στο νομοθετικό πλαίσιο καθώς και στις τιμές των μετοχών των εταιριών σε σχέση με τα κέρδη τους.

Αφού ολοκληρωθεί η ανάλυση της οικονομίας, διεθνώς και εγχώρια, και του κλάδου, με σκοπό να αποτυπωθούν οι συνθήκες του γενικότερου περιβάλλοντος όπου λειτουργούν οι υπό εξέταση εταιρίες, θα ακολουθήσει η ανάλυση των λογιστικών τους καταστάσεων κατά τη χρονική περίοδο 2013-2018.

Για την ανάλυση των λογιστικών καταστάσεων, θα γίνει χρήση των παρακάτω εργαλείων:

1. Αριθμοδείκτες
2. Πίνακες κίνησης κεφαλαίων

1.3 Διάρθρωση εργασίας

Η παρούσα διπλωματική εργασία αποτελείται από εννέα κεφάλαια. Πιο συγκεκριμένα:

Κεφάλαιο 1: Εισαγωγή

Στην εισαγωγή παρουσιάζεται ο αντικειμενικός σκοπός της εργασίας, η μεθοδολογία που θα χρησιμοποιηθεί για να εξαχθούν τα συμπεράσματα και η διάρθρωση των κεφαλαίων ώστε να διευκολυνθεί ο αναγνώστης.

Κεφάλαιο 2: Θεωρητική προσέγγιση της χρηματοοικονομικής ανάλυσης

Η χρηματοοικονομική ανάλυση και η ανάλυση των λογιστικών καταστάσεων έχει ως σκοπό να αποτυπωθεί η χρηματοοικονομική κατάσταση μιας επιχείρησης. Για να διεξαχθεί αποτελεσματικότερα η ανάλυση αυτή, η εργασία κατανέμεται στα εξής μέρη: Στατιστική ανάλυση, Ανάλυση αριθμοδεικτών, Ανάλυση πινάκων κίνησης κεφαλαίων και Συμπεράσματα. Επιπλέον παρουσιάζονται τα μεγέθη που χρησιμοποιούνται για να μελετηθούν οι βασικές μεταβλητές, τα οποία είναι οι αριθμοδείκτες και οι πίνακες κίνησης κεφαλαίων.

Κεφάλαιο 3: Ανάλυση διεθνούς οικονομίας

Στο κεφάλαιο αυτό παρουσιάζονται οι πιο σημαντικές οικονομικές εξελίξεις στη διεθνή οικονομία στα έτη 2013-2018. Μελετούνται το παγκόσμιο Α.Ε.Π. καθώς και ο πληθωρισμός. Συγχρόνως αναφέρονται αλλαγές στην ανεργία και την απασχόληση σε παγκόσμιο επίπεδο καθώς και η δημοσιονομική κατάσταση και η νομισματική πολιτική κρατών της Ευρωπαϊκής Ένωσης αλλά και άλλων προηγμένων και αναπτυσσόμενων οικονομιών.

Κεφάλαιο 4: Εξελίξεις στην ελληνική οικονομία

Στη συνέχεια εξετάζονται οι σημαντικότερες οικονομικές εξελίξεις σε εγχώριο επίπεδο που επηρέασαν την ελληνική οικονομία κατά την περίοδο 2013-2018. Παρατηρείται η πορεία του Α.Ε.Π. και του πληθωρισμού ενώ παράλληλα παρουσιάζεται η δημοσιονομική θέση και η νομισματική πολιτική της Ελλάδας.

Κεφάλαιο 5: Ανάλυση του κλάδου λιανικού εμπορίου (supermarkets)

Σε αυτό το κεφάλαιο γίνεται ανάλυση του κλάδου του λιανικού εμπορίου στον οποίο ανήκουν οι εταιρίες που εξετάζονται. Μελετάται η ιστορική εξέλιξη της αγοράς του κλάδου, το νομοθετικό πλαίσιο για την ίδρυση καταστημάτων λιανικού εμπορίου και οι επιχειρηματικές εξελίξεις στις εταιρίες του κλάδου, οι προοπτικές και η οικονομική πορεία του, η πρόβλεψη της αγοράς για τα έτη 2018-2021, η πιστοληπτική ικανότητα των επιχειρήσεων σε αυτόν και οι συνθήκες συνεργασίας με τους προμηθευτές. Με άλλα λόγια αναλύονται οι ιδιαιτερότητες του κλάδου του λιανικού εμπορίου, η μονιμότητά του, οι αδυναμίες και οι απειλές σε αυτόν, οι συνθήκες ανταγωνισμού και το νομοθετικό πλαίσιο που επικρατεί.

Κεφάλαιο 6: Ανάλυση των εταιρειών του κλάδου

Γίνεται παρουσίαση των υπό μελέτη εταιριών του κλάδου του λιανικού εμπορίου. Αναφέρονται τα γενικά στοιχεία των επιχειρήσεων όπως έτος ίδρυσης και επωνυμία καθώς και ιστορικά στοιχεία για την πορεία τους.

Κεφάλαιο 7: Ανάλυση δεικτών

Στο παρόν κεφάλαιο αναλύεται η χρηματοοικονομική κατάσταση των εταιριών του κλάδου που εξετάζονται, μέσω της κριτικής διερεύνησης αριθμοδεικτών.

Κεφάλαιο 8: Ανάλυση καταστάσεων αποτελεσμάτων χρήσης

Αναλύονται οι εταιρίες του κλάδου, μέσω της κριτικής διερεύνησης των καταστάσεων αποτελεσμάτων χρήσης τους.

Κεφάλαιο 9: Συμπεράσματα και κατευθύνσεις για περαιτέρω έρευνα

Σε αυτό το κεφάλαιο αναφέρονται συμπεράσματα που προκύπτουν από την ανάλυση της διεθνούς και της εγχώριας οικονομίας του κλάδου καθώς και από τη διερεύνηση των αριθμοδεικτών και των πινάκων κίνησης κεφαλαίων. Επιπλέον παρουσιάζονται προτάσεις έρευνες για μελλοντική μελέτη.

Παράρτημα: Παραθέτονται πίνακες και διαγράμματα

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ

2.1 Γενικά

Όπως είναι παγκοσμίως γνωστό με τον όρο χρηματοοικονομική ανάλυση (financial analysis) εννοούμε την κριτική διερεύνηση για ένα συγκεκριμένο χρονικό διάστημα όπως για παράδειγμα μίας πενταετίας. Αυτή η διερεύνηση αφορά τις οικονομικές καταστάσεις μιας επιχείρησης, αξιοποιώντας τα δεδομένα που λαμβάνουμε από τις λογιστικές καταστάσεις, δηλαδή από πίνακες που σκιαγραφούν την χρηματοοικονομική κατάσταση της επιχείρησης καθώς και από στατιστικά στοιχεία. Τις πληροφορίες αυτές μπορούμε να τις προσκομίσουμε από τις δύο βασικές λογιστικές καταστάσεις δηλαδή τον ισολογισμό και την κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης. Όταν αναλύουμε τις λογιστικές καταστάσεις μιας εταιρείας μπορούμε να πάρουμε αρκετές πληροφορίες για την πορεία της επιχείρησης τη συγκεκριμένη χρονική περίοδο που εξετάζουμε, για μελλοντικές καταστάσεις που θα βρεθεί αλλά και για την λήψη οικονομικών αποφάσεων. Κάθε άτομο έχει διαφορετικά οικονομικά συμφέροντα και μελετάει τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις από διαφορετική οπτική γωνία κάθε φορά.

Αυτοί που κυρίως παρακολουθούν τις λογιστικές καταστάσεις είναι οι μέτοχοι της κάθε επιχείρησης όπου έχουν επενδύσει τα χρήματά τους και αναλαμβάνουν τον ρίσκο να χαθούν. Είναι φανερό ότι ενδιαφέρονται για την πορεία της επιχείρησης είτε γιατί κατέχουν ήδη μετοχές είτε γιατί επιθυμούν να αποκτήσουν κι άλλες. Είναι σημαντικό να ελέγχουν τις οικονομικές καταστάσεις γιατί έτσι μπορούν να παρακολουθούν και τις κινήσεις της διοίκησης που πολλές φορές έρχεται σε αντιπαράθεση με τα συμφέροντα των μετόχων. Οι μέτοχοι αναμένουν κάποιο μέρος στο μέλλον ή αυξημένη αξία της εταιρείας που έχουν επενδύσει ώστε να αυξήσουν τα κέρδη τους. Επίσης το διοικητικό συμβούλιο της εταιρείας πρέπει να έχει μία σαφή εικόνα για οικονομική της κατάσταση ώστε να είναι σε θέση να λάβει επενδυτικές και χρηματοοικονομικές αποφάσεις. Πρέπει να έχει μια σαφή εικόνα για τα ποσοστά κερδοφορίας της επιχείρησης τόσο

βραχυχρόνια όσο και μακροχρόνια και να μπορεί να εξάγει σημαντικά συμπεράσματα που θα τους φανούν χρήσιμα στην μακροχρόνια λειτουργία της εταιρείας. Σε περίπτωση εξαγοράς ή συγχώνευσης η ενδιαφερόμενη εταιρεία πρέπει να εξετάσει με μεγάλη προσοχή τις οικονομικές καταστάσεις της εταιρείας που ενδιαφέρεται να αποκτήσει ή να συνεργαστεί μαζί της έτσι ώστε να προσδιορίσει την οικονομική της αξία.

Μεγάλες εταιρείες ή και όμιλοι επιχειρήσεων παρακολουθούνται από ελεγκτικές εταιρείες όπου επικεντρώνονται στις μεταβολές των οικονομικών καταστάσεων αλλά και διαφόρων λαθών που επηρεάζουν την οικονομική κατάσταση της εξεταζόμενης επιχείρησης. Υποχρέωση των ελεγκτών πέρα από τον έλεγχο είναι οι υποδείξεις και η επιβολή προτάσεων προς το Διοικητικό Συμβούλιο της εταιρείας. Δανειστές ονομάζονται όλοι εκείνοι όπου δανείζουν κεφάλαια σε μία εταιρεία προκειμένου να ανταποκριθεί στις ανάγκες της. Συνήθως είναι χρηματοπιστωτικά ιδρύματα ή άλλες εταιρείες που έχουν στόχο να πάρουν πίσω τα χρήματα τους προσαυξημένα με ένα τόκο που το ορίζουν οι ίδιοι. Επομένως η επιχείρηση μπορεί να δανειστεί από τράπεζες ώστε να αντλήσει κεφάλαια που της είναι απαραίτητα με την υποχρέωση να τα επιστρέψει ανεξαρτήτως από την οικονομική της κατάσταση. Οι δανειστές αναλύουν τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις ανάλογα με την φερεγγυότητα της επιχείρησης, τον βαθμό βιωσιμότητας της και τον λόγο για τον οποίο τη χρηματοδότησαν. Η δανειοδότηση μπορεί να χωριστεί σε δύο κατηγορίες ανάλογα με την προθεσμία εξόφλησης της. Οι βραχυπρόθεσμοι δανειστές ενδιαφέρονται για την ρευστότητα των κυκλοφορούντων στοιχείων της επιχείρησης καθώς και την ταχύτητα κυκλοφορίας αυτών. Ενδιαφέρονται κυρίως για την ικανότητα της επιχείρησης να ανταποκρίνεται στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις. Αυτό επιτυγχάνεται με τον αναλυτικό έλεγχο των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της. Αντίθετα οι μακροχρόνιοι δανειστές δίνουν μεγαλύτερη βαρύτητα στη πρόβλεψη των μελλοντικών εισροών κεφαλαίου. Στοχεύουν στην ικανότητα της επιχείρησης για αύξηση των κερδών και γενικά στην διατήρηση της οικονομικής θέσης στον κλάδο που ανταγωνίζεται. Τέλος οι προμηθευτές και οι πελάτες όπου συναλλάσσουν διαρκώς χρηματικά ποσά με συνεργαζόμενες επιχειρήσεις πρέπει να γνωρίζουν τη οικονομική κατάσταση του συνεργάτη τους ώστε να είναι βέβαιοι ότι δεν θα χάσουν τα χρήματα τους. Συνήθως αυτή η κατηγορία δεν λαμβάνει τόκο και αναμένουν την πληρωμή τους σε μικρό χρονικό διάστημα.

2.2 Στατιστική ανάλυση

Μια πολύ σημαντική φάση στην ανάλυση των λογιστικών καταστάσεων είναι η στατιστική ανάλυση που ξεκινάει με την ανάλυση των οικονομικών μεγεθών. Η ανάλυση περιλαμβάνει τα εξής βήματα:

- Γίνεται καθορισμός των αριθμών χρήσεων που θα συμπεριληφθούν στην ανάλυση των λογιστικών καταστάσεων. Συνήθως λαμβάνονται υπόψη τουλάχιστον 5 χρήσεις.
- Λογιστική τυποποίηση των λογαριασμών προκειμένου να κατανοήσουμε το περιεχόμενό τους. Απαραίτητη προϋπόθεση για να συγκρίνουμε λογιστικές καταστάσεις δύο ή περισσότερων εταιρειών είναι η ύπαρξη της ομοιομορφίας τους.
- Πιθανή ανακατάταξη των στοιχείων ως αποτέλεσμα ανασκόπησης του προηγούμενου βήματος.
- Λογιστική τυποποίηση των στοιχείων των λογαριασμών αποτελεσμάτων χρήσης. Σκοπός είναι ο εντοπισμός και η εξάλειψη τυχόν σφαλμάτων.
- Εμφάνιση του ισολογισμού με την κάθετη μορφή και στην συνέχεια να τοποθετηθεί ο ένας ισολογισμός δίπλα στον άλλο με πρώτο της παλαιότερης χρονιάς από την αριστερή πλευρά.
- Δημιουργία καταστάσεων κοινών μεγεθών των λογαριασμών στους ισολογισμούς, δηλαδή κάθε στοιχείου του ενεργητικού ή του παθητικού εκφράζεται ως ποσοστό του συνόλου του ενεργητικού ή του παθητικού αντίστοιχα. Με αυτόν τον τρόπο ο αναλυτής θα έχει μια πρώτη εικόνα για την βελτίωση ή χειροτέρευση των μεγεθών του ισολογισμού.
- Δημιουργία καταστάσεων ανάλυσης δεικτών των λογαριασμών στους ισολογισμούς, όπου τα στοιχεία των διαδοχικών ισολογισμών εκφράζονται ως ποσοστό των αντίστοιχων στοιχείων του αρχικού ισολογισμού.

- Εμφάνιση των καταστάσεων αποτελεσμάτων χρήσεως (Κ.Α.Χ) με την κάθετη μορφή και στην συνέχεια τοποθέτηση της μίας κατάστασης δίπλα στην άλλη με την παλαιότερη από την αριστερή πλευρά.
- Δημιουργία κατάστασης κοινού μεγέθους για τα αποτελέσματα χρήσεις με βάση τις πωλήσεις.
- Δημιουργία καταστάσεων ανάλυσης δεικτών για τα αποτελέσματα χρήσης.
- Υπολογισμός των δεικτών των εξεταζόμενων εταιρειών.
- Δημιουργία πινάκων κίνησης κεφαλαίων των επιχειρήσεων.
- Υπολογισμός των δεικτών και των πινάκων κίνησης κεφαλαίων για συγκεκριμένη χρονική περίοδο των κυριότερων ανταγωνιστών.
- Εύρεση των μέσων δεικτών και των πινάκων κίνησης κεφαλαίων του κλάδου που ανήκουν οι εξεταζόμενες επιχειρήσεις.
- Γραφική απεικόνιση της εξέλιξης των δεικτών των επιχειρήσεων και του κλάδου.

2.3 Ανάλυση αριθμοδεικτών

Οι αναλυτές θεωρούν τους χρηματοοικονομικούς δείκτες ως το σημαντικότερο εργαλείο στην χρηματοοικονομική ανάλυση μέσω των λογιστικών καταστάσεων των εξεταζόμενων εταιρειών. Με τον όρο αριθμοδείκτες εννοούμε το πηλίκο μεταξύ επιλεγμένων αριθμητικών τιμών που λαμβάνονται από τις οικονομικές καταστάσεις μιας επιχείρησης. Ουσιαστικά είναι μία μαθηματική σχέση δύο στοιχείων του ισολογισμού ή της κατάστασης αποτελεσμάτων χρήσης της εξεταζόμενης επιχείρησης. Υπολογίζονται με σκοπό τον προσδιορισμό της πραγματικής θέσης ή της αποδοτικότητας των διάφορων τμημάτων ή ολόκληρων τομέων οι οποίοι αφορούν μία οικονομική μονάδα και σε τελική ανάλυση της πραγματικής καταστάσεως ολόκληρης της εταιρείας ή και γενικότερα του κλάδου στον οποίο ανήκει η εταιρεία αυτή. Ένας αριθμοδείκτης παριστάνεται συνήθως είτε με τη μορφή πηλίκου κάποιων μεγεθών είτε με τη μορφή ποσοστού. Εάν προτιμηθεί η μορφή του ποσοστού, τότε συνήθως λαμβάνουμε ως διαιρετέο τον αριθμό που δείχνει την ευνοϊκή αξία για την επιχείρηση ούτως ώστε οποιαδήποτε βελτίωση της κατάστασης να μεταφράζεται σε αύξηση του ποσοστού. Ως απόλυτοι αριθμοί δεν προσφέρουν καμία χρησιμότητα αλλά χρησιμοποιούνται ως μέτρα σύγκρισης.

Το σύνολο των αριθμοδεικτών που θα υπολογίσουμε σε μια χρηματοοικονομική ανάλυση πολλές φορές εξαρτάται και από τον στόχο που έχει ο αναλυτής. Ο υπολογισμός και η παρουσίαση των διαφόρων αριθμοδεικτών είναι μία μέθοδος ανάλυσεως όπου πολλές φορές εξάγει μόνο ενδείξεις. Για το λόγο αυτό δεν μπορεί ένας αριθμοδείκτης μόνος του να μας δώσει την εικόνα που θέλουμε για την οικονομική κατάσταση μιας επιχείρησης αν πρώτα δεν συγκριθεί με άλλους αριθμοδείκτες ή με τους αντίστοιχους από προηγούμενες χρήσεις. Θα πρέπει να υπάρχει μια σειρά από παλαιότερα οικονομικά δεδομένα από τις οικονομικές καταστάσεις της εξεταζόμενης επιχείρησης ώστε να βρεθούν οι αριθμοδείκτες τους. Επίσης θα πρέπει να υπάρχουν αριθμοδείκτες που να αναφέρονται στο μέσο όρο του κλάδου που ανήκουν οι επιχειρήσεις τις οποίες μελετάμε. Αν οι αριθμοδείκτες μιας επιχείρησης είναι καλύτεροι από τον μέσο όρο του κλάδου δεν σημαίνει ότι η επιχείρηση είναι υγιής αλλά ο κλάδος δεν παρουσιάζει ικανοποιητική πορεία. Από την άλλη πλευρά όμως η διοίκηση μιας επιχείρησης μπορεί να διαστρεβλώσει τους αριθμοδείκτες έτσι ώστε να παρουσιάσει μια επιθυμητή εικόνα στους μετόχους ή στους μελλοντικούς επενδυτές της επιχείρησης. Μέσω των αριθμοδεικτών μπορείς να καταλάβεις την οικονομική

κατάσταση της ή και να προβλέψεις μελλοντικές ροές της επιχείρησης αλλά και κινδύνους που μπορεί να αντιμετωπίσει.

Καταλήγοντας, με την χρήση των αριθμοδεικτών μπορεί να πληροφορηθεί κάθε φορέας γενικά για τη ρευστότητα, τη δραστηριότητα, την αποδοτικότητα και την βιωσιμότητα μιας επιχείρησης σε σχέση με την διάρθρωση των κεφαλαίων της και σε τελική ανάλυση την πραγματική κατάσταση ολόκληρης της οικονομικής μονάδας. Με τους αριθμοδείκτες προσδιορίζεται η σχέση μεταξύ βασικών επιχειρηματικών μεγεθών, διευκολύνεται η επιχειρηματική δράση και επεξηγούνται τα αποτελέσματα που προκύπτουν απ' αυτή. Γίνεται αποδεκτό ότι ο αντικειμενικός στόχος της ανάλυσης αριθμοδεικτών είναι η διευκόλυνση της ερμηνείας των χρηματοοικονομικών δεδομένων.

Υπάρχει ένα ευρύ φάσμα κατηγοριών των αριθμοδεικτών για αυτό και ταξινομούνται σε τρεις βασικές κατηγορίες. Η πρώτη κατηγορία περιέχει όλους τους αριθμοδείκτες οι οποίοι μπορούν να αξιολογήσουν την οικονομική κατάσταση της εταιρείας. Τα στοιχεία που χρειάζονται για τον υπολογισμό των αριθμοδεικτών αντλούνται από διάφορους λογαριασμούς του ισολογισμού. Η δεύτερη κατηγορία περιλαμβάνει αριθμοδείκτες που αναλύουν την δυναμικότητα της επιχειρηματικής προσπάθειας και του αποτελέσματος που προκύπτει από την λειτουργία της επιχείρησης. Τέλος, η τρίτη κατηγορία εξυπηρετεί την ανάγκη συσχέτισεως των στατικών στοιχείων του ισολογισμού προς τα δυναμικά στοιχεία της εκμετάλλευσης με σκοπό τον προσδιορισμό ή μη χρησιμοποίησεως των μέσων της επιχειρηματικής δραστηριότητας. Επομένως οι κατηγορίες αριθμοδεικτών που θα αναλύσουμε παρακάτω είναι οι εξής: Δείκτες αποδοτικότητας, αποτελεσματικότητας, κυκλοφοριακής ταχύτητας, ρευστότητας, περιθωρίου κέρδους, δανειακής επιβάρυνσης, κάλυψης τόκων και μερισμάτων, παγιοποίησης περιουσίας, χρηματοδότησης ενεργητικού και οι δείκτες σε τρέχουσες αξίες.

2.3.1 Αριθμοδείκτες αποδοτικότητας

Η χρησιμοποίησή τους αποσκοπεί στο να υπολογίσουν την αποδοτικότητα μίας οικονομικής μονάδας, δηλαδή την ικανότητα της επιχείρησης να πραγματοποιεί κέρδη και γενικά την ικανότητα της διοίκησης της επιχείρησης. Όλες οι οικονομικές μονάδες έχουν ως βασικό στόχο το κέρδος και επομένως οι μέτοχοι της κάθε επιχείρησης δίνουν μεγάλη σημασία στο πόσο αποδοτική υπήρξε από άποψη κερδών ως και ποιες είναι οι προοπτικές της για το μέλλον. Προκειμένου να υπολογιστεί η αποδοτικότητα χρησιμοποιούνται διάφορα μεγέθη όπως είναι ο όγκος των πωλήσεων, της παραγωγής και των κερδών σε συσχέτιση με άλλα μεγέθη τα οποία έχουν άμεση ή έμμεση σχέση με την οικονομική μονάδα.

- Δείκτης συνολικής αποδοτικότητας: αναφέρεται στην απόδοση του συνόλου των κεφαλαίων μιας επιχείρησης. Υπολογίζεται ως εξής: Συνολική αποδοτικότητα= συνολικά κέρδη\ σύνολο καθαρού ενεργητικού.
- Δείκτης αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων (Return on net worth): ο συγκεκριμένος δείκτης απεικονίζει την κερδοφόρα δυναμικότητα της επιχείρησης και δείχνει κατά πόσο έχει επιτευχθεί ο στόχος της επιχείρησης. Υπολογίζεται ως εξής: αποδοτικότητα ιδίων κεφαλαίων = καθαρά κέρδη/ σύνολο ιδίων κεφαλαίων.
- Δείκτης μικτού περιθωρίου ή μικτού κέρδους (Gross profit margin): είναι πολύ σημαντικός για εμπορικές και βιομηχανικές επιχειρήσεις, γιατί παρέχει ένα μέτρο αξιολόγησης της αποδοτικότητας τους. Υπολογίζεται ως εξής: αριθμοδείκτης μικτού περιθωρίου ή μικτού κέρδους= μικτά κέρδη/ καθαρές πωλήσεις.
- Δείκτης οικονομικής μόχλευσης: Η επίδραση των δανειακών κεφαλαίων στα κέρδη μιας επιχείρησης είναι θετική και επωφελής, αν η αποδοτικότητα των ιδίων κεφαλαίων είναι μεγαλύτερη από την αποδοτικότητα του συνόλου των απασχολούμενων κεφαλαίων. Υπολογίζεται ως εξής: αριθμοδείκτης οικονομικής μόχλευσης= αποδοτικότητα ιδίων κεφαλαίων / απασχολούμενων κεφαλαίων.

2.3.2 Αριθμοδείκτες αποτελεσματικότητας

- Δείκτης μέσης διάρκειας επένδυσης σε αποθέματα (inventory): τα αποθέματα συγκρίνονται με βάση τις σχετικές πωλήσεις που έγιναν. Όσο μικρότερη είναι η μέση διάρκεια της επένδυσης σε αποθέματα, τόσο αποτελεσματικότερη είναι η διαχείριση των αποθεμάτων. Υπολογίζεται ως εξής: Αριθμοδείκτης μέσης διάρκειας επένδυσης σε αποθέματα = $\frac{\text{αποθέματα} \times 365 \text{ ημέρες}}{\text{καθαρές πωλήσεις}}$.
- Δείκτης μέσης διάρκειας είσπραξης απαιτήσεων (averagecollectionperiod): Ο συγκεκριμένος αριθμοδείκτης δίνει τη μέση διάρκεια που χρειάζεται η επιχείρηση για να εισπράξει τις απαιτήσεις της από πωλήσεις. Υπολογίζεται ως εξής: Αριθμοδείκτης μέσης διάρκειας είσπραξης απαιτήσεων = $\frac{\text{πελάτες} \times 365 \text{ ημέρες}}{\text{καθαρές πωλήσεις με πίστωση}}$.
- Δείκτης μέσης διάρκειας πληρωμής υποχρεώσεων (averagepaymentperiod): Υπολογίζει την μέση χρονική διάρκεια που χρειάζεται η επιχείρηση να εξοφλήσει τους προμηθευτές της. Υπολογίζεται ως εξής: Αριθμοδείκτης μέσης διάρκειας πληρωμής υποχρεώσεων = $\frac{\text{προμηθευτές} \times 365 \text{ ημέρες}}{\text{αγορές με πίστωση}}$.

2.3.3 Αριθμοδείκτες κυκλοφοριακής ταχύτητας

- Αριθμοδείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας ενεργητικού (assetturnoverratio): Ο αριθμοδείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας του ενεργητικού μιας επιχείρησης, εκφράζει το βαθμό χρησιμοποίησης αυτού σε σχέση με τις πωλήσεις της. Ένας υψηλός αριθμοδείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας ενεργητικού σημαίνει ότι η επιχείρηση χρησιμοποιεί εντατικά τα περιουσιακά της στοιχεία προκειμένου να πραγματοποιήσει πωλήσεις. Υπολογίζεται ως εξής: δείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας ενεργητικού = $\frac{\text{καθαρές πωλήσεις}}{\text{σύνολο καθαρού ενεργητικού}}$.
- Αριθμοδείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας ιδίων κεφαλαίων (ownersequityturnoverratio): Ο συγκεκριμένος αριθμοδείκτης δείχνει το βαθμό χρησιμοποίησης των ιδίων κεφαλαίων της επιχείρησης σε σχέση με τις πωλήσεις της. Με άλλα λόγια δείχνει τις πωλήσεις που πραγματοποίησε η

επιχείρηση με κάθε μονάδα ιδίων κεφαλαίων. Υπολογίζεται ως εξής:
Αριθμοδείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας ιδίων κεφαλαίων = καθαρές πωλήσεις /
σύνολο ιδίων κεφαλαίων

- Αριθμοδείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας παγίων (fixed asset turnover ratio) : Ο συγκεκριμένος δείκτης δείχνει το βαθμό χρησιμοποίησης των παγίων περιουσιακών στοιχείων μιας επιχείρησης, σε σχέση με τις πωλήσεις της. Επίσης παρέχει ένδειξη αν υπάρχει υπερεπένδυση σε πάγια σε σχέση με τις πωλήσεις. Υπολογίζεται ως εξής: δείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας παγίων = καθαρές πωλήσεις / καθαρό πάγιο ενεργητικό
- Αριθμοδείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας αποθεμάτων (inventory turnover ratio): απεικονίζει τη συχνότητα ανανέωσης των αποθεμάτων μέσα σε ένα έτος. Υπολογίζεται ως εξής: δείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας αποθεμάτων = κόστος πωληθέντων / μέσο απόθεμα προϊόντων
- Αριθμοδείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας απαιτήσεων (accounts receivable turnover ratio): δείχνει κατά μέσο όρο πόσες φορές δημιουργούνται και εισπράττονται οι απαιτήσεις έναντι των πελατών μέσα σε ένα χρόνο. Υπολογίζεται ως εξής: δείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας απαιτήσεων = καθαρές πωλήσεις με πίστωση / πελάτες
- Αριθμοδείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας διαθεσίμων (cash turnover ratio): εκφράζει την συχνότητα ανανέωσης των διαθεσίμων μέσα στο έτος. Υπολογίζεται ως εξής: δείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας διαθεσίμων = καθαρές πωλήσεις / διαθέσιμα

2.3.4 Αριθμοδείκτες ρευστότητας

Οι αριθμοδείκτες ρευστότητας είναι αυτοί που χρησιμοποιούνται περισσότερο για τον προσδιορισμό της βραχυχρόνιας οικονομικής θέσης μιας επιχείρησης και της ικανότητας της να ανταποκρίνεται στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της. Η ύπαρξη ρευστότητας σε μία επιχείρηση έχει επίδραση στα κέρδη της, διότι αν τα κυκλοφοριακά της στοιχεία δεν μετατρέπονται εύκολα σε μετρητά ή αν δεν υπάρχουν επαρκή ρευστά

διαθέσιμα, τότε η επιχείρηση δεν θα είναι σε θέση να πληρώσει τις υποχρεώσεις της. Έτσι, η μη εκπλήρωση των υποχρεώσεων της θα έχει σαν αποτέλεσμα τη δυσφήμιση της, την μείωση της εμπιστοσύνης των συναλλασσόμενων με αυτή και πιθανώς την κήρυξη της σε κατάσταση πτώχευσης.

- Αριθμοδείκτης γενικής ρευστότητας (currentratio): ο συγκεκριμένος αριθμοδείκτης μας δείχνει το μέτρο της ρευστότητας μιας επιχείρησης αλλά και το περιθώριο ασφάλειας, που διατηρεί η διοίκηση της, για να είναι σε θέση να αντιμετωπίσει μια κάποια ανεπιθύμητη εξέλιξη στη ροή των κεφαλαίων κίνησης. Υπολογίζεται ως εξής: δείκτης γενικής ρευστότητας = διαθέσιμα + απαιτήσεις + αποθέματα / βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις.
- Αριθμοδείκτης άμεσης ρευστότητας (quickoracidtestratio): ο συγκεκριμένος δείκτης δημιουργήθηκε για να περιλάβει όλα εκείνα τα στοιχεία τα οποία μετατρέπονται εύκολα και γρήγορα σε ρευστά και αγνοεί όλα εκείνα τα στοιχεία του κυκλοφορούντος ενεργητικού τα οποία δεν μετατρέπονται εύκολα σε μετρητά. Υπολογίζεται ως εξής: δείκτης άμεσης ρευστότητας = κυκλοφορούν ενεργητικό – αποθέματα / βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις.

2.3.5 Αριθμοδείκτες περιθωρίου κέρδους

- Αριθμοδείκτης μικτού περιθωρίου κέρδους (grossprofitmarginratio): εκφράζει τα συνολικά κέρδη που πραγματοποιεί η επιχείρηση ως ποσοστό των καθαρών πωλήσεων της. Υπολογίζεται ως εξής: δείκτης μικτού περιθωρίου κέρδους = συνολικά κέρδη / καθαρές πωλήσεις.
- Αριθμοδείκτης καθαρού περιθωρίου κέρδους (netprofitmarginratio): απεικονίζει το καθαρό κέρδος που πραγματοποιεί η επιχείρηση ως ποσοστό των καθαρών πωλήσεων της. Υπολογίζεται ως εξής: δείκτης καθαρού περιθωρίου κέρδους = καθαρά κέρδη / καθαρές πωλήσεις.

2.3.6 Αριθμοδείκτης δανειακής επιβάρυνσης

- Ο βαθμός δανειακής επιβάρυνσης μιας επιχείρησης μπορεί να ορισθεί ως η σχέση μεταξύ των ξένων κεφαλαίων προς τα ίδια κεφάλαια της επιχείρησης (debt-to-equityratio). Υπολογίζεται ως εξής: δείκτης δανειακής επιβάρυνσης= ξένα κεφάλαια / ίδια κεφάλαια.

2.3.7 Αριθμοδείκτης κάλυψης τόκων και μερισμάτων

Οι αριθμοδείκτες κάλυψης τόκων μετρούν πόσες φορές μπορεί να γίνει μια πληρωμή με τη χρησιμοποίηση των διαθέσιμων μιας επιχείρησης. Όσο περισσότερες είναι οι περιπτώσεις που μια πληρωμή μπορεί να καλυφθεί από τα διαθέσιμα, τόσο μεγαλύτερη είναι η πιθανότητα η επιχείρηση να συνεχίσει τις πληρωμές στο μέλλον.

- Αριθμοδείκτης κάλυψης τόκων (interestcoverageratio): ο συγκεκριμένος δείκτης φανερώνει το μέγεθος μέχρι του οποίου τα συνολικά κέρδη μπορούν να μειωθούν χωρίς η επιχείρηση να χάσει την ικανότητα της να εξυπηρετεί τα ετήσια. Υπολογίζεται ως εξής: δείκτης κάλυψης τόκων = συνολικά κέρδη / χρηματοπιστωτικά έξοδα.
- Αριθμοδείκτης κάλυψης μερισμάτων (dividendcoverageratio): δίνει τον αριθμό των φορών κατά τον οποίο τα καθαρά κέρδη μιας επιχείρησης υπερβαίνουν τα μερίσματα. Όσο μεγαλύτερος είναι ο αριθμός των φορών τόσο μεγαλύτερη είναι η ικανότητα της επιχείρησης. Υπολογίζεται ως εξής: δείκτης κάλυψης μερισμάτων = καθαρά κέρδη / μερίσματα

2.3.8 Αριθμοδείκτης παγιοποίησης περιουσίας

- Αριθμοδείκτης παγιοποίησης περιουσίας: ο βαθμός παγιοποίησης της περιουσίας υπολογίζεται με τον συγκεκριμένο δείκτη. Υπολογίζεται ως εξής: δείκτης παγιοποίησης περιουσίας= πάγιο ενεργητικό / κυκλοφορούν ενεργητικό.

2.3.9 Αριθμοδείκτης χρηματοδότησης ενεργητικού

- Αριθμοδείκτης χρηματοδότησης πάγιου ενεργητικού με κεφάλαια μεγάλης διάρκειας: το πάγιο ενεργητικό και οι μακροχρόνιες τοποθετήσεις εκτός της επιχείρησης πρέπει να χρηματοδοτούνται με κεφάλαια μεγάλης διάρκειας. Υπολογίζεται ως εξής: δείκτης χρηματοδότησης πάγιου ενεργητικού με κεφάλαια μεγάλης διάρκειας = απασχοληθέντα κεφάλαια / πάγιο ενεργητικό.

2.3.10 Αριθμοδείκτες σε τρέχουσες αξίες

- Αριθμοδείκτης τιμής προς κέρδος (price/earningsratio): ο δείκτης τιμής προς κέρδος εξετάζει την τρέχουσα τιμή της μετοχής μιας επιχείρησης σε σχέση με τα κέρδη ανά μετοχή. Υπολογίζεται ως εξής: δείκτης τιμής προς κέρδος = τρέχουσα τιμή μετοχής / κέρδη ανά μετοχή.
- Αριθμοδείκτης απόδοσης μερισμάτων (dividendratio): η μερισματική απόδοση καθορίζεται από τα ετήσια μερίσματα ανά μετοχή σε σχέση με την τρέχουσα αξία της μετοχής. Υπολογίζεται ως εξής: δείκτης απόδοσης μερισμάτων = μερίσμα ανά μετοχή / τρέχουσα τιμή μετοχής.
- Αριθμοδείκτης τιμής προς λογιστική αξία μετοχής (markettobookratio): εξετάζει την τρέχουσα τιμή της μετοχής μιας επιχείρησης σε σχέση με την λογιστική αξία της μετοχής. Υπολογίζεται ως εξής: δείκτης τιμής προς λογιστική αξία μετοχής = τρέχουσα τιμή μετοχής / λογιστική αξία μετοχής.

2.4 Ανάλυση πινάκων κίνησης κεφαλαίων

Η μελέτη του κεφαλαίου κίνησης είναι πολύ σημαντικό κομμάτι της μελέτης του οικονομικού αναλυτή. Ο πίνακας κίνησης κεφαλαίου περιέχει 2 μέρη. Στο ένα τμήμα αναφέρονται όλες οι πηγές χρηματοδότησης όπου η εν λόγω επιχείρηση μπορεί να αντλήσει νέα κεφάλαια και στο άλλο τμήμα όλες οι επενδύσεις που τα κεφάλαια αυτά χρησιμοποιήθηκαν. Η συμπλήρωση του πίνακα γίνεται αφού πρώτα προσδιορίσουμε τις μεταβολές του ενεργητικού και του παθητικού η οποία παρέχεται με τη σύγκριση των ισολογισμών έναρξης και της λήξεως της περιόδου αυτής, με την μέθοδο των διαδοχικών ισολογισμών. Όταν αναπτύσσεται η επιχείρηση αποτυπώνεται η ανάπτυξη της και ο τρόπος χρηματοδότησης της.

2.5 Συμπεράσματα

Η χρηματοοικονομική ανάλυση του κλάδου του λιανικού εμπορίου (supermarkets) ολοκληρώνεται με την εξαγωγή διαφόρων συμπερασμάτων. Αυτό θα πραγματοποιηθεί με την λεπτομερή διερεύνηση των αριθμοδεικτών και του πίνακα κίνησης κεφαλαίου. Για να είμαστε σίγουροι για την ασφαλή εξαγωγή των συμπερασμάτωνθα πρέπει να γνωρίζουμε καλά τον κλάδο που δραστηριοποιούνται οι επιχειρήσειςπου εξετάζουμε ώστε να μπορέσουμε να σχολιάσουμε τα αποτελέσματα των αριθμοδεικτών. Θα πρέπει να έχουμε μία επαρκή γνώση όσον αφορά την εγχώρια και την διεθνή οικονομία, διότι ο κλάδος του λιανικού εμπορίου επηρεάζεται άμεσα από τις οικονομικές εξελίξεις της χώρας. Τέλος ο αναλυτής θα πρέπει να συνδυάσει τις λογιστικές και τις χρηματοοικονομικές του γνώσεις του ώστε να εξαχθούν σωστά και αντικειμενικά συμπεράσματα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

3.1 Παγκόσμιο Α.Ε.Π.

Πίνακας 1 : Παγκόσμιο Α.Ε.Π. (ετήσιες εκατοστιαίες μεταβολές όγκου)

	Αριθμός κρατών	Μερίδιο στο Α.Ε.Π (%)	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Παγκόσμιο Σύνολο	193	100,0	3,3	3,4	3,2	3,1	3,8	3,7	3,5
1.Προηγμένες οικονομίες	39	41,3	1,3	1,8	2,1	1,7	2,4	2,3	2,0
ΗΠΑ		15,3	2,2	2,4	2,6	1,5	2,2	2,9	2,5
Ιαπωνία		4,3	1,6	0,0	1,2	0,9	1,9	0,9	1,1
Ηνωμένο Βασίλειο		2,3	1,7	2,9	2,2	1,8	1,8	1,4	1,3
Ζώνη του ευρώ	19	11,6	-0,5	0,9	2,0	1,8	2,4	1,9	1,1
2.Αναδυόμενες και αναπτυσσόμενες οικονομίες	154	58,7	4,7	4,6	4,1	4,4	4,7	4,6	4,5
Κίνα		18,2	7,8	7,3	6,9	6,7	6,9	6,6	6,2
Ρωσία		3,2	1,3	0,6	-3,7	-0,2	1,5	1,7	1,6
Χώρες της ΝΑ 8 Ευρώπης									
Αλβανία			1,4	2,0	2,6	3,4	3,8	4,1	3,9
Βοσνία-Ερζεγοβίνη			2,5	1,4	3,2	3,1	3,4	3,2	3,5
Βουλγαρία			1,1	1,5	3,6	3,8	3,8	3,2	3,6
Μαυροβούνιο			3,3	1,8	3,4	2,9	4,7	3,9	2,8
Δημοκρατία της Β.Μ			2,7	3,5	3,8	2,9	0,1	2,1	2,8

Ρουμανία			3,4	3,0	3,9	4,8	7,0	4,0	3,8
Σερβία			2,6	-1,8	0,8	2,8	2,0	4,4	3,8
Τουρκία			4,1	2,9	4,0	3,2	7,4	3,8	-1,5

Σημείωση: Για το 2018 είναι εκτιμήσεις και για το 2019 είναι προβλέψεις

Στον παραπάνω πίνακα (3.1) παρατηρούμε τις παγκόσμιες τιμές του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος (Α.Ε.Π.) για προηγμένες οικονομίες, για αναπτυσσόμενες οικονομίες και για τις χώρες της νοτιοανατολικής Ευρώπης την χρονική περίοδο 2013 - 2019.

Το 2014, εκτιμάται ότι η παγκόσμια οικονομία αναπτύχθηκε με ρυθμό 3,4%, από το 3,3% που ήταν το 2003 με κινητήρια δύναμη τις αναδυόμενες και αναπτυσσόμενες οικονομίες της Ασίας. Η ζώνη του ευρώ, μετά από δύο έτη οικονομικής ύφεσης, εκτιμάται ότι θα καταγράψει θετικό ρυθμό ανάπτυξης 0,9% το 2014. Ο ρυθμός αύξησης του παγκόσμιου Α.Ε.Π. εκτιμάται ότι διατηρήθηκε σχεδόν σταθερός, σε μέτρια επίπεδα, για τρίτο συνεχόμενο έτος το 2014 στο 3,4%. Παρά τη σταδιακή περαιτέρω βελτίωση των χρηματοπιστωτικών συνθηκών το πρώτο οκτάμηνο του έτους, ιδίως στις χώρες εκείνες που επλήγησαν περισσότερο από την κρίση χρέους, οι γεωπολιτικοί κίνδυνοι για την παγκόσμια ανάπτυξη αυξήθηκαν στη διάρκεια του έτους και επιβάρυναν την ανάκαμψη τόσο των επενδύσεων πάγιου κεφαλαίου όσο και του παγκόσμιου εμπορίου. Ο ρυθμός οικονομικής ανόδου διαφοροποιήθηκε σημαντικά μεταξύ των μεγαλύτερων οικονομιών και οικονομικών περιοχών. Επιταχύνθηκε στο σύνολο των προηγμένων οικονομιών, ενώ επιβραδύνθηκε ελαφρά στις αναπτυσσόμενες οικονομίες. Ο ρυθμός αύξησης του Α.Ε.Π. στις προηγμένες οικονομίες ως σύνολο εκτιμάται ότι επιταχύνθηκε το 2014 σε 1,8% από 1,3% το 2013, αν και παρατηρήθηκε ετερογένεια στις εξελίξεις μεταξύ χωρών. Συγκεκριμένα, η ανάπτυξη στο Ηνωμένο Βασίλειο επιταχύνθηκε σημαντικά, στις ΗΠΑ επιταχύνθηκε ελαφρά, παραμένοντας ωστόσο υψηλή στο 2,4% από το 2,2% το 2013, στην Ιαπωνία επιβραδύνθηκε σημαντικά κυρίως λόγω της επίδρασης του υψηλότερου φόρου στην κατανάλωση το 2014, ενώ στη ζώνη του ευρώ, αν και επέστρεψε σε θετικό ρυθμό, (από το -0,5 το 2013 πήγε στο 0,9 το 2014) υπήρξε αναιμική.

Στις αναδυόμενες και αναπτυσσόμενες οικονομίες, ο ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ εκτιμάται ότι υποχώρησε περαιτέρω στο 4,6% το 2014 από 4,7% το 2013, κυρίως λόγω της επιβράδυνσης των αναπτυξιακών ρυθμών στην Κίνα, τη Ρωσία και τη Λατινική Αμερική. Τα αίτια για την επιβράδυνση στις αναδυόμενες οικονομίες ποικίλλουν ανά περίπτωση, ωστόσο κοινό γνώρισμα ήταν η μειωμένη διεθνής ενεργός

ζήτηση και η επιβράδυνση του εξωτερικού εμπορίου κυρίως ανάμεσα στις αναδυόμενες οικονομίες και η μειωμένη καταναλωτική ζήτηση. Στην Κίνα η αύξηση του ΑΕΠ, παρότι παρέμεινε υψηλή, επιβραδύνθηκε περαιτέρω στο 7,3% το 2014 από 7,8% το 2013. Στη Ρωσία η οικονομική δραστηριότητα μειώθηκε περαιτέρω το 2014 (0,6% από 1,3% το 2013), υπό το βάρος των εμπορικών κυρώσεων που επιβλήθηκαν από τις ΗΠΑ και την ΕΕ λόγω της κρίσης στην Ουκρανία, αλλά και της πτώσης των διεθνών τιμών των καυσίμων.

Όσον αφορά τις χώρες της Νοτιοανατολικής Ευρώπης, οι ρυθμοί ανάπτυξης αν και θετικοί, φαίνεται να παρουσιάζουν κάμψη στις περισσότερες χώρες. Ωστόσο, αν και σημειώνουν αρκετά ικανοποιητικές οικονομικές επιδόσεις, τουλάχιστον όσον αφορά την εγχώρια οικονομική δραστηριότητα, αντιμετωπίζουν σημαντικές οικονομικές προκλήσεις που συνδέονται με την επιβράδυνση των ιδιωτικών επενδύσεων, των εξαγωγών και της απασχόλησης, αλλά και γεωπολιτικούς κινδύνους όπως η κρίση στην Ουκρανία.

Η παγκόσμια οικονομία αφού διατηρήθηκε σταθερή γύρω στο 3,4% επί τρία συνεχόμενα έτη, υποχώρησε στο 3,2% το 2015. Η διατήρηση ικανοποιητικού ρυθμού ανόδου του Α.Ε.Π στις προηγμένες οικονομίες συνεχίστηκε για τρίτη συνεχόμενη χρονιά το 2015 (2,1% το 2015, 1,8% το 2014 και μόλις 1,3% το 2013. Η ανάκαμψη στις προηγμένες οικονομίες στηρίχθηκε σημαντικά στην ενίσχυση του πραγματικού διαθέσιμου εισοδήματος και της ιδιωτικής κατανάλωσης, ως συνέπεια της πτώσης των διεθνών τιμών των βασικών εμπορευμάτων και της υποχώρησης του ποσοστού ανεργίας. Ωστόσο, οι πραγματικές επενδύσεις πάγιου κεφαλαίου, παρά τη διατήρηση της επεκτατικής νομισματικής πολιτικής από τις κεντρικές τράπεζες και των πολύ χαμηλών επιτοκίων, παρέμειναν υποτονικές και μάλιστα επιβραδύνθηκαν (2,6%, έναντι 2,9% το 2014). Όσον αφορά τις εξελίξεις στις επιμέρους χώρες, το ΑΕΠ επιταχύνθηκε ελαφρά στη ζώνη του ευρώ, η Ιαπωνία επέστρεψε σε θετικό ρυθμό μεταβολής και οι ΗΠΑ διατήρησαν ικανοποιητικό ρυθμό οικονομικής ανόδου. Πιο συγκεκριμένα στις ΗΠΑ ο ρυθμός ανόδου του ΑΕΠ εκτιμάται ότι ενισχύθηκε μετρίως (2,6%, από 2,4% το 2014), καθώς η σημαντική πτώση της τιμής των καυσίμων και η περαιτέρω υποχώρηση του ποσοστού ανεργίας τόνωσαν το διαθέσιμο εισόδημα και την ιδιωτική κατανάλωση. Στην Ιαπωνία ο ρυθμός μεταβολής του πραγματικού ΑΕΠ εκτιμάται ότι έγινε θετικός (1,2%, από 0,0% το 2014), ενώ το δημοσιονομικό έλλειμμα συνέχισε να μειώνεται ως ποσοστό του ΑΕΠ, παρά την αύξηση των δημοσίων δαπανών. Αρνητικό ποσοστό ανάπτυξης παρατηρήθηκε στο Ηνωμένο Βασίλειο για το 2015 (2,9%) έναντι

του (2,2%) το 2014. Επιπρόσθετα η οικονομική ανάκαμψη στην ζώνη του ευρώ συνεχίστηκε για τρίτο συνεχόμενο έτος το 2015 και ο ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ επιταχύνθηκε στο 2,0% από 0,9% το 2014. Η ανάκαμψη στηρίχθηκε περισσότερο στην εγχώρια ζήτηση και κυρίως στην ιδιωτική κατανάλωση, η οποία αυξήθηκε με ρυθμό 1,7% από 0,8% το 2014, ενώ υπήρξε και αύξηση των επενδύσεων.

Στις αναδυόμενες και αναπτυσσόμενες οικονομίες, ο ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ επιβραδύνθηκε περαιτέρω το 2015 σε 4,1% από 4,6% το 2014, κυρίως λόγω της ύφεσης στις χώρες της Κοινοπολιτείας Ανεξαρτήτων Χωρών και της Λατινικής Αμερικής. Μερικές μεγάλες αναδυόμενες οικονομίες που εξάγουν βασικά εμπορεύματα (λ.χ. Ρωσία, Βραζιλία) επλήγησαν ιδιαίτερα από τη μεγάλη πτώση των διεθνών τιμών του αργού πετρελαίου, των μετάλλων και των άλλων βασικών εμπορευμάτων. Επίσης στην Κίνα η αύξηση του ΑΕΠ επιβραδύνεται συνεχώς μετά το 2011 και εκτιμάται ότι διαμορφώθηκε στο 6,9% το 2015 από 7.3% που ήταν το 2014.

Το 2015 όλες οι οικονομίες της Νοτιοανατολικής Ευρώπης εκτιμάται ότι κατέγραψαν θετικούς ρυθμούς ανάπτυξης. Στις περισσότερες χώρες ο ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ αναμένεται σημαντικά βελτιωμένος σε σχέση με το προηγούμενο έτος, με το μέσο όρο να διαμορφώνεται στο επίπεδο του 3,0% το 2015, έναντι 1,8% το 2014. Η σερβική οικονομία φαίνεται να ξεπερνά την έντονη διαταραχή που υπέστη το 2014 (λόγω των ανοιξιάτικων πλημμυρών), ανακάμποντας με θετικό πρόσημο 0,8% έναντι του -1,8% το 2014. Η οικονομία της Βουλγαρίας αύξησε το Α.Ε.Π της σε 3.6% το 2015 σε 1.5%. Αντίθετα, στη Ρουμανία η εγχώρια ζήτηση (ιδιωτική κατανάλωση και επενδύσεις) συνεχίζει να τροφοδοτεί τον ισχυρό αναπτυξιακό ρυθμό της οικονομίας με τον ετήσιο ρυθμό αύξησης του ΑΕΠ το 2015 να προσεγγίζει το 3,9% έναντι 3,0% το 2014. Στην Τουρκία, τη μεγαλύτερη οικονομία της περιοχής, η αναπτυξιακή τροχιά συνεχίζει να κινείται σε υψηλά επίπεδα, με τον ετήσιο ρυθμό αύξησης του ΑΕΠ το 2015 να διαμορφώνεται στο 4% από το 2,9% το 2014.

Ο ρυθμός ανόδου της παγκόσμιας οικονομικής δραστηριότητας υποχώρησε ελαφρώς το 2016 στο 3,1% από 3,2% το 2015, καθώς παρατηρήθηκε επιβράδυνση στις προηγμένες οικονομίες, ενώ στις αναδυόμενες και αναπτυσσόμενες οικονομίες ο ρυθμός ανάπτυξης μεταβλήθηκε στο 4,4% το 2016 από το 4,1% το 2015. Στις ΗΠΑ, ο ρυθμός ανόδου του ΑΕΠ επιβραδύνθηκε σε 1,5% το 2016 από 2,6% το 2015, παρά τη σημαντική επιτάχυνσή του το β' εξάμηνο του έτους. Η πτώση των επενδύσεων πάγιου

κεφαλαίου κυρίως στον ενεργειακό κλάδο, η αυξημένη διόρθωση των αποθεμάτων και η συνεχιζόμενη ισχυροποίηση του δολαρίου υπήρξαν τα κύρια αίτια της επιβράδυνσης.

Στην Ιαπωνία, η οικονομική δραστηριότητα επιβραδύνθηκε το 2016, δηλαδή από 1,2% που ήταν το Α.Ε.Π το 2015 μειώθηκε σε 0,9% το 2016. Η εξέλιξη αυτή ανέστειλε τις προσπάθειες δημοσιονομικής προσαρμογής και οδήγησε σε αναβολή για το 2019 της προγραμματισμένης αύξησης του φόρου κατανάλωσης. Στο Ηνωμένο Βασίλειο, η ιδιωτική κατανάλωση παρέμεινε ισχυρή, συγκρατώντας τον καθοδικό κύκλο της οικονομίας. Οι επιπτώσεις από το αποτέλεσμα του βρετανικού δημοψηφίσματος τον Ιούνιο εμφανίστηκαν περιορισμένες στην πραγματική οικονομία το 2016 και εστιάστηκαν κυρίως στις αγορές συναλλάγματος. Το ΑΕΠ εκτιμάται ότι επιβραδύνθηκε στο 1,8% το 2016 από 2,2% το 2015, ενώ το χαμηλό ποσοστό ανεργίας υποχώρησε περαιτέρω στο 4,9% από 5,3% το 2015. Το 2016, ο ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ στη ζώνη του ευρώ εκτιμάται ότι έπεσε σε 1,8% από το 2,0% το 2015. Παράγοντες οι οποίοι συνέβαλαν στη σχετική ανθεκτικότητα της οικονομικής δραστηριότητας στη ζώνη του ευρώ το 2016 υπήρξαν η ιδιαίτερα διευκολυντική νομισματική πολιτική της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και η σταδιακή βελτίωση της χρηματοοικονομικής κατάστασης του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα, η ελαφρώς επεκτατική κατεύθυνση της δημοσιονομικής πολιτικής στο σύνολο της ζώνης του ευρώ, η πτώση της τιμής του πετρελαίου και των άλλων βασικών εμπορευμάτων, καθώς και η υποτίμηση του ευρώ.

Στις αναδυόμενες και αναπτυσσόμενες οικονομίες, ο ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ πήγε στο 4,4% το 2016, όμως οι εξελίξεις στις επιμέρους οικονομίες διαφέρουν σημαντικά. Ο ρυθμός ανάπτυξης στις δύο μεγαλύτερες αναδυόμενες οικονομίες όπως είναι η Κίνα και η Ινδία επιβραδύνθηκε, ενώ μικρότερη ύφεση έναντι του 2015 σημειώθηκε στη Βραζιλία και ιδιαίτερα στη Ρωσία. Στην οικονομία της Κίνας, η διαδικασία επιβράδυνσης και εξισορρόπησης της εγχώριας ζήτησης εμφανίζεται ομαλή επί του παρόντος. Το ΑΕΠ επιβραδύνθηκε λιγότερο από ότι προβλεπόταν, καθώς οι αυξημένες δημόσιες επενδύσεις υποκατέστησαν την υποχώρηση των ιδιωτικών, ενώ η αγορά ακινήτων, η οποία επλήγη το 2015, ανέκαμψε.

Το 2016 οι οικονομίες των χωρών της Νοτιοανατολικής (NA) Ευρώπης συνέχισαν να αναπτύσσονται, αλλά με μειωμένους ρυθμούς στις περισσότερες χώρες. Παραδείγματος χάρη, το Μαυροβούνιο, η Δημοκρατία της Β.Μ και η Τουρκία εμφάνισαν πτωτική τάση του ρυθμού του Α.Ε.Π. αφού έπεσαν στο 2,9%, στο 2,9% και στο 3,2% αντίστοιχα. Αντίθετα, επιταχυνόμενοι ρυθμοί μεγέθυνσης των οικονομιών

αναμένεται να σημειωθούν στην Αλβανία όπου από το 2,6% θα πάει στο 3,4%, τη Σερβία όπου μετακινήθηκε στο 2,8% και ιδιαίτερα στη Ρουμανία που ο ρυθμός ανάπτυξης του Α.Ε.Π εκτοξεύτηκε στο 4,8% από 3,9% που ήταν το 2015.

Από τον αρχικό μας πίνακα παρατηρούμε ότι η παγκόσμια οικονομία διέρχεται ανοδική φάση αφού από το 3,1% ανεβαίνει στο 3,8% το 2017 στον οικονομικό κύκλο, βοηθούμενη από την ανάκαμψη των επενδύσεων και του διεθνούς εμπορίου. Το διεθνές περιβάλλον εξακολουθεί να είναι θετικό, αντικατοπτρίζοντας τις επικρατούσες ευνοϊκές χρηματοπιστωτικές συνθήκες, τη γενικά διευκολυντική νομισματική πολιτική, τη βελτίωση των δεικτών εμπιστοσύνης και προσδοκιών, καθώς και την προηγηθείσα περίοδο χαμηλών διεθνών τιμών των βασικών εμπορευμάτων. Η επιτάχυνση του ΑΕΠ το 2017 υπήρξε αρκετά συγχρονισμένη μεταξύ προηγμένων και αναδυόμενων οικονομιών. Η επιτάχυνση αυτή βασίστηκε στη βελτίωση της εξωτερικής αλλά και της εγχώριας ζήτησης, καθώς παρατηρήθηκε τόνωση τόσο της εξαγωγικής όσο και της επενδυτικής δραστηριότητας. Στις προηγμένες οικονομίες η επιτάχυνση το 2017 εκτιμάται ότι υπήρξε σημαντικότερη εκείνης των αναδυόμενων οικονομιών.

Το ΑΕΠ των ΗΠΑ αυξήθηκε εντονότερα των προβλέψεων το 2017 και πήγε στο 2,2% καθώς υπήρξε βελτίωση του οικονομικού κλίματος, επιτάχυνση των επενδύσεων πάγιου κεφαλαίου και οι εξελίξεις στην αγορά εργασίας υπήρξαν θετικές. Στην Ιαπωνία η επιτάχυνση της οικονομίας το 2017 οφείλεται κυρίως στην εγχώρια ζήτηση και στην υποστηρικτική οικονομική πολιτική ενώ η οικονομία του Ηνωμένου Βασιλείου παρέμεινε σε χαμηλά ποσοστά για τρίτο συνεχόμενο έτος το 2017. Ο ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ στη ζώνη του ευρώ εκτιμάται ότι ανήλθε σε 2,4% —ο υψηλότερος ρυθμός μετά την παγκόσμια οικονομική κρίση πριν από δέκα περίπου χρόνια. Οι ευνοϊκές συνθήκες χρηματοδότησης και η βελτίωση της αγοράς εργασίας, στην οποία συνέβαλε και η ωρίμανση των μεταρρυθμίσεων τα τελευταία έτη σε πολλές χώρες-μέλη, υπήρξαν οι κυριότεροι παράγοντες οι οποίοι στήριξαν την εγχώρια ζήτηση το 2017.

Στις αναδυόμενες οικονομίες ο ρυθμός ανόδου του ΑΕΠ αυξήθηκε στο 4,7% το 2017 από 4,4% το προηγούμενο έτος, καθώς η οικονομία της Κίνας τελικά δεν επιβραδύνθηκε όπως αναμενόταν μέχρι λίγους μήνες πριν, ενώ η ανάκαμψη από την ύφεση της Βραζιλίας και της Ρωσίας αποδείχθηκε ισχυρότερη των προβλέψεων. Στην Κίνα το ΑΕΠ τελικά επιταχύνθηκε στο 6,9% το 2017 από το 6,7% το 2016.

Με πρωταγωνιστές τη Ρουμανία και την τουρκική οικονομία, ο μέσος ρυθμός ανάπτυξης των οικονομιών της περιοχής εκτιμάται ότι επιταχύνθηκε το 2017. Με κύρια συνιστώσα της ανάκαμψης την ιδιωτική κατανάλωση, ακολουθούμενη από τις επενδύσεις, ο μέσος ετήσιος ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ εκτιμάται ότι θα έχει μία μικρή αυξηθεί το 2017. Η Βουλγαρία και η Ρουμανία συνέχισαν να καταγράφουν ισχυρούς αναπτυξιακούς ρυθμούς. Στην Τουρκία η κανονικότητα στους ρυθμούς ανάπτυξης φαίνεται να επανέρχεται δυναμικά αφού η αύξηση στην ιδιωτική κατανάλωση, στις επενδύσεις και τις εξαγωγές είχαν ως αποτέλεσμα την ραγδαία αύξηση του ρυθμού του Α.Ε.Π. από το 3,2% το 2016 στο 7,4% το 2017.

Φτάνοντας στο 2018 και σύμφωνα με το ΔΝΤ, ο ρυθμός αύξησης του παγκόσμιου ΑΕΠ προβλέπεται να υποχωρήσει στο 3,5% το 2019 από το 3,7%, αντανακλώντας έτσι την επιβράδυνση της οικονομικής δραστηριότητας κυρίως στις προηγμένες και λιγότερο στις αναδυόμενες και αναπτυσσόμενες οικονομίες. Πιο αναλυτικά ο ρυθμός αύξησης του παγκόσμιου ΑΕΠ εκτιμάται ότι θα επιβραδυνθεί ελαφρώς το 2018 στο 3,7% από 3,8% το 2017, ενώ περαιτέρω ήπια επιβράδυνση προβλέπεται για το 2019. Στις προηγμένες οικονομίες ο ρυθμός ανόδου του ΑΕΠ υποχώρησε ελαφρώς στο 2,3% το 2018, ενώ περαιτέρω επιβράδυνση προβλέπεται για το 2019 στο 2,0%, κυρίως λόγω της επιβράδυνσης της ζώνης του ευρώ. Στις ΗΠΑ ο ρυθμός ανόδου του ΑΕΠ επιταχύνθηκε σημαντικά το 2018 στο 2,9% υπό τη θετική επίδραση της μείωσης των φορολογικών συντελεστών, ωστόσο μικρή επιβράδυνση προβλέπεται για το 2019. Η οικονομία του Ηνωμένου Βασιλείου εκτιμάται ότι θα επιβραδυνθεί για τέταρτο συνεχόμενο έτος το 2019. Ο ρυθμός ανόδου του ΑΕΠ προβλέπεται να υποχωρήσει στο 1,3% το 2019 από 1,4% το 2018. Στη ζώνη του ευρώ ο ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ επιβραδύνθηκε στο 1,9% το 2018 από το 2,4% το 2017. Επίσης αναμένεται να σημειωθεί σημαντική επιβράδυνση, σε 1,1%, το 2019 υπό την επίδραση της μειωμένης εξωτερικής ζήτησης αλλά και εσωτερικών παραγόντων, όπως προσωρινά προβλήματα σε ορισμένους κλάδους, π.χ. στον κλάδο της αυτοκινητοβιομηχανίας στη Γερμανία, και επιπτώσεις από τις δημοσιονομικές εξελίξεις στην Ιταλία.

Από την άλλη πλευρά στις αναδυόμενες και αναπτυσσόμενες οικονομίες η επιβράδυνση προβλέπεται ηπιότερη, ωστόσο οι εξελίξεις και οι παράγοντες διαμόρφωσής τους διαφοροποιούνται αρκετά μεταξύ των οικονομιών. Η οικονομία της Κίνας εξακολουθεί να επιβραδύνεται καθώς έπεσε στο 6,6% το 2018 και προβλέπεται και μία περαιτέρω μείωση της τάξης του 6,2% το 2019 καθώς εξασθενούν η κατανάλωση και οι εξαγωγές, αλλά και η αγορά ακινήτων.

Ο μέσος ετήσιος ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ των οικονομιών των χωρών της ΝΑ Ευρώπης επιβραδύνθηκε το 2018 στο 3,6% από 4,0% το προηγούμενο έτος και εκτιμάται ότι θα κυμανθεί σε ακόμη χαμηλότερα επίπεδα το 2019, κυρίως λόγω της προβλεπόμενης ύφεσης στην Τουρκία. Η οικονομία της Τουρκίας κατέγραψε τεράστια επιβράδυνση το 2018 αφού από το 7,4% το 2017 έπεσε στο 3,8% το 2018 και προβλέπεται να έχει αρνητικό πρόσημο το 2019, μετά από τους υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης που σημείωνε τα τελευταία έτη. Σε αυτή την εξέλιξη συνέβαλαν αρκετοί παράγοντες όπως η παρατεταμένη ένταση στις σχέσεις της με τις ΗΠΑ στις αρχές του χρόνου.

3.2 Παγκόσμιος πληθωρισμός

Πίνακας 2 : Παγκόσμιος πληθωρισμός (ετήσιες εκατοστιαίες μεταβολές όγκου)

	Αριθμός κρατών	Μερίδιο στο Α.Ε.Π (%)	2013	2014	2015	2016	2017	<u>2018</u>	<u>2019</u>
Παγκόσμιο Σύνολο	193	100,0	3,6	3,9	3,9		3,2	3,7	3,7
1.Προηγμένες οικονομίες	39	41,3	1,4	1,4	0,3	0,8	1,7	2,0	1,7
ΗΠΑ		15,3	1,5	1,6	0,1	1,3	2,1	2,4	2,1
Ιαπωνία		4,3	0,4	2,7	0,8	-0,1	0,5	1,2	1,3
Ηνωμένο Βασίλειο		2,3	2,6	1,5	0,0	0,7	2,7	2,5	1,8
Ζώνη του ευρώ	19	11,6	1,4	0,4	0,0	0,2	1,5	1,7	1,2
2.Αναδυόμενες-αναπτυσσόμενες οικονομίες	154	58,7	5,9	5,1	4,7	4,3	4,3	4,9	5,1
Κίνα		18,2	2,6	2,0	1,4	2,0	1,6	2,2	2,4
Ρωσία		3,2	6,8	7,8	15,5	7,0	3,7	2,8	5,1
Χώρες της ΝΑ Ευρώπης	8								
Αλβανία			1,9	1,6	1,9	1,3	2,0	2,1	2,6
Βοσνία-Ερζεγοβίνη			-0,1	-0,9	-1,0	-1,1	1,2	1,4	1,6
Βουλγαρία			0,4	-1,6	-1,1	-1,3	1,2	2,6	2,0
Μαυροβούνιο			2,2	-0,5	1,4	0,1	2,8	2,9	2,5
Δημοκρατία της Β.Μ			2,8	-0,3	-0,3	-0,2	1,4	1,5	2,0
Ρουμανία			3,2	1,4	-0,4	-1,1	1,1	4,3	3,5
Σερβία			2,2	2,1	1,4	1,1	3,1	2,0	2,9
Τουρκία			7,5	8,9	7,7	7,8	11,1	16,3	15,4

Σημείωση: Για το 2018 είναι εκτιμήσεις και για το 2019 είναι προβλέψεις

Στον παραπάνω πίνακα παρουσιάζεται αναλυτικά η πορεία του πληθωρισμού στις χώρες τις παγκόσμιας οικονομίας το χρονικό διάστημα 2013 έως 2019.

Αναλυτικότερα, όσον αφορά το 2014 ο πληθωρισμός στις προηγμένες οικονομίες ως σύνολο παραμένει χαμηλός και αμετάβλητος στο 1,4% το 2014, αντανακλώντας τις συνθήκες υποαπασχόλησης των συντελεστών παραγωγής αλλά και την ταχεία αποκλιμάκωση των διεθνών τιμών του αργού πετρελαίου το δεύτερο εξάμηνο του 2014. Στις ΗΠΑ ο πληθωρισμός αυξήθηκε το 2014 στο 1,6% από 1,5% το 2013 και στην Ιαπωνία στο 2,7% από 0,4% το 2013. Αντίθετα στη ζώνη του ευρώ υποχώρησε σημαντικά στο 0,4% από 1,4% το 2013. Επίσης όσον αφορά αναδυόμενες και αναπτυσσόμενες οικονομίες παρατηρούμε μία πτώση στο 5,1% το 2014 από το 5,9% το 2013. Στην Κίνα δεδομένου ότι ο πληθωρισμός διατηρείται σε χαμηλό επίπεδο, δηλαδή στο 2,0% αναμένονται περαιτέρω μέτρα από την κυβέρνηση με στόχο την τόνωση της ανάπτυξης. Ο πληθωρισμός στις περισσότερες χώρες της νοτιοανατολικής Ευρώπης, με εξαίρεση την Τουρκία, συνεχίζει να κινείται σε ιδιαίτερα χαμηλά επίπεδα. Η εξέλιξη αυτή οφείλεται αφενός στη σχετικά αργή διαδικασία απορρόφησης του παραγωγικού κενού στις οικονομίες αυτές και αφετέρου στη ραγδαία πτώση των διεθνών τιμών ενέργειας και τροφίμων. Η καθοδική τάση του πληθωρισμού εκτιμάται ότι θα ανακοπεί το 2015, ως αποτέλεσμα της περαιτέρω ενίσχυσης της εγχώριας ζήτησης. Στην Τουρκία ο πληθωρισμός το 2015 διαμορφώθηκε σε πολύ υψηλότερο ποσοστό 8,9% από 7,5% το 2013, ως αποτέλεσμα της σημαντικής αύξησης των τιμών των εγχώριων τροφίμων, της χαλαρής νομισματικής πολιτικής καθώς και της επίδρασης από την υποτίμηση της τουρκικής λίρας.

Ο πληθωρισμός στις προηγμένες οικονομίες υποχώρησε σημαντικά το 2015 και σχεδόν μηδενίστηκε, δηλαδή έφτασε στο 0,3%, έναντι 1,4% που ήταν το 2014. Η διατήρηση του μεγάλου παραγωγικού κενού, αν και μειωμένου σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά, σε συνδυασμό με τη μεγάλη υποχώρηση της διεθνούς τιμής του αργού πετρελαίου και των άλλων βασικών εμπορευμάτων επέδρασαν αρνητικά στο επίπεδο των τιμών, παρά την υποτιμητική πορεία του ευρώ η οποία αντίθετα άσκησε αυξητικές πιέσεις επί των τιμών στη ζώνη του ευρώ. Ο πληθωρισμός της Ιαπωνίας παρέμεινε θετικός αλλά σταθερά χαμηλότερος αφού από 2,7% το 2014 έπεσε στο 0,8% το 2015 με αποτέλεσμα η Τράπεζα της Ιαπωνίας να προβεί σε νέα μέτρα νομισματικής χαλάρωσης τον Ιανουάριο του 2016. Χαμηλότερη ανάπτυξη

παρατηρήθηκε στο Ηνωμένο Βασίλειο για το 2015 όπου έφτασε στο 0,0% από το 1,5% το 2014.

Όσον αφορά την ζώνη του ευρώ ο πληθωρισμός συνέχισε να υποχωρεί και μηδενίστηκε το 2015 0,0%, έναντι 0,4% το 2014. Το σημαντικότερο ρόλο στις εξελίξεις του γενικού επιπέδου τιμών έπαιξε η πτωτική εξέλιξη των τιμών των εισαγομένων, οι οποίες διαμορφώθηκαν από τη μεγάλη υποχώρηση των διεθνών τιμών κυρίως των καυσίμων, των μετάλλων και των άλλων βασικών εμπορευμάτων. Τα προγράμματα ποσοτικής χαλάρωσης της ΕΚΤ και η υποχώρηση της σταθμισμένης συναλλαγματικής ισοτιμίας του ευρώ αναμένεται να συνεχίσουν να ενισχύουν τη ζήτηση και να ασκήσουν αυξητικές πιέσεις στο γενικό επίπεδο των τιμών, αντισταθμίζοντας εν μέρει την επίδραση από τη συνεχή υποχώρηση των τιμών των βασικών εμπορευμάτων. Ο πληθωρισμός στις αναδυόμενες και αναπτυσσόμενες οικονομίες φαίνεται ότι υποχωρεί στο 4,7% το 2015 από το 5,1% το 2014. Αυτό έρχεται σε αντίκρουση με την ραγδαία αύξηση του πληθωρισμού που συνέβη στην Ρωσία όπου σχεδόν το ποσοστό διπλασιάστηκε και από το 7,8% εκτοξεύτηκε στο 15,5% το 2015.

Με εξαίρεση την Τουρκία, ο πληθωρισμός σε όλες τις χώρες της περιοχής το 2015 συνέχισε να κινείται σε ιδιαίτερα χαμηλά επίπεδα, ενώ στις χώρες-μέλη της ΕΕ όπως είναι η Ρουμανία και η Βουλγαρία το φαινόμενο του αποπληθωρισμού συνεχίζεται, καταγράφοντας και το μήνα Νοέμβριο αρνητικές τιμές, -0,4% και -1,1% αντιστοίχως. Τα πολύ χαμηλά ή και αρνητικά επίπεδα πληθωρισμού που παρατηρούνται στις οικονομίες της περιοχής οφείλονται κυρίως στη σχετικά αργή διαδικασία εξάλειψης του παραγωγικού κενού, αλλά και στην αδύναμη εγχώρια ζήτηση. Οι παραπάνω ενδογενείς παράγοντες ενισχύονται από τους εξωγενείς διεθνείς παράγοντες, τη σημαντική πτώση των διεθνών τιμών ενέργειας και τροφίμων. Επίσης, σημαντικό εξωγενή παράγοντα που συμβάλλει στη μείωση των τιμών αποτελεί ο εισαγόμενος πληθωρισμός από τη ζώνη του ευρώ που παραμένει, ως αποτέλεσμα της σύνδεσης αρκετών εθνικών νομισμάτων με το ευρώ, ιδιαίτερα χαμηλός. Αντίθετα, στην Τουρκία, ο πληθωρισμός συνεχίζει να κυμαίνεται σε υψηλά επίπεδα όπου το 2015 ήταν στο 7,7%, υπό την επίδραση των ισχυρών ρυθμών πιστωτικής επέκτασης και την ενίσχυση της εγχώριας ζήτησης αλλά και των επιπτώσεων από την υποτίμηση της τουρκικής λίρας.

Ο πληθωρισμός κινήθηκε σε θετικό έδαφος και το 2016 υπό την επίδραση της αύξησης των διεθνών τιμών του πετρελαίου αλλά, σε μικρότερο βαθμό, και των λοιπών προϊόντων και υπηρεσιών. Ο πληθωρισμός στις προηγμένες οικονομίες διαμορφώθηκε

σε 0,8% σε μέσα επίπεδα το 2016 από το 0,3%, ενώ περιμένουμε μία άνοδο της τιμής του πληθωρισμού ως αποτέλεσμα της αύξησης του βαθμού απασχόλησης των παραγωγικών συντελεστών και της αύξησης των μισθών, καθώς και της προβλεπόμενης ανάκαμψης των τιμών του πετρελαίου και άλλων βασικών εμπορευμάτων. Από τις προηγμένες χώρες μόνο η Ιαπωνία υπέστη μείωση του ποσοστού του πληθωρισμού όπου από 0,8% το 2015 έπεσε στο -0,1% το 2016 ενώ όλες οι υπόλοιπες είχαν παρουσιάσει αυξημένο ποσοστό πληθωρισμού. Από την άλλη πλευρά στις αναπτυσσόμενες χώρες παρατηρήθηκε μείωση του πληθωρισμού στο 4,3% και αυτό ήταν ως αποτέλεσμα τις τεράστιας μείωσης του πληθωρισμού στην Ρωσία αφού από το 15,5% κατέρρευσε στο 7,0% το 2016.

Το 2016, ο πληθωρισμός σε όλες τις χώρες της νοτιανατολικής Ευρώπης, με εξαίρεση την Τουρκία, συνέχισε να κινείται σε χαμηλά ή αρνητικά επίπεδα. Σε αυτή την τάση συνέβαλαν κατά κύριο λόγο οι χαμηλές διεθνείς τιμές πρώτων υλών, ενέργειας και τροφίμων, η σχετικά αργή σμίκρυνση του παραγωγικού κενού των οικονομιών και ο χαμηλός εισαγόμενος πληθωρισμός λόγω της στενής σύνδεσης των νομισμάτων των περισσότερων χωρών με το ευρώ. Η Βουλγαρία, η Βοσνία-Ερζεγοβίνη, η ΠΓΔΜ και η Ρουμανία συνέχισαν να καταγράφουν αποπληθωριστικές τάσεις, ενώ στην Αλβανία, το Μαυροβούνιο και τη Σερβία ο πληθωρισμός κινήθηκε σε χαμηλά επίπεδα μεταξύ 0,5% και 1,3%. Οι εκτιμήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής δείχνουν ανοδική τάση των τιμών για το 2017, λόγω της αυξημένης εγχώριας ζήτησης στις περισσότερες χώρες. Σε αντίθεση με τις υπόλοιπες χώρες της περιοχής, η τουρκική οικονομία συνεχίζει να καταγράφει ιδιαίτερα υψηλό επίπεδο πληθωρισμού αφού καταγράφει 7,8% το 2016. Το γεγονός αυτό αποδίδεται κυρίως στην ισχυρή εγχώρια ζήτηση, η οποία ενισχύθηκε από τις αυξήσεις των κατώτατων μισθών στις αρχές του έτους, αλλά και από την επεκτατική νομισματική πολιτική που ακολουθεί η κεντρική τράπεζα.

Ο πληθωρισμός, κινήθηκε το 2017 σε σαφώς υψηλότερα επίπεδα από ότι το προηγούμενο έτος, αντανακλώντας κυρίως την άνοδο των διεθνών τιμών των καυσίμων. Ο πληθωρισμός στις προηγμένες οικονομίες αν και μειώθηκε το 2017 αφού από το 1,7% έπεσε στο 0,8% το 2016. Η αύξηση των διεθνών τιμών των βασικών εμπορευμάτων, ιδίως των καυσίμων, υπήρξε η βασικότερη αιτία, καθώς η υποχώρηση του παραγωγικού κενού στις μεγαλύτερες από τις προηγμένες οικονομίες δεν συνοδεύθηκε από επιτάχυνση του ρυθμού άνοδου του κόστους εργασίας ανά μονάδα προϊόντος. Οι πληθωριστικές προσδοκίες και πιέσεις παραμένουν χαμηλές, με εξαίρεση το Ηνωμένο Βασίλειο, όπου η υποχώρηση της στερλίνας έχει οδηγήσει σε

ενίσχυση του γενικού δείκτη αλλά και του πυρήνα του πληθωρισμού κοντά στο 2,7% το 2017. Ο πληθωρισμός στη ζώνη του ευρώ αναμένεται να διαμορφωθεί σε 1,5% το τρέχον έτος αντανακλώντας κυρίως εξελίξεις στις διεθνείς τιμές του πετρελαίου.

Στις αναδυόμενες χώρες ο πληθωρισμός για το 2017 παρέμεινε σταθερός με ποσοστό 4,3%. Για τις χώρες της νοτιανατολικής Ευρώπης πλην της Τουρκίας συνέχισε να κινείται γύρω στο 2%. Οι ισχυροί αναπτυξιακοί ρυθμοί, με βασικές συνιστώσες την κατανάλωση και δευτερευόντως τις επενδύσεις —με τη διαδικασία εξάλειψης του εκτιμώμενου παραγωγικού κενού σχετικά αργή— σε συνδυασμό με την άνοδο των διεθνών τιμών ενέργειας, προκαλούν ενίσχυση των πληθωριστικών πιέσεων. Ως αποτέλεσμα, ο πληθωρισμός σε όλες τις χώρες της περιοχής εμφανίζεται ανοδικός, με το μέσο όρο να ανέρχεται στο 2,1%. Στην Τουρκία οι υψηλοί ρυθμοί ανάκαμψης του ΑΕΠ, σε συνδυασμό με την αδύναμη τουρκική λίρα, οδήγησαν σε αύξηση του πληθωρισμού στο 11% για το 2017.

Ο πληθωρισμός στις προηγμένες οικονομίες, όπως μετρείται από το δείκτη τιμών καταναλωτή (ΔΤΚ), ενισχύθηκε το 2018 αφού ανέβηκε στο 2,0%, κυρίως λόγω της αύξησης των διεθνών τιμών των βασικών εμπορευμάτων, ιδίως των καυσίμων, και, σε πολλές περιπτώσεις, της πλήρους απασχόλησης των παραγωγικών συντελεστών. Επιπλέον, ο ρυθμός ανόδου του κόστους εργασίας ανά μονάδα προϊόντος στο σύνολο της οικονομίας εκτιμάται ότι σχεδόν διπλασιάστηκε το 2018 έναντι του 2017, τόσο στις ΗΠΑ όσο και στη ζώνη του ευρώ. Οι πληθωριστικές πιέσεις και οι προσδοκίες ωστόσο παραμένουν προς το παρόν χαμηλές, με εξαίρεση τις ΗΠΑ όπου το ποσοστό του πληθωρισμού έφτασε στο 2,4% όπου η επιβολή δασμών στα εισαγόμενα εκτιμάται ότι θα επιφέρει πληθωριστικές πιέσεις. Για το 2019 προβλέπεται υποχώρηση του πληθωρισμού, δηλ. στο 1,7%, κυρίως λόγω των εξελίξεων στις διεθνείς τιμές της ενέργειας και της υποχώρησης του εισαγόμενου πληθωρισμού, αλλά και λόγω εξασθένησης της συνολικής ζήτησης. Ο πληθωρισμός ωστόσο σταθεροποιείται, καθώς εξαλείφεται σταδιακά η επίπτωση από την παρελθούσα σημαντική υποτίμηση της στερλίνας, ενώ το ποσοστό ανεργίας παραμένει σταθερά χαμηλό Ηνωμένο Βασίλειο.

Αντιθέτως, ο πληθωρισμός θα εξακολουθήσει να ενισχύεται στις αναπτυσσόμενες και αναδυόμενες οικονομίες και εκτιμάται ότι το 2019 θα φτάσει 5,1% από 4,9% το 2018, κυρίως σε εκείνες που αντιμετωπίζουν σημαντική διολίσθηση της ισοτιμίας τους και εκροές κεφαλαίων, είτε λόγω ενίσχυσης του δολαρίου είτε λόγω απώλειας της εμπιστοσύνης στην ασκούμενη οικονομική πολιτική και άλλων εγγενών αδυναμιών, με πιο χαρακτηριστικό παράδειγμα τον υπερπληθωρισμό στη Βενεζουέλα. Ο

πληθωρισμός σε όλες τις χώρες της περιοχής της νοτιανατολικής Ευρώπης με εξαίρεση τη Σερβία αυξήθηκε το 2018. Η ανοδική πορεία του πληθωρισμού οφείλεται τόσο στην ενίσχυση της εγχώριας ζήτησης και της υψηλής απόδοσης του κόστους εργασίας ανά μονάδα προϊόντος σε ορισμένες από αυτές όσο και στις υψηλότερες διεθνείς τιμές της ενέργειας και των ειδών διατροφής. Για το 2019 ο πληθωρισμός των χωρών της περιοχής πλην της Τουρκίας εκτιμάται ότι θα διαμορφωθεί κατά μέσο όρο στα ίδια επίπεδα όπως το προηγούμενο έτος.

3.3 Απασχόληση – ανεργία

Ένα πολύ σημαντικό θέμα που προβληματίζει παγκοσμίως τις κυβερνήσεις των χωρών είναι τα υψηλά ποσοστά ανεργίας κυρίως των νέων ανθρώπων και πως μπορούν να περιοριστούν σε φυσιολογικά επίπεδα.

Όσον αφορά τις προηγμένες οικονομίες και πιο συγκεκριμένα στις ΗΠΑ η περαιτέρω υποχώρηση του ποσοστού ανεργίας τόνωσαν την καταναλωτική και επενδυτική δαπάνη. Το εξωτερικό ισοζύγιο είχε αρνητική συμβολή στην ανάπτυξη το 2014, καθώς οι εισαγωγές αυξήθηκαν ταχύτερα των εξαγωγών. Το ποσοστό ανεργίας, το οποίο πριν από την κρίση είχε συμπιεστεί στο 4,6% και κατά τη διάρκειά της ανήλθε στο 9,6% το 2010 ενώ αργότερα υποχώρησε εκ νέου σημαντικά στο 6,2% το 2014. Στο Ηνωμένο Βασίλειο παρατηρήθηκε σημαντική υποχώρηση του ποσοστού ανεργίας. Το ποσοστό ανεργίας στη ζώνη του ευρώ, αν και εκτιμάται ότι υποχώρησε ελαφρά το 2014 έναντι του ιστορικού υψηλού του 2013 που ήταν 12,0%, παρέμεινε πολύ υψηλό και αναμένεται μικρή μόνο μείωση του το 2015. Οι διαφορές στο ποσοστό ανεργίας μεταξύ των κρατών-μελών προβλέπεται να παραμείνουν μεγάλες και το 2015. Μικρότερα αλλά ακόμη πολύ υψηλά ποσοστά ανεργίας προβλέπεται να σημειώσουν το 2015 εκείνες οι χώρες της ζώνης του ευρώ που είχαν τις σοβαρότερες, προ κρίσης, εσωτερικές και εξωτερικές ανισορροπίες και διαρθρωτικές αδυναμίες, όπως η Ελλάδα, η Ισπανία, η Κύπρος και η Πορτογαλία, ενώ η Γερμανία, η Ολλανδία και η Αυστρία εξακολουθούν να καταγράφουν τα χαμηλότερα ποσοστά ανεργίας στη ζώνη του ευρώ.

Την αμέσως επόμενη χρονιά η ανάκαμψη στις προηγμένες οικονομίες στηρίχθηκε σημαντικά στην ενίσχυση του πραγματικού διαθέσιμου εισοδήματος και της ιδιωτικής κατανάλωσης (2,3%, έναντι 1,7% το 2014). Αυτό είχε ως συνέπεια τη πτώση των διεθνών τιμών, των βασικών εμπορευμάτων και της υποχώρησης του ποσοστού ανεργίας. Συγκεκριμένα, στις ΗΠΑ ως αποτέλεσμα της περαιτέρω υποχώρησης του ποσοστού ανεργίας, ο ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ εκτιμάται ότι ενισχύθηκε μετρίως. Το ποσοστό ανεργίας αυξήθηκε σημαντικά κατά την περίοδο της κρίσης, άρχισε να υποχωρεί όμως στη συνέχεια, ακολουθώντας με χρονική υστέρηση την εξέλιξη της οικονομικής δραστηριότητας. Το 2015 υποχώρησε στο 11% από 11,6% το 2014. Στις οικονομίες της ζώνης του ευρώ που αντιμετώπισαν την οξύτερη κρίση και είχαν τις σοβαρότερες εσωτερικές και εξωτερικές ανισορροπίες και διαρθρωτικές αδυναμίες πριν από αυτήν, το ποσοστό ανεργίας, αν και υποχωρεί, παραμένει ιδιαίτερα υψηλό. Τα

υψηλότερα ποσοστά ανεργίας στην ευρωζώνη εκτιμάται ότι είχαν το 2015 η Ελλάδα (25,1%), η Ισπανία (22,3%), η Κύπρος (15,5%), η Πορτογαλία (12,6%) και η Ιταλία (11,9%). Σύμφωνα με έρευνες και αναλύσεις, σημαντικό μέρος της υψηλής ανεργίας σε χώρες της ζώνης του ευρώ είναι διαρθρωτικό και οφείλεται σε υστερήσεις στους ρυθμούς διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων κυρίως στην απελευθέρωση των αγορών αγαθών και υπηρεσιών.

Το 2016 παρότι ο ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ στις προηγμένες οικονομίες ως σύνολο επιβραδύνθηκε, το ποσοστό ανεργίας συνέχισε να υποχωρεί. Στο Ηνωμένο Βασίλειο το ήδη χαμηλό ποσοστό ανεργίας υποχώρησε περαιτέρω στο 4,9% από 5,3% το 2015. Στις ΗΠΑ, η οικονομία πλέον κινείται πλησίον του δυναμικού ρυθμού και το ποσοστό ανεργίας υποχώρησε περαιτέρω στο 4,9% το 2016, από 5,3% το 2015. Η βελτίωση της αγοράς εργασίας υπήρξε ένα από τα κυριότερα χαρακτηριστικά των οικονομικών εξελίξεων στη ζώνη του ευρώ το 2016, καθώς η απασχόληση αυξήθηκε με ετήσιο ρυθμό 1,3% το γ' τρίμηνο του έτους, που αποτελεί την καλύτερη επίδοση από τα μέσα του 2008, και το ποσοστό ανεργίας υποχώρησε στο 9,6% το Δεκέμβριο, το χαμηλότερο από το Μάιο του 2009. Η τάση αυτή προβλέπεται να συνεχιστεί και το 2017, αν και με χαμηλότερους ρυθμούς, υπό την επίδραση της προβλεπόμενης αύξησης του μισθολογικού κόστους ανά εργαζόμενο και ελλείψεων στην προσφορά εργασίας ειδικευμένου προσωπικού σε ορισμένες χώρες. Έτσι, το ποσοστό ανεργίας προβλέπεται να υποχωρήσει στο 9,6%, σε μέσα επίπεδα, το 2017 από 10,0% το 2016. Οι διαφορές στα ποσοστά ανεργίας ανάμεσα στις χώρες-μέλη προβλέπεται να μειωθούν σταδιακά, παραμένοντας ωστόσο σημαντικές, όπως φαίνεται από το εύρος των ποσοστών ανεργίας το οποίο προβλέπεται να κυμανθεί μεταξύ 4,1% στη Γερμανία και 22,0% στην Ελλάδα.

Στις προηγμένες οικονομίες η αγορά εργασίας βελτιώθηκε σημαντικά το 2017, καθώς το ποσοστό ανεργίας συνέχισε να υποχωρεί, ενώ ο ρυθμός αύξησης των μισθών επιταχύνθηκε το 2017 σε ΗΠΑ, Ιαπωνία και ζώνη του ευρώ, στην οποία οι μισθολογικές αυξήσεις παρέμειναν χαμηλές, ιδίως μάλιστα αν ληφθεί υπόψη η επιτευχθείσα σημαντική αύξηση της απασχόλησης. Συγκεκριμένα στις ΗΠΑ το ποσοστό ανεργίας εκτιμάται ότι υποχώρησε περαιτέρω στο 4,5% το 2017. Η βελτίωση της αγοράς εργασίας στη ζώνη του ευρώ συνεχίστηκε, παράλληλα με την ανάκαμψη της οικονομικής δραστηριότητας, καθώς το ποσοστό ανεργίας υποχώρησε στο 8,7% του εργατικού δυναμικού το Δεκέμβριο, το χαμηλότερο από τον Ιανουάριο του 2009, και εκτιμάται ότι θα διαμορφωθεί σε 9,1% σε μέσα ετήσια επίπεδα έναντι 10,0% το

2016. Η αύξηση της απασχόλησης και η μείωση του ποσοστού ανεργίας αναμένεται να συνεχιστούν και το 2018, αν και με χαμηλότερους ρυθμούς, αντανακλώντας την εμφάνιση ελλείψεων σε εξειδικευμένο εργατικό δυναμικό σε ορισμένες χώρες και τη μικρή επιτάχυνση της μισθολογικής δαπάνης ανά μισθωτό. Έτσι, το ποσοστό ανεργίας προβλέπεται να υποχωρήσει στο 8,4%, σε μέσα επίπεδα, το 2018. Όσον αφορά τις εξελίξεις σε επιμέρους χώρες-μέλη, η μεγαλύτερη πτώση του ποσοστού ανεργίας το 2017 σημειώθηκε στην Ελλάδα, την Κύπρο και την Ισπανία, ενώ οι διαφορές στις επιδόσεις της αγοράς εργασίας παραμένουν σημαντικές στη ζώνη του ευρώ, καθώς τα ποσοστά ανεργίας κυμαίνονται μεταξύ 3,6% στη Γερμανία και 20,7% στην Ελλάδα.

Τέλος το 2018 στις προηγμένες οικονομίες και πιο συγκεκριμένα στις ΗΠΑ λόγω των θετικών εξελίξεων στην αγορά εργασίας το ποσοστό ανεργίας υποχώρησε στο χαμηλότερο επίπεδο των τελευταίων 50 ετών. Στο Ηνωμένο Βασίλειο παρά την σημαντική υποτίμηση της στερλίνας το ποσοστό ανεργίας παραμένει σταθερά χαμηλό. Η βελτίωση της αγοράς εργασίας στη ζώνη του ευρώ συνεχίστηκε το 2018, παρότι με χαμηλότερο ρυθμό σε σχέση με το προηγούμενο έτος, ενώ το ποσοστό ανεργίας υποχώρησε στο 7,8% του εργατικού δυναμικού το Δεκέμβριο, το χαμηλότερο από τον Οκτώβριο του 2008, και διατηρήθηκε στο επίπεδο αυτό τον Ιανουάριο του 2019. Το 2019 η απασχόληση προβλέπεται ότι θα αυξηθεί με ρυθμό 0,7% και το ποσοστό ανεργίας θα υποχωρήσει περαιτέρω σε 7,9%, σε μέσα επίπεδα έτους, έναντι 8,2% το 2018. Όσον αφορά τις εξελίξεις σε επιμέρους χώρες-μέλη, η μεγαλύτερη πτώση του ποσοστού ανεργίας το 2018 σημειώθηκε στην Ελλάδα, την Κύπρο και την Ισπανία, ενώ οι διαφορές στις επιδόσεις της αγοράς εργασίας παραμένουν σημαντικές στη ζώνη του ευρώ, καθώς τα ποσοστά ανεργίας κυμαίνονται μεταξύ 3,2% στη Γερμανία και 18,5% στην Ελλάδα.

3.4 Δημοσιονομική πολιτική

Η δημοσιονομική πολιτική ασκείται κυρίως με την αυξομείωση των κρατικών δαπανών και την αυξομείωση των φόρων. Οι κρατικές δαπάνες έχουν ποικίλες μορφές, και συνεπώς η σημασία τους διαφέρει. Εν τούτοις, το κοινό γνώρισμα είναι ότι αποτελούν μέρος της συνολικής ζήτησης που προσδιορίζει το μέγεθος του ακαθάριστου εθνικού προϊόντος και του εισοδήματος των ατόμων.

Πιο συγκεκριμένα, όσον αφορά την παγκόσμια οικονομία, η δημοσιονομική πολιτική στις προηγμένες οικονομίες συνέχισε να έχει περιοριστική κατεύθυνση, όμως η προσαρμογή έγινε ηπιότερη το 2014. Τα διαρθρωτικά ελλείμματα μειώθηκαν για τέταρτο συνεχόμενο έτος, μολοντί με ηπιότερο ρυθμό, με στόχο την εξάλειψη των κινδύνων που εγκυμονεί το εξαιρετικά υψηλό και αυξανόμενο δημόσιο χρέος σε πολλές προηγμένες οικονομίες. Το διαρθρωτικό δημοσιονομικό έλλειμμα στο σύνολο της ζώνης του ευρώ εκτιμάται ότι περιορίστηκε περαιτέρω το 2014 σε 1,0% του ΑΕΠ, από 1,2% το προηγούμενο έτος, ενώ αναμένεται να παραμείνει αμετάβλητο το 2015. Το πρωτογενές αποτέλεσμα της γενικής κυβέρνησης, αφού υπήρξε αρνητικό τα προηγούμενα έτη, εκτιμάται ότι μετατράπηκε σε θετικό το 2014 +0,1% του ΑΕΠ από -0,1% το 2013. Η Ελλάδα, μαζί με άλλα 10 από τα 19 κράτη-μέλη της ζώνης του ευρώ, επέτυχαν πρωτογενές πλεόνασμα το 2014. Το συνολικό έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης στη ζώνη του ευρώ εκτιμάται ότι υποχώρησε περαιτέρω σε 2,6% του ΑΕΠ το 2014 από 2,9% το 2013.

Η βελτίωση της δημοσιονομικής θέσης συνεχίστηκε στις μεγαλύτερες από τις προηγμένες οικονομίες ως σύνολο και το ακαθάριστο δημοσιονομικό χρέος ως ποσοστό του Α.Ε.Π. άρχισε να υποχωρεί το 2015. Η επιτάχυνση του ΑΕΠ και η μείωση του παραγωγικού κενού υποβοήθησαν τις προσπάθειες των κυβερνήσεων προς την κατεύθυνση αυτή. Μετά τη σημαντική διόρθωση των υπερβολικών δημοσιονομικών ανισορροπιών σε όρους ρών (ελλείμματα) που επιτεύχθηκε μετά τη μεγάλη ύφεση του 2009, προτεραιότητα πλέον δίνεται στη διόρθωση των μεγάλων ανισορροπιών σε όρους αποθεμάτων (δημόσιο και ιδιωτικό χρέος), ώστε να υποχωρήσουν οι συστημικοί κίνδυνοι για την παγκόσμια οικονομία. Το δημοσιονομικό έλλειμμα στο σύνολο της ζώνης του ευρώ υποχώρησε στο 2,2% του ΑΕΠ το 2015 από 2,6% το προηγούμενο έτος. Ωστόσο, το διαρθρωτικό δημοσιονομικό αποτέλεσμα, δηλαδή το έλλειμμα απαλλαγμένο από κυκλικούς παράγοντες και προσωρινά μέτρα, εκτιμάται ότι

παρέμεινε ουσιαστικά αμετάβλητο. Η ουδέτερη επίδραση της δημοσιονομικής πολιτικής μετά τη σημαντική δημοσιονομική προσαρμογή των τελευταίων ετών εκτιμάται ότι διευκόλυνε την οικονομική ανάκαμψη των χωρών στη ζώνη του ευρώ. Το ακαθάριστο δημόσιο χρέος στη ζώνη του ευρώ εκτιμάται ότι υποχώρησε ελαφρώς για πρώτη φορά ύστερα από πολλά έτη, στο 93,5% του ΑΕΠ το 2015 από 94,5% το 2014. Στην Ιρλανδία και την Πορτογαλία το ακαθάριστο δημόσιο χρέος ως ποσοστό του ΑΕΠ υποχώρησε το 2015, ενώ στην Ελλάδα, την Κύπρο, την Ισπανία και την Ιταλία συνέχισε να αυξάνεται.

Η δημοσιονομική πολιτική στις προηγμένες οικονομίες εκτιμάται ότι προσέφερε ήπια στήριξη στην οικονομική δραστηριότητα το 2016. Η δημοσιονομική επίδραση, όπως αυτή υπολογίζεται από τη μεταβολή του λόγου του διαρθρωτικού αποτελέσματος προς το δυνητικό προϊόν, εκτιμάται από το ΔΝΤ ότι υπήρξε ελαφρώς επεκτατική στη Γερμανία, για πρώτη φορά ύστερα από τρία έτη, αλλά και στις ΗΠΑ και στη ζώνη του ευρώ ως σύνολο, ενώ υπήρξε ουδέτερη στην Ιαπωνία και συσταλτική στο Ηνωμένο Βασίλειο. Στις μεγαλύτερες από τις προηγμένες οικονομίες, το δημοσιονομικό έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης αυξήθηκε ως ποσοστό του ΑΕΠ, για πρώτη φορά το 2016 μετά από έξι συνεχόμενα έτη μείωσής του, και εκτιμάται ότι διαμορφώθηκε στο 3,6% του ΑΕΠ. Στις ΗΠΑ το δημοσιονομικό έλλειμμα εκτιμάται ότι αυξήθηκε στο 4,1% του ΑΕΠ από 3,5% το 2015 (αισθητά χαμηλότερο από το μέγιστο 13,1% του ΑΕΠ το 2009), ενώ το ακαθάριστο δημόσιο χρέος της γενικής κυβέρνησης εκτιμάται ότι αυξήθηκε περαιτέρω στο 108,2% του ΑΕΠ. Στην Ιαπωνία το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης εκτιμάται ότι παρέμεινε σχετικά υψηλό και σταθερό στο 5,2% του ΑΕΠ το 2016 (συγκρινόμενο με το μέγιστο 10,4% του ΑΕΠ το 2009), ενώ το ακαθάριστο δημόσιο χρέος αυξήθηκε εκ νέου στο 250,4% του ΑΕΠ. Στο Ηνωμένο Βασίλειο το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης εκτιμάται ότι υποχώρησε στο 3,4% του ΑΕΠ από 4,4% το 2015, ενώ το διαρθρωτικό έλλειμμα μειώθηκε στο 3,7% του δυνητικού προϊόντος από 4,5% το προηγούμενο έτος. Η συσταλτική αυτή δημοσιονομική πολιτική είχε ως αποτέλεσμα τη σταθεροποίηση του δημόσιου χρέους στο 89% του ΑΕΠ.

Ο ΟΟΣΑ και το ΔΝΤ καλούν τις κυβερνήσεις σε ταυτόχρονη και σημαντική αύξηση των δημόσιων επενδυτικών δαπανών, η οποία θα αποτελέσει καταλύτη στην ισχυρότερη ανάκαμψη της οικονομικής δραστηριότητας και του διεθνούς εμπορίου, ακόμη και στις οικονομίες εκείνες που υποχρεούνται από τις δικές τους συνθήκες να συνεχίσουν τις προσπάθειες δημοσιονομικής εξυγίανσης. Το δημοσιονομικό έλλειμμα στη ζώνη του ευρώ ως σύνολο εκτιμάται ότι μειώθηκε στο 1,7% του ΑΕΠ το 2016, ενώ πτωτική

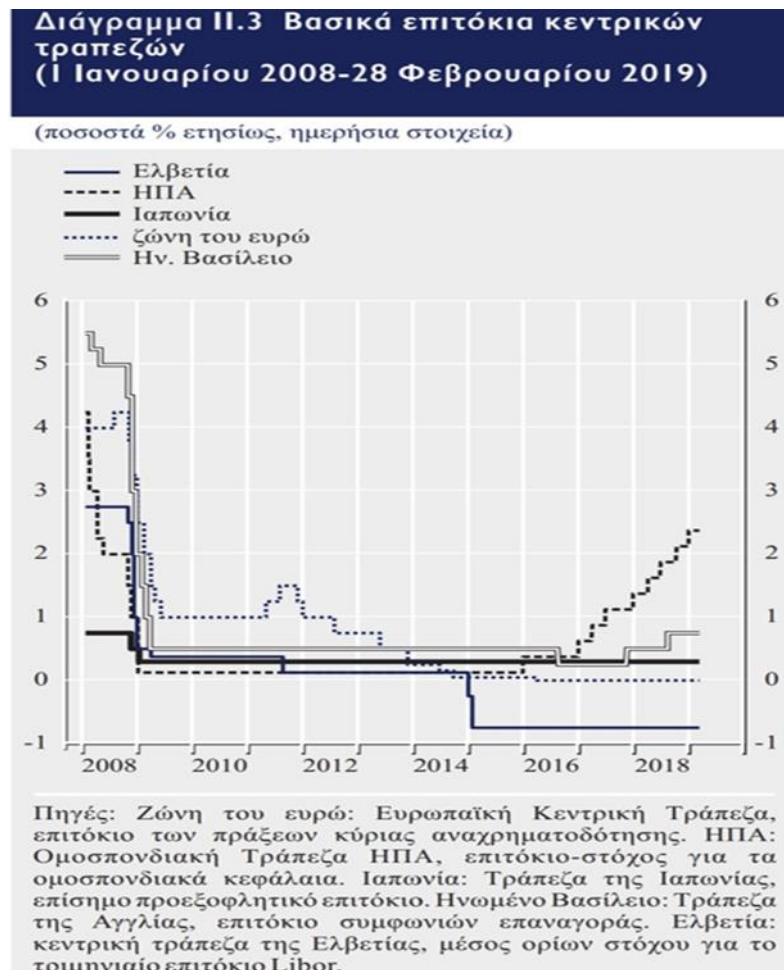
εξακολούθησε να είναι και η πορεία του δημόσιου χρέους, το οποίο διαμορφώθηκε στο 91,5% του ΑΕΠ. Καθοδική προβλέπεται να είναι η πορεία και των δύο αυτών μεγεθών και το 2017, μολονότι σημαντικές διαφορές θα εξακολουθήσουν να υπάρχουν ανάμεσα στις χώρες-μέλη όσον αφορά το ύψος του δημόσιου χρέους. Το διαρθρωτικό δημοσιονομικό έλλειμμα για το σύνολο της ζώνης του ευρώ εκτιμάται σε 1,1% του δυνητικού ΑΕΠ το 2016 (από 1,0% το 2015), ενώ προβλέπεται να διαμορφωθεί σε 1,2% το 2017.

Η δημοσιονομική πολιτική στις προηγμένες οικονομίες προσέφερε ήπια στήριξη στην οικονομική δραστηριότητα το 2016 και το 2017, μετά από πέντε έτη κατά τα οποία ακολουθούσε συσταλτική κατεύθυνση. Η δημοσιονομική επίδραση, όπως αυτή υπολογίζεται από τη μεταβολή του λόγου του διαρθρωτικού πρωτογενούς αποτελέσματος προς το δυνητικό προϊόν, εκτιμάται από το ΔΝΤ ότι υπήρξε ελαφρώς επεκτατική το 2017 στις ΗΠΑ, την Ιαπωνία, τον Καναδά και τη ζώνη του ευρώ ως σύνολο. Ωστόσο, τα δημοσιονομικά ελλείμματα ως ποσοστά του ΑΕΠ στις περισσότερες οικονομίες εκτιμάται ότι υποχώρησαν. Στις προηγμένες οικονομίες ως σύνολο, το δημοσιονομικό έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης εκτιμάται ότι παρέμεινε σταθερό στο 2,8% του ΑΕΠ το 2017. Στις ΗΠΑ το δημοσιονομικό έλλειμμα εκτιμάται ότι υποχώρησε ελαφρώς στο 4,3% του ΑΕΠ από 4,4%, ενώ το ακαθάριστο δημόσιο χρέος της γενικής κυβέρνησης εκτιμάται ότι αυξήθηκε στο 108,1% του ΑΕΠ από 107,1% το 2016. Στην Ιαπωνία το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης εκτιμάται ότι διαμορφώθηκε στο 4,1% του ΑΕΠ το 2017 από 4,2% το 2016, ενώ το ακαθάριστο δημόσιο χρέος εκτιμάται ότι σταθεροποιήθηκε στο 240,3% του ΑΕΠ. Στο Ηνωμένο Βασίλειο το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης εκτιμάται ότι περιορίστηκε σε 2,1% του ΑΕΠ το 2017, ενώ το δημόσιο χρέος περιορίστηκε ελαφρώς στο 86,6% του ΑΕΠ. Το 2017 οι δημοσιονομικές εξελίξεις στη ζώνη του ευρώ χαρακτηρίστηκαν από τη συνέχιση της μείωσης του δημοσιονομικού ελλείμματος, μολονότι με επιβραδυνόμενο ρυθμό, τάση η οποία αναμένεται να συνεχιστεί και το 2018. Έτσι, το δημοσιονομικό έλλειμμα στη ζώνη του ευρώ ως σύνολο εκτιμάται σε 1,1% του ΑΕΠ το 2017 και σε 0,9% το 2018, έναντι 1,5% το 2016. Η κατεύθυνση της δημοσιονομικής πολιτικής εκτιμάται ότι θα είναι ελαφρώς επεκτατική και το 2018, καθώς το κυκλικά διορθωμένο πρωτογενές δημοσιονομικό πλεόνασμα προβλέπεται να διαμορφωθεί σε 0,8% του δυνητικού ΑΕΠ, έναντι 1,1% το 2017 και 1,3% το 2016. Το ακαθάριστο δημόσιο χρέος, ως ποσοστό του ΑΕΠ, ακολούθησε επίσης καθοδική πορεία από το υψηλότερο επίπεδο στο οποίο είχε ανέλθει το 2014 (94,2%), υπό την ευνοϊκή επίδραση των πρωτογενών πλεονασμάτων,

της ανόδου του ονομαστικού ΑΕΠ και της υποχώρησης των επιτοκίων, και προβλέπεται να διαμορφωθεί σε 87,0% του ΑΕΠ το 2017 και σε 85,1% το 2018.

Η δημοσιονομική πολιτική στις προηγμένες οικονομίες εκτιμάται ότι θα προσφέρει ήπια στήριξη στην οικονομική δραστηριότητα για τέταρτο συνεχόμενο έτος το 2019, μετά από συσταλτική κατεύθυνση την περίοδο 2011-2015. Το 2018 η δημοσιονομική επίδραση, όπως αυτή υπολογίζεται από τη μεταβολή του λόγου του διαρθρωτικού πρωτογενούς αποτελέσματος προς το δυνητικό προϊόν, εκτιμάται από το ΔΝΤ ότι ήταν επεκτατική στις ΗΠΑ, συσταλτική στην Ιαπωνία και ουδέτερη στη ζώνη του ευρώ. Στις προηγμένες οικονομίες ως σύνολο, το δημοσιονομικό έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης εκτιμάται ότι αυξήθηκε στο 2,5% του ΑΕΠ το 2018 από 2,2% το 2017. Στις ΗΠΑ το δημοσιονομικό έλλειμμα εκτιμάται ότι αυξήθηκε σημαντικά στο 4,7% του ΑΕΠ από 3,8% το 2017, ενώ το ακαθάριστο δημόσιο χρέος της γενικής κυβέρνησης αυξήθηκε κατά μία ποσοστιαία μονάδα, περίπου στο 106,1% του ΑΕΠ. Στην Ιαπωνία το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης εκτιμάται ότι περιορίστηκε στο 3,7% από 4,3% το 2017, ενώ το ακαθάριστο δημόσιο χρέος αυξήθηκε περαιτέρω. Στο Ηνωμένο Βασίλειο το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης εκτιμάται ότι περιορίστηκε στο 1,3% του ΑΕΠ το 2018 από 1,8% το προηγούμενο έτος, ενώ το δημόσιο χρέος εκτιμάται ότι υποχώρησε στο 86% του ΑΕΠ από 87,4%. Το 2018 οι δημοσιονομικές εξελίξεις στη ζώνη του ευρώ χαρακτηρίστηκαν από τη συνέχιση της μείωσης του δημοσιονομικού ελλείμματος, μολοντί με επιβραδυνόμενο ρυθμό, τάση η οποία αναμένεται να αναστραφεί το 2019. Έτσι, το δημοσιονομικό έλλειμμα στη ζώνη του ευρώ ως σύνολο εκτιμάται σε 0,5% του ΑΕΠ το 2018 και προβλέπεται να διαμορφωθεί σε 1,0% του ΑΕΠ το 2019, ενώ η κατεύθυνση της δημοσιονομικής πολιτικής εκτιμάται ότι θα είναι ελαφρώς επεκτατική το τρέχον έτος από ουδέτερη το 2018. Το δημόσιο χρέος, ως ποσοστό του ΑΕΠ, ακολούθησε επίσης καθοδική πορεία από το υψηλότερο επίπεδο στο οποίο είχε ανέλθει το 2014, υπό την ευνοϊκή επίδραση των πρωτογενών πλεονασμάτων, της ανόδου του ονομαστικού ΑΕΠ και του επιτοκίου του δημόσιου χρέους, και προβλέπεται να διαμορφωθεί σε 83,8% του ΑΕΠ το 2019, έναντι 85,0% το 2018. Όσον αφορά το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών (ΙΤΣ) ως ποσοστό του ΑΕΠ, όλες οι χώρες της περιοχής, πλην της Βουλγαρίας, συνέχισαν να καταγράφουν ελλείμματα το 2018, όπως και το 2017. Σημειώνεται ότι τα ελλείμματα αυτά διευρύνθηκαν περαιτέρω στις περισσότερες χώρες.

3.5 Νομισματική πολιτική

Διάγραμμα 1: Βασικά επιτόκια κεντρικών τραπεζών (01/01/2008-28/02/2019)

Πηγή: Έκθεση διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδας: 2019

Η νομισματική πολιτική στις προηγμένες οικονομίες συνέχισε το 2014 να είναι εξαιρετικά χαλαρή, διατηρώντας τα σχεδόν μηδενικά βασικά επιτόκια και υποστηρίζοντας έτσι τις προσπάθειες ανάκαμψης του ιδιωτικού τομέα. Στις ΗΠΑ, η Ομοσπονδιακή Τράπεζα ολοκλήρωσε το τρίτο πρόγραμμα ποσοτικής χαλάρωσης όταν εκπληρώθηκε ο στόχος υποχώρησης του ποσοστού ανεργίας κάτω του 6%. Στην Ιαπωνία, η κεντρική τράπεζα αποφάσισε να ενισχύσει περαιτέρω τη ρευστότητα της ιαπωνικής οικονομίας μέσω ενός προγράμματος. Στη ζώνη του ευρώ, όπου το ποσοστό ανεργίας είναι ιδιαίτερα υψηλό, οι επενδύσεις πάγιου κεφαλαίου συνεχίζουν να είναι υποτονικές και οι κίνδυνοι για αποπληθωρισμό και νέα ύφεση ενισχύθηκαν σημαντικά από την άνοιξη του 2014, με αποτέλεσμα η ΕΚΤ να προχωρήσει στην εφαρμογή νέων νομισματικών μέτρων, συμβατικών και μη. Ειδικότερα, μείωσε δύο

φορές το βασικό της επιτόκιο, τον Ιούνιο και το Σεπτέμβριο του 2014, καθορίζοντάς το στο 0,05%, ενώ παράλληλα υιοθέτησε και νέα μη συμβατικά μέτρα για την τόνωση της χρηματοδότησης της πραγματικής οικονομίας. Πραγματοποίησε στοχευόμενες πράξεις μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης, πρόγραμμα αγοράς τιτλοποιημένων τραπεζικών απαιτήσεων και πρόγραμμα αγοράς καλυμμένων τραπεζικών ομολογιών.

Το 2015, η νομισματική πολιτική στις προηγμένες οικονομίες ακολουθεί αποκλίνουσες κατευθύνσεις μετά την απόφαση της Ομοσπονδιακής Τράπεζας των ΗΠΑ στις 16 Δεκεμβρίου 2015 να αυξήσει το βασικό της επιτόκιο κατά 1/4 της ποσοστιαίας μονάδας. Η νομισματική πολιτική των ΗΠΑ αναμένεται να διατηρήσει την περιοριστική της κατεύθυνση το 2016. Στις υπόλοιπες προηγμένες οικονομίες η νομισματική πολιτική παρέμεινε εξαιρετικά χαλαρή. Μάλιστα, η κεντρική τράπεζα της Ελβετίας στις αρχές του 2015 καθόρισε αρνητικά τα βασικά της επιτόκια σε μια προσπάθεια αποθάρρυνσης της μεγάλης εισροής κεφαλαίων και της συνακόλουθης ανατιμητικής πίεσης επί του ελβετικού φράγκου. Η Τράπεζα της Ιαπωνίας αποφάσισε τον Ιανουάριο του 2016 να συμπληρώσει τα μέτρα ποσοτικής και ποιοτικής χαλάρωσης με αρνητικό επιτόκιο -0,1% στις καταθέσεις που τηρούν τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα σε αυτήν, σε μια παρόμοια κίνηση με το αρνητικό επιτόκιο διευκόλυνσης αποδοχής καταθέσεων της ΕΚΤ. Η νομισματική πολιτική της ΕΚΤ έγινε περισσότερο διευκολυντική το 2015. Η ΕΚΤ υιοθέτησε νέα σειρά συμβατικών και μη συμβατικών μέτρων νομισματικής πολιτικής προκειμένου να αποτραπεί η ανάπτυξη συνθηκών αποπληθωρισμού στη ζώνη του ευρώ, αλλά και για να ενισχυθεί η υποτονική επενδυτική δραστηριότητα. Η ΕΚΤ αποφάσισε την εκκίνηση προγραμμάτων ποσοτικής χαλάρωσης το πρώτο τρίμηνο του 2015, διευρύνοντας το πρόγραμμα αγοράς τίτλων με την προσθήκη αγορών χρεογράφων που εκδίδουν φορείς του δημοσίου τομέα στη ζώνη του ευρώ μέχρι του ανώτατου μηνιαίου ορίου των 60 δισεκ. ευρώ. Στα τέλη του 2015 η ΕΚΤ ανακοίνωσε ότι το πρόγραμμα αγοράς τίτλων θα παραταθεί κατά ένα εξάμηνο, δηλαδή θα διαρκέσει τουλάχιστον έως το Μάρτιο του 2017, με στόχο την επίτευξη πληθωρισμού κοντά στο 2% και την περαιτέρω αύξηση της παροχής πιστώσεων που έχει ήδη επιτευχθεί το 2015.

Το 2016 η νομισματική πολιτική στις προηγμένες οικονομίες ακολουθεί αποκλίνουσες κατευθύνσεις, αφού μόνο η Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ έχει ξεκινήσει διαδικασία επιστροφής της νομισματικής πολιτικής στην κανονικότητα, καθώς η αγορά εργασίας έχει βελτιωθεί σημαντικά και ο πληθωρισμός ενισχύεται. Αντιθέτως, η ΕΚΤ και η Τράπεζα της Αγγλίας άσκησαν ακόμη περισσότερο διευκολυντική νομισματική πολιτική

εντός του 2016. Η Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ αύξησε το βασικό της επιτόκιο κατά 25 μ.β. στο εύρος-στόχο 0,50%-0,75% στις 15 Δεκεμβρίου 2016, μετά την αύξησή του κατά 0,25 της ποσοστιαίας μονάδας στις 16 Δεκεμβρίου 2015. Η ΕΚΤ στις 10 Μαρτίου 2016 μείωσε κατά 5 μονάδες βάσης στο 0,0% το βασικό επιτόκιο για πράξεις κύριας αναχρηματοδότησης. Παράλληλα, μείωσε περαιτέρω το ήδη αρνητικό επιτόκιο στην πάγια διευκόλυνση αποδοχής καταθέσεων από τις εμπορικές τράπεζες του Ευρωσυστήματος κατά 10 μ.β. στο -0,40%. Τέλος, εγκαινίασε το πρόγραμμα αγοράς και ομολογιακών τίτλων τους οποίους έχουν εκδώσει μη τραπεζικές επιχειρήσεις στη ζώνη του ευρώ. Το Δεκέμβριο ανακοινώθηκε η παράταση του προγράμματος αγοράς τίτλων (APP) και μετά το Μάρτιο του 2017, τουλάχιστον μέχρι το Δεκέμβριο του 2017, ανάλογα με τις εξελίξεις στον πληθωρισμό της ζώνης του ευρώ, με μείωση όμως του μηνιαίου ορίου αγορών από τα 80 στα 60 δισεκ. ευρώ. Η Τράπεζα της Αγγλίας στις 4 Αυγούστου 2016 προέβη σε μείωση του βασικού της επιτοκίου στο 0,25%, ενώ αύξησε το ανώτατο ύψος των αγορών περιουσιακών στοιχείων στα 435 δισεκ. Στερλίνες από 375 δις.. Παράλληλα, ξεκίνησε πρόγραμμα αγοράς εταιρικών ομολόγων του μη χρηματοπιστωτικού τομέα ύψους 10 δισεκ. στερλινών. Στις υπόλοιπες προηγμένες οικονομίες η νομισματική πολιτική παρέμεινε εξαιρετικά διευκολυντική. Χαρακτηριστικότερη περίπτωση είναι εκείνη της κεντρικής τράπεζας της Ελβετίας, η οποία συνεχίζει να διατηρεί αρνητικά, από τις αρχές του 2015, τα βασικά της επιτόκια σε μια προσπάθεια αποθάρρυνσης της μεγάλης εισροής κεφαλαίων και της συνακόλουθης ανατιμητικής πίεσης επί του ελβετικού φράγκου. Παράγοντες οι οποίοι συνέβαλαν στη σχετική ανθεκτικότητα της οικονομικής δραστηριότητας στη ζώνη του ευρώ το 2016 υπήρξαν η ιδιαίτερα διευκολυντική νομισματική πολιτική της ΕΚΤ και η σταδιακή βελτίωση της χρηματοοικονομικής κατάστασης του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα, η ελαφρώς επεκτατική κατεύθυνση της δημοσιονομικής πολιτικής στο σύνολο της ζώνης του ευρώ, η πτώση της τιμής του πετρελαίου και των άλλων βασικών εμπορευμάτων, καθώς και η υποτίμηση του ευρώ.

Το 2017 η νομισματική πολιτική στις προηγμένες οικονομίες εξακολουθεί να έχει επεκτατικό χαρακτήρα, παρά την αύξηση των βασικών επιτοκίων στις ΗΠΑ και στο Ηνωμένο Βασίλειο και τον προαναγγελθέντα τον Οκτώβριο περιορισμό του μεγέθους του ισολογισμού από την Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ και τη μείωση από την ΕΚΤ του μηνιαίου ύψους αγορών περιουσιακών στοιχείων από τον Ιανουάριο του 2018. Συγκεκριμένα, η Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ αύξησε ακόμη μία φορά κατά 25 μ.β. το βασικό της επιτόκιο στις 13 Δεκεμβρίου 2017, καθορίζοντας το εύρος-στόχο γι' αυτό σε 1,25%-1,50%. Αντιθέτως, η ΕΚΤ αντιμετωπίζοντας ένα χαμηλό ρυθμό ανόδου του πυρήνα του πληθωρισμού στη ζώνη του ευρώ διατήρησε μηδενικό το

βασικό της επιτόκιο για πράξεις κύριας αναχρηματοδότησης. Βάσει όμως των μακροοικονομικών εξελίξεων, εξήγγειλε περιορισμό του προγράμματος αγοράς τίτλων από τον Ιανουάριο του 2018, με μείωση του μηνιαίου ορίου αγορών από τα 60 στα 30 δισεκ. ευρώ. Η Τράπεζα της Αγγλίας αύξησε στις 2 Νοεμβρίου, για πρώτη φορά τα τελευταία δέκα έτη, το εξαιρετικά χαμηλό βασικό της επιτόκιο, κατά 0,25 της ποσοστιαίας μονάδας στο 0,50%, ενώ διατηρεί το ανώτατο ύψος των αγορών περιουσιακών στοιχείων στα 435 δισεκ. στερλίνες. Στις υπόλοιπες προηγμένες οικονομίες η νομισματική πολιτική παρέμεινε εξαιρετικά διευκολυντική, με χαρακτηριστικότερη την περίπτωση της Ελβετίας, στην οποία τα βασικά επιτόκια παραμένουν αρνητικά από τις αρχές του 2015, σε μια προσπάθεια αποτροπής των ανατιμητικών πιέσεων επί του ελβετικού φράγκου. Οι τραπεζικές χορηγήσεις προς νοικοκυριά και επιχειρήσεις στη ζώνη του ευρώ συνέχισαν να ανακάμπτουν στη διάρκεια του 2017 υπό την επίδραση της ιδιαίτερα διευκολυντικής νομισματικής πολιτικής της ΕΚΤ, η οποία διατηρεί χαμηλά τα επιτόκια, ενθαρρύνοντας τη ζήτηση δανείων. Ο ρυθμός αύξησης του τραπεζικού δανεισμού προς τα νοικοκυριά ανήλθε σε 2,8% το Δεκέμβριο του 2017, έναντι 2,0% τον αντίστοιχο μήνα του 2016, και προς τις μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις σε 2,9%, έναντι 2,3% το Δεκέμβριο του 2016. Προς την ίδια κατεύθυνση κινούνται και τα αποτελέσματα της έρευνας τραπεζικών χορηγήσεων της ΕΚΤ του Ιανουαρίου του 2018, η οποία δείχνει αύξηση της ζήτησης για όλες τις κατηγορίες δανείων, καθώς και χαλάρωση των συνθηκών χρηματοδότησης το δ' τρίμηνο του 2017.

Ωστόσο, κατά τη διάρκεια του 2018 συνεχίστηκε η σταδιακή εξομάλυνση της νομισματικής πολιτικής η οποία πάντως εξακολούθησε να έχει διευκολυντικό χαρακτήρα, παρά την αύξηση των βασικών επιτοκίων στις ΗΠΑ και το Ηνωμένο Βασίλειο, την απόφαση της Ομοσπονδιακής Τράπεζας των ΗΠΑ να περιορίσει το μέγεθος του ισολογισμού της και την απόφαση της ΕΚΤ να μηδενιστούν οι ανά μήνα καθαρές αγορές τίτλων. Συγκεκριμένα, η Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ αύξησε στις 20 Δεκεμβρίου 2018, για τέταρτη φορά εντός του 2018 και ένατη συνολικά σε αυτό τον οικονομικό κύκλο, το βασικό της επιτόκιο κατά 25 μονάδες βάσης, καθορίζοντας το εύρος-στόχο σε 2,25%-2,50%. Οι προηγούμενες ανάλογες αυξήσεις το 2018 είχαν πραγματοποιηθεί στις 22 Μαρτίου, στις 14 Ιουνίου και στις 27 Σεπτεμβρίου. Η Τράπεζα της Ιαπωνίας, αντιθέτως, έκανε γνωστό ότι θα διατηρήσει επί μακρόν τα σχεδόν μηδενικά της επιτόκια, ενώ αποφάσισε να επεκτείνει τις αγορές ομολόγων του Ιαπωνικού Δημοσίου αυξάνοντας το μερίδιό της στο 35,8% του συνολικού ύψους του δημόσιου χρέους. Η ΕΚΤ, αντιμετωπίζοντας χαμηλό ρυθμό ανόδου του πυρήνα του

πληθωρισμού στη ζώνη του ευρώ, ανακοίνωσε ότι θα διατηρήσει μηδενικό το βασικό της επιτόκιο για πράξεις κύριας αναχρηματοδότησης τουλάχιστον μέχρι το καλοκαίρι του 2019. Η Τράπεζα της Αγγλίας, σε περιβάλλον συνεχιζόμενης αβεβαιότητας γύρω από την έκβαση των διαπραγματεύσεων αποχώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου από την ΕΕ, αύξησε στις 2 Αυγούστου 2018, για δεύτερη φορά τα τελευταία δέκα έτη, το εξαιρετικά χαμηλό βασικό της επιτόκιο κατά 0,25 της ποσοστιαίας μονάδας στο 0,75%, ενώ διατηρεί το ανώτατο ύψος του αποθέματος περιουσιακών στοιχείων στο χαρτοφυλάκιο της στα 435 δισεκ. στερλίνες. Στις υπόλοιπες προηγμένες οικονομίες η νομισματική πολιτική παρέμεινε εξαιρετικά διευκολυντική, με χαρακτηριστικότερη την περίπτωση της Ελβετίας, στην οποία τα βασικά επιτόκια παραμένουν αρνητικά από τις αρχές του 2015, λόγω της πρόθεσης για αποτροπή των ανατιμητικών πιέσεων επί του ελβετικού φράγκου.

Οι τραπεζικές χορηγήσεις προς επιχειρήσεις και νοικοκυριά στη ζώνη του ευρώ συνέχισαν να ανακάμπτουν στη διάρκεια του 2018 υπό την επίδραση της ιδιαίτερα διευκολυντικής νομισματικής πολιτικής της ΕΚΤ, ενώ και η χρηματοδότηση των επιχειρήσεων μέσω της έκδοσης ομολόγων συνέχισε να ανακάμπτει μέχρι και το γ' τρίμηνο του 2018 για το οποίο υπάρχουν στοιχεία. Ο ρυθμός αύξησης του τραπεζικού δανεισμού προς τις επιχειρήσεις ανήλθε σε 4,0% το Δεκέμβριο του 2018, έναντι 3,1% τον αντίστοιχο μήνα του 2017, και προς τα νοικοκυριά σε 3,3%, έναντι 2,9% το Δεκέμβριο του 2017. Τα αποτελέσματα της έρευνας τραπεζικών χορηγήσεων της ΕΚΤ του Ιανουαρίου του 2019 δείχνουν επίσης αύξηση της ζήτησης για όλες τις κατηγορίες δανείων, ενώ οι συνθήκες χρηματοδότησης παρέμειναν σταθερές το δ' τρίμηνο του 2018. Σύμφωνα με την ΕΚΤ, τα τραπεζικά επιτόκια για επιχειρήσεις και νοικοκυριά παρέμειναν τον Οκτώβριο του 2018 κοντά σε ιστορικά χαμηλά, ενώ η υποχώρηση των επιτοκίων δανεισμού τα τελευταία έτη υπήρξε μεγαλύτερη στις χώρες-μέλη που επλήγησαν περισσότερο από την κρίση. Στη ζώνη του ευρώ η νομισματική πολιτική θα εξακολουθήσει να είναι εξαιρετικά διευκολυντική το 2019, καθώς, παρά την απόφαση της ΕΚΤ να μηδενιστούν οι ανά μήνα καθαρές αγορές τίτλων, ανακοινώθηκε στις 7 Μαρτίου 2019 ότι τα επιτόκια αναμένεται πλέον να παραμείνουν στα παρόντα χαμηλά επίπεδα τουλάχιστον μέχρι το τέλος του 2019.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

4.1 Ακαθόριστο εγχώριο προϊόν

Στο διάγραμμα φαίνεται η εξέλιξη του Α.Ε.Π. στην ελληνική οικονομία από το 2013 μέχρι το 2018, σε σχέση με τους ρυθμούς ανάπτυξης που επικρατούν στη ζώνη του ευρώ. Παρατηρείται ότι το ΑΕΠ παρουσιάζει μια άνοδο της τάξεως του 1,9%, γεγονός που δείχνει μια επιτάχυνση της οικονομικής δραστηριότητας. Μερικοί από τους πιο βασικούς παράγοντες που συμβάλλουν σε αυτή την κατάσταση είναι οι εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών (8,8%) και η ιδιωτική κατανάλωση (1,0%). Οι εξαγωγές αγαθών αυξήθηκαν με ρυθμό (8,4%) με την μεγαλύτερη συμβολή στην άνοδο του ΑΕΠ (1,5 ποσοστιαία μονάδα), αλλά και οι εξαγωγές υπηρεσιών παρουσίασαν αύξηση κατά 9,3% καθώς και ισχυρή συμβολή στην άνοδο του ΑΕΠ της τάξεως της 1,3 ποσοστιαίας μονάδας με τα έσοδα από τη ναυτιλία αλλά και τον τουρισμό να διαμορφώνουν αυτό το αποτέλεσμα. Ένας επιπλέον παράγοντας ήταν η ιδιωτική κατανάλωση (0,7 της ποσοστιαίας μονάδας).

Η αύξηση του εισοδήματος από την εργασία, είχε ως επακόλουθο την ενίσχυση του διαθέσιμου εισοδήματος των νοικοκυριών που αυτό με τη σειρά του είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση της ιδιωτικής κατανάλωσης. Στον αντίποδα, οι ακαθόριστες επενδύσεις πάγιου κεφαλαίου συνέβαλαν αρνητικά (-1,5 ποσοστιαία μονάδα), λόγω της μείωσης των επενδύσεων σε μεταφορικό εξοπλισμό όπως πλοία, καθώς σε λοιπές κατασκευές. Όμως, οι επενδύσεις σε κατοικίες αυξήθηκαν και μάλιστα με γρήγορους ρυθμούς. Αρνητική ήταν η συμβολή των εισαγωγών αγαθών και υπηρεσιών και της δημόσιας κατανάλωσης.

Η αύξηση της ιδιωτικής κατανάλωσης έχει να κάνει με την αύξηση του πραγματικού διαθέσιμου εισοδήματος των νοικοκυριών (αυξήσεις των αμοιβών εργασίας) και των μη κερδοσκοπικών ιδρυμάτων που εξυπηρετούν τα νοικοκυριά και με βάση μελέτες που έχουν γίνει, αναμένεται να συμβάλλει θετικά στην άνοδο της οικονομικής δραστηριότητας.

Το 2018 η επενδυτική δαπάνη της οικονομίας μειώθηκε δραστικά (-12,0%, έναντι αύξησης κατά 9,4% το 2017), λόγω της πτώσης στον μεταφορικό εξοπλισμό και τα οπτικά συστήματα, και στις λοιπές κατασκευές. Αντίθετα, θετικές επιδόσεις παρουσιάζονται στις επενδύσεις σε μηχανολογικό εξοπλισμό, σε εξοπλισμό τηλεπικοινωνιών και πληροφορικής (16,6% και 17,2% αντίστοιχα). Για πρώτη φορά μετά από 10 έτη συνεχόμενης μείωσης, αύξηση σημειώθηκε στον τομέα των επενδύσεων σε κατοικίες.

Όσο αφορά την η ακαθάριστη προστιθέμενη αξία της οικονομίας, παρουσιάστηκε αύξηση κατά 1,8% σε σταθερές τιμές, με κύριους παράγοντες να είναι οι υπηρεσίες εμπορίου, ξενοδοχείων και εστιατορίων, και μεταφορών και αποθήκευσης.

Η προστιθέμενη αξία της βιομηχανίας (συμπεριλαμβανομένης της ενέργειας) αυξήθηκε, αλλά με μικρότερο βαθμό, συγκριτικά με το 2017 (1,7%, από 3,7%). Η βιομηχανική δραστηριότητα, μετά την άνοδο της διείσδυσης 2015-2017, κατέγραψε χαμηλότερο ρυθμό ανόδου το 2018 (1,1% από 4,5% το 2017), λόγω της μείωσης της παραγωγής ηλεκτρισμού (-1,4% από 7,7% το 2017) και της μείωσης του ρυθμού ανόδου της μεταποιητικής παραγωγής (2,1% από 3,8% το 2017).

Οι πιο δυναμικοί κλάδοι που στήριξαν τη μεταποιητική παραγωγή ήταν οι κλάδοι των φαρμακευτικών προϊόντων, των ποτών και των παραγώγων πετρελαίου και άνθρακα. Η αυξημένη παραγωγή των περισσότερων μεταποιητικών κλάδων συνδέεται με την ενίσχυση της εξωστρέφειάς τους από το 2010 και μετά που εντάθηκε την πιο πρόσφατη περίοδο (2014-2018). Ιδιαίτερα αυξημένες εμφανίζονται και οι βιομηχανικές πωλήσεις το 2018 στην εγχώρια και κυρίως στην εξωτερική αγορά, επιβεβαιώνοντας την ενίσχυση της εξωστρέφειας πολλών μεταποιητικών κλάδων.

Ο ρυθμός ανάπτυξης της προστιθέμενης αξίας των υπηρεσιών ήταν 1,3% και παρουσίασε θετική συνεισφορά στη μεταβολή της συνολικής ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας το 2018 κατά 1,1 ποσοστιαία μονάδα. Ταυτόχρονα, παρουσιάστηκε μια άνοδος σε κλάδους του τριτογενούς τομέα (εμπορίου, ξενοδοχείων και εστιατορίων, μεταφορών και αποθήκευσης (+4,2%), του κλάδου των επαγγελματικών, επιστημονικών και τεχνικών δραστηριοτήτων (+5,5%), καθώς και του κλάδου τεχνών, διασκέδασης και ψυχαγωγίας (+1,9%)). Αυτή η άνοδος αντιστάθμισε την αρνητική επίδοση των κλάδων χρηματοπιστωτικών και ασφαλιστικών δραστηριοτήτων (-9,9%).

Όσο αφορά την τουριστική δραστηριότητα, αύξηση καταγράφουν οι υπηρεσίες παροχής καταλύματος και εστίασης, τα ταξιδιωτικά πρακτορεία και οι μεταφορές. Την πενταετία 2012-2017 ο εισερχόμενος τουρισμός στην Ελλάδα έχει αυξηθεί αρκετά (αφίξεις μη κατοίκων, +75%, ταξιδιωτικές εισπράξεις, διανυκτερεύσεις +47%, +43% αντίστοιχα).

Πίνακας 3: Ζήτηση και ΑΕΠ (2013-2018)

Πηγή: Έκθεση διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδας 2019

Πίνακας IV.1 Ζήτηση και ΑΕΠ (2013-2018)										
<i>(ετήσιες ποσοστιαίες μεταβολές και συμβολές σε ποσοστιαίες μονάδες, σταθερές αγοραίες τιμές 2010)</i>										
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2018 (α' τριμ.)	2018 (β' τριμ.)	2018 (γ' τριμ.)	2018 (δ' τριμ.)
Ιδιωτική κατανάλωση	-2,7 (-1,8)	0,8 (0,5)	-0,3 (-0,2)	0,1 (0,1)	0,9 (0,6)	1,0 (0,7)	0,5 (0,4)	1,3 (0,9)	1,1 (0,7)	1,1 (0,7)
Δημόσια κατανάλωση	-5,4 (-1,2)	-1,2 (-0,3)	1,5 (0,3)	-0,7 (-0,2)	-0,5 (-0,1)	-2,5 (-0,5)	-0,3 (-0,1)	-3,9 (-0,8)	-4,5 (-1,0)	-1,4 (-0,3)
Ακαθάριστες επενδύσεις πάγιου κεφαλαίου	-8,4 (-1,1)	-4,6 (-0,5)	0,6 (0,1)	4,6 (0,5)	9,4 (1,1)	-12,0 (-1,5)	-8,4 (-1,0)	19,2 (2,1)	-23,0 (-3,3)	-27,2 (-3,9)
<i>Επενδύσεις σε κατοικίες</i>	-31,3 (-1,0)	-53,2 (-1,2)	-25,7 (-0,3)	-12,4 (-0,1)	-5,5 (0,0)	17,4 (0,1)	11,1 (0,1)	5,6 (0,0)	21,3 (0,1)	32,3 (0,2)
Εγχώρια τελική ζήτηση¹	-4,0 (-4,1)	-0,3 (-0,3)	0,2 (0,2)	0,4 (0,5)	1,6 (1,6)	-1,4 (-1,4)	-0,7 (-0,7)	2,1 (2,1)	-3,4 (-3,5)	-3,4 (-3,5)
Αποθέματα και στατιστικές διαφορές (ως % του ΑΕΠ)	-0,8%	0,5%	-1,0%	-0,9%	-1,0%	0,8%	0,3%	-1,0%	2,4%	1,4%
Εγχώρια ζήτηση	-4,4 (-4,6)	0,8 (0,9)	-1,1 (-1,2)	0,7 (0,7)	1,8 (1,8)	0,2 (0,1)	-2,6 (-2,8)	-0,4 (-0,4)	4,9 (4,9)	-1,1 (-1,2)
Εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών	1,6 (0,4)	7,7 (2,2)	2,8 (0,9)	-1,9 (-0,6)	6,9 (2,1)	8,8 (2,8)	8,1 (2,5)	9,2 (2,9)	7,1 (2,3)	10,6 (3,4)
Εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών	-3,3 (1,0)	7,7 (-2,3)	0,4 (-0,1)	1,2 (-0,4)	7,4 (-2,4)	2,9 (-1,0)	-7,5 (2,8)	2,8 (-1,0)	15,6 (-5,2)	2,0 (-0,7)
Εξωτερική ζήτηση	... (1,4)	... (-0,2)	... (0,7)	... (-1,0)	... (-0,3)	... (1,8)	... (5,3)	... (1,9)	... (-2,8)	... (2,7)
Ακαθάριστο εγχώριο προϊόν σε τιμές αγοράς	-3,2	0,8	-0,5	-0,3	1,4	1,9	2,5	1,5	2,1	1,6

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Τριμηνιαίοι εθνικοί λογαριασμοί, 7.3.2019, εποχικώς διορθωμένα στοιχεία.

Σημείωση: Εντός παρενθέσεως, συμβολή σε ποσοστιαίες μονάδες.

1 Δεν περιλαμβάνονται αποθέματα και στατιστικές διαφορές.

4.2 Πληθωρισμός

Ο εναρμονισμένος πληθωρισμός, σύμφωνα με τον ΕνΔΤΚ υποχώρησε σε 0,8% το 2018 από 1,1% το 2017. Οι βασικοί παράγοντες που συνέβαλαν σε αυτό ήταν οι αυξητικές διεθνείς τιμές του πετρελαίου (για δεύτερο έτος). Ο δομικός πληθωρισμός (ΕνΔΤΚ χωρίς την ενέργεια και τα μη επεξεργασμένα είδη διατροφής) κινήθηκε στα ίδια επίπεδα, καταγράφοντας μικρή υποχώρηση σε 0,5% το 2018 από 0,6% το 2017, κάτι που υποδεικνύει ότι εξωγενείς κυρίως παράγοντες επηρέασαν το γενικό πληθωρισμό, ενώ το 2017 πληθωριστικά συνέβαλε και η έμμεση φορολογία. Η ενεργειακή συνιστώσα του εναρμονισμένου πληθωρισμού παρουσίασε ιδιαίτερο ενδιαφέρον το 2018: Το πετρέλαιο τύπου Brent ξεκίνησε από τα 69 δολάρια ανά βαρέλι τον Ιανουάριο του 2018, υποχώρησε το Φεβρουάριο και στη συνέχεια ακολούθησε ανοδική πορεία, ανερχόμενο στα 80,50 δολάρια τον Οκτώβριο. Το Δεκέμβριο του 2018 η τιμή του έπεσε στα 57 περίπου δολάρια το βαρέλι. Η συνολική αύξηση της τιμής του πετρελαίου σε ευρώ για το 2018 σε σχέση με το 2017 ήταν της τάξεως του 25%, έναντι μικρότερης αύξησης (21%) το 2017 σε σχέση με το 2016.

Οι επιδράσεις βάσης υπήρξαν ιδιαίτερα έντονες στα επεξεργασμένα είδη διατροφής, τα οποία περιλαμβάνουν επίσης τα αλκοολούχα ποτά και τον καπνό. Τα είδη διατροφής κατέγραψαν μέσο ετήσιο πληθωρισμό 0,9% το 2018, έναντι 1,5% το 2017. Ο πληθωρισμός των επεξεργασμένων τροφίμων υποχώρησε στο 1,1% το 2018 από 2,0% το 2017. οι υπηρεσίες και τα μη ενεργειακά βιομηχανικά αγαθά, παρουσίασαν αντιδιαμετρικά αντίθετη συμπεριφορά.

Τα μη ενεργειακά βιομηχανικά αγαθά κατέγραψαν αρνητικό πληθωρισμό, με αρνητική συμβολή στον γενικό πληθωρισμό (-0,20 της ποσοστιαίας μονάδας), ενώ οι υπηρεσίες, καταγράφοντας μέσο ετήσιο πληθωρισμό 0,9%, συνέβαλαν σημαντικά στη μέση αύξηση του γενικού πληθωρισμού το 2018 κατά 0,43 της ποσοστιαίας μονάδας.

Ο εναρμονισμένος πληθωρισμός αναμένεται να έχει χαμηλότερο ρυθμό τα επόμενα έτη, λόγω των συμπιεσμένων διεθνών τιμών του πετρελαίου και του έντονου ανταγωνισμού στη λιανική αγορά τροφίμων.

Πίνακας 4: Η εξέλιξη των τιμών στην Ελλάδα και τη ζώνη του ευρώ

Πηγή: Έκθεση διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδας 2019

Πίνακας IV.6 Η εξέλιξη των τιμών στην Ελλάδα και τη ζώνη του ευρώ

(ετήσιες ποσοστιαίες μεταβολές)

	2014	2015	2016	2017	2018
A. Ζώνη ευρώ					
<i>Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή (ΕνΔΤΚ) και συνιστώσες του</i>					
Γενικός δείκτης	0,4	0,0	0,2	1,5	1,7
Αγαθά	-0,2	-0,8	-0,4	1,7	2,1
Είδη διατροφής	0,5	1,0	0,9	1,8	2,2
Επεξεργασμένα είδη διατροφής ¹	1,2	0,6	0,6	1,6	2,4
Μη επεξεργασμένα είδη διατροφής	-0,8	1,6	1,4	2,2	1,8
Βιομηχανικά αγαθά	-0,5	-1,8	-1,1	1,6	2,0
Βιομηχανικά αγαθά εκτός ενέργειας	0,1	0,3	0,4	0,4	0,4
Ενέργεια	-1,9	-6,8	-5,1	4,9	6,3
Υπηρεσίες	1,2	1,2	1,1	1,4	1,3
Γενικός δείκτης χωρίς την ενέργεια και τα μη επεξεργασμένα είδη διατροφής	0,9	0,8	0,8	1,1	1,2
B. Ελλάδα					
<i>Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή (ΕνΔΤΚ) και συνιστώσες του</i>					
Γενικός δείκτης	-1,4	-1,1	0,0	1,1	0,8
Αγαθά	-1,0	-2,0	-1,3	1,1	0,7
Είδη διατροφής	-1,0	1,7	0,2	1,5	0,9
Επεξεργασμένα είδη διατροφής ¹	0,6	1,8	1,0	2,0	1,1
Μη επεξεργασμένα είδη διατροφής	-3,5	1,7	-1,3	0,4	0,5
Βιομηχανικά αγαθά	-1,2	-5,3	-2,7	0,7	0,5
Βιομηχανικά αγαθά εκτός ενέργειας	-1,0	-1,8	-1,4	-2,3	-1,2
Ενέργεια	-2,0	-11,1	-5,2	8,5	3,9
Υπηρεσίες	-2,0	0,0	1,4	1,2	0,9
Γενικός δείκτης χωρίς την ενέργεια και τα μη επεξεργασμένα είδη διατροφής	-1,1	0,1	0,7	0,6	0,5

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Eurostat και ΕΛΣΤΑΤ.

¹ Περιλαμβάνονται τα αλκοολούχα ποτά και ο καπνός.

Πίνακας 5: Δείκτες τιμών

Πηγή: Έκθεση διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδας 2019

Πίνακας IV.7 Δείκτες τιμών

(ετήσιες ποσοστιαίες μεταβολές)

Έτη	Δείκτης τιμών καταναλωτή							
	Γενικός	Ειδικοί δείκτες						
		Αγαθά	Υπηρεσίες	ΔΤΚ χωρίς νοπά οπωρο- κηπευτικά και καύσιμα	ΔΤΚ χωρίς είδη διατροφής και καύσιμα	Διατροφή και μη αλκοολούχα ποτά	Νοπά οπωρο- κηπευτικά	Καύσιμα
2014	-1,3	-1,3	-1,4	-0,7	-0,9	-1,7	-8,6	-4,1
2015	-1,7	-2,5	-0,7	-0,5	-0,9	1,8	6,5	-13,9
2016	-0,8	-1,6	0,4	-0,1	-0,3	-0,2	-5,6	-6,9
2017	1,1	1,0	1,2	0,2	0,3	0,3	4,1	10,8
2018	0,6	0,7	0,5	0,1	0,1	0,4	1,7	5,1

Έτη	Δείκτης τιμών παραγωγού στη βιομηχανία						Δείκτης τιμών εισαγωγών στη βιομηχανία	
	Εγχώρια αγορά			Εξωτερική αγορά				
	Γενικός	Ειδικοί δείκτες		Γενικός	Γενικός		Γενικός	Γενικός χωρίς τιμές ενέργειας
		Γενικός χωρίς τιμές ενέργειας	Ενδιάμεσα αγαθά		Καταναλω- τικά αγαθά	χωρίς τιμές ενέργειας		
2014	-0,8	-0,5	-1,4	0,2	-2,7	-1,2	-3,7	-0,9
2015	-5,8	0,0	0,0	0,0	-11,4	0,0	-10,5	0,0
2016	-5,4	-0,7	-2,0	0,1	-6,8	-2,2	-2,8	-0,6
2017	4,2	0,5	1,1	0,1	9,1	2,7	5,9	0,7
2018	3,3	0,1	1,2	-0,8	7,6	0,6	6,6	0,1

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ και επεξεργασία στοιχείων ΕΛΣΤΑΤ.

4.3 Απασχόληση- ανεργία

Η ανάκαμψη της οικονομικής δραστηριότητα, οδήγησε σε αποκλιμάκωση του ποσοστού ανεργίας (19,3% το 2018) και σε αύξηση των απασχολουμένων, κατά 2,0%. Η καλή πορεία συγκεκριμένων κλάδων, όπως του τουρισμού, του χονδρικού και λιανικού εμπορίου, της υγείας και κοινωνικής μέριμνας, της δημόσιας διοίκησης και άμυνας, της εκπαίδευσης, των επαγγελματικών, επιστημονικών και τεχνικών δραστηριοτήτων και της γεωργίας, συνέτειναν στην αύξηση της απασχόλησης. Τα ποσοστά ανεργίας των νέων, των γυναικών και των μακροχρόνια ανέργων, παραμένουν τα υψηλότερα στην ΕΕ. Αυτό δείχνει ότι υπάρχουν προβλήματα στην αγορά εργασίας και ανάγκη συνέχισης της υλοποίησης διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων και διατήρησης της ευελιξίας της αγοράς εργασίας παράλληλα με την περαιτέρω ανάκαμψη της οικονομικής δραστηριότητας. Η αύξηση της μισθωτής απασχόλησης, καθώς και των λοιπών απασχολουμένων είχε θετική συμβολή στο διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών το 2018 και στην ενίσχυση της καταναλωτικής τους δαπάνης. Ο δευτερογενής και ο τριτογενής τομέας σημείωσαν αύξηση της απασχόλησης, αν και με χαμηλότερο ρυθμό (0,9% και 2,0% αντίστοιχα το 2018, έναντι 3,3% και 2,3% το 2017), και το μερίδιο συμμετοχής του δευτερογενούς τομέα στο σύνολο της απασχόλησης μειώθηκε οριακά, ενώ το αντίστοιχο μερίδιο του τριτογενούς τομέα διατηρήθηκε σταθερό (15,2% και 72,5% αντίστοιχα). Επίσης σημαντική αύξηση της απασχόλησης παρατηρείται στον πρωτογενή τομέα (3,6% το 2018 έναντι -0,3% το 2017). Συγκεκριμένα, το 2018 δημιουργήθηκαν 141.003 νέες θέσεις εργασίας στον ιδιωτικό τομέα, οριακά μειωμένες κατά 2.542 θέσεις σε σχέση με το 2017. Η κινητικότητα στην αγορά εργασίας βελτιώθηκε, με τις προσλήψεις να αυξάνονται κατά 11,2% σε σχέση με το 2017, ενώ σχεδόν ισόποση ήταν και η αύξηση των αποχωρήσεων (12,0%). Η εστίαση, τα καταλύματα και το λιανικό εμπόριο παρουσίασαν τη μεγαλύτερη αύξηση. Υψηλότερη καθαρή αύξηση της απασχόλησης καταγράφεται στις ηλικίες 15-24 ετών (41,7% των νέων προσλήψεων) και ακολουθεί η ηλικιακή ομάδα 30-44 ετών, ενώ οι άνδρες αντιπροσώπευαν το 54,9% των νέων θέσεων εργασίας. Τέλος, το μεγαλύτερο μέρος των νέων προσλήψεων το 2018 αφορούσε μερική και εκ περιτροπής απασχόληση (54,3%). Η ανάλυση των στοιχείων δείχνει επίσης το ρόλο των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων στη δομή της εγχώριας οικονομίας. Ειδικότερα, το 28,5% των εργαζομένων απασχολείται σε πολύ μικρές επιχειρήσεις (με λιγότερα από 10 άτομα), που αντιπροσωπεύουν το 87,0% του συνόλου των επιχειρήσεων, το 27,5% σε επιχειρήσεις με 10- 49 άτομα (11,3% του συνόλου των επιχειρήσεων), το 18,2% σε

επιχειρήσεις με 50-249 άτομα (1,4% του συνόλου των επιχειρήσεων), ενώ το 25,7% των εργαζομένων απασχολείται σε επιχειρήσεις άνω των 250 ατόμων, οι οποίες αντιπροσωπεύουν ωστόσο ένα πολύ μικρό μερίδιο (μόλις 0,2%) στο σύνολο των επιχειρήσεων. Το ποσοστό συμμετοχής των νέων (κάτω των 25 ετών) στο εργατικό δυναμικό υποχώρησε σημαντικά, ενώ το ποσοστό συμμετοχής των μεγαλύτερων ηλικιακά (45-64 ετών) στο εργατικό δυναμικό αυξήθηκε. Το ποσοστό ανεργίας των γυναικών υποχώρησε σε 24,2%, αν και παραμένει σημαντικά υψηλότερο από αυτό των ανδρών (15,4%). Το ποσοστό ανεργίας των νέων 20-29 ετών αποκλιμακώθηκε σε 31,6% το 2018 από 34,7% το 2017. Στην εξέλιξη αυτή συνέβαλαν οι νομοθετικές ρυθμίσεις των προηγούμενων ετών, τα προγράμματα απασχόλησης, καθώς και η υψηλή συμμετοχή των νέων σε κλάδους που σημείωσαν σημαντικούς ρυθμούς ανάπτυξης, όπως ο τουρισμός και το εμπόριο. Το ποσοστό της μακροχρόνιας ανεργίας συνέχισε να υποχωρεί (13,6% του εργατικού δυναμικού το 2018, έναντι 15,6% το 2017), παραμένει όμως το υψηλότερο στην ΕΕ τόσο στο σύνολο των ανέργων όσο και κατά φύλο. Παράλληλα, το ποσοστό των μακροχρόνια ανέργων στο σύνολο των ανέργων μειώθηκε από 72,9% το 2017 σε 70,4% το 2018. Η πλειοψηφία των μακροχρόνια ανέργων είναι γυναίκες, ενώ επίσης πλειοψηφία αποτελούν όσοι παραμένουν άνεργοι για διάστημα μεγαλύτερο των 48 μηνών. Σύμφωνα με υπουργική απόφαση (ΦΕΚ Β' 173/30.1.2019), θεσπίστηκε αύξηση του κατώτατου μισθού χωρίς ηλικιακή διάκριση, με ισχύ από 1ης Φεβρουαρίου 2019. Ο κατώτατος μισθός ορίστηκε στα 650 ευρώ μικτά από τα 586,06 ευρώ (αύξηση 10,9%), ενώ ο υποκατώτατος μισθός καταργήθηκε και επομένως ο κατώτατος μισθός για τους νέους έως 25 ετών αυξάνεται στα 650 ευρώ μικτά από τα 510,95 ευρώ (αύξηση 27,2%).

4.4 Δημοσιονομική πολιτική

Το 2017 παρουσιάστηκε πρωτογενές πλεόνασμα (4,1% του Α.Ε.Π.), όπως και τα δύο προηγούμενα έτη. Υπήρχαν περικοπές των δαπανών του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ) έναντι του αρχικού στόχου. Παρατηρήθηκε μεγάλη καθυστέρηση στην εκκαθάριση των ληξιπρόθεσμων οφειλών των φορέων της γενικής κυβέρνησης προς τους προμηθευτές τους. Τα φαινόμενα αυτά στερούν πολύτιμους πόρους από την πραγματική οικονομία, μεγεθύνουν το πρόβλημα της ανεπαρκούς χρηματοδότησης της ιδιωτικής οικονομίας και επιβαρύνουν το μακροπρόθεσμο ρυθμό ανάπτυξης. Κατά τη διάρκεια του 2018 και στο πλαίσιο της ολοκλήρωσης του προγράμματος οικονομικής προσαρμογής θεσμοθετήθηκε σειρά δημοσιονομικών ρυθμίσεων (πολυνόμοι 4512/2018 και 4549/2018) για την εφαρμογή των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων του προγράμματος. Καταρτίστηκε επίσης το Μεσοπρόθεσμο Πρόγραμμα Δημοσιονομικής Στρατηγικής (ΜΠΔΣ) 2019-2022. Με τη συνεδρίαση του Eurogroup τον Ιούνιο του 2018: α) προσδιορίστηκαν τα μεσοπρόθεσμα μέτρα και οι προϋποθέσεις ελάφρυνσης του δημόσιου χρέους και β) διαμορφώθηκε το πλαίσιο ενισχυμένης εποπτείας στη μετά το πρόγραμμα περίοδο. Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του προγράμματος, η Ελλάδα εντάχθηκε στη νέα ευρωπαϊκή κανονικότητα, δηλαδή το ευρωπαϊκό θεσμικό πλαίσιο για την οικονομική διακυβέρνηση όπως διαμορφώθηκε μετά την κρίση.

Χρέος γενικής κυβέρνησης

Στον Προϋπολογισμό του 2019 εκτιμάται ότι το δημόσιο χρέος αυξήθηκε το 2018 σε 335,0 δισεκ. ευρώ, από 317,4 δισεκ. ευρώ το 2017. Ως ποσοστό του ΑΕΠ το δημόσιο χρέος εκτιμάται ότι το 2018 αυξήθηκε σε 180,4%, από 176,1% το 2017, καθώς η ονομαστική διεύρυνση του χρέους υπερκαλύπτει την μειωτική επίδραση του πρωτογενούς πλεονάσματος και της εκτιμώμενης αύξησης του ονομαστικού ΑΕΠ. Η διαφορά μεταξύ του έμμεσου επιτοκίου δανεισμού και του ρυθμού μεταβολής του ονομαστικού ΑΕΠ (snowball effect) εκτιμάται ότι διευρύνθηκε, συμβάλλοντας στην αποκλιμάκωση του λόγου χρέους προς ΑΕΠ κατά 1,7 ποσοστιαία μονάδα, έναντι συμβολής 0,6 της ποσοστιαίας μονάδας το 2017. Την περίοδο 2010-2017, η διαφορά ανάμεσα στο έμμεσο επιτόκιο και τον ρυθμό μεταβολής του ονομαστικού ΑΕΠ συνέβαλε κατά 79,9 ποσοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ στην αύξηση του χρέους. Η συρρίκνωση του ονομαστικού ΑΕΠ προκάλεσε μείωση του έμμεσου ονομαστικού επιτοκίου από 4,5% το 2009 σε 1,8% το 2017.

Το Φεβρουάριο του 2018 το Ελληνικό Δημόσιο προχώρησε σε κοινοπρακτική έκδοση ομολόγου σταθερού επιτοκίου επταετούς διάρκειας, ύψους 3 δισεκ. ευρώ. Με την επιτυχημένη ολοκλήρωση της τέταρτης και τελευταίας αξιολόγησης στο πλαίσιο του τριετούς προγράμματος οικονομικής προσαρμογής του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας στη συνεδρίαση του Eurogroup στις 21 Ιουνίου 2018 προσδιορίστηκαν τα μεσοπρόθεσμα μέτρα ελάφρυνσης του δημόσιου χρέους, με στόχο τη διατήρηση των ετήσιων Ακαθάριστων Χρηματοδοτικών Αναγκών (ΑΧΑ) κάτω του 15% του ΑΕΠ μεσοπρόθεσμα και κάτω του 20% του ΑΕΠ μακροπρόθεσμα, καθώς και την εξασφάλιση της αποκλιμάκωσης του χρέους. Αναφορικά με τα δάνεια που έχουν χορηγηθεί από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Χρηματοοικονομικής Σταθερότητας (EFSF), αποφασίστηκε δεκαετής αναβολή των πληρωμών τόκων και χρεολυσίων και επιμήκυνση της μεσοσταθμικής διάρκειάς τους κατά δέκα έτη. Συμφωνήθηκε η κατάργηση του περιθωρίου επιτοκίου που σχετίζεται με την επαναγορά χρέους από το δεύτερο πρόγραμμα, καθώς και η επιστροφή των επιλέξιμων κερδών από τα ομόλογα που διακρατούν οι κεντρικές τράπεζες των χωρών μελών της ευρωζώνης στα χαρτοφυλάκια ANFA και SMP. Το 2018 αυξήθηκε σημαντικά το μερίδιο των υποχρεώσεων σταθερού επιτοκίου, στο τέλος του έτους έφτασε το 89% του χρέους της κεντρικής διοίκησης, κάτι που υποδεικνύει: α) την ολοκλήρωση της εφαρμογής των βραχυπρόθεσμων μέτρων ελάφρυνσης του χρέους που είχαν συμφωνηθεί το Δεκέμβριο του 2016, β) την ενσωμάτωση των παραμέτρων κινδύνου του χαρτοφυλακίου του EFSF στο χαρτοφυλάκιο του ελληνικού δημόσιου χρέους και γ) επιπλέον διαχειριστικές πράξεις, όπως η σύναψη συμβάσεων ανταλλαγής επιτοκίου (swap).

4.5 Νομισματική πολιτική

Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ προβαίνει στη χάραξη της ενιαίας νομισματικής πολιτικής. Λαμβάνοντας υπόψη πλούτο πληροφοριών και τεχνικών και βασιζόμενο στην οικονομική ανάλυση και σε συνδυασμό με τις ενδείξεις που παρέχει η νομισματική ανάλυση, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι είναι απαραίτητο η ενιαία νομισματική πολιτική να παρέχει σημαντικού μεγέθους ώθηση στην οικονομία της ζώνης του ευρώ μέχρι να ενδυναμωθεί επαρκώς ο πυρήνας του πληθωρισμού.

Η κατεύθυνση της ενιαίας νομισματικής πολιτικής ήταν διευκολυντική. Η οικονομία των χωρών της ευρωζώνης προσεγγίζει σταθερότητα στις τιμές. Ο γενικός πληθωρισμός διαμορφώθηκε σε 1,7%. Από τον Οκτώβριο του 2018 πάντως το ύψος των μηνιαίων καθαρών αγορών τίτλων εκ μέρους του Ευρωσυστήματος περιορίστηκε σε 15 δισεκ. ευρώ και από τις αρχές του 2019 οι καθαρές αγορές μηδενίστηκαν, υπό την προϋπόθεση όμως τα οικονομικά στοιχεία να εξακολουθούν να επιβεβαιώνουν την πορεία σύγκλισης του πληθωρισμού προς επίπεδο πλησίον του 2%. Κύρια πηγή ενίσχυσης της ρευστότητας ήταν οι καθαρές αγορές τίτλων από το Ευρωσύστημα στο πλαίσιο του σχετικού προγράμματος.

Η διενέργεια του προγράμματος αγοράς σηματοδότησε την αποφασιστικότητα του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΚΤ να αντιμετωπίσει το πρόβλημα της διαμόρφωσης του ρυθμού πληθωρισμού στη ζώνη του ευρώ σε πολύ χαμηλά επίπεδα, κατά τα τελευταία έτη, και να αποκαταστήσει τη σταθερότητα των τιμών. Έτσι, το πρόγραμμα επέτυχε απευθείας αναζωογόνηση των πληθωριστικών προσδοκιών και, εξ αυτού του λόγου, εμπόδισε την περαιτέρω επιβράδυνση του ρυθμού πληθωρισμού.

Ο μηδενισμός των καθαρών αγορών τίτλων δεν ισοδυναμεί με άρση της διευκολυντικής κατεύθυνσης της ενιαίας νομισματικής πολιτικής. Τουναντίον, η σύγκλιση του πληθωρισμού θα εξασφαλιστεί και μετά το μηδενισμό, τόσο μέσω της πολιτικής επιτοκίων όσο και μέσω της πολιτικής επανεπένδυσης, δηλαδή της επανατοποθέτησης σε χρεόγραφα του προϊόντος της ωρίμανσης τίτλων τους οποίους έχει αποκτήσει το Ευρωσύστημα σε εκτέλεση του προγράμματος.

Τραπεζικά επιτόκια

Τα επιτόκια καταθέσεων στην Ελλάδα εμφανίζουν μια σταθερότητα. Αναλυτικά, το μεσοσταθμικό επιτόκιο καταθέσεων προθεσμίας από τα νοικοκυριά μειώθηκε σε 0,59% κατά μέσο όρο το 2018, ενώ εκείνο των μη χρηματοπιστωτικών επιχειρήσεων αυξήθηκε κατά 8 μονάδες βάσης (μ.β.) σε 0,90%. Μόνο το μεσοσταθμικό επιτόκιο καταθέσεων μίας ημέρας και των δυο τομέων (επιχειρήσεις, νοικοκυριά) διατηρήθηκε στο ίδιο επίπεδο με το προηγούμενο έτος (2018: νοικοκυριά: 0,09%, μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις: 0,15%). Η διαμόρφωση των επιτοκίων καταθέσεων κοντά στις ελάχιστες τιμές που έχουν παρατηρηθεί από το 2003 είναι συνεπής με τη μακρόχρονη διατήρηση των βασικών επιτοκίων νομισματικής πολιτικής σε εξαιρετικώς χαμηλά επίπεδα και την ενίσχυση του μεριδίου των καταθέσεων στο σύνολο των υποχρεώσεων των πιστωτικών ιδρυμάτων.

Το 2018 καταγράφηκε η μέγιστη θετική απόκλιση στη διαφορά επιτοκίου καταθέσεων προθεσμίας μεταξύ μη χρηματοπιστωτικών επιχειρήσεων και νοικοκυριών. Το κόστος τραπεζικού δανεισμού για μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις διατήρησε την πτωτική τάση που ακολουθεί από το τέλος του 2011. Εντονότερες μειώσεις, αλλά και συγκριτικά ελκυστικότερη τιμολόγηση, παρατηρήθηκαν στα κοινοπρακτικά δάνεια και στα δάνεια άνω του 1 εκατ. ευρώ. Σε αντίθεση με τις επιχειρήσεις, το κόστος τραπεζικού δανεισμού προς τα νοικοκυριά (“ιδιώτες και ιδιωτικά μη κερδοσκοπικά ιδρύματα”) αυξήθηκε περαιτέρω το 2018. Οι αυξήσεις που παρατηρήθηκαν στα επιτόκια δανεισμού των νοικοκυριών εκτιμάται πως αντανακλούν το γεγονός ότι ο πιστωτικός κίνδυνος, παραμένει υψηλός. Υπάρχουν ενδείξεις ότι η ζήτηση τόσο καταναλωτικής όσο και στεγαστικής πίστης έχει ενισχυθεί.

Το πραγματικό κόστος τραπεζικού δανεισμού παραμένει σημαντικά υψηλότερο από το αντίστοιχο στη ζώνη του ευρώ. Τα τελευταία τρία έτη η εν λόγω απόκλιση κυμάνθηκε πλησίον των 330 μ.β. όσον αφορά τις μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις, ενώ διευρύνθηκε όσον αφορά τα νοικοκυριά. Η απόκλιση στο ονομαστικό κόστος δανεισμού μεταξύ Ελλάδος και ζώνης του ευρώ επίσης έχει διευρυνθεί σημαντικά από το 2010 έως σήμερα και στους δύο τομείς (μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις: 2018: 244 μ.β., 2003- 2009: 132 μ.β., νοικοκυριά: 2018: 117 μ.β., 2010- 2016: 25 μ.β., 2003- 2009: 14 μ.β.).

Όσον αφορά τις μικρές και μεσαίου μεγέθους επιχειρήσεις, ελαφρύνσεις σε όρους

τιμολόγησης ή απαιτήσεων για εξασφαλίσεις εξακολούθησαν να προσφέρουν τα χρηματοδοτικά προγράμματα που χορηγούνται από τις ελληνικές τράπεζες σε συνεργασία με αναπτυξιακούς φορείς. Η διευκόλυνση της πρόσβασης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων σε χρηματοδότηση από καιρό συνιστά ευρωπαϊκή πολιτική. Η χρηματοδοτική στήριξη λαμβάνει ποικίλες μορφές, μεταξύ των οποίων την παροχή εγγυήσεων, τη χορήγηση δανείων και μικροπιστώσεων και την κεφαλαιακή ενίσχυση των επιχειρήσεων, π.χ. μέσω επιχειρηματικών κεφαλαίων συμμετοχών (venturecapitalfunds) ή επιχειρηματικών αγγέλων (businessangels). Σε αυτό το πλαίσιο, τα ελληνικά πιστωτικά ιδρύματα συνάπτουν συμβάσεις συνεργασίας με αναπτυξιακούς φορείς, από τους οποίους λαμβάνουν είτε ρευστότητα με προνομιακούς όρους είτε εγγυήσεις, αναλαμβάνοντας ταυτόχρονα την υποχρέωση να χορηγήσουν δάνεια προς τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις στην Ελλάδα με ελαφρύνσεις σε όρους τιμολόγησης ή απαιτήσεων σε εμπράγματα εξασφαλίσεις.

Στο επίπεδο της ζώνης του ευρώ υπάρχει η προσδοκία ότι τα βραχυπρόθεσμα επιτόκια θα αρχίσουν να αυξάνονται τα επόμενα έτη, λόγω προσαρμογών της ενιαίας νομισματικής πολιτικής. Η εξέλιξη αυτή αναπόφευκτα θα επηρεάσει το κόστος των διαφόρων πηγών άντλησης χρηματοδότησης εκ μέρους των ελληνικών πιστωτικών ιδρυμάτων. Ωστόσο, η γενική αύξηση των βραχυπρόθεσμων επιτοκίων στη ζώνη του ευρώ δεν θα είχε ως αναγκαστική συνέπεια αύξηση του κόστους των τραπεζικών δανείων προς την πραγματική οικονομία, εφόσον επιτελεστεί πρόοδος στην αντιμετώπιση του προβλήματος των μη εξυπηρετούμενων δανείων. Προς την ίδια κατεύθυνση είναι δυνατόν να επενεργήσει ο εξορθολογισμός του λειτουργικού κόστους των τραπεζών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ ΛΙΑΝΙΚΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ (SUPERMARKETS)

5.1 Γενικά χαρακτηριστικά του κλάδου

Στη δεκαετία του 1970 έκαναν την εμφάνιση τους στην Ελλάδα τα πρώτα καταστήματα του κλάδου, τα οποία κάλυπταν βασικές ανάγκες των καταναλωτών κυρίως σε είδη τροφίμων και ποτών, καθώς και σε προϊόντα οικιακής χρήσης. Με την πάροδο των ετών, οι εν λόγω επιχειρήσεις διευρύνουν την γκάμα των προϊόντων που προσέφεραν σε είδη εστίασης, προϊόντα προσωπικής περιποίησης, φρέσκα τρόφιμα όπως κρέατα, ψάρια, φρούτα και λαχανικά. Σήμερα οι επιχειρήσεις supermarket διαθέτουν μια ευρύτερη γκάμα προϊόντων, δεδομένης και της επιφάνειας του κάθε καταστήματος, σε μια προσπάθεια να καλύψουν κατά το μέγιστο δυνατό τις αγορές κάθε καταναλωτή. Επισημαίνεται ότι δεν υπάρχει κάποιο νομοθετικό πλαίσιο το οποίο να ορίζει ένα κατάστημα ως supermarket. Άτυπα ο όρος αυτός αναφέρεται σε καταστήματα κυρίως τροφίμων με χώρο πώλησης πάνω από 200 τ.μ. και με δύο τουλάχιστον ταμειακές μηχανές. Ύπερμαρκετ ορίζονται τα καταστήματα που διαθέτουν χώρο πώλησης πάνω από 2.500 τ.μ. Εκτός από την έκταση του καταστήματος υπάρχουν και άλλοι παράγοντες που ορίζουν ένα κατάστημα ως σουπερ μάρκετ. Η ποικιλία των προϊόντων που διαθέτει και ο τύπος εγκατάστασης αποτελούν δύο ακόμη παράγοντες προσδιορισμού. Επίσης το supermarket ορίζεται διαφορετικά από χώρα σε χώρα. Έτσι, σε άλλες Ευρωπαϊκές χώρες σαν supermarket μπορεί να χαρακτηριστεί ένα κατάστημα άνω των 400 τ.μ. Οι επιχειρήσεις των supermarket μπορούν να διακριθούν σε 3 κατηγορίες:

- a) Μεγάλες αλυσίδες με πανελλαδικά δίκτυα καταστημάτων.
- b) Μικρότερες αλυσίδες που δραστηριοποιούνται τοπικά, όπως για παράδειγμα σε συγκεκριμένο νομό ή περιφέρεια.
- c) Μεμονωμένα καταστήματα supermarket.

5.2 Ιστορική εξέλιξη της αγοράς

Η παρατεταμένη περίοδος έντονης οικονομικής ύφεσης που έπληξε την χώρα την περίοδο 2009 έως και το 2013 που συνεχίστηκε με βραδύτερους ρυθμούς το 2015 (-0,4%) και το 2016 (-0,3%), επηρέασε αρνητικά και τον κλάδο των supermarkets. Πιο συγκεκριμένα, το 2010 ήταν η πρώτη χρονιά μετά από 20 χρόνια ανοδικής πορείας, κατά την οποία η αξία της συνολικής αγοράς των supermarkets και cashandcarry παρουσίασε αρνητικό ετήσιο ρυθμό μεταβολής (-1,4%) σε σχέση με το προηγούμενο έτος που ήταν (+1,9%). Η βαθιά ύφεση της οικονομίας οδήγησαν σε σημαντική μείωση του διαθέσιμου εισοδήματος των καταναλωτών, με αποτέλεσμα να περιοριστεί σημαντικά η αγοραστική τους δύναμη. Πιο συγκεκριμένα, οι καταναλωτές περιόρισαν τις δευτερεύουσες αγορές και επικεντρώθηκαν στα βασικά είδη πρώτης ανάγκης ή στράφηκαν σε προϊόντα ιδιωτικής ετικέτας και σε αναζήτηση προσφορών. Πηγαίνοντας στη δεκαετία του 1990, ο κλάδος παρουσίασε έντονη ανάπτυξη και τεράστιους ρυθμούς ετήσιας ανάπτυξης. Η αξία της συνολικής εγχώριας αγοράς των supermarkets παρουσίασε συνεχή άνοδο την περίοδο 1992 έως 2009, με μέσο ετήσιο ρυθμό αύξησης 13%. Αντίθετα, την επόμενη τετραετία από 2010 έως 2013 καταγράφηκε πτωτική πορεία. Ο κλάδος προσπαθεί να αντιμετωπίσει τις συνέπειες της οικονομικής κρίσης. Αρκετές μικρομεσαίες επιχειρήσεις δεν άντεξαν στην κρίση και είτε πούλησαν αρκετά από τα καταστήματα τους είτε εξαγοράστηκαν από μεγαλύτερες αλυσίδες supermarket.

Αντιθέτως, το 2014 εκτιμάται ότι ήταν η πρώτη χρονιά έπειτα από το 2009 όπου η εγχώρια αγορά των επιχειρήσεων του κλάδου παρουσίασε μια μικρή αύξηση περίπου 0,6%. Αυτό οφείλεται στο ότι η χώρα επέστρεψε σε θετικούς ρυθμούς μεταβολής του Α.Ε.Π. Το 2015 η εγχώρια αγορά των supermarkets επέστρεψε σε αρνητικούς ρυθμούς μεταβολής και πήγε στο -1,6%. Η επιβολή των κεφαλαιακών ελέγχων και η παρατεταμένη αβεβαιότητα λόγω των πολύμηνων διαπραγματεύσεων με τους δανειστές της χώρας οδήγησαν στην πτώση του γενικού επιπέδου των τιμών. Ωστόσο, παρά τις αισιόδοξες προβλέψεις για την επιστροφή σε θετικούς ρυθμούς μεταβολής το 2016, η εξέλιξη αυτή είχε αντίκτυπο στην αγορά των supermarkets η οποία μειώθηκε κατά -1,2%. Το 2017 ο κλάδος προσπάθησε να ορθοποδήσει μετά και την επαναλειτουργία του παλιού δικτύου του ΜΑΡΙΝΟΠΟΥΛΟΥ και του ΒΕΡΟΠΟΥΛΟΥ από τον ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗ και το ΜΕΤΡΟ αντίστοιχα. Η μικρή άνοδος του ΑΕΠ, η μεγάλη αύξηση του τουρισμού και η μικρή μείωση της ανεργίας συνέβαλαν θετικά στον κλάδο.

Από την άλλη πλευρά ο πόλεμος των προσφορών μέσω φυλλαδίων, των διαφημίσεων και του internet στάθηκε τροχοπέδη με μία μικρή αύξηση κατά +0,5% σε σχέση με το 2016. Γενικά από την μεγάλη ύφεση του 2009 και έπειτα, παρουσιάζονται μικροί ρυθμοί ανάπτυξης το 2018 της τάξης του 1,3%, αφού το κλίμα αβεβαιότητας που επικρατεί επηρεάζει αρνητικά την ψυχολογία των καταναλωτών.

Πίνακας 6: Μέγεθοςεγχώριας αγοράςSupermarkets και Cash and carry (1992-2018)

έτος	Ποσοστιαία μεταβολή
1992	-
1993	38,4%
1994	32,4%
1995	21,3%
1996	15,7%
1997	17,2%
1998	14,7%
1999	13,3%
2000	10,9%
2001	9,7%
2002	8,4%
2003	9,9%
2004	8,4%
2005	5,1%
2006	5,4%
2007	6,8%
2008	7,1%
2009	1,9%
2010	-1,4%
2011	-3,5%
2012	-6,8%
2013	-3,4%
2014	0,6%
2015	-1,6%

2016	-1,2%
2017	0,5%
2018	1,3%

5.3 Νομοθετικό πλαίσιο ίδρυσης καταστημάτων λιανικού εμπορίου

Η ίδρυση καταστημάτων λιανικού εμπορίου ρυθμίζεται με τις διατάξεις του άρθρου 10 του νόμου 2323/1995, όμως αντικαταστάθηκαν με το άρθρο 10 του νόμου 3377/2005 και τροποποιήθηκαν με το άρθρο 26 του νόμου 3419/2005, του άρθρου 25 του νόμου 3468/2006 και με το άρθρο 12 του νόμου 3557/2007. Ο νόμος 3377/2005 προβλέπει τα εξής: Για την ίδρυση καταστημάτων λιανικού εμπορίου απαιτείται άδεια, που χορηγείται με απόφαση του νομαρχιακού συμβουλίου της Νομαρχιακής αυτοδιοίκησης, ύστερα από γνώμη της αντίστοιχης οικονομικής και κοινωνικής επιτροπής, του οικείου οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης και του οικείου επιμελητηρίου, όταν η συνολική επιφάνεια του καταστήματος είναι:

- a) Πάνω από 1.500 τ.μ. στα νησιά Ρόδος και Κέρκυρα, ανεξάρτητα από την απόσταση του από τον δήμο ή την κοινότητα, εφόσον το κατάστημα βρίσκεται σε απόσταση μέχρι 20 χιλιόμετρα από το πολεοδομικό κέντρο της πρωτεύουσας του νομού.
- b) Πάνω από 500 τ.μ. στα νησιά Χίος, Κως, Λέσβος, Σάμος, Σύρος, Ζάκυνθος, Κεφαλονιά και Λευκάδα.
- c) Πάνω από 200 τ.μ. στα υπόλοιπα νησιά της χώρας.
- d) Πάνω από 2.500 τ.μ. σε δήμους με πληθυσμό πάνω από 100.000 κατοίκους εφόσον το κατάστημα βρίσκεται σε απόσταση μέχρι 20 χλμ. από το κέντρο των δήμων.
- e) Πάνω από 1.500 τ.μ. σε δήμους με πληθυσμό από 20.000 μέχρι 100.000 κατοίκους, εφόσον το κατάστημα βρίσκεται μέχρι 20 χλμ. από το κέντρο των δήμων.

Το πληθυσμιακό όριο υπολογίζεται σύμφωνα με την τελευταία απογραφή, ενώ δεν απαιτείται άδεια για την ίδρυση καταστήματος οποιασδήποτε επιφάνειας στην περιφέρεια της Ν.Α Αθηνών-Πειραιώς, με εξαίρεση τα νησιά της ανατολικής και δυτικής Αττικής. Στην επιφάνεια του καταστήματος δεν υπολογίζονται οι χώροι στάθμευσης και οι υπαίθριοι χώροι εφόσον δεν χρησιμοποιούνται ως χώροι εμπορικής δραστηριότητας. Η άδεια που αναφέρθηκε παραπάνω απαιτείται και για την ίδρυση δεύτερου ή και περισσοτέρων καταστημάτων λιανικού εμπορίου, μέσα στα όρια του κάθε δήμου από την ίδια την επιχείρηση, εφόσον τα καταστήματα απέχουν μεταξύ τους λιγότερο από 100 μέτρα και το άθροισμα της επιφάνειας τους που ορίζονται στην άδεια που αναγράφεται παραπάνω. Όποιος ενδιαφέρεται να αποκτήσει την άδεια πρέπει να υποβάλει αίτηση στην αρμόδια αρχή. Η αίτηση συνοδεύεται από το τοπογραφικό διάγραμμα, σχέδιο κάτοψης του κτιρίου και του περιβάλλοντος χώρου και πλήρη οικονομοτεχνική μελέτη. Για την έκδοση της άδειας λαμβάνουμε υπόψη τα εξής:

- a) Οι επιπτώσεις στον ανταγωνισμό μεταξύ των επιχειρήσεων, στην οικονομία και την απασχόληση της περιοχής.
- b) Η ανάγκη διατήρησης της πληθυσμιακής βάσης, η προστασία του εισοδήματος και η καλύτερη εξυπηρέτηση των αναγκών των καταναλωτών.
- c) Ο χωροταξικός και πολεοδομικός σχεδιασμός και οι επιπτώσεις στο περιβάλλον.

Η συνδρομή των προϋποθέσεων που θέτουν τα ανώτερα κριτήρια αξιολογείται με βάση τα στοιχεία που διαθέτει ή μπορεί να συγκεντρώσει η αρμόδια Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση και τα στοιχεία που προσκομίζει ο ενδιαφερόμενος για τη χορήγηση της άδειας. Για την έκδοση της άδειας που αναφέρεται παραπάνω λαμβάνονται υποχρεωτικά υπόψη τα εγκεκριμένα ρυμοτομικά και πολεοδομικά σχέδια της περιοχής και τυχόν εγκεκριμένες μελέτες περιβαλλοντικών επιπτώσεων και τηρούνται οι διατάξεις της κείμενης πολεοδομικής νομοθεσίας. Τα καταστήματα που ιδρύονται, μετά την δημοσίευση του παρόντος νόμου, πρέπει να διαθέτουν τους αναγκαίους χώρους για την στάθμευση των οχημάτων και την εκφόρτωση των εμπορευμάτων. Η απόφαση του Νομαρχιακού συμβουλίου, όσον αφορά την άδεια, πρέπει να είναι ειδικά αιτιολογημένη και εκδίδεται υποχρεωτικά, μέσα σε αποκλειστική προθεσμία 50

ημερών, από την υποβολή της αίτησης. Η παραβίαση των όρων της άδειας που χορηγείται, έχει και τις εξής κυρώσεις που επιβάλλονται από την αρχή της έκδοσης της άδειας. Πρόστιμο από 5.000 ευρώ μέχρι και 50.000 ευρώ και προσωρινή ή οριστική ανάκληση της άδειας λειτουργίας.

5.4 Επιχειρηματικές εξελίξεις στις εταιρείες λιανικού εμπορίου

Την χρονική περίοδο 2017-2020 πολλές είναι οι επιχειρηματικές κινήσεις που θα γίνουν στον κλάδο του λιανικού εμπορίου. Οι μεγάλες εταιρείες προκειμένου να αντιμετωπίσουν την οικονομική κρίση αλλά και τον έντονο ανταγωνισμό που επικρατεί στον κλάδο στρέφονται σε νέες επενδυτικές κινήσεις και στρατηγικές.

Η Ολλανδική εταιρεία SPAR επιστρέφει στην ελληνική αγορά με 80 καταστήματα για το 2018 ενώ προβλέπεται ότι θα αριθμεί πάνω από 300 μέχρι το 2021. Ο Ολλανδικός κολοσσός έπειτα από μία κακή συνεργασία με τον πτωχευμένο τώρα πλέον ΒΕΡΟΠΟΥΛΟ επανέρχεται δυναμικά. Η αρχή έγινε κυρίως από την νησιωτική Ελλάδα στοχεύοντας τις τουριστικές περιοχές ποντάροντας έτσι στην διεθνή αναγνωσιμότητα του σήματος SPAR.

Τον Οκτώβριο του 2019 συμφωνήθηκε η δημιουργία μεταξύ των SPARHELLAS, των bazaar και του ομίλου Αστέρα με σκοπό την επίτευξη οικονομιών κλίμακος. Το κομμάτι της διανομής το αναλαμβάνει η Bazaar η οποία διαθέτει 6 αποθήκες και μπορεί να καλύψει όλη την επικράτεια.

Η εταιρεία ΜΑΣΟΥΤΗΣ με την επένδυση που έκανε το 2018 εισήλθε στην αθηναϊκή αγορά εξαγοράζοντας την εταιρεία λιανικού εμπορίου ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΙΚΗ. Η αγορά αυτή αφορά 53 καταστήματα ενώ προχωράει στην ενοποίηση των συστημάτων των δύο εταιρειών. Η μέχρι πρότινος βορειοελλαδίτικη αλυσίδα σουπερμάρκετ, πραγματοποίησε την πολυπόθητη κάθοδό της στην Αθήνα. Το εγχείρημα δεν είναι εύκολο, αφού μπορεί στην Βόρεια Ελλάδα να θεωρείται leader της αγοράς, στην Αθήνα όμως έχει ισχυρούς αντιπάλους. Ο σχεδιασμός της αλυσίδας για το 2019 περιλαμβάνει δέκα νέα καταστήματα τα οποία θα συμπληρώσουν και θα ενισχύσουν το υπόλοιπο

δίκτυο. Στα πλάνα είναι και το άνοιγμα τριών με τεσσάρων καταστημάτων μεγάλου μεγέθους (Grand Μασούτης), πάνω από 2.000 τ.μ., αλλά και η δημιουργία ενός σημείου χονδρικής (Cash & Carry). Ο ΑΒ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ συνεχίζει ακάθεκτος με τον τζίρο να μην έχει μειωθεί και η κερδοφορία να είναι ιδιαίτερα ικανοποιητική για το 2018. Παρά τις επιθέσεις που δέχτηκε από τις εξαγορές που έγιναν τόσο από τον ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗ αλλά και την ΜΕΤΡΟ Α.Ε.Β.Ε. κατάφερε να διατηρήσει σχεδόν αμείωτο τον τζίρο κρατώντας σε υψηλά επίπεδα την κερδοφορία. Βέβαια η νέα διοίκηση της ΑΒ είναι αισιόδοξη για την κατάκτηση της πρώτης θέσης, μέσα στην επόμενη τριετία.

Στον μεγαλύτερο εμπορικό όμιλο στην Ελλάδα εξελίσσεται πλέον ο όμιλος ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ, καθώς οι πωλήσεις του το 2017 ξεπέρασαν τα 2 δις ευρώ για πρώτη φορά στην ιστορία του. Για το 2019 ο τζίρος ξεπέρασε τα 3 δις. Ευρώ και ελέγχει το 35% της αγοράς των σούπερ μάρκετ. Συγκεκριμένα, ο κύκλος εργασιών του Ομίλου αυξήθηκε κατά 19,3% και ανήλθε στα 3,011 δις. ευρώ το 2018 από 2,52 δις. ευρώ το 2017). Σε επίπεδο μικτής κερδοφορίας το αποτέλεσμα εμφανίζεται ενισχυμένο στα 735,9 εκατ. ευρώ έναντι 600,5 εκατ. ευρώ. Τα κέρδη προ τόκων, φόρων και αποσβέσεων πέρασαν σε θετικό πρόσημο και ανήλθαν σε 17,7 εκατ. ευρώ.. Αυτό συνέβη μετά την εξαγορά του δικτύου ΜΑΡΙΝΟΠΟΥΛΟΣ ο οποίος είχε και 4 θυγατρικές εταιρείες σε Ελλάδα και Κύπρο.

Με ηλεκτρονικό κατάστημα, ανακαινίσεις, ίδρυση νέων καταστημάτων, αλλά και επαναλανσάρισμα των προϊόντων ιδιωτικής ετικέτας «απαντά» η Metro ΑΕΒΕ στον ολοένα και εντεινόμενο ανταγωνισμό στον κλάδο των σούπερ μάρκετ. Η εταιρεία, η οποία μετά την απόκτηση του δικτύου της «Βερόπουλος» τον Φεβρουάριο του 2016 γιγαντώθηκε και συγκαταλέγεται πλέον στην πρώτη πεντάδα του κλάδου έχοντας επενδύσει 176,7 εκατ. ευρώ την περίοδο 2015-2018, θα συνεχίσει με επενδύσεις 40-50 εκατ. ευρώ ετησίως και τα επόμενα χρόνια, χωρίς, βεβαίως, να αποκλείει νέες εξαγορές σε έναν κλάδο με εξαιρετικά μεγάλη κινητικότητα τα τελευταία χρόνια. «Οι εξαγορές είναι το κλειδί της ανάπτυξης, αρκεί να ξέρεις τι θα πληρώσεις, τι θα αποφέρει και πώς θα τα καταφέρεις. Μην περιμένεις ξαφνικά οι καταναλωτές να μπουν μέσα στα καταστήματα», έχει αναφέρει ο κ. Παντελιάδης.

Εταιρείες όπως οι ΑΝΕΔΥΚ ΚΡΗΤΙΚΟΣ και ΒΑΖΖΑΡ έχουν περάσει στην αντεπίθεση. Ο Άγγελος Κρητικός και ο Δήμος Βερούκας επικεφαλής των αλυσίδων δείχνουν ότι δεν θέλουν να πωληθούν σε μεγαλύτερες αλυσίδες αλλά οι ίδιες να κάνουν κάποιες εξαγορές άλλων εταιρειών. Και οι δύο αλυσίδες διαθέτουν και πολλά καταστήματα που

είναι franchise.

Όπως άλλωστε υποστηρίζουν με έμφαση «η τάση συγκέντρωσης στην αγορά των σουπερμάρκετ θα κορυφωθεί μέσα στο επόμενο χρονικό διάστημα, ενώ οι παίκτες που θα παραμείνουν θα μετριούνται στα δάχτυλα του ενός χεριού».

5.5 Προοπτικές του κλάδου

Ο κλάδος των supermarkets περιλαμβάνει μεγάλο αριθμό εταιρειών. Οι μεγάλες εταιρείες διαθέτουν εκτεταμένο δίκτυο καταστημάτων με ευρεία γεωγραφική κάλυψη και διάφορους τύπους καταστημάτων. Υπάρχουν και μικρότερες αλυσίδες που είναι κυρίως τοπικής εμβέλειας ενώ υπάρχουν και επιχειρήσεις με μεμονωμένα καταστήματα. Ο ανταγωνισμός στο κλάδο είναι ιδιαίτερα έντονος. Υπάρχει μεγάλος αριθμός επιχειρήσεων, παρά το γεγονός ότι τα τελευταία χρόνια αρκετές εταιρείες οδηγήθηκαν σε πτώχευση ή εξαγοράστηκαν από μεγαλύτερες αλυσίδες supermarket. Τα τελευταία χρόνια λόγω της οικονομικής κρίσης, οι καταναλωτικές δαπάνες περιορίστηκαν εντείνοντας τον ανταγωνισμό. Οι εταιρείες του κλάδου σε συνεργασία με τους προμηθευτές τους, εφαρμόζουν επιθετική εμπορική και τιμολογιακή πολιτική, προκειμένου να διατηρήσουν το πελατολόγιο τους αλλά και να το διευρύνουν. Οι καταναλωτές λόγω τις οικονομικής ύφεσης έχουν στραφεί σε φθηνότερα προϊόντα (ιδιωτικής ετικέτας). Η εξάπλωση του internet αυξάνει και άλλο τον ανταγωνισμό αφού οι εταιρείες δαπανούν τεράστια χρηματικά κεφάλαια στην διαφήμιση και την ενημέρωση των καταναλωτών για τις προσφορές τους με διάφορους τρόπους. Αξιοσημείωτη είναι, επίσης, η αυξανόμενη προτίμηση των ελληνικών προϊόντων, δεδομένου ότι οι καταναλωτές συνεκτιμούν τόσο αγοραστικά κριτήρια (ποιότητα και ασφάλεια) όσο και την στήριξη τους στις ελληνικές επιχειρήσεις και στην μείωση της ανεργίας.

5.6 Οικονομική πορεία του κλάδου

Η αναστροφή της πτωτικής πορείας από το -14,4% την περίοδο 2009-2013 των συνολικών πωλήσεων του κλάδου των supermarkets σε ανοδική, η οποία συντελέστηκε το 2014 στο 0,6%, δεν συνεχίστηκε το 2015 αφού έπεσε στο -1,6% και το 2016 στο -1,2% και ο κλάδος επέστρεψε σε αρνητικούς ρυθμούς μεταβολής. Το 2017 η ασθενέστερη ανάπτυξη του κλάδου, η αναπλήρωση των χαμηλών θέσεων εργασίας με ελαστικές μορφές απασχόλησης και η μικρή βελτίωση του επενδυτικού κλίματος επέστρεψαν τον κλάδο στο +0,5%. Παρά τις αισιόδοξες προβλέψεις για τις οικονομικές επιδόσεις της χώρας το 2018 και τη συνεχιζόμενη αύξηση του τουρισμού, οι άνθρωποι του κλάδου είναι συγκρατημένα αισιόδοξοι και τονίζουν ότι η αύξηση των μεγεθών θα κυμανθεί από 1,0% έως 1,5% το 2018.

Στα πλαίσια αυτής της κατάστασης, οι αλυσίδες του κλάδου αντιδρούν με διάφορες ενέργειες. Ορισμένες μεγάλες εταιρείες εξακολουθούν να αναπτύσσονται δυναμικά, επενδύοντας στην επέκταση του δικτύου καταστημάτων τους και σε καινοτομίες όπως για παράδειγμα στην τεχνολογία, την ανάπτυξη νέων υπηρεσιών και προϊόντων με σκοπό τη βελτίωση τους απέναντι στους καταναλωτές. Οι μεγάλες αλυσίδες επωφελήθηκαν σε πολύ μεγάλο βαθμό από την αδυναμία των μικρών να ανταπεξέλθουν στην οικονομική κρίση με αποτέλεσμα να εξαγοράζονται από τις μεγάλες. Από το 2014 παρατηρείται έντονη κινητικότητα σε επίπεδο εξαγορών με χαρακτηριστικό παράδειγμα την εξαγορά της εταιρείας ΒΕΡΟΠΟΥΛΟΙ ΑΦΟΙ Α.Ε.Β.Ε από την ΜΕΤΡΟ Α.Ε.Β.Ε. στα τέλη του 2015. Η μεγαλύτερη όμως επιχειρηματική εξέλιξη ήταν η εξαγορά του δικτύου της ΜΑΡΙΝΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε. από την ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ το 2016 όπου η δεύτερη άλλαξε την επωνυμία της σε ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΥΠΕΡΑΓΟΡΕΣ ΣΚΛΑΒΕΜΙΤΗΣ Α.Ε. Επομένως αυτή η εταιρεία με τζίρο άνω των 2 δις. Ευρώ που μαζί με τον ΑΒ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ ελέγχουν το 45% του κλάδου. Την περίοδο 2018-2019 έγινε μία ακόμα σημαντική οικονομική κίνηση από την εταιρεία ΜΑΣΟΥΤΗΣ η οποία εξαγόρασε την ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΙΚΗ και με αυτόν το τρόπο εισήλθε στην αθηναϊκή αγορά.

5.7 Στρατηγικές κινήσεις

Οι επιχειρήσεις supermarket στην προσπάθεια τους να διατηρήσουν ή να ενδυναμώσουν τη θέση τους στην αγορά και να αποσπάσουν όσο το δυνατόν μεγαλύτερα μερίδια, υιοθετούν συγκεκριμένες ενέργειες και εφαρμόζουν στρατηγικές, ώστε να μπορούν να ανταπεξέλθουν στον έντονο ανταγωνισμό που επικρατεί στον κλάδο. Οι κυριότεροι τομείς ανταγωνισμού για τις επιχειρήσεις του κλάδου θεωρούνται οι παρακάτω: Η διαμόρφωση της τιμολογιακής πολιτικής.

- Η εικόνα των καταστημάτων. Οι επιχειρήσεις προσπαθούν συνεχώς να διευρύνουν την ποικιλία των προϊόντων που διαθέτουν και να προσφέρουν νέα προϊόντα και υπηρεσίες στους πελάτες τους.
- Οι επενδύσεις σε νέες τεχνολογίες
- Η επέκταση του δικτύου καταστημάτων, είτε μέσω ίδρυσης νέων, είτε μέσω εξαγοράς μικρότερων επιχειρήσεων.

Οι εταιρείες του κλάδου βλέποντας την μειωμένη αγοραστική δύναμη του κοινού αναζητάει νέα προϊόντα που να συνδυάζουν την αυξημένη ποιότητα με την χαμηλή τιμή. Παράλληλα προσφέρουν διάφορες υπηρεσίες όπως εφαρμογές σε κινητά για την ενημέρωση των προσφορών ή και αποστολή των προϊόντων στο σπίτι. Στόχος τους είναι η διαφοροποίηση της ποικιλίας των προϊόντων και η ικανοποίηση των αναγκών των καταναλωτών.

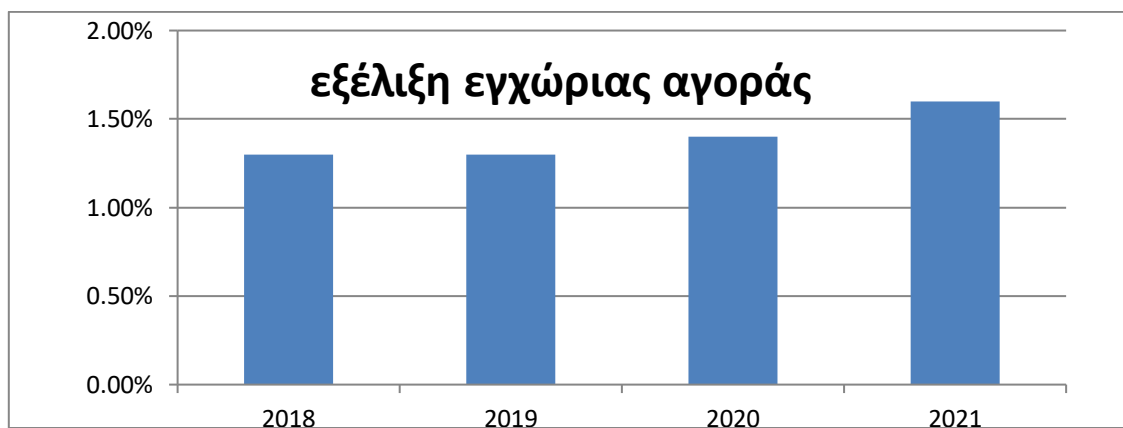
Μια άλλη μέθοδος ανάπτυξης των επιχειρήσεων για δημιουργία νέων καταστημάτων είναι αυτή της δικαιοχρησίας (franchising). Οι μεγάλες αλυσίδες χρησιμοποιούν αυτή τη μέθοδο για να αναπτυχθούν ενώ οι μικρές επιχειρήσεις που διαθέτουν ένα κατάστημα εντάσσονται κάτω από το όνομα μιας μεγάλης αλυσίδας προκειμένου να αντιμετωπίσουν τον ανταγωνισμό. Οι μικρές επιχειρήσεις αποκτούν με αυτό τον τρόπο την φήμη, την τεχνογνωσία και χαμηλό επίπεδο τιμών. Παράλληλα χωρίς να ξοδέψουν μεγάλα ποσά έχουν και διαφημιστική υποστήριξη. Οι εταιρείες που χρησιμοποιούν την μέθοδο franchising είναι οι AB ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ, ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ, ΜΑΣΟΥΤΗΣ, ΚΡΗΤΙΚΟΣ και BAZZAR.

Για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις εκτός από την μέθοδο franchising, μπορούν να ενταχθούν στον όμιλο κοινών αγορών, όπως είναι ο όμιλος ΕΛΟΜΑΣ. Με αυτόν τον τρόπο θα μπορέσουν να αντιμετωπίσουν τον οξύ ανταγωνισμό που επικρατεί και να κρατηθούν ζωντανές στον κλάδο του λιανικού εμπορίου. Μέσω αυτού του ομίλου, οι επιχειρήσεις μπορούν να βελτιώσουν την διαπραγματευτική τους δύναμη και να πετύχουν ανταγωνιστικές τιμές παρόμοιες με αυτές των μεγάλων επιχειρήσεων.

Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται ότι αναπτύσσονται μικρά καταστήματα της γειτονιάς (convenience stores) τα οποία προσφέρουν εύκολη και γρήγορη πρόσβαση και ένα μεγαλύτερο ωράριο λειτουργίας. Οι μεγαλύτερες αλυσίδες supermarket έχουν δημιουργήσει τέτοιου είδους καταστημάτων. Οι λόγοι της ανάπτυξης αυτών των καταστημάτων είναι ότι οι καταναλωτές προτιμούν να περπατήσουν λίγα λεπτά από το σπίτι τους και να μπορούν να προμηθευτούν όλα τα αγαθά πρώτης ανάγκης. Αυτά τα καταστήματα έχουν μικρό κόστος λειτουργίας αφού είναι μικρά σε εμβαδόν και έχουν μικρό αριθμό εργαζομένων. Παραδείγματα τέτοιων καταστημάτων είναι τα OKANYTIMEMARKET, ABSHOPANDGO, DAILYS και άλλα.

5.8 Πρόβλεψη αγοράς (2018-2021) και μερίδια αγοράς

Στο διάγραμμα που ακολουθεί παρουσιάζεται η πρόβλεψη των συνολικών πωλήσεων του κλάδου των supermarkets και cashandcarry για την περίοδο 2018-2021. Η εγχώρια αγορά των supermarkets και cashandcarry εκτιμάται ότι θα συνεχίσει την ανοδική της πορεία που ξεκίνησε το 2017. Πιο συγκεκριμένα, προβλέπεται να παρουσιάσει σχετικά χαμηλούς ρυθμούς ανάπτυξης που θα κυμανθούν μεταξύ του 1,0% και 2,0% την περίοδο 2018-2021.

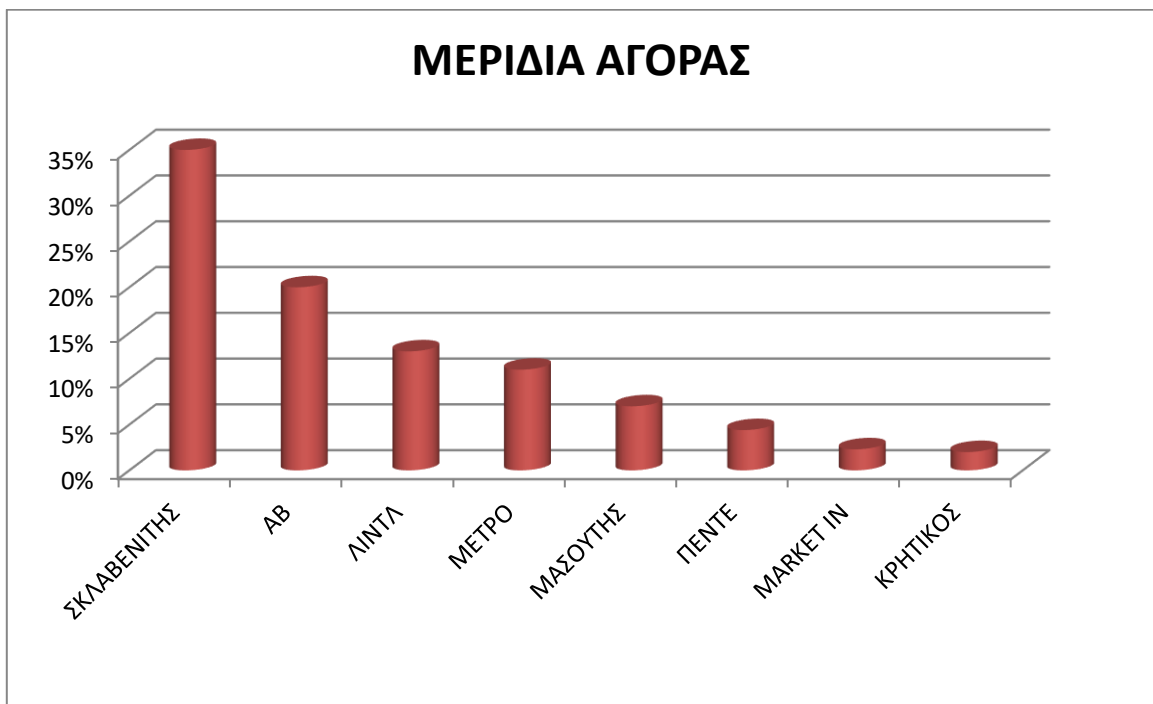

Διάγραμμα 2: Εξέλιξη εγχώριας αγοράς (2018-2021)

Με δεδομένο ότι το 2018 η κατανάλωση αυξήθηκε έστω και οριακά (2,2%) και η ίδια τάση αναμένεται να συνεχιστεί και στο τέλος της τρέχουσας χρονιάς. Οι μεγάλοι παίκτες του λιανεμπορίου δίνουν μάχη για την διεκδίκηση μεγαλύτερου μέρους της πίτας των 9,4 δισ. ευρώ που υπολογίζεται ότι είναι ο συνολικός τζίρος της αγοράς. Αυτό που προκύπτει τόσο από τα στελέχη της αγοράς, όσο και από τις πρόσφατες μελέτες, είναι ότι ο κλάδος των σουπερμάρκετ οδηγείται σε περαιτέρω συγκέντρωση μέσω εξαγορών και συνενώσεων δυνάμεων, αφού η ελληνική αγορά, λόγω της μείωσης της κατανάλωσης, δεν μπορεί να αντέξει πολλές αλυσίδες.

Με το μεγαλύτερο μέρος του δικτύου της πρώην ΜΑΡΙΝΟΠΟΥΛΟΣ να έχει ήδη ενεργοποιηθεί από τη ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ, καλύπτοντας το σύνολο της ελληνικής επικράτειας. Την πρώτη θέση στην αγορά σήμερα κατέχει ο ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ, η οποία κατόρθωσε να σπρώξει την ΑΒ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ στην δεύτερη θέση. Ο ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ το 2018 έκλεισε με πωλήσεις 3,011 δισ. ευρώ έναντι 2,52 δισ. ευρώ που ήταν οι πωλήσεις του 2017. Ο νέος ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ εκτιμάται ότι μέσα στο

επόμενο διάστημα θα έχει μερίδιο που θα προσεγγίζει το 25% με 35% θα είναι δηλαδή κατά περίπου 5% έως 10% υψηλότερο από τον δεύτερο πλέον ανταγωνιστή, ΑΒ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟ και στην τρίτη θέση κατατάσσεται η εταιρεία LIDLHELLAS με 13% περίπου. Σήμερα το μερίδιο των ΜΥΜΑΡΚΕΤ ανέρχεται στο 11% και σταδιακά, όπως εκτιμούν τα στελέχη του, θα αυξάνεται. Το 2018 οι ενοποιημένες πωλήσεις της ΜΕΤΡΟ άγγιξαν το 1,2 δισ. με αύξηση περίπου 1,5% συγκριτικά με το 2017. Στην πέμπτη θέση βρίσκεται η εταιρεία ΜΑΣΟΥΤΗΣ με ένα ικανοποιητικό ποσοστό περίπου στο 7%. Η μεγαλύτερη αλυσίδα της βόρειας Ελλάδας ή οποία μετά την εξαγορά της ΠΡΟΜΗΘΕΤΙΚΗΣ έκανε αισθητή την παρουσία της στην Αθήνα και προβλέπεται ότι τα επόμενα χρόνια το μερίδιο του ΜΑΣΟΥΤΗ θα αυξηθεί. Σημειώθηκε ότι το 2018 ο τζίρος της εταιρείας από την Θεσσαλονίκη διαμορφώθηκε στα 820 εκατ. ευρώ. Η ΠΕΝΤΕ(ΓΑΛΑΞΙΑΣ) βρίσκεται στην έκτη θέση με 7% ενώ στην έβδομη θέση βρίσκεται το ΜΑΡΚΕΤΙΝ με 2,3%. Την οχτάδα με τις μεγαλύτερες αλυσίδες των supermarkets κλείνει η εταιρεία ΚΡΗΤΙΚΟΣ με 2,0%.

Διάγραμμα 3: Μερίδια αγοράς των εταιριών του κλάδου

Γενικά τα επόμενα χρόνια αναμένεται να συνεχιστεί η επέκταση του δικτύου καταστημάτων των μεγαλύτερων αλυσίδων του κλάδου με εξαγορά άλλων μικρότερων εταιρειών ή με το άνοιγμα νέων σημείων πώλησης. Αυτό συμβαίνει γιατί οι μικρότερες επιχειρήσεις δεν μπορούν να ανταπεξέλθουν στον ανταγωνισμό και αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα βιωσιμότητας και οδηγούνται στο κλείσιμο. Ο λόγος που συμβαίνει είναι ότι δεν μπορούν να αντέξουν την φήμη των μεγάλων εταιρειών, την

μεγάλη ποικιλία προϊόντων και άλλων αγαθών, την τεχνογνωσία και την τεχνολογία που διαθέτουν. Επίσης ο τεράστιος πόλεμος των προσφορών και των εκπτώσεων που γίνονται σε καθημερινή βάση με διαφημιστικά φυλλάδια ή διαφημίσεις σε τηλεόραση και διαδίκτυο οδηγούν τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις στην πτώχευση. Όμως η μάχη δεν έχει ακόμη κερδηθεί, λένε οι καλά γνωρίζοντες, αφού τα δεδομένα στον κλάδο των σουπερμάρκετ μπορούν να αλλάξουν και να υπάρξουν ανατροπές ανά πάσα στιγμή.

5.9 Πιστοληπτική ικανότητα και συναλλακτικής συμπεριφορά των επιχειρήσεων του κλάδου

Η πιστοληπτική ικανότητα είναι πολύ σημαντική για τους αναλυτές γιατί μπορούνε να προβλέψουνε αν υπάρχουν σημάδια ασυνέπειας της επιχείρησης όσον αφορά τις πληρωμές της. Η εκτίμηση αυτή της πιστοληπτικής ικανότητας βασίζεται στην ανάλυση των οικονομικών και εμπορικών στοιχείων των επιχειρήσεων, καθώς και στοιχείων συναλλαγματικής συμπεριφοράς.

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζεται η εξέλιξη της πιστοληπτικής ικανότητας. Η πλειοψηφία των εταιρειών κατατάσσεται στη ζώνη υψηλού πιστωτικού κινδύνου σε ποσοστό 54,1% για το 2018. Ακολουθεί η ζώνη μέσου πιστωτικού κινδύνου στην οποία ανήκει το 43,4% των εταιρειών, ενώ στη ζώνη χαμηλού πιστωτικού κινδύνου κατατάσσεται μόνο το 2,5% των επιχειρήσεων. Παρατηρείτε ότι στη ζώνη υψηλού και μέσου πιστωτικού κινδύνου τα ποσοστά κυμαίνονται στο 50% περίπου για το 2018 που σημαίνει μεγάλη ασυνέπεια στις πληρωμές.

Πίνακας 7: Ζώνες πιστωτικού κινδύνου για το 2018

Ζώνες πιστωτικού κινδύνου	2018	
	Αριθμός εταιρειών	Ποσοστό συμμετοχής
Χαμηλός πιστωτικός κίνδυνος	6	2,5%
Μέσος πιστωτικός κίνδυνος	105	43,4%
Υψηλός πιστωτικός κίνδυνος	131	54,1%
ΣΥΝΟΛΟ	242	100%

Η γνώση της συναλλακτικής συμπεριφοράς των επιχειρήσεων σε οποιονδήποτε κλάδο συμβάλλει στην γρήγορη και αποτελεσματική λήψη αποφάσεων για τη διατήρηση και ανάπτυξη των συνεργασιών αλλά και τον σχεδιασμό στρατηγικών για την πιστωτική συμπεριφορά με σκοπό να διασφαλίζεται η ρευστότητα στις επιχειρήσεις. Από τον παρακάτω πίνακα προκύπτει ότι από τις 79 επιχειρήσεις μόνο 2 επιχειρήσεις εμφανίζουν ασυνέπεια στις συναλλαγές τους με ποσοστό 2,5% για το 2018.

Πίνακας 8: Ασυνεπείς επιχειρήσεις (2017-2018)

Επιχειρήσεις	Έτος	Ασυνεπείς επιχειρήσεις	Ποσοστό
79	2018	2	2,5%
	2017	1	1,3%

5.10 Συνθήκες και όροι συνεργασίας με τους προμηθευτές

Οι σχέσεις των supermarkets με τους προμηθευτές τους είναι ιδιαίτερα σημαντικές, τόσο για τις μεταξύ τους συναλλαγές, όσο και για τη γενικότερη διαμόρφωση της τιμολογιακής τους πολιτικής. Τα στοιχεία εκείνα που ισχυροποιούν τη θέση, αλλά και τη διαπραγματευτική ικανότητα των επιχειρήσεων του κλάδου απέναντι στους προμηθευτές τους είναι οι εξής:

- Συγκέντρωση μεγάλου όγκου πωλήσεων στις αλυσίδες των supermarket.
- Δημιουργία ομίλων κοινών αγορών και αγοραστικών ομίλων μικρότερων επιχειρήσεων.
- Επέκταση του δικτύου των καταστημάτων.
- Ισχυροποίηση των προϊόντων ιδιωτικής ετικέτας στη συνείδηση των καταναλωτών.
- Δημιουργία σύγχρονων κεντρικών αποθηκών.

Λόγω της ισχυρής τους θέσης, οι αλυσίδες των supermarket πιέζουν τους προμηθευτές για μεγαλύτερες εκπτώσεις στα προϊόντα τους, για χαμηλότερες τιμές και για μεγαλύτερα περιθώρια πίστωσης χρόνου. Επίσης, οι προμηθευτές για να τοποθετήσουν ένα νέο προϊόν στα ράφια των supermarket πρέπει να καταβάλουν τεράστια χρηματικά ποσά αναλόγως και με την θέση του προϊόντος στο ράφι. Υπάρχουν και περιπτώσεις που οι επιχειρήσεις προσφέρουν και κάποια bonus χρηματικά ποσά ανάλογα με τις πωλήσεις που πραγματοποιούν στα προϊόντα τους. Συνηθισμένη πρακτική των αλυσίδων είναι οι εκπτώσεις που εξαρτάται από τις πωλήσεις της αλυσίδας και από την ισχύ του brandname του προμηθευτή. Οι αλυσίδες δίνουν μεγάλη σημασία στην τιμολογιακή πολιτική των προμηθευτών τους, στις προωθητικές ενέργειες και στο marketing που προσφέρουν οι επιχειρήσεις στα προϊόντα τους. Επίσης λαμβάνουν υπόψη την ποιότητα και την ποικιλία των προϊόντων αλλά και το πόσο ισχυρό εμπορικό σήμα διαθέτουν οι επιχειρήσεις. Όταν ένα supermarket διαθέτει καλή ποιότητα στα προϊόντα της κερδίζει νέους πελάτες που αναζητούν την ποιότητα στην καθημερινή τους ζωή και κρατάει ενθουσιασμένους τους

ήδη υπάρχοντες πελάτες του. Επίσης ο συνδυασμός των διαδικασιών logistics και marketing μεταξύ των αλυσίδων και των προμηθευτών μειώνουν το λειτουργικό κόστος και κατά συνέπεια μειώνουν τις τιμές στα ράφια του καταναλωτή.

Σημαντική υπόθεση στις σχέσεις μεταξύ προμηθευτών και των αλυσίδων supermarket είναι οι όροι πληρωμής. Τα τελευταία χρόνια ο μέσος όρος πληρωμής ξεπερνά τις 100 μέρες, σε αντίθεση με τις εισπράξεις που γίνονται καθημερινά. Οι μεγαλύτερες χρονικά πιστώσεις μπορεί να αφορούν μικρούς προμηθευτές με αποτέλεσμα να δημιουργούν στις μικρές επιχειρήσεις προβλήματα ρευστότητας και αυτές με την σειρά τους λόγω του μικρού κεφαλαίου που διαθέτουν να μην μπορούν να πληρώνουν τις υποχρεώσεις τους. Στην οικονομία του σήμερα, παρατηρείται ότι πολλά μικρά μπακάλικα, minimarket, τυροπωλεία, κρεοπωλεία, οπωροπωλεία κλείνουν γιατί δεν μπορούν να αντιμετωπίσουν τον ανταγωνισμό των μεγάλων αλυσίδων. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα οι προμηθευτές να μην έχουν πολλές επιλογές πώλησης των προϊόντων τους όπως υπήρχε παλαιότερα και να επιδιώκουν συνεργασίες με τις αλυσίδες των supermarket. Αυτές εκμεταλλευόμενες από την υπάρχουσα κατάσταση ορίζουν και τις τιμές που θέλουν να αγοράσουν τα προϊόντα των μικρών επιχειρήσεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ

6.1 Ελληνικές υπεραγορές Σκλαβενίτη Α.Ε.

Η εκ Λευκάδος οικογένεια Σκλαβενίτη ξεκινάει από το 1920 με μια εταιρεία εισαγωγών ξυλείας κι εξαγωγών κρασιών. Το 1936 η οικογένεια καταστρέφεται οικονομικά, μετά από ένα ατύχημα σε μεγάλη παρτίδα εμπορευμάτων που αποστέλλονταν στο εξωτερικό. Οι ατυχίες οδήγησαν τον Γεράσιμο Σκλαβενίτη στην Αθήνα. Η κατοχή, βρίσκει την οικογένεια σε δεινή οικονομική κατάσταση και το 1942 πεθαίνουν μέσα στην ανέχεια και οι δύο γονείς. Η ιστορία συνεχίζεται όταν τα παιδιά, ο Γιάννης και ο Σπύρος Σκλαβενίτης θα αρχίσουν τη δραστηριότητά τους στο εμπόριο και στα τέλη της δεκαετίας του '40 ξεκίνησαν να διαθέτουν κεχρί, κανναβούρι, καθώς και είδη πρώτης ανάγκης στην Κεντρική Αγορά. Τα δύο αδέρφια Σκλαβενίτη στρέφονται στο εμπόριο ειδών μπακαλικής και μπαχαρικών, ενώ το 1950 γνωρίζονται με τον μικρασιατικής καταγωγής Μιλτιάδη Παπαδόπουλο.

Το 1954 οι τρεις φίλοι προχωρούν στη δημιουργία της Σκλαβενίτης & Σία με έδρα τα Πετράλωνα κι αντικείμενο τη χονδρική πώληση τροφίμων. Το 1967 ιδρύουν την πρώτη εταιρεία τηλεφωνικών παραγγελιών στην Ελλάδα, την ΤΗΛΕΞΥΠ – η πρώτη εταιρεία delivery στη χώρα. Ο πρωτοποριακός χαρακτήρας της και η διάθεση προϊόντων άριστης ποιότητας σε τιμές χονδρικής συνέβαλαν στην εξάπλωση της φήμης της, με αποτέλεσμα σε σύντομο χρονικό διάστημα να δέχεται παραγγελίες σχεδόν από κάθε γωνιά της Αττικής. Η επιτυχία της ΤΗΛΕΞΥΠ τούς ώθησε το 1969 στη δημιουργία του πρώτου καταστήματος λιανικής και εν συνεχεία, το 1971, στην ίδρυση του πρώτου σούπερ μάρκετ, στο Περιστέρι (Λεωφόρος Κηφισού 80), εκεί όπου σήμερα βρίσκονται οι κεντρικές εγκαταστάσεις τους.

Το 1993 έφυγε από τη ζωή ο Γιάννης Σκλαβενίτης και το 2006 ο Σπύρος. Την ίδια χρονιά σημειώθηκαν σημαντικές αλλαγές στη διοίκηση της εταιρείας. Είχε προηγηθεί έναν χρόνο νωρίτερα, όπως λέγεται, πρόταση εξαγοράς από πολυεθνικό όμιλο ύψους 400 εκατ. ευρώ. Μάλιστα τότε τα παιδιά του Σπύρου Σκλαβενίτη χρειάστηκαν στήριξη με νέα κεφάλαια για να εξαγοράσουν τις μετοχές των εξαδέλφων τους. Αυτή τη βρήκαν από τον Νίκο Μαμιδάκη της Jet Oil, ο οποίος συμμετέχει στο ΔΣ της εταιρείας. Σημειώνεται ότι σύζυγος του Γεράσιμου Σκλαβενίτη, είναι η Άννα Μαμιδάκη, κόρη του Νίκου Μαμιδάκη, η οποία δημιούργησε την εταιρεία παιδικού ενδύματος «Look @t me» αξιοποιώντας τις γνώσεις της στον χώρο της μόδας καθώς πριν από τον γάμο της διηύθυνε μαζί με τη μητέρα της τον οίκο μόδας Escada. Σήμερα η Μαρία Σκλαβενίτη είναι η πρόεδρος της Ι. & Σ. Σκλαβενίτης ΑΕΕ, ενώ ο Στέλιος έχει τη θέση του αναπληρωτή διευθύνοντος σύμβουλου. Ο Γεράσιμος Σκλαβενίτης είναι ο διευθύνων σύμβουλος του ομίλου και έχει αναλάβει κυρίως το διοικητικό κομμάτι. Δυστυχώς, το 2018 έφυγε ξαφνικά από τη ζωή ο Στέλιος Σκλαβενίτης, ένα από τρία αδέρφια της οικογένειας που βρίσκονται στο τιμόνι της ομώνυμης αλυσίδας σουπερ μάρκετ. Μέχρι και σήμερα η επιχείρηση ξεχωρίζει για τις... οικογενειακές σχέσεις με τους εργαζόμενους. Παρά την οικονομική ύφεση των τελευταίων έξι ετών η επιχείρηση δεν προχώρησε σε μείωση μισθών και μαζικές απολύσεις.

Το 2007, η αλυσίδα ξεκινάει τις πρώτες επεκτάσεις της εξαγοράζοντας μεμονωμένα καταστήματα αλυσίδων όπως 18 της αλυσίδας Παπαγεωργίου, ενώ το 2010, η επιχείρηση εξαγόρασε 8 καταστήματα από την αλυσίδα Ατλάντικ, η οποία ένα χρόνο μετά πτώχευσε. Το 2013, η επιχείρηση εξαγόρασε τέσσερα καταστήματα από την εταιρεία ΔΟΥΚΑ, πέντε από το Μπαλάσκα και συμφώνησε να αποκτήσει 9 από την αλυσίδα Extra.

Τον Νοέμβριο του 2014, η επιχείρηση εξαγόρασε το 100% των μετοχών της Makro Cash & Carry Hellas Ελλάδος, η οποία λειτουργούσε 9 καταστήματα χονδρικής, 2 στην Αθήνα, 2 στη Θεσσαλονίκη, από 1 σε Βόλο, Ηράκλειο, Λάρισα, Ξάνθη και Πάτρα, απασχολώντας 1.073 εργαζομένους. Η αλυσίδα μετά την εξαγορά της μετονομάστηκε σε The Mart. Τον Δεκέμβριο του ίδιου χρόνου, η επιχείρηση εισήλθε στην αγορά της Κρήτης, εξαγοράζοντας από τη Βερόπουλος, το 60% του συνόλου των μετοχών της αλυσίδας Χαλκιάδακης, η οποία διέθετε 38 καταστήματα, 27 στο Νομό Ηρακλείου, 7 στο Νομό Λασιθίου, 3 στο Νομό Χανίων και 1 στο Νομό Ρεθύμνης, απασχολώντας 940 Εργαζομένους. Στις 3 Σεπτεμβρίου 2016 και μετά από πολύμηνες διαπραγματεύσεις, ανακοινώθηκε η εξαγορά του ομίλου Μαρινόπουλος από τον όμιλο Σκλαβενίτη. Η εξαγορά εγκρίθηκε από δικαστική απόφαση στις 16 Ιανουαρίου 2017 και από την Επιτροπή Ανταγωνισμού στις 26 του ίδιου μήνα. Μέχρι τότε ο Όμιλος Μαρινόπουλος αποτελούσε τον μεγαλύτερο λιανεμπορικό όμιλο Super Market στην Ελλάδα.

Την 1η Μαρτίου 2017, η εταιρεία απορρόφησε το δίκτυο 361 καταστημάτων της Carrefour Μαρινόπουλος και επεκτάθηκε σε αρκετές περιοχές της χώρας, όπου δεν είχε παρουσία. Ο Όμιλος Μαρινόπουλος έκλεισε, και το μεγαλύτερο μέρος του συγχωνεύτηκε στη νεοσυσταθείσα εταιρεία Ελληνικές Υπεραγορές Σκλαβενίτη Α.Ε., θυγατρική του ομίλου Σκλαβενίτη στην οποία εντάχθηκαν όλα τα καταστήματα Carrefour Express (εκτός από αυτά της βόρειας Ελλάδας που ανήκαν στον Καρυπίδη) και Carrefour Μαρινόπουλος. Η εταιρεία αποτελεί τον μεγαλύτερο λιανεμπορικό όμιλο στην Ελλάδα, έχοντας 560 καταστήματα στην Ελλάδα. Άλλωστε, το να έχεις να διαχειριστείς ένα τριπλάσιο δίκτυο καταστημάτων είναι μία πάρα πολύ δύσκολη υπόθεση. Σημαντικό ρόλο προς αυτή την κατεύθυνση θα παίξει ο Λάμπρος Παπακοσμάς, το νέο στέλεχος της Σκλαβενίτης και επί 20ετία γενικός διευθυντής της P&G Ελλάδος. Ο κ. Παπακοσμάς θα κληθεί να δώσει τον αέρα της πολυεθνικής στην Σκλαβενίτη εστιάζοντας στην περαιτέρω ανάπτυξη, στην ενίσχυση μεγεθών αλλά και την παροχή νέων σύγχρονων υπηρεσιών για τους καταναλωτές, ένα σημείο στο οποίο η αλυσίδα υστερεί έναντι των ανταγωνιστών της. Μην ξεχνάμε άλλωστε πως η Σκλαβενίτη, ακόμη δεν έχει ιστοσελίδα, δεν διαφημίζει τις προσφορές (αν και αναγκάστηκε να το κάνει στην επαρχία προκειμένου να γίνει γνωστή) και φυσικά δεν έχει μπει ακόμη στο ηλεκτρονικό εμπόριο. Όσον αφορά το δίκτυο της, από την 1η Μαρτίου του 2017 η αλυσίδα ανέλαβε πάνω από 320 καταστήματα (μαζί με αυτά που έκλεισαν ή πουλήθηκαν). Από αυτά, τα 198 καταστήματα έχουν ανακαινιστεί πλήρως κι έχουν επανέλθει σε κανονική λειτουργία. Συγχρόνως ενισχύθηκαν σημαντικά οι πρόσθετες υπηρεσίες των 33 hyper markets Σκλαβενίτη, με παιδότοπους, εστιατόρια,

αρτοποιεία και άλλες υπηρεσίες. Μέσα στο 2019 έχει προγραμματιστεί να ανακαινιστούν 113 καταστήματα, ώστε στο τέλος του 2019 ολόκληρο το δίκτυο της Σκλαβενίτης να έχει αποκτήσει πλήρως την εικόνα και τα υψηλά στάνταρ που θέλει ο όμιλος. Το συνολικό κόστος των επενδύσεων ανακαίνισης θα υπερβεί τα 75 εκατ. ευρώ.

Την 1η Μαρτίου Το 2018, η εταιρεία έκλεισε και πούλησε 38 καταστήματα λιανικής στις υπόλοιπες ανταγωνιστικές αλυσίδες, κυρίως στην Αττική, επειδή σε κάποιες περιοχές διαθέτει μεγάλο όγκο καταστημάτων. Ταυτόχρονα επέλεξε να μην ανοίγει τις Κυριακές, όπως κάνουν άλλες αλυσίδες σούπερ μάρκετ και σε γενικές γραμμές οι σχέσεις με τους εργαζόμενους είναι σε οικογενειακό επίπεδο. Δεν είναι τυχαίο ότι οι περισσότεροι εργαζόμενοι ταυτίζουν τον εργασιακό τους βίο με την οικογένεια, ενώ πολλά στελέχη αναδείχθηκαν μέσα από την εταιρία και ανέλαβαν θέσεις ευθύνης. Επίσης αυτό που χαρακτηρίζει την εταιρεία είναι ότι το μέσο κατάστημα ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ είναι σημαντικά μεγαλύτερο σε σχέση με τους περισσότερους ανταγωνιστές του, εξηγώντας έτσι την ικανότητα της εταιρείας να οδηγείται σε αύξηση των πωλήσεων με ένα σχετικά μικρό αριθμό καταστημάτων.

Το στοιχείο που εντυπωσιάζει και κάνει το όμιλο Σκλαβενίτη πιο ισχυρό έναντι του ανταγωνισμού είναι ότι ο συνολικός αριθμός εργαζομένων ξεπερνά τους 27.000 υπαλλήλους.

6.2 ΑΒΒασιλόπουλος (Ahold Delhaize Group)

Το 1939 οι τρεις αδελφοί Βασιλόπουλου ο Γεράσιμος, ο Χαράλαμπος και ο Γεώργιος, αγόρασαν από ένα μακρινό θείο τους (κ.Παναγόπουλος) ένα μικρό μπακάλικο στην οδό Βουλής 29, το οποίο μετέτρεψαν σ' ένα εκλεκτό παντοπωλείο με την επωνυμία ΑΦΟΙ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΙ. Το 1950 ίδρυσαν και το ιστορικό κατάστημα στην οδό Σταδίου 19. Το πρώτο, στην οδό Βουλής, λειτούργησε μέχρι το 1966.

Το Δεκέμβριο του 1969, οι δύο πρώτοι από τους τρεις αδελφούς Βασιλόπουλου, ο Γεράσιμος και ο Χαράλαμπος μαζί με τον Χαράλαμπο Ποριάζη ίδρυσαν την Άλφα Βήτα Βασιλόπουλος Α.Ε. Το 1ο κατάστημα της αλυσίδας που ιδρύθηκε είναι αυτό που βρίσκεται στο Ψυχικό. Δυο χρόνια αργότερα, ιδρύθηκε το δεύτερο κατάστημα της αλυσίδας στην Κηφισιά και μέχρι το 1989, ιδρύθηκαν άλλα 9 καταστήματα στο Λεκανοπέδιο Αττικής. Το 1992 η ΑΒ εξαγοράστηκε το πλειοψηφικό πακέτο των μετοχών της από τη βελγική εταιρεία λιανικού εμπορίου τροφίμων Delhaize de Lion. Το 1994 η αλυσίδα αυτή καινοτόμησε, καθώς έγινε η πρώτη αλυσίδα σουπίερ μάρκετ που αντικατέστησε τις ταμειακές μηχανές με ταμειακές μηχανές αναγνώρισης γραμμωτών κωδικών (barcode scanning). Την επόμενη χρονιά ιδρύθηκε το κέντρο αποθήκευσης και διανομής της αλυσίδας στη Μάνδρα Αττικής. Επίσης συνεχίστηκε η επέκταση της αλυσίδας με νέα καταστήματα σε Αττική, Πελοπόννησο και Στερεά Ελλάδα.

Το 2000, η αλυσίδα είχε 53 καταστήματα σε 11 πόλεις της Ελλάδας. Το ίδιο έτος η βελγική Delhaize de Lion, μέσω της ΑΒ Βασιλόπουλος καταθέτει πρόταση εξαγοράς προς τον Δημήτρη Σπανό, για την εξαγορά των 57 καταστημάτων του δικτύου του Ομίλου Τροφό (46 καταστήματα S/M της Τροφό ΑΕ και 11 καταστήματα Cash & Carry της ΕΝΑ ΑΕ), ο οποίος το 2000 κατείχε την 9η θέση βάση του κύκλου εργασιών του

(225 εκατ. €), με μερίδιο κοντά στο 3% της ελληνικής αγοράς. Η εξαγορά ολοκληρώνεται το 2001 ενώ η εταιρεία Τροφό ΑΕ θα απορροφηθεί τελικά μέχρι το 2004, από την ΑΒ Βασιλόπουλος ΑΕ. Πρόκειται για την μεγαλύτερη εξαγορά της περιόδου καθώς με αυτήν την κίνηση η ΑΒ Βασιλόπουλος υπερδιπλασιάζει το δίκτυο καταστημάτων της, αποκτώντας πρόσβαση σε περιοχές όπου δεν είχε παρουσία (όπως στην Βόρεια Ελλάδα) ενώ εμφανίζεται πλέον και με καταστήματα Cash & Carry.

Το 2008 τα καταστήματα της Plus μίας γερμανικής εκπτωτικής αλυσίδας που με μια εξέλιξη όμως ανεξάρτητη από τα δεδομένα της ελληνικής αγοράς (εξαγορά της Plus από την Edeka στην Γερμανία) οδήγησε την Plus Hellas στην εξαγορά της από την ΑΒ Βασιλόπουλος, καθώς και αυτά των Super Market Κορυφή στην Θράκη. Κατά διαστήματα εξαγοράζει μεμονωμένα καταστήματα τοπικών αλυσίδων ενώ η πιο πρόσφατη εξαγορά της μετράει δύο χρόνια και είναι αυτή της Κανάκη Α.Ε. στην Σαλαμίνα.

Το 2015 η Delhaize Group συγχωνεύθηκε με την ολλανδική εταιρεία λιανικού εμπορίου Ahold (που δραστηριοποιούνταν μόνο σε Βέλγιο, Ολλανδία, Τσεχία και στις Ανατολικές ΗΠΑ) και δημιουργήθηκε η πολυεθνική Ahold Delhaize Group με έδρα την Ολλανδία.

Με τη δημιουργία πάνω από 40 νέων σημείων εντός του 2018 και κεφάλαια της τάξεως των 90 εκατ. ευρώ επιχειρεί η ΑΒ Βασιλόπουλος, θυγατρική του ομίλου Ahold Delhaize, να καλύψει τη μικρή απώλεια εσόδων του 2017. Στο πλαίσιο αυτό, και με την καταναλωτική δαπάνη σχεδόν σταθερή, η ΑΒ πιστή στη στρατηγική της συνέχισε το επενδυτικό της πλάνο, διατηρώντας τη θέση της στην αγορά με τζίρο πάνω από 2,1 δισ. ευρώ, σημειώνοντας οριακή μείωση 3% σε σχέση με πέρυσι. Παράλληλα, η εταιρεία πέτυχε υψηλή διακράτηση τόσο των μεριδίων αγοράς που κέρδισε το 2016 όσο και των νέων πελατών, σε ποσοστά της τάξης του 70%-80%». Σύμφωνα με τον κ. Βρεπτάκο, «η ΑΒ θα συνεχίσει στην ίδια τροχιά, σχεδιάζοντας τόσο το άμεσο όσο και το μακροπρόθεσμο μέλλον, επενδύοντας περισσότερο από 90 εκατ. ευρώ στη διεύρυνση των υπηρεσιών, αλλά και του δικτύου της. Με νέα σημεία πώλησης σε όλη τη χώρα, που το 2018 θα ξεπεράσουν τα 40 νέα καταστήματα η εταιρεία επιδιώκει να συμβάλει έμπρακτα στην ενίσχυση της απασχόλησης και της επιχειρηματικότητας, αλλά και στη στήριξη του πρωτογενούς τομέα».

Να σημειωθεί ότι η ΑΒ σήμερα αριθμεί συνολικό δίκτυο 414 καταστημάτων. Εκτός από τη διεύρυνση της παρουσίας, στο επίκεντρο της στρατηγικής της ΑΒ βρίσκεται και η

διατήρηση της πιστότητας των καταναλωτών - παλαιών και νέων- και προς τούτο η αλυσίδα υλοποιεί ένα έντονο πρόγραμμα προσφορών. Υπολογίζεται ότι η αλυσίδα εξυπηρετεί περί τα 2,4 εκατ. πελάτες, απασχολώντας συνολικά 14.092 εργαζόμενους. Όπως άλλωστε ανέφερε προσφάτως ο νέος Brand President της αλυσίδας, Βασίλης Σταύρου, στόχος είναι η επαναφορά στις παραδοσιακές αρχές της αλυσίδας η οποία βασίστηκε πάνω στο σλόγκαν... «και του πουλιού το γάλα». Φέτος η AB Βασιλόπουλος θα δώσει ιδιαίτερη έμφαση στα φρέσκα προϊόντα, στα προϊόντα ιδιωτικής ετικέτας, στο λανσάρισμα νέας σειράς έτοιμων γευμάτων καθώς και στην ενδυνάμωση της παρουσίας της στον τομέα του ηλεκτρονικού εμπορίου. Επίσης στο δεύτερο εξάμηνο του έτους η εταιρεία θα λανσάρει την κάρτα πιστότητας και απευθύνεται προσωπικά στον πελάτη, ενώ ιδιαίτερη έμφαση θα δώσει και στις προσφορές στο ράφι, επενδύοντας το ποσό των 200 εκατ. Ευρώ. Η αλυσίδα εστιάζει στην οργανική της ανάπτυξη, έχοντας προγραμματίσει μέσα στο 2019 να ανοίξει 50 νέα καταστήματα, επενδύοντας το ποσό των 60 εκατ. Ευρώ. Η διοίκηση της AB Βασιλόπουλος, όμως είναι ανοιχτή και σε εξαγορές και, όπως αναφέρουν καλά πληροφορημένες πηγές, δεν θα πρέπει να αποκλείεται το ενδεχόμενο μέσα στους επόμενους μήνες να προχωρήσει στην εξαγορά «μιας υπολογίσιμης δύναμης του κλάδου των σουπερμάρκετ».

6.3 ΜΕΤΡΟ Α.Ε.Β.Ε.

Η εταιρεία ιδρύθηκε το 1976 με την επωνυμία ΜΕΤΡΟ Ανώνυμη Εμπορική και Βιομηχανική Εταιρεία Ειδών Διατροφής και Οικιακής Χρήσεως και το διακριτικό τίτλο ΜΕΤΡΟ και προήλθε από το συνεταιρισμό οκτώ παντοπωλών. Η εταιρεία ΜΕΤΡΟ ήταν ανέκαθεν και παραμένει αμιγώς Ελληνικών συμφερόντων. Το πρώτο μεγάλο κατάστημα λιανικής πώλησης της εταιρείας άνοιξε στον Κορυδαλλό το Μάρτιο του 1977.

Το 2004, τα καταστήματα λιανικής (supermarkets) της εταιρείας επαναλανσαρίστηκαν με την ονομασία My market και διαχωρίστηκαν έτσι και τυπικά από τα Cash & Carry. Το 2008, εγκαινιάστηκε το υπερσύγχρονο Κέντρο Διανομής στα Οινόφυτα, μία επένδυση συνολικής αξίας 35 εκ.€, αλλάζοντας τα δεδομένα στη διακίνηση των προϊόντων της αλυσίδας σε ολόκληρη την Ελλάδα. Σήμερα η εταιρεία διαθέτει τρία Κέντρα Διανομής, στα Οινόφυτα Βοιωτίας, στη Μάνδρα Αττικής και στη Γέφυρα Θεσσαλονίκης.

Το 2011, εγκαινιάστηκε το βιοκλιματικό κατάστημα My market στο Κιάτο. Παράλληλα λανσαρίστηκε ένας ακόμη τύπος καταστήματος λιανικής, το My market easy. Με χαρακτηριστικά γνωρίσματα τις καίριες εμπορικές θέσεις και τη μικρή έκταση, μεταξύ 350τ.μ. και 600τ.μ., τα καταστήματα My market easy ήρθαν για να καλύψουν την τάση της αγοράς για γρήγορα και εύκολα ψώνια στη γειτονιά. Το δίκτυο καταστημάτων My market αριθμούσε έως το τέλος του 2015, 66 καταστήματα λιανικής, με χώρους

πώλησης 1.000 – 1.200 τ.μ. τα οποία βρίσκονταν σε κεντρικούς εμπορικούς δρόμους κυρίως στην Αττική και τη Νότια Ελλάδα.

Το Φεβρουάριο του 2016, σε μία καθοριστική στιγμή για την ιστορία της, η METRO αποκτά την αλυσίδα Βερόπουλος, η οποία ιδρύθηκε το 1973 και οι δύο ιστορικές, ελληνικές εταιρείες ενώνονται δημιουργώντας μία από τις μεγαλύτερες εταιρείες λιανεμπορίου στην ελληνική αγορά. Η απόκτηση του δικτύου καταστημάτων Βερόπουλος αύξησε σημαντικά τα σημεία λιανικής πώλησης σε 224, καλύπτοντας στρατηγικά σημεία σε όλη την επικράτεια, τόσο στις ηπειρωτικές όσο και στις νησιωτικές περιοχές της χώρας.

Σήμερα, η METRO AEBE αποτελεί πλέον όχι απλά μία μεγάλη δύναμη στο ελληνικό, επιχειρηματικό σκηνικό, αλλά συγκαταλέγεται στις ηγέτιδες εταιρείες στο χώρο, αποτελώντας παράλληλα και έναν από τους μεγαλύτερους εργοδότες στη χώρα μας, με πάνω από 10.600 εργαζόμενους. Από την αρχή της λειτουργίας της εταιρείας και έως σήμερα έχει ως σημείο αναφοράς την ανάπτυξη σχέσεων εμπιστοσύνης με τον πελάτη, μέσα από ένα υψηλό επίπεδο παροχής υπηρεσιών που βασίζεται στη φιλική συμπεριφορά των εργαζομένων, στην ποιότητα, την μεγάλη ποικιλία και τις χαμηλές τιμές των προϊόντων. Διατηρώντας πάντα ανταγωνιστικές τις τιμές και τις προσφορές, επενδύει σταθερά και με συνέπεια στα προϊόντα ιδιωτικής ετικέτας. Τα προϊόντα ιδιωτικής ετικέτας συνιστούν ένα ιδιαίτερο κομμάτι των προϊόντων των καταστημάτων, με την πλειονότητά τους να είναι ελληνικής προέλευσης.

Το 2018 η βασική σειρά προϊόντων ιδιωτικής μάρκας των My market ανανεώθηκε ριζικά και απέκτησε νέα και φρέσκια εμφάνιση, με το «My» να αποτελεί πλέον το βασικό στοιχείο της ταυτότητάς τους. Διατηρήσανε το στοιχείο που επιτρέπει στους πελάτες να ξεχωρίζουν εύκολα κάθε κατηγορία, δηλαδή kouzina, gusto, fresco, home και soft. Τα προϊόντα για τη διατροφή γίνονται My kouzina, My gusto, My fresco, ενώ τα προϊόντα για τη φροντίδα του σπιτιού My soft και My home. Για την προσωπική φροντίδα δημιούργησανε επιπλέον μια ειδική σειρά περιποίησης με το όνομα Feel good! Παράλληλα με τις ανανεωμένες μάρκες και φρέσκιες συσκευασίες, διατηρήσανε τόσο την premium σειρά (ΕΚΛΕΚΤΕΣ ΓΕΥΣΕΙΣ), όσο και την οικονομικότερη σειρά (BEST PRICE), καθώς και τις πιο εξειδικευμένες μάρκες μας που αφορούν σε αλκοολούχα ποτά, αναψυκτικά κ.α. Στα My market, προσφέρουμε επιλεγμένα προϊόντα περίπου 200 Ελλήνων μικρών παραγωγών καθώς και βιολογικά προϊόντα ή προϊόντα ολοκληρωμένης διαχείρισης, αδιαπραγμάτευτης ποιότητας, φροντίζοντας να είναι και

αυτά ελληνικής προέλευσης όπου αυτό είναι δυνατό. Με αυτό τον τρόπο ενισχύουμε αλλά και αναπτύσσουμε μικρές οικογενειακές επιχειρήσεις.

Για το 2019 αναμένεται όπως δήλωσε και προσφάτως ο διευθύνων σύμβουλος της αλυσίδας Αριστοτέλης Παντελιάδης, αναμένεται να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στο χονδρικό εμπόριο (Metro Cash & Carry) με την δημιουργία νέων καταστημάτων. Είναι μια αλυσίδα που σέβεται το περιβάλλον αφού εξοπλίζει τα καταστήματά της με ψυγεία τελευταίας τεχνολογίας καθώς και λάμπες φωτισμού που μειώνουν την κατανάλωση ενέργειας. Η προσφορά προς το κοινωνικό σύνολο είναι αναπόσπαστο κομμάτι της στρατηγικής της εταιρείας. Υπάρχουν τα προγράμματα "Πάμε Μπροστά Δίνουμε Πίσω", τα "Χιλιόμετρα Προσφοράς" αλλά και υποστήριξης των συνανθρώπων μας που βρίσκονται σε ανάγκη.

Από την άλλη πλευρά τα καταστήματα χονδρικής METROCash&Carry αριθμούνε μέχρι και σήμερα 50 σημεία πώλησης. Το 1976 ιδρύθηκε το πρώτο κατάστημα Cash&Carry στην Πέτρου Ράλλη. Το 1977 τα κεντρικά γραφεία της εταιρείας μεταφέρθηκαν στη Λεωφόρο Συγγρού και δύο χρόνια αργότερα το προσωπικό της αριθμούσε 100 άτομα. Το 1990 εγκαινιάστηκε το πρώτο κατάστημα της METRO εκτός Αθηνών, στη Ρόδο. Το 1994 έγινε νέα επέκταση των κεντρικών της γραφείων, ενώ το προσωπικό της ξεπέρασε τα 1.000 άτομα. Το 2019 εγκαινιάστηκε το 50ό κατάστημα METROCash&Carry, στο νησί της Ζακύνθου. Επίσης, ανακοινώθηκε η είσοδος της εταιρείας στην αγορά της Κύπρου, με ένα νέο μοντέλο χονδρικής πώλησης. Μέσω της νέας θυγατρικής εταιρείας MCC BEST VALUE Ltd, ανακοίνωσε η METRO AEBE, την έναρξη χονδρικού εμπορίου στην Κύπρο. Η εταιρεία φέρνει στην Κύπρο ένα νέο μοντέλο χονδρικής πώλησης για επαγγελματίες, εγκαινιάζοντας το πρώτο της κατάστημα με την επωνυμία "BEST VALUE για επαγγελματίες" έως το τέλος του 2019 στη Λεμεσό. Η επένδυση για το "BEST VALUE για επαγγελματίες" αγγίζει το ποσό των 10 εκατ. ευρώ και αποτελεί σταθμό για τη METRO AEBE, καθώς είναι η πρώτη επιχειρηματική δραστηριότητα της εταιρείας εκτός ελληνικών συνόρων. Το "BEST VALUE για επαγγελματίες" θα φτάσει σταδιακά να απασχολεί ως 80 εργαζόμενους κυρίως Κυπρίους. Βασική προτεραιότητα της εταιρείας είναι η υποστήριξη και η συνεργασία με τοπικούς παραγωγούς, προμηθευτές και αντιπροσώπους, καθώς επίσης η ανάδειξη και προώθηση τοπικών προϊόντων.

6.4 Διαμαντής Μασούτης Α.Ε.

Το 1976 είναι η χρονιά που η εταιρεία ξεκίνησε την πορεία της στην ελληνική αγορά. Ο ιδρυτής της εταιρείας, κ. Διαμαντής Μασούτης, δημιούργησε το πρώτο κατάστημα της αλυσίδας στο κέντρο της Θεσσαλονίκης. Το 1980 γίνεται η εξαγορά του πρώην σουπερ μάρκετ Μέγας Αλέξανδρος και δημιουργείται το τρίτο κατάστημα Μασούτης στην πόλη της Θεσσαλονίκης. Το 1983 προστέθηκε στην εταιρεία ένα νέο κατάστημα στην περιοχή του Πανοράματος, (πρώην κατάστημα «Αφοί Μουμτζίδα Α.Ε.»). Στην Καλαμαριά Τον Απρίλιο του 1984 προστέθηκε στην εταιρεία ένα νέο κατάστημα στην περιοχή της Καλαμαριάς. Στη Θεσσαλονίκη τον Ιούνιο του 1985 προσθέσανε στην εταιρεία άλλα 3 νέα καταστήματα στην περιοχή της Θεσσαλονίκης. Μέχρι το 1986 η εταιρεία έφτασε να αριθμεί 9 καταστήματα. Το 1987 η εταιρεία Διαμαντής Μασούτης Α.Ε. δημιουργεί το πρώτο κατάστημα Χονδρικής Cash & Carry, δίπλα στο Grand Μασούτης Θέρμης και αρχίζει να δραστηριοποιείται οργανωμένα στον τομέα χονδρικής πώλησης. Το κατάστημα αυτό έφερε μια νέα νοοτροπία στις αγορές, αφού είναι το πρώτο μεγάλο εκτός πόλης κατάστημα, με χώρο στάθμευσης, μεγάλη ποικιλία ειδών και πολύ οικονομικές τιμές.

Μέχρι το 1990, τα καταστήματα της εταιρείας στη Θεσσαλονίκη έγιναν 14. Το 1990, κάνανε τα πρώτα βήματα εκτός Θεσσαλονίκης, με 3 καταστήματα στις πόλεις: Κατερίνη, Αλεξανδρούπολη και Ορεστιάδα. Το 1994 δημιούργησανε το δεύτερο Grand Μασούτης, δυτικά της Θεσσαλονίκης, στη Σταυρούπολη. Είναι το δεύτερο μεγάλο εκτός πόλης κατάστημα, με χώρο στάθμευσης, μεγάλη ποικιλία ειδών και πολύ οικονομικές τιμές. Τον Ιούνιο του 1995 προσθέσανε στην εταιρεία 6 νέα καταστήματα στη Θεσσαλονίκη (πρώην καταστήματα «Δ. Γκαγκούτης & Σια Ο.Ε.»).

Το 1998, χρονιά ορόσημο, η εταιρεία άνοιξε 5 νέα καταστήματα στη Θεσσαλονίκη, μεταξύ των οποίων και το Grand Μασούτης Καλαμαριάς. Τα εγκαίνια του καταστήματος Grand Μασούτης στην Καλαμαριά σηματοδοτούν μια νέα εποχή για το λιανικό εμπόριο στη Θεσσαλονίκη. Πρόκειται για ένα κατάστημα με ιδιαίτερη φιλοσοφία και σχεδιασμό, το οποίο ανταποκρίνεται μοναδικά στις απαιτήσεις των σύγχρονων καταναλωτών. Το 1999 προσθέσανε στην εταιρεία 53 καταστήματα, αφού ολοκληρώθηκε η εξαγορά δύο μεγάλων αλυσίδων σουπερ μάρκετ: «Δύο Άλφα» και «Αφοί Μπίσκα». Το 2001, προσθέσανε στην εταιρεία 49 νέα καταστήματα από την εξαγορά των αλυσίδων σουπερ μάρκετ «Άλφα Δέλτα», «Γεώργιος Μπίσκας»,

«Mercato». Το 2003 η εταιρεία Διαμαντής Μασούτης Α.Ε. έχει συνολικά 144 καταστήματα λιανικής και 12 καταστήματα χονδρικής Cash & Carry. Η εταιρεία Διαμαντής Μασούτης Α.Ε. ξεκίνησε στα τέλη του 2005 μια νέα δραστηριότητα στον τομέα της χονδρικής πώλησης, που απευθύνεται σε επαγγελματίες που διαθέτουν super market, mini market και παντοπωλεία.

Η δραστηριότητα αυτή είναι μια ειδική συνεργασία, που στηρίζεται στη φιλοσοφία ότι όλοι οι συνεργάτες θα προμηθεύονται τα προϊόντα που διακινούν στα καταστήματά τους από την εταιρεία Μασούτης ή απευθείας από τη βιομηχανία, πετυχαίνοντας παράλληλα ειδικές εκπτώσεις. Το 2008 η εταιρεία Διαμαντής Μασούτης Α.Ε. έχει συνολικά 180 καταστήματα λιανικής και 15 καταστήματα χονδρικής Cash & Carry.

Το Δεκέμβριο του 2009 εγκαινιάσαμε το πρώτο στην Ελλάδα πράσινο κατάστημα. Για το πρώτο πράσινο κατάστημα στην Ελλάδα απονεμήθηκε στον κ. Διαμαντή Μασούτη βραβείο καινοτομίας, για το έργο και την πολύτιμη συμβολή του στην προώθηση και ανάδειξη της καινοτομίας, με τη δημιουργία του πράσινου καταστήματος. Τον Οκτώβριο του 2011 η Διαμαντής Μασούτης Α.Ε. εγκαινίασε το μεγάλο και υπερσύγχρονο Κέντρο Αποθήκευσης και Διανομής (Logistics Center) στο Καβαλάρι Θεσσαλονίκης, μια επένδυση αξίας 50 εκατομμυρίων ευρώ.

Το 2011 η εταιρεία άνοιξε 24 νέα καταστήματα λιανικής. Τα 16 καταστήματα λιανικής είναι πρώην σουπερ μάρκετ «Ατλάντικ» στα οποία διατηρήθηκε όλο το προσωπικό, αναγνωρίστηκε η προϋπηρεσία του και βασικός όρος της συμφωνίας για την αγορά των καταστημάτων ήταν η εξόφληση των οφειλόμενων στους 280 εργαζόμενους. Με 243 καταστήματα, 224 καταστήματα λιανικής και 19 καταστήματα χονδρικής Cash & Carry, καλύπτει γεωγραφικά όλους τους νομούς της Μακεδονίας, της Θράκης, της Θεσσαλίας, την Ήπειρο, τη Θεσπρωτία και τα νησιά Λήμνο και Λέσβο. Απασχολεί περισσότερους από 5.800 εργαζόμενους, οι οποίοι κατά τη θερινή περίοδο 2012 έφτασαν τους 6.050. Μια νέα εφαρμογή φέρνει για πρώτη φορά στην Ελλάδα ο Μασούτης, με την οποία μπορεί να κάνει κανείς τις αγορές του από το κινητό του, όπου κι αν βρίσκεται. Ο σύγχρονος καταναλωτής κερδίζει πολύ χρόνο, αλλά και χρήμα, χρησιμοποιώντας την εφαρμογή Scan&Shop του Μασούτη. Απλά, γρήγορα, οικονομικά, κατεβάζει δωρεάν στο κινητό την εφαρμογή, επιλέγει από το φυλλάδιο και σκανάρει τα προϊόντα που θέλει να αγοράσει και η παραγγελία έρχεται στην πόρτα του.

Το 2018 η Διαμαντής Μασούτης Α.Ε. εξαγόρασε την αλυσίδα καταστημάτων Προμηθευτική Τροφίμων Α.Ε. που βρίσκεται στο νομό Αττικής, με 56 εταιρικά καταστήματα στην Αθήνα και την Άνδρο και απασχολεί 1.100 εργαζόμενους. Πρόκειται για τη μεγαλύτερη εξαγορά που έχει πραγματοποιήσει η εταιρεία στα 42 χρόνια της αναπτυξιακής της πορείας. Σήμερα η εταιρεία διαθέτει 333 καταστήματα, 311 καταστήματα λιανικής, 22 καταστήματα χονδρικής Cash & Carry, ένα κέντρο αποθήκευσης και διανομής στο Καβαλάρι και ένα στο Βιομηχανικό πάρκο Μαρκόπουλο Αττικής και καλύπτει γεωγραφικά όλες τις περιφέρειες της Μακεδονίας, της Θράκης, της Θεσσαλίας, της Ηπείρου, τη Φθιώτιδα, την Εύβοια, την Αιτωλοακαρνανία, την Αττική και τα νησιά Θάσο, Λήμνο, Λέσβο, Χίο και Άνδρο. Επίσης πολύ σημαντικό είναι ότι η εταιρεία απασχολεί περισσότερους από 8.150 εργαζόμενους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

Ανάλυση δεικτών

7.1 ΓΕΝΙΚΑ

Στο συγκεκριμένο κεφάλαιο θα πραγματοποιηθεί ανάλυση της χρηματοοικονομικής κατάστασης των εισηγμένων εταιριών του κλάδου χρησιμοποιώντας ως βασικό εργαλείο τους αριθμοδείκτες που παραθέτονται παρακάτω.

7.2 ΑΒ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.

Η συνολική αποδοτικότητα της εταιρίας παρουσιάζει ανοδική πορεία από το 2013 έως το 2016 ενώ το 2017 και 2018 παρουσιάζει μείωση. Η πορεία αυτή του δείκτη συνολικής αποδοτικότητας οφείλεται στην κίνηση των καθαρών κερδών της εταιρίας τα οποία από το 2013 έως το 2016 αυξάνονται ενώ μετά αρχίζουν να μειώνονται.

Όσον αφορά την αποδοτικότητα των ιδίων κεφαλαίων, έχουμε αντίστοιχα αποτελέσματα με αύξηση από το 2013 έως το 2018 και καθοδική πορεία το 2017 και 2018. Τα έτη 2013 έως 2016 τα καθαρά κέρδη αυξάνονται ενώ τα ίδια κεφάλαια σημειώνουν πτώση ενώ το 2017 και 2018 παρατηρούνται οι αντίθετες κινήσεις, κάτι που δικαιολογεί τις μεταβολές στο δείκτη αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων.

Ο δείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας ενεργητικού παρουσιάζει μια μικρή πτώση από το 2013 στο 2014, στη συνέχεια αυξάνεται μέχρι το 2016 ενώ μετά μειώνεται στο 2017 όπου μένει σταθερός και το 2018. Αυτό συμβαίνει επειδή οι συνολικές πωλήσεις και το ενεργητικό αυξάνονται από το 2013 έως το 2016 ενώ μετά αρχίζουν να μειώνονται δείχνοντας ότι στην αρχή η χρησιμοποίηση του ενεργητικού είναι αποδοτική ενώ το 2017 και 2018 η διοίκηση είναι λιγότερο αποτελεσματική όσον αφορά τα στοιχεία του ενεργητικού.

Αντίστοιχη κίνηση παρατηρείται και στον δείκτη κυκλοφοριακής ταχύτητας ιδίων κεφαλαίων με μια μικρή πτώση από το 2013 στο 2014, αύξηση μέχρι το 2016 και πάλι πτωτική πορεία το 2017 και 2018. Ο αριθμοδείκτης αυτός δείχνει το βαθμό

χρησιμοποίησης των Ιδίων κεφαλαίων σε σχέση με τις πωλήσεις. Επομένως η αύξηση του δείκτη ερμηνεύεται σε μεγαλύτερες πωλήσεις με μικρότερο ύψος ιδίων κεφαλαίων που μπορεί να οδηγήσει σε περισσότερα κέρδη.

Η κυκλοφοριακή ταχύτητα των διαθέσιμων έχει ανοδική πορεία από το 2013 έως το 2015, το 2016 παρουσιάζει μια μικρή μείωση ενώ το 2017 και 2018 αυξάνεται σημαντικά. Ο δείκτης αυτός, ο οποίος μας δείχνει την ταχύτητα περιστροφής των διαθέσιμων σε μια οικονομική χρήση και την επάρκεια τους για την κανονική λειτουργία της επιχείρησης όσον αφορά τις πληρωμές των άμεσων οφειλών της, υποδεικνύει ότι το 2017 και 2018 η επιχείρηση αξιοποιεί τα ρευστά της διαθέσιμα με πολύ αποδοτικό τρόπο για την εκμετάλλευση των επενδυτικών ευκαιριών στην αγορά.

Ακολουθεί ο αριθμοδείκτης μέσης διάρκειας είσπραξης των απαιτήσεων που μεταφράζεται στις ημέρες που πρέπει να περιμένει η επιχείρηση ώσπου να μετατραπούν οι απαιτήσεις τις σε μετρητά. Ο συγκεκριμένος δείκτης μειώνεται από το 2013 στο 2014, μετά αυξάνεται στο 2015, ακολουθεί πάλι μείωση στο 2016 και αύξηση στο 2017 και κλείνει με μείωση στο 2018 κινούμενος μεταξύ των 9,39 και 8,37 ημερών. Προτιμάται ο μικρότερος αριθμός στη συγκεκριμένη περίπτωση αφού δείχνει την πολιτική πιστώσεων προς τους πελάτες της επιχείρησης, δηλαδή μικρότερο μέσο διάστημα που τα χρέη θα παραμείνουν εκκρεμή.

Οι δείκτες γενικής και άμεσης ρευστότητας κινούνται πτωτικά και σε επίπεδα χαμηλότερα από τη μονάδα. Αυτό μεταφράζεται ως υψηλός βαθμός εξάρτησης της επιχείρησης από τους πιστωτές της και μικρή ικανότητα να ανταποκριθεί στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της. Επομένως μια ανεπιθύμητη εξέλιξη στη ροή κεφαλαίων κίνησης μπορεί να δημιουργήσει προβλήματα ρευστότητας.

Ο αριθμοδείκτης μεικτού περιθωρίου κέρδους έχει ανοδική πορεία από το 2013 έως το 2016, μια μικρή πτώση το 2017 και στη συνέχεια μια μικρή αύξηση το 2018. Ποσοστιαία δηλαδή οι πωλήσεις αυξάνονται λιγότερο από τα μικτά κέρδη μέχρι το 2016 ενώ το 2017 μειώνονται λιγότερο με το 2018 να έχουν μεγαλύτερη πτώση από τα μικτά κέρδη. Όσο μεγαλύτερος είναι ο δείκτης αυτός, τόσο λιγότερο θα επηρεαστεί η επιχείρηση από μια ενδεχόμενη αύξηση του κόστους πωληθέντων της,

Όσον αφορά τον αριθμοδείκτη καθαρού περιθωρίου κέρδους, αυξάνεται από το 2013 στο 2014 στο 2,88%, μειώνεται στο 2015, αυξάνεται πάλι το 2016 και ακολουθεί πτωτική πορεία το 2017 και 2018 φτάνοντας στο 1,74%. Ο δείκτης αυτός

αντιπροσωπεύει το ποσοστό κέρδους που απομένει στην επιχείρηση μετά την αφαίρεση από τις καθαρές πωλήσεις του κόστους πωληθέντων και των άλλων εξόδων. Επομένως, όσο υψηλότερος είναι ο αριθμοδείκτης καθαρού περιθωρίου κέρδους, τόσο πιο επικερδής είναι η επιχείρηση. Δηλαδή το 2018 η επιχείρηση ήταν λιγότερο επικερδής από τα προηγούμενα 5 έτη και λιγότερο ικανή να αντιμετωπίσει δυσμενείς οικονομικές συνθήκες.

Ο αριθμοδείκτης δανειακής επιβάρυνσης αυξάνεται από το 2013 έως το 2016 ενώ το 2017 και 2018 ακολουθεί παρουσιάζει πτώση. Όπως παρατηρούμε αυτό συμβαίνει επειδή τα ξένα κεφάλαια αυξάνονται περισσότερο από το ενεργητικό μέχρι το 2016 ενώ στη συνέχεια μειώνονται περισσότερο. Όσο πιο μεγάλο είναι αυτό το πηλίκιο, τόσο μεγαλύτερη ασφάλεια προσφέρει η επιχείρηση στους πιστωτές της.

Για τον αριθμοδείκτη παγιοποίησης κεφαλαίων παρατηρούμε μια μικρή αύξηση το 2014 που μένει σταθερός το 2015, μια μικρή μείωση το 2016 και ανοδική πορεία το 2017 και 2018. Υψηλότερος δείκτης μεταφράζεται σε υψηλότερες σταθερές και μεταβλητές δαπάνες των επενδυμένων σε πάγια κεφαλαίων. Δηλαδή επιχειρήσεις με υψηλότερη παγιοποίηση κεφαλαίων χρειάζεται συνεχώς να βρίσκουν νέους τρόπους αύξησης του κύκλου εργασιών τους και μείωσης του κόστους παραγωγής τους.

7.3 ΜΕΤΡΟ Α.Ε.Β.Ε.

Ο αριθμοδείκτης συνολικής αποδοτικότητας μειώνεται κατά περίπου 0,50% από το 2013(4,42%) στο 2014(3,90%), παρουσιάζει μια μικρή αύξηση το 2015 στο 4,02% και μια σημαντική μείωση στο 0,88% το 2016. Το 2017 αυξάνεται λίγο και μειώνεται πάλι το 2018 φτάνοντας στο 1,13%. Γενικότερα κινείται σε χαμηλότερα επίπεδα από τον αντίστοιχο αριθμοδείκτη της εταιρίας «ΑΒ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.». Επομένως η αποδοτικότητα της επιχείρησης διαχρονικά μειώνεται σημαντικά και είναι μικρότερη από την «ΑΒ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.»

Για τον αριθμοδείκτη αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων παρατηρούμε μια μικρή μείωση από το 2013(12,15%) στο 2014, ακολουθεί μια μικρή αύξηση στο 2015 και μετά πάλι μια μείωση στο 2016 ενώ το 2017 αυξάνεται για να μειωθεί πάλι το 2018 φτάνοντας στο 8,18%. Και αυτός ο αριθμοδείκτης είναι μικρότερος διαχρονικά από τον αντίστοιχο της «ΑΒ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.». Αν και ο αριθμοδείκτης αυτός πρέπει να εξετάζεται παράλληλα με την κατάσταση της οικονομίας, ένας υψηλότερος δείκτης γενικά δείχνει ότι η επιχείρηση κάνει σωστή χρήση των κεφαλαίων της.

Όσον αφορά τον δείκτη κυκλοφοριακής ταχύτητας ενεργητικού, παρουσιάζει πτωτική τάση από το 2013 έως το 2017 με μια μικρή αύξηση το 2018. Αυτό σημαίνει πως η επιχείρηση από το 2013 έως το 2017 χρησιμοποιούσε όλο και λιγότερο εντατικά τα περιουσιακά της στοιχεία για να πραγματοποιήσει πωλήσεις ενώ το 2018 τα χρησιμοποιεί λίγο πιο εντατικά με τιμές μεγαλύτερες από τη «ΑΒ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.» μέχρι το 2015 και μετά μικρότερες.

Στον αριθμοδείκτη κυκλοφοριακής ταχύτητας ιδίων κεφαλαίων παρατηρείται πτώση από το 2013 στο 2014, σημαντική άνοδος από το 2015 έως και το 2017 με μια μικρή πάλι μείωση το 2018. Εδώ οι τιμές είναι σημαντικά μεγαλύτερες από την εταιρία «ΑΒ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.» ειδικά από το 2016 και μετά. Επομένως η «ΜΕΤΡΟ Α.Ε.Β.Ε.» χρησιμοποιεί καλύτερα τα ίδια κεφάλαιά της για τη δημιουργία πωλήσεων, ειδικότερα μετά το 2016.

Ο αριθμοδείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας διαθέσιμων παρουσιάζει αύξηση από το 2013 στο 2014, στη συνέχεια μειώνεται στο 2015 και αυξάνεται πάλι στο 2016 για να εμφανίσει σημαντική μείωση το 2017 και πάλι αύξηση το 2018. Παρατηρούμε ότι είναι όλες τις χρονιές μεγαλύτερος από τον αντίστοιχο αριθμοδείκτη της εταιρίας «ΑΒ

ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.» κάτι που σημαίνει ότι αξιοποιεί τα ρευστά της διαθέσιμα πιο αποδοτικά για την λειτουργία της επιχείρησης.

Ακολουθεί ο δείκτης μέσης διάρκειας είσπραξης απαιτήσεων ο οποίος ακολουθεί ανοδική πορεία εκτός από τη μείωση που εμφανίζει τα έτη 2014 και 2018. Συγκριτικά με την «ΑΒ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.» είναι μικρότερος τα πρώτα έτη έως το 2016 ενώ το 2017 και 2018 είναι μεγαλύτερη η τιμή του. Αυτό μεταφράζεται ως μικρότερο χρονικό διάστημα που τα χρέη παραμένουν εκκρεμή μέχρι το 2016 και μεγαλύτερο διάστημα από την πώληση μέχρι την αποπληρωμή για το 2017 και 2018 σε σχέση με την «ΑΒ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.».

Για τον αριθμοδείκτη γενικής ρευστότητας βλέπουμε αύξηση μέχρι το 2015, μια μείωση το 2016 η οποία καλύπτεται πάλι το 2017 ενώ κλείνουμε το 2018 με αντίστοιχη μείωση της τιμή του. Αυτός αντικατοπτρίζει σε τι ποσοστό μπορεί η επιχείρηση να καλύψει τις βραχυχρόνιες υποχρεώσεις της με τις βραχυχρόνιες απαιτήσεις της. Η τιμή του δείκτη αυτού είναι σταθερά μικρότερη από την αντίστοιχη της «ΑΒ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.» εκτός από τα έτη 2015, 2017 και 2018 όπου η «ΜΕΤΡΟ Α.Ε.Β.Ε.» βρίσκεται σε πλεονεκτική θέση αν χρειαστεί να αντιμετωπίσει κάποια αλλαγή στη ροή των κεφαλαίων κίνησης.

Ο αριθμοδείκτης άμεσης ρευστότητας από την άλλη, αυξάνεται από το 2013 στο 2014 ενώ παραμένει σταθερός μέχρι το 2016 όπου πάλι αυξάνεται στο 2017 για να κλείσει με μείωση το 2018. Αυτό δείχνει πως τα τρέχουσα ρευστοποιήσιμα στοιχεία κάλυπταν μεγαλύτερο μέρος των βραχυχρόνιων υποχρεώσεων μέχρι το 2017. Παρατηρούμε ότι είναι μικρότερος από τον αντίστοιχο της εταιρίας «ΑΒ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.» που σημαίνει πως η τρέχουσα οικονομική της κατάσταση είναι χειρότερη για τα έτη που εξετάζουμε.

Όσον αφορά τον αριθμοδείκτη μικτού περιθωρίου κέρδους, παρουσιάζει σταδιακή αύξηση από το 2013 μέχρι το 2016 με μια μικρή μείωση το 2017 και 2018. Η υψηλότερη τιμή του δείκτη αυτού δείχνει την ικανότητα της διοίκησης να αγοράζει φθηνά και να πωλεί σε υψηλές τιμές. Κι εδώ βλέπουμε πως είναι αρκετά μικρότερος από τον αριθμοδείκτη μικτού περιθωρίου κέρδους της «ΑΒ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.», επομένως η διοίκηση της «ΑΒ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.» είναι πιο ικανή σε αυτό το κομμάτι από την «ΜΕΤΡΟ Α.Ε.Β.Ε.».

Ο δείκτης καθαρού περιθωρίου κέρδους παρουσιάζει μια μικρή μείωση το 2014 ενώ το 2015 αυξάνεται πάλι, με μια σημαντική μείωση να ακολουθεί το 2016 που παρά την αύξηση το 2017 δεν καλύπτεται, δείχνοντας ότι η επιχείρηση έγινε λιγότερο επικερδής. Σαν τον αριθμοδείκτη μικτού περιθωρίου κέρδους είναι κι αυτός μικρότερος όλα τα έτη από τον αντίστοιχο της «ΑΒ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.» κάτι που μεταφράζεται σε μικρότερη κερδοφορία.

Ακολουθεί ο αριθμοδείκτης δανειακής επιβάρυνσης ο οποίος είναι σχεδόν σταθερός από το 2013 στο 2015, αυξάνεται το 2016 και συνεχίζει να μένει σταθερός έως το 2018. Καθώς περνούν δηλαδή τα έτη, η επιχείρηση «ΜΕΤΡΟ Α.Ε.Β.Ε.» προσφέρει μεγαλύτερη ασφάλεια στους πιστωτές και στο διάστημα που εξετάζουμε, συγκριτικά μεγαλύτερη ασφάλεια από την «ΑΒ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.» αφού παρουσιάζει μεγαλύτερη τιμή του αριθμοδείκτη.

Ο δείκτης κάλυψης τόκων μειώνεται σημαντικά από το 2013 (20,00%) στο 2014 (9,68%) και συνεχίζει την καθοδική του πορεία μέχρι να φτάσει το 2018 στο 1,76%. Ο αριθμοδείκτης αυτός εξετάζει τη σχέση του εισοδήματος προ φόρων με τα χρηματοοικονομικά έξοδα, δηλαδή κατά πόσο η επιχείρηση δημιουργεί έσοδα για να καλύψει αυτά τα έξοδα. Παρατηρούμε πως η ικανότητα αυτή της επιχείρησης μειώνεται σημαντικά στα έτη που εξετάζουμε.

Κλείνοντας, ο αριθμοδείκτης παγιοποίησης περιουσίας έχει μια μικρή ανοδική πορεία από το 2013 έως το 2018 και είναι λίγο μεγαλύτερος από τον αντίστοιχο της «ΑΒ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.». Παρουσιάζει δηλαδή υψηλότερες σταθερές και μεταβλητές δαπάνες των επενδυμένων σε πάγια κεφαλαίων, τόσο σε σχέση με την αρχή της εξαετίας όσο και με την εταιρία «ΑΒ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.».

7.4 ΜΑΣΟΥΤΗΣ Α.Ε.

Ο αριθμοδείκτης συνολικής αποδοτικότητας της εταιρίας αυξάνεται από το 2013 στο 2014, μετά μειώνεται για να αυξηθεί πάλι το 2016 και να ακολουθήσει καθοδική πορεία έως το 2018. Παρατηρούμε ότι είναι μεγαλύτερος από αυτόν της «ΜΕΤΡΟ Α.Ε.Β.Ε.» αλλά μικρότερος από αυτόν της «ΑΒ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.». Αντιλαμβανόμαστε δηλαδή την κίνηση της ικανότητας της εταιρίας να πραγματοποιεί κέρδη τόσο κατά τη διάρκεια των ετών όσο και σε σύγκριση με τις δύο παραπάνω εταιρίες.

Όσον αφορά τον αριθμοδείκτη αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων, ακολουθεί ανοδική πορεία έως το 2016 και καθοδική τα έτη 2017 και 2018. Συμπεραίνουμε ότι τα ίδια κεφάλαια της επιχείρησης τα τελευταία έτη απασχολούνται με μειούμενη αποδοτικότητα. Ο συγκεκριμένος αριθμοδείκτης που καθρεφτίζει τη σχέση καθαρών κερδών και ιδίων κεφαλαίων, είναι σε γενικές γραμμές μεγαλύτερος από τον αντίστοιχο των εταιριών που εξετάστηκαν παραπάνω.

Ο δείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας ενεργητικού βλέπουμε πως είναι σχετικά σταθερός έως το 2017 με μια μικρή πτώση το 2018 που δείχνει ότι το 2018 η επιχείρηση χρησιμοποιεί λιγότερα εντατικά τα περιουσιακά της στοιχεία για να επιτύχει πωλήσεις. Στη σύγκριση με τις παραπάνω επιχειρήσεις, αποδεικνύεται μικρότερος που σημαίνει ότι συγκριτικά χρησιμοποιεί λιγότερα τα περιουσιακά της στοιχεία. Ωστόσο πρέπει να έχουμε υπόψη ότι ο δείκτης αυτός επηρεάζεται σε μεγάλο βαθμό από τη μέθοδο αποσβέσεων που ακολουθεί κάθε εταιρία.

Στο δείκτη κυκλοφοριακής ταχύτητας ιδίων κεφαλαίων παρατηρείται μια μικρή μείωση από το 2013 στο 2014 που αυξάνεται σημαντικά το 2015 για να συνεχιστεί με σχετικά σταθερή πορεία έως το 2018. Η επιχείρηση εκμεταλλεύεται επομένως τα κεφάλαια που της εμπιστεύονται οι ιδιοκτήτες της πιο εντατικά για τη δημιουργία πωλήσεων στο τέλος της εξαετίας από ότι στην αρχή της. Ο συγκεκριμένος δείκτης είναι μεγαλύτερος όλα τα έτη από τον αντίστοιχο της «ΑΒ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.» ενώ είναι μεγαλύτερος την πρώτη τριετία και την επόμενη σημαντικά μικρότερος από αυτόν της «ΜΕΤΡΟ Α.Ε.Β.Ε.».

Η κυκλοφοριακή ταχύτητα των διαθέσιμων ακολουθεί πτωτική πορεία έως το 2016 με μια άνοδο το 2017 που μειώνεται ελάχιστα το 2018. Βρίσκεται επομένως σε πιο

επισημική θέση μέχρι το 2016 όσον αφορά την διάρκεια πίστωσης που δίνει στους πελάτες της από αυτήν που λαμβάνει από τους προμηθευτές της, που καλύπτει εν μέρει τα επόμενα 2 έτη. Είναι κατά τη διάρκεια των πρώτων 5 ετών μεγαλύτερη από αυτή της «ΑΒ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.» και όλης της εξαετίας μικρότερη από της «ΜΕΤΡΟ Α.Ε.Β.Ε.».

Ο αριθμοδείκτης μέσης διάρκειας είσπραξης απαιτήσεων παρουσιάζει αυξομειώσεις στη διάρκεια της εξαετίας και καταλήγει το 2018 (11,22%) να είναι μικρότερος από τον αντίστοιχο του 2013 (15,80%). Αυτό σημαίνει ότι στο τέλος της εξαετίας η εταιρία «ΜΑΣΟΥΤΗΣ Α.Ε.» χρειάζεται να περιμένει λιγότερο ώσπου οι απαιτήσεις της να μετατραπούν σε μετρητά. Ωστόσο σε όλη την εξαετία ο δείκτης αυτός είναι μεγαλύτερος από τους αντίστοιχους και των δύο εταιριών που έχουν εξετασθεί παραπάνω.

Όσον αφορά τη γενική και την άμεση ρευστότητα της επιχείρησης, παρουσιάζουν αυξομειώσεις με την τιμή των δεικτών να είναι μικρότερη στο τέλος της εξαετίας που εξετάζουμε από ότι στην αρχή και αρκετά μικρότερη από τη μονάδα. Η ικανότητα δηλαδή της επιχείρησης να εξοφλεί τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της, μειώνεται. Παρατηρούμε ότι στις παραπάνω επιχειρήσεις που εξετάσαμε, ο δείκτης γενικής ρευστότητας είναι αρκετά μεγαλύτερος ενώ ο δείκτης άμεση ρευστότητας, μεγαλύτερος και μικρότερος για την «ΑΒ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.» ΚΑΙ «ΜΕΤΡΟ Α.Ε.Β.Ε.» αντίστοιχα.

Εξετάζοντας τον δείκτη μικτού περιθωρίου κέρδους, βλέπουμε ότι παρουσιάζει μια ανοδική πορεία με τελική αύξηση 1% το 2018 σε σχέση με το 2017. Κατά τη διάρκεια της εξαετίας γίνεται επομένως ποιο αποτελεσματική η επιχείρηση σε σχέση με τις τιμές πώλησης των προϊόντων της και το κόστος των πωληθέντων. Και στη συγκεκριμένη περίπτωση, η «ΑΒ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.» παρουσιάζει μεγαλύτερη τιμή του δείκτη ενώ η «ΜΕΤΡΟ Α.Ε.Β.Ε.» σημαντικά μικρότερη και από τις δύο εταιρίες καθιστώντας τη λιγότερο αποτελεσματική.

Συνεχίζοντας με τον αριθμοδείκτη καθαρού περιθωρίου κέρδους, υπάρχει αύξηση μέχρι το 2016 όπου ξεκινάει η πτωτική πορεία με τον δείκτη πάλι να είναι μεγαλύτερος του 2018 (1,77%) έναντι του 2013 (1,19%). Με άλλα λόγια, το ποσοστό κέρδους που μένει στην επιχείρηση μετά την αφαίρεση του κόστους πωληθέντων, αυξάνεται στην πάροδο των ετών καθιστώντας την πιο επικερδή. Η εταιρία «ΜΕΤΡΟ Α.Ε.Β.Ε.» είναι

λιγότερο επικερδής αφού παρουσιάζει μικρότερη τιμή του δείκτη αυτού ενώ η «ΑΒ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.Β» κινείται στα ίδια επίπεδα με την «ΜΑΣΟΥΤΗΣ Α.Ε.».

Ο αριθμοδείκτης δανειακής επιβάρυνσης εμφανίζει και αυτός αυξομειώσεις καταλήγοντας το 2018 να είναι μικρότερος από αυτόν του 2013. Μειώνεται δηλαδή η ασφάλεια που προσφέρει στους πιστωτές της σε ένα μικρό βαθμό. Σε αντίστοιχα επίπεδα είναι και οι δύο παραπάνω εταιρίες.

Ο δείκτης παγιοποίησης περιουσίας κινείται σε σχετικά σταθερά επίπεδα με μια μικρή μείωση στο τέλος της εξαετίας (0,53 φορές το 2018 έναντι 0,57 φορές το 2013). Μειώνονται δηλαδή λίγο οι σταθερές και οι μεταβλητές δαπάνες των επενδυμένων σε πάγια κεφαλαίων. Αντίστοιχες τιμές έχουμε στην «ΑΒ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.» και λίγο μεγαλύτερες στην «ΜΕΤΡΟ Α.Ε.Β.Ε.».

7.5 Ι. & Σ. ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ Α.Ε.Ε.

Ο αριθμοδείκτης συνολικής αποδοτικότητας έχει ανοδική πορεία από το 2015 έως το 2017 και παρουσιάζει μια μικρή μείωση το 2018. Συγκριτικά με τις ομοειδείς επιχειρήσεις του κλάδου, η εταιρία «Ι. & Σ. ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ Α.Ε.Ε.» παρουσιάζει μικρότερη αποδοτικότητα αφού πραγματοποιεί τα κέρδη της με μεγαλύτερη χρήση των περιουσιακών της στοιχείων.

Η πορεία του δείκτη αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων είναι ανοδική στην διάρκεια όλων των ετών και παρουσιάζει μια πολύ μεγάλη αύξηση (15,33% το 2015 έναντι 130,55% το 2018). Αυτό αντικατοπτρίζει την ευημερία της επιχείρησης και τη σωστή χρήση των κεφαλαίων της. Σε σχέση με τις επιχειρήσεις που εξετάστηκαν προηγουμένως, ο δείκτης αυτός είναι σημαντικά μεγαλύτερος δείχνοντας ότι τα ίδια κεφάλαια της «Ι. & Σ. ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ Α.Ε.Ε.» απασχολούνται πιο αποτελεσματικά.

Η κυκλοφοριακή ταχύτητα του ενεργητικού ενώ αρχικά έχει μια αύξηση, μετά το 2016 ακολουθεί καθοδική πορεία. Μετά το 2016 δηλαδή, η επιχείρηση χρησιμοποιεί λιγότερο εντατικά τα περιουσιακά της στοιχεία για την επίτευξη των πωλήσεων. Σε αντίστοιχα επίπεδα κινείται ο δείκτης για την εταιρία «ΜΑΣΟΥΤΗΣ Α.Ε.» ενώ για την «ΑΒ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΗΣ Α.Ε.» και την «ΜΕΤΡΟ Α.Ε.Β.Ε.» παρουσιάζει μεγαλύτερες τιμές δείχνοντας υπερεπένδυση κεφαλαίων σε σχέση με τις πωλήσεις που πραγματοποιούνται.

Όσον αφορά τον αριθμοδείκτη κυκλοφοριακής ταχύτητας ιδίων κεφαλαίων, παρατηρείται σημαντική αύξηση και εν τέλει πενταπλασιασμός το 2018 σε σχέση με το 2015. Αυξάνεται σε μεγάλο βαθμό δηλαδή η αποτελεσματικότητα με την οποία η επιχείρηση χρησιμοποιεί τα ίδια της κεφάλαια για να πραγματοποιήσει πωλήσεις. Σε σχέση και με τις επιχειρήσεις που έχουν εξεταστεί παραπάνω, η «Ι. & Σ. ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ Α.Ε.Ε.» είναι πιο αποτελεσματική σε αυτόν τον τομέα σε όλα τα έτη.

Για την κυκλοφοριακή ταχύτητα διαθεσίμων πάλι παρατηρούμε ανοδική πορεία κατά τη διάρκεια των ετών με το 2018 η τιμή του δείκτη να είναι 22,18 φορές έναντι 13,91 φορές το 2015. Γίνεται επομένως χρήση των ρευστών διαθέσιμων της επιχείρησης με πολύ αποδοτικό τρόπο για την εκμετάλλευση επενδυτικών ευκαιριών. Βρίσκεται σε αντίστοιχη θέση με την «ΑΒ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.» αλλά σε δυσμενέστερη ως προς

τις «ΜΕΤΡΟ Α.Ε.Β.Ε.» και «ΜΑΣΟΥΤΗΣ Α.Ε.» όσον αφορά τη χρήση των διαθεσίμων τους.

Ο δείκτης μέσης διάρκειας είσπραξης απαιτήσεων που απεικονίζει σε ημέρες τον μέσο όρο είσπραξης των απαιτήσεων της επιχείρησης από τους πελάτες της και τη μετατροπή τους σε μετρητά, υπερδιπλασιάζεται από το 2015 στο 2017 αλλά μειώνεται το 2018. Η πολιτική πιστώσεων επομένως της επιχείρησης γίνεται πιο ελαστική αφού τα χρέη παραμένουν εκκρεμή για περισσότερες ημέρες. Μικρότερος είναι ο δείκτης για τις εταιρίες που έχουν παρουσιαστεί πιο πριν δείχνοντας ότι τα χρέη τους αποπληρώνονται πιο γρήγορα σε σχέση με αυτά της «Ι. & Σ. ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ Α.Ε.Ε.».

Η ρευστότητα της επιχείρησης, τόσο η γενική όσο και η άμεση, αυξάνεται λίγο το 2016 για να μειωθεί το 2017 και το 2018 με τις τιμές να είναι πάντα μικρότερες της μονάδας. Αυτό μπορεί να ερμηνευτεί ως μειούμενη ικανότητα της επιχείρησης να ανταποκρίνεται στην πληρωμή των καθημερινών υποχρεώσεών της. Σε αντίστοιχα επίπεδα κινείται η ρευστότητα των τριών παραπάνω επιχειρήσεων.

Συνεχίζουμε με τον δείκτη μικτού περιθωρίου κέρδους ο οποίος ακολουθεί μια μικρή ανοδική πορεία καταλήγοντας το 2018 να είναι 1% μεγαλύτερος από το 2015. Αυτό σημαίνει ότι η λειτουργική αποτελεσματικότητα της επιχείρησης αυξάνεται αν και σε μικρό βαθμό. Στις ίδιες περίπου τιμές κινούνται η «ΑΒ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.» και «ΜΑΣΟΥΤΗΣ Α.Ε.» ενώ μικρότερες τιμές και επομένως αποτελεσματικότητα παρουσιάζει η «ΜΕΤΡΟ Α.Ε.Β.Ε.».

Ανοδική πορεία μέχρι το 2017 με μια μικρή μείωση το 2018 παρουσιάζει και ο αριθμοδείκτης καθαρού περιθωρίου κέρδους με την τελική τιμή ωστόσο του 2018 (2,60%) να είναι μεγαλύτερη από την αρχική του 2015 (1,47%). Βλέπουμε δηλαδή ότι το ποσοστό κέρδους που μένει στην επιχείρηση μετά την αφαίρεση από τις καθαρές πωλήσεις του κόστους πωληθέντων, αυξάνεται το χρονικό διάστημα που εξετάζουμε. Αντίστοιχα κινούνται οι «ΑΒ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.» και «ΜΑΣΟΥΤΗΣ Α.Ε.» με την «ΜΕΤΡΟ Α.Ε.Β.Ε.» να παρουσιάζει και εδώ μικρότερες τιμές και περιθώριο κέρδους.

Η δανειακή επιβάρυνση εμφανίζει μια μικρή αύξηση σταδιακά μέχρι το 2018 παρέχοντας η επιχείρηση μεγαλύτερη ασφάλεια στους πιστωτές της τόσο σε σχέση με το 2015 όσο και σε σχέση με τις τρεις εταιρίες που έχουν εξετασθεί προηγουμένως.

Αντίστοιχη κίνηση έχει και ο αριθμοδείκτης παγιοποίησης περιουσίας αφού είναι σχεδόν σταθερός με μια μικρή αύξηση συνολικά στην τετραετία. Τα πάγια στοιχεία επομένως αυξάνονται σε σχέση με το σύνολο του ενεργητικού της επιχείρησης με την επιχείρηση να είναι κυκλοφοριακής εντάσεως. Ωστόσο οι εταιρίες του κλάδου που έχουν ήδη αναλυθεί, έχουν μεγαλύτερη τιμή του δείκτη και επομένως υψηλότερο βαθμό παγιοποίησης ενώ χαρακτηρίζονται εντάσεως πάγιας περιουσίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8

ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ

8.1 Γενικά

Στο συγκεκριμένο κεφάλαιο θα πραγματοποιηθεί ανάλυση των χρηματοοικονομικής κατάστασης των επιχειρήσεων που εξετάζονται μέσω των καταστάσεων αποτελεσμάτων χρήσης.

8.2 ΑΒ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.

Το σύνολο των ιδίων κεφαλαίων που συμμετέχουν στην επιχείρηση καθώς και το μετοχικό κεφάλαιο, μειώνονται ως ποσοστό του συνόλου των κεφαλαίων με την πάροδο των ετών. Η επιχείρηση επιλέγει να χρηματοδοτηθεί όλο και περισσότερο από εξωτερικούς επενδυτές καθώς τα ξένα της κεφάλαια από 54,44% του συνόλου του παθητικού το 2013, καταλήγουν σε 60,18% το 2018.

Τα κεφάλαια της εταιρίας χρησιμοποιούνται για την αύξηση των μη κυκλοφορούντων της στοιχείων αφού παρατηρούμε ότι ποσοστιαία, ως σύνολο του ενεργητικού, αυξάνονται. Από την άλλη τα κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία μειώνονται μέσα στην εξαετία.

Αντιλαμβανόμαστε ακόμα ότι οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις ως ποσοστό του παθητικού μειώνονται ενώ οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις αυξάνονται. Αυτό μας οδηγεί στο συμπέρασμα ότι η εταιρία χρησιμοποιεί κεφάλαια που προέρχονται από βραχυπρόθεσμο δανειακό δανεισμό για να αποπληρώσει τις μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις της.

Κατά τη διάρκεια των ετών που εξετάζουμε, η εταιρία μειώνει το κόστος πωληθέντων της και αυξάνει το μικτό της κέρδος ως ποσοστό επί των πωλήσεων.

Επιπλέον, αν και τα κέρδη προ φόρων ποσοστιαία αυξάνονται μέχρι το 2016 και μετά μειώνονται, δεν μετατρέπονται σε ζημιά. Το ίδιο ισχύει και για τα κέρδη μετά τους φόρους τα οποία καταλήγουν το 2018 να μηδενίζονται.

Τα συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα τελικά ενώ ξεκινούν από 2,35% ως ποσοστό των πωλήσεων, καταλήγουν σε 1,74% που ερμηνεύεται ως λιγότερα κέρδη για την επιχείρηση αφού αφαιρεθούν οι φόροι και οι τόκοι.

8.3 ΜΕΤΡΟ Α.Ε.Β.Ε.

Στη συγκεκριμένη εταιρία βλέπουμε ότι όσο περνούν τα έτη, τα ίδια κεφάλαια της μειώνονται σαν ποσοστό των υποχρεώσεων της. Μια σημαντική μείωση, μεγαλύτερη από υποδιπλασιασμό, παρατηρείται από το 2015 στο 2016. Αντλεί δηλαδή κυρίως κεφάλαια από δανεισμό.

Από την άλλη, το ποσοστό των ξένων κεφαλαίων της επιχείρησης αυξάνεται κατά την πάροδο των ετών. Αυτό σημαίνει ότι αντλεί κυρίως κεφάλαια από δανεισμό και κάνει χρήση των ξένων κεφαλαίων της για να καλύψει εν μέρει τα ίδια κεφάλαια.

Επιπλέον, καθώς οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις της αυξάνονται, οι βραχυπρόθεσμες μειώνονται. Από το 2015 στο 2016 προβαίνει σε μακροπρόθεσμο δανεισμό κάτι που δείχνει η μεγάλη αύξηση των μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων. Επομένως χρησιμοποιούνται κεφάλαια που προέρχονται από μακροπρόθεσμα δάνεια για να αποπληρώσει βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις και κυρίως τις εμπορικές υποχρεώσεις. Κάνει δηλαδή το αντίθετο από την «ΑΒ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.» όσον αφορά τις υποχρεώσεις.

Ομοίως με τη «ΑΒ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.», τα πάγια στοιχεία της επιχείρησης αυξάνονται με μείωση να παρατηρείται στα κυκλοφορούντα κεφάλαια. Γίνεται χρήση δηλαδή των αντληθέντων κεφαλαίων για να αυξηθεί το μη κυκλοφορούν ενεργητικό (74,10% το 2018 έναντι 66,41% το 2013).

Παρατηρούμε πως στη διάρκεια των ετών από το 2013 έως το 2018, το κόστος πωληθέντων της επιχείρησης μειώνεται ενώ το μικτό κέρδος αυξάνεται. Καταφέρνει δηλαδή να παράγει με μικρότερο κόστος. Ωστόσο, τα λοιπά συνήθη έξοδα της αυξάνονται μέχρι το 2017 με μια μικρή μείωση το 2018 ως ποσοστά επί των πωλήσεων.

Από την άλλη, τα έξοδα διάθεσης και διοίκησης ακολουθούν ανοδική πορεία στη διάρκεια της πενταετίας ενώ ακόμα εμφανίζονται ζημιές που το 2013 δεν υπήρχαν.

Τελικά τα αποτελέσματα της επιχείρησης μετά τους φόρους, μειώνονται ως ποσοστό των πραγματοποιηθέντων πωλήσεων αφού καταλήγει σε 0,79% το 2018 έναντι 1,99% το 2013.

8.4 ΜΑΣΟΥΤΗΣ Α.Ε.

Όσον αφορά την εταιρία «ΜΑΣΟΥΤΗΣ Α.Ε.» μειώνονται και εδώ τα ίδια της κεφάλαια ενώ αυξάνονται τα ξένα. Χρησιμοποιεί επομένως κι αυτή τον δανεισμό για να αποπληρώσει τους μετόχους της.

Εντοπίζουμε και εδώ την καθοδική πορεία των μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων σταδιακά που αντιστοιχεί στην ανοδική πορεία των βραχυπρόθεσμων. Οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις προσφέρουν δηλαδή τα κεφάλαια που χρησιμοποιούνται για την αποπληρωμή κυρίως μακροπρόθεσμων δανείων.

Τα πάγια στοιχεία και το μη κυκλοφορούν ενεργητικό μένουν σχετικά σταθερά με μια μικρή μείωση και αύξηση αντίστοιχα τάξεως μικρότερης του 1%. Δεν χρησιμοποιείται επομένως μέρος του δανεισμού για να αυξηθούν τα περιουσιακά στοιχεία της επιχείρησης αλλά για να καλυφθούν άλλα δάνεια.

Οι πωλήσεις από την άλλη, ενώ αυξάνονται σε αριθμητικούς όρους, δεν παρουσιάζουν κάποια σημαντική μεταβολή στο μικτό κέρδος παρά μια μικρή αύξηση.

Πριν την αφαίρεση των φόρων, η επιχείρηση παρουσιάζει κέρδη τα οποία ενώ έχουν ανοδική πορεία μέχρι το 2016, από το 2017 αρχίζουν να ελαττώνονται.

Συγχρόνως τα έξοδα διάθεσης και διοίκησης αυξάνονται ενώ τα κέρδη μετά τους φόρους ενώ παρουσιάζουν αυξομειώσεις, καταλήγουν στο 1,77% επί των πωλήσεων το 2018 έναντι του 1,19% το 2013. Αυτό παρατηρείται και στα κέρδη σε αριθμητικούς όρους που στο τέλος της εξαετίας είναι μεγαλύτερα από την αρχή της.

8.5 Ι. & Σ. ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ Α.Ε.Ε.

Τα ίδια κεφάλαια της εταιρίας «Ι. & Σ, ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ Α.Ε.» μειώνονται σημαντικά στην διάρκεια της εξαετίας καταλήγοντας να αποτελούν το 2,69% του συνόλου του παθητικού. Αντίστοιχα αυξάνονται τα ξένα κεφάλαια κάτι που μας δείχνει ότι τα κεφάλαια της καταλήγουν να προέρχονται ως επί το πλείστον από τον δανεισμό.

Μεγάλη αύξηση παρουσιάζουν και οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις της επιχείρησης ενώ μειώνονται οι βραχυπρόθεσμες καθώς περνούν τα έτη. Βασίζεται επομένως σε μακροπρόθεσμα δάνεια και προβαίνει σε δανεισμό για να καλύψει τις βραχυχρόνιες υποχρεώσεις της που επείγουν.

Ακόμα, το 2018 σε σχέση με το 2015, τα πάγια στοιχεία αυξάνονται κατά περίπου 9% σαν ποσοστό του συνόλου του ενεργητικού ενώ το κυκλοφορούν ενεργητικό και ειδικά τα χρηματικά διαθέσιμα μειώνονται. Χρησιμοποιεί δηλαδή χρήματα που προέρχονται από δανεισμό για να χρηματοδοτήσει την λειτουργία της και την αύξηση των περιουσιακών της στοιχείων.

Επιπλέον, ενώ οι πωλήσεις της παρουσιάζουν σημαντική άνοδο, το κόστος των πωλήσεων και επακόλουθα το μικτό κέρδος μένουν σχετικά σταθερά.

Τα έξοδα διάθεσης και διοίκησης της επιχείρησης αυξάνονται ως ποσοστό των πωλήσεων αλλά και σε αριθμητικά μεγέθη ενώ ξεκινώντας με κέρδη προ φόρων το 2015, καταλήγει σε ζημιές το 2018.

Αντίστοιχα μειώνονται και τα κέρδη που αποδίδονται στους ιδιοκτήτες της μητρικής εταιρίας κάτι που δεν παρατηρήσαμε στις παραπάνω εταιρίες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9

ΕΞΑΓΩΓΗ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΩΝ

9.1 Γενικά

Στο συγκεκριμένο κεφάλαιο θα γίνει εξαγωγή συμπερασμάτων τα οποία προκύπτουν από την ανάλυση λογιστικών καταστάσεων των εταιριών του κλάδου λιανικού εμπορίου. Βασικός σκοπός της ανάλυσης λογιστικών καταστάσεων είναι να παρουσιαστεί η παρούσα χρηματοοικονομική κατάσταση κάθε εταιρίας, μέσω της κριτικής διερεύνησης αριθμοδεικτών και πινάκων κίνησης κεφαλαίων. Εξίσου σημαντικό ρόλο με την ανάλυση λογιστικών καταστάσεων, έχουν και οι αναλύσεις της οικονομίας σε διεθνές και εγχώριο επίπεδο καθώς και του κλάδου όπου ανήκουν οι υπό εξέταση εταιρίες.

Επομένως, στο παρόν κεφάλαιο περιλαμβάνονται συμπεράσματα τόσο από την ανάλυση της διεθνούς, της εγχώριας οικονομίας και του κλάδου, όσο και από την κριτική διερεύνηση των αριθμοδεικτών και των πινάκων κίνησης κεφαλαίων. Επιπλέον, στο τέλος του κεφαλαίου θα παρουσιαστούν προτάσεις για περαιτέρω έρευνα από κάποιον ερευνητή.

9.2 Συμπεράσματα

9.2.1 Διεθνείς Οικονομικές Εξελίξεις

Η παγκόσμια οικονομία κατά τη χρονική περίοδο 2013-2018 παρουσίασε γενικότερα ευνοϊκή πορεία. Το παγκόσμιο Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν αυξήθηκε σε 3,4% το 2014 από 3,3% το 2013 ενώ μετά από μια μικρή πτώση τα έτη 2015 και 2016, έφτασε σε 3,8% το 2018. Αυτή η ανοδική πορεία αντικατοπτρίζεται στις προηγμένες χώρες και κυρίως στις ΗΠΑ και τις χώρες του ευρώ με την Ιαπωνία και το Ηνωμένο Βασίλειο να παρουσιάζουν πτώση του Α.Ε.Π. Στις αναδυόμενες και αναπτυσσόμενες οικονομίες, παρουσιάζεται μια καθοδική πορεία από το 2013 έως το 2016 με άνοδο το 2017 που καταλήγει στο ποσοστό του 4,6% το 2018. Οι χώρες της Νοτιοανατολικής Ευρώπης έχουν γενικότερα θετικούς ρυθμούς ανάπτυξης με την Τουρκία και τη Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας να καταλήγουν σε μικρότερες τιμές του Α.Ε.Π. το 2018 από ότι το 2013.

Ο παγκόσμιος πληθωρισμός κινείται σε χαμηλά και σχετικά σταθερά επίπεδα. Παρουσιάζει άνοδο το 2014 σε 3,9%, μένοντας σταθερός το 2015 ενώ το 2017 μειώνεται κατά 0,7% με την εκτίμηση το 2018 να φτάσει το 3,7%. Στις προηγμένες οικονομίες παρατηρείται άνοδος από 1,5% το 2013 σε 2,1% το 2017 και 2,4% το 2018 κάτι που κυρίως αντανάκλα την άνοδο των τιμών των καυσίμων και των βασικών εμπορευμάτων. Η γενική αυτή άνοδος εμφανίζεται και στις χώρες του ευρώ. Στις αναπτυσσόμενες χώρες υπάρχει μείωση του πληθωρισμού με τη Ρωσία να κινείται από το 6,8% το 2013 στο 2,8% το 2018. Στις χώρες της Νοτιοανατολικής Ευρώπης, με εξαίρεση την Τουρκία, ο πληθωρισμός κινείται σε σχετικά χαμηλά επίπεδα παρουσιάζοντας γενικότερα μικρές αυξήσεις το 2017 που αποτυπώνουν αύξηση της εγχώριας ζήτησης. Στην Τουρκία ο πληθωρισμός είναι αρκετά υψηλός, κάτι που αποδίδεται κυρίως στην ισχυρή εγχώρια ζήτηση.

Το ποσοστό ανεργίας στις προηγμένες χώρες παρουσιάζει γενικότερα πτωτική τάση. Στις ΗΠΑ, το Ηνωμένο Βασίλειο και την Ιαπωνία, κινείται σε σχετικά χαμηλές τιμές ενώ στις χώρες του ευρώ, αν και παρουσιάζει μείωση, βρίσκεται σε υψηλά επίπεδα. Πιο συγκεκριμένα, χώρες που είχαν τις σοβαρότερες προ κρίσης εσωτερικές και εξωτερικές ανισοροπίες και διαρθρωτικές αδυναμίες, όπως η Ελλάδα, η Ισπανία, η Κύπρος, η Πορτογαλία και η Ιταλία, έχουν τα υψηλότερα ποσοστά ανεργίας.

Η δημοσιονομική πολιτική στις προηγμένες οικονομίες, μετά τη συσταλτική κατεύθυνση που ακολούθησε από το 2011 έως το 2015, παρουσιάζει βελτίωση προσφέροντας ήπια στήριξη στην οικονομική δραστηριότητα από το 2016 έως το 2017 που σύμφωνα με τις εκτιμήσεις θα συνεχιστεί έως και το 2019.

Η νομισματική πολιτική το 2014 συνεχίζει να είναι εξαιρετικά χαλαρή στις προηγμένες οικονομίες υποστηρίζοντας τις προσπάθειες ανάκαμψης του ιδιωτικού τομέα. Τα έτη 2015 και 2016 ακολουθεί αποκλίνουσες κατευθύνσεις καθώς μόνο η Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ έχει ξεκινήσει διαδικασία επιστροφής της νομισματικής πολιτικής στην κανονικότητα. Στη συνέχεια παρουσιάζει επεκτατικό χαρακτήρα με σταδιακή εξομάλυνση της το 2018 έχοντας διευκολυντικό χαρακτήρα.

9.2.2 Εξελίξεις στην Ελληνική Οικονομία

Στην ελληνική οικονομία από το 2013 έως το 2018 παρατηρείται άνοδος του Α.Ε.Π. κάτι το οποίο δείχνει επιτάχυνση της οικονομικής δραστηριότητας. Η ιδιωτική και η δημόσια κατανάλωση αυξάνονται ενώ συγχρόνως παρατηρούμε αύξηση στην εγχώρια και την εξωτερική ζήτηση αλλά και στις εισαγωγές και κυρίως τις εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών. Ωστόσο, το 2018 μειώνεται δραστικά η επενδυτική δαπάνη της οικονομίας στις κατασκευές ενώ για πρώτη φορά μετά από 10 έτη συνεχόμενης μείωσης, αύξηση σημειώθηκε στον τομέα των επενδύσεων σε κατοικίες.

Ο πληθωρισμός σε εγχώριο επίπεδο, ενώ αυξάνεται από το 2013 έως το 2017, το 2018 μειώνεται από 1,1% σε 0,8%. Αυτό οφείλεται κυρίως στις αυξητικές διεθνείς τιμές του πετρελαίου. Στη μέση αύξηση του γενικού πληθωρισμού συνέβαλλαν οι υπηρεσίες ενώ αρνητική συμβολή είχαν τα μη ενεργειακά βιομηχανικά αγαθά.

Η απασχόληση το 2018 αυξήθηκε κατά 2% γεγονός που οφείλεται στην ανάκαμψη της οικονομικής δραστηριότητας. Η καλή πορεία συγκεκριμένων κλάδων, όπως του τουρισμού, του χονδρικού και λιανικού εμπορίου, της υγείας και κοινωνικής μέριμνας, της δημόσιας διοίκησης και άμυνας, της εκπαίδευσης, των επαγγελματικών, επιστημονικών και τεχνικών δραστηριοτήτων και της γεωργίας, συνέτειναν στην αύξηση της απασχόλησης. Ωστόσο, τα ποσοστά ανεργίας των νέων, των γυναικών και των μακροχρόνια ανέργων παραμένουν τα υψηλότερα στην Ε.Ε. φανερώνοντας

προβλήματα στην αγορά εργασίας. Υψηλότερη καθαρή αύξηση της απασχόλησης καταγράφεται στις ηλικίες 15-24 ετών (41,7% των νέων προσλήψεων) και ακολουθεί η ηλικιακή ομάδα 30-44 ετών. Από την άλλη, το ποσοστό συμμετοχής των νέων (κάτω των 25 ετών) στο εργατικό, δυναμικό υποχώρησε σημαντικά, ενώ το ποσοστό συμμετοχής των μεγαλύτερων ηλικιακά (45-64 ετών) στο εργατικό δυναμικό αυξήθηκε.

Τα έτη 2015-2017 παρουσιάζεται πρωτογενές πλεόνασμα ως ποσοστό του Α.Ε.Π. Κατά τη διάρκεια του 2018 και στο πλαίσιο της ολοκλήρωσης του προγράμματος οικονομικής προσαρμογής θεσμοθετήθηκε σειρά δημοσιονομικών ρυθμίσεων για την εφαρμογή των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων του προγράμματος. Ωστόσο εκτιμάται ότι το δημόσιο χρέος αυξήθηκε το 2018 σε 335,0 δισεκ. ευρώ, από 317,4 δισεκ. ευρώ το 2017 και ως ποσοστό του ΑΕΠ εκτιμάται ότι το 2018 αυξήθηκε σε 180,4%, από 176,1% το 2017, καθώς η ονομαστική διεύρυνση του χρέους υπερκαλύπτει την μειωτική επίδραση του πρωτογενούς πλεονάσματος και της εκτιμώμενης αύξησης του ονομαστικού ΑΕΠ.

Η κατεύθυνση της ενιαίας νομισματικής πολιτικής ήταν διευκολυντική. Η οικονομία των χωρών της ευρωζώνης προσεγγίζει σταθερότητα στις τιμές. Τα επιτόκια καταθέσεων στην Ελλάδα εμφανίζουν μια σταθερότητα. Το 2018 καταγράφηκε η μέγιστη θετική απόκλιση στη διαφορά επιτοκίου καταθέσεων προθεσμίας μεταξύ μη χρηματοπιστωτικών επιχειρήσεων και νοικοκυριών. Το πραγματικό κόστος τραπεζικού δανεισμού παραμένει σημαντικά υψηλότερο από το αντίστοιχο στη ζώνη του ευρώ. Για τις μικρές και μεσαίου μεγέθους επιχειρήσεις, τα χρηματοδοτικά προγράμματα των ελληνικών τραπεζών σε συνεργασία με αναπτυξιακούς φορείς, προσφέρουν ελαφρύνσεις σε όρους τιμολόγησης ή απαιτήσεων για εξασφαλίσεις.

9.2.3. Ανάλυση του Κλάδου Λιανικού Εμπορίου

Ο κλάδος του λιανικού εμπορίου (supermarkets) εμφανίζεται στην Ελλάδα τη δεκαετία του 1970 και μπορεί να διακριθεί σε μεγάλες αλυσίδες με πανελλαδικά δίκτυα καταστημάτων, μικρότερες αλυσίδες που δραστηριοποιούνται τοπικά και μεμονωμένα καταστήματα supermarket.

Η οικονομική ύφεση επηρέασε αρνητικά τον κλάδο των supermarket αφού περιορίστηκε το εισόδημα και κατ' επέκταση η αγοραστική δύναμη των καταναλωτών.

Ο κλάδος προσπαθεί να αντιμετωπίσει τις συνέπειες της ενώ ορισμένες μικρομεσαίες επιχειρήσεις δεν κατάφεραν να ανταπεξέλθουν. Το 2014 εκτιμάται πως ήταν η πρώτη χρονιά που η εγχώρια αγορά των επιχειρήσεων του κλάδου παρουσίασε μια μικρή αύξηση. Το 2015 ωστόσο, υπήρξαν πάλι αρνητικοί ρυθμοί μεταβολής. Το 2017 με την επαναλειτουργία του ΜΑΡΙΝΟΠΟΥΛΟΥ και του ΒΕΡΟΠΟΥΛΟΥ από τον ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗ και το ΜΕΤΡΟ, ο κλάδος προσπάθησε να ορθοποδήσει.

Για την ίδρυση καταστημάτων λιανικού εμπορίου απαιτείται άδεια, που χορηγείται με απόφαση του νομαρχιακού συμβουλίου της Νομαρχιακής αυτοδιοίκησης, ύστερα από γνώμη της αντίστοιχης οικονομικής και κοινωνικής επιτροπής, του οικείου οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης και του οικείου επιμελητηρίου.

Το χρονικό διάστημα από το 2017 έως το 2020, οι μεγάλες επιχειρήσεις στρέφονται σε νέες επενδυτικές κινήσεις και στρατηγικές ενώ η εγχώρια αγορά εκτιμάται ότι θα συνεχίσει την ανοδική πορεία που ξεκίνησε το 2017. Η Ολλανδική εταιρία SPAR επιστρέφει στην ελληνική αγορά και ο ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ αναδεικνύεται στον μεγαλύτερο εμπορικό όμιλο στην Ελλάδα. Οι επιχειρήσεις του κλάδου στρέφονται στην προσφορά νέων προϊόντων και υπηρεσιών καθώς και στη δικαιοχρησία.

Ο ανταγωνισμός στον κλάδο είναι ιδιαίτερα έντονος ειδικά μετά τον περιορισμό των καταναλωτικών δαπανών και την εξάπλωση του διαδικτύου ως μέσο διαφήμισης και ενημέρωσης για προσφορές. Οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις μπορούν να ενταχθούν σε όμιλο κοινών αγορών ενώ όλο και περισσότερα μικρά καταστήματα της γειτονιάς αναπτύσσονται.

9.2.4 Κριτική διερεύνηση αριθμοδεικτών

Οι δείκτες αποδοτικότητας των εταιριών του κλάδου επηρεάστηκαν από τα κέρδη τους. Υπήρξε αύξηση για τις «ΑΒ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.», «ΜΑΣΟΥΤΗΣ Α.Ε.» και «Ι. & Σ. ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ Α.Ε.Ε.» ενώ για την «ΜΕΤΡΟ Α.Ε.Β.Ε.» οι δείκτες αυτοί μειώθηκαν. Σημαντικά μεγαλύτερος είναι ο δείκτης αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων της εταιρίας «Ι. & Σ. ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ Α.Ε.Ε.» σε σχέση με τον αντίστοιχο των άλλων εταιριών, δείχνοντας ότι τα ίδια της κεφάλαια απασχολούνται πιο αποτελεσματικά

Οι δείκτες κυκλοφοριακής ταχύτητας των εταιριών παρουσιάζουν αρκετές διακυμάνσεις στη διάρκεια της πενταετίας. Ο δείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας του ενεργητικού είναι

για όλες τις εταιρίες μεγαλύτερος της μονάδας το οποίο δείχνει ότι τα στοιχεία του ενεργητικού χρησιμοποιούνται σε μεγαλύτερο βαθμό σε σχέση με τις πωλήσεις. Επιπλέον, ενώ για την «ΑΒ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.» ο δείκτης αυτός τελικά παρουσιάζει αύξηση, για τις υπόλοιπες παρουσιάζει πτώση. Αυξητική τάση έχει ο δείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας των ιδίων κεφαλαίων για όλες τις υπό εξέταση εταιρίες κάτι που υποδεικνύει πως αυξάνεται η αποτελεσματικότητα με την οποία η επιχείρηση χρησιμοποιεί τα ίδια της κεφάλαια για να πραγματοποιήσει πωλήσεις. Επιπλέον, για όλες τις εταιρίες εκτός της «ΜΑΣΟΥΤΗΣ Α.Ε.», παρατηρούμε άνοδο του δείκτη κυκλοφοριακής ταχύτητας διαθέσιμων.

Διακυμάνσεις παρατηρούμε και στον δείκτη μέσης διάρκειας εισπραχής των απαιτήσεων στη διάρκεια της εξεταζόμενης περιόδου. Στις εταιρίες «Ι. & Σ. ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ Α.Ε.Ε.» και «ΜΕΤΡΟ Α.Ε.Β.Ε.» εμφανίζεται μεγαλύτερος στο τέλος της πενταετίας σε σχέση με την αρχή της, στην «ΜΑΣΟΥΤΗΣ Α.Ε.» έχει σχεδόν την ίδια τιμή ενώ στην «ΑΒ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.» αποκτά χαμηλότερη τιμή. Πιο αυστηρή επομένως γίνεται η πολιτική πιστώσεων της «ΑΒ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.» ενώ οι απαιτήσεις της «Ι. & Σ. ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ Α.Ε.Ε.» από τους πελάτες της, αποπληρώνονται πιο αργά από αυτά των υπόλοιπων εταιριών.

Οι δείκτες ρευστότητας των επιχειρήσεων είναι σε χαμηλά επίπεδα και σε γενικές γραμμές μειώνονται, δείχνοντας μεγαλύτερη δυσκολία για την αποπληρωμή των υποχρεώσεων με την πάροδο των ετών. Εξάιρεση αποτελούν οι αριθμοδείκτες αυτοί για την εταιρία «ΜΑΣΟΥΤΗΣ Α.Ε.» και ο αριθμοδείκτης άμεσης ρευστότητας για την «ΜΕΤΡΟ Α.Ε.Β.Ε.» που παρουσιάζουν μια μικρή αύξηση.

Όσον αφορά τους δείκτες περιθωρίου κέρδους, παρουσιάζουν ανοδική πορεία στη διάρκεια της πενταετίας. Αυξάνεται επομένως το ποσοστό κέρδους που μένει στις επιχειρήσεις μετά την αφαίρεση του κόστους πωληθέντων από τις πωλήσεις. Επιπλέον, αυξάνεται η λειτουργική τους αποτελεσματικότητα με αυτήν της «ΜΕΤΡΟ Α.Ε.Β.Ε.» να βρίσκεται σε χαμηλότερα επίπεδα.

Ο δείκτης δανειακής επιβάρυνσης είναι σε χαμηλά επίπεδα για όλες τις επιχειρήσεις δείχνοντας ότι δεν αντλούν κεφάλαια κυρίως με τη χρήση δανεισμού. Λίγο μεγαλύτερος είναι ο δείκτης της «Ι. & Σ. ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ Α.Ε.Ε.», κινούμενος όμως κι αυτός σε χαμηλές τιμές.

Σχετικά σταθερά κινείται και ο δείκτης παγιοποίησης περιουσίας με τις επιχειρήσεις που εξετάζονται να χαρακτηρίζονται εντάσεως πάγιας περιουσίας εκτός από την «Ι. & Σ. ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ Α.Ε.Ε.» που είναι κυκλοφοριακής εντάσεως.

9.2.5. Κριτική διερεύνηση καταστάσεων αποτελεσμάτων χρήσης

Παρατηρούμε ότι όλες οι υπό εξέταση εταιρίες επιλέγουν όλο και περισσότερο κατά την πάροδο των ετών, τη χρηματοδότησή τους από ξένα κεφάλαια ενώ η συμμετοχή των ιδίων κεφαλαίων τους όλο και μειώνεται. Για τις «ΑΒ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.» και «ΜΑΣΟΥΤΗΣ Α.Ε.» αυξάνονται οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις σε σχέση με τις μακροπρόθεσμες. Το αντίθετο συμβαίνει για τις άλλες δύο εταιρίες που αντλούν κεφάλαια από μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις για να αποπληρώσουν τις βραχυπρόθεσμες.

Τα κεφάλαια που αντλούνται, χρησιμοποιούνται για την αύξηση των παγίων στοιχείων της επιχείρησης στις εταιρίες «ΑΒ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.», «ΜΕΤΡΟ Α.Ε.Β.Ε.» και «Ι. & Σ. ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ Α.Ε.Ε.». Από την άλλη, η «ΜΑΣΟΥΤΗΣ Α.Ε.» δε χρησιμοποιεί μέρος του δανεισμού για να αυξήσει τα περιουσιακά της στοιχεία αλλά για να καλύψει άλλα δάνεια. Συμπεραίνουμε επομένως πως οι επιχειρήσεις του κλάδου επενδύουν στην αύξηση των περιουσιακών τους στοιχείων.

9.3 Προτάσεις Περαιτέρω Έρευνας και Ανάλυσης

Στη συγκεκριμένη διπλωματική εργασία πραγματοποιήθηκε ανάλυση των λογιστικών καταστάσεων των εταιριών του κλάδου του λιανικού εμπορίου (supermarket), μέσω της κριτικής διερεύνησης των αριθμοδεικτών και των καταστάσεων αποτελεσμάτων χρήσης. Για να διεξαχθούν καλύτερα αποτελέσματα, έγινε ανάλυση του εξωτερικού περιβάλλοντος όπου λειτουργούν οι επιχειρήσεις και πιο συγκεκριμένα της διεθνούς και εγχώριας οικονομίας καθώς και των χαρακτηριστικών του κλάδου του λιανικού εμπορίου.

Ωστόσο, τα όρια της έρευνας είναι απεριόριστα. Επομένως, πιθανή πρόταση για κάποιον μελλοντικό ερευνητή, αποτελεί η ανάλυση των λογιστικών καταστάσεων όλως των εταιριών του κλάδου. Επιπλέον, θα μπορούσε κανείς να προβεί στην ανάλυση των εταιριών με βάση τη θεωρία του χρηματοοικονομικού κύκλου ζωής των εταιριών του κλάδου σε συνδυασμό με τις λογιστικές τους καταστάσεις.

Τέλος, το χρονικό διάστημα που έχει μεσολαβήσει από το 2018 έως σήμερα, έχει φέρει αλλαγές στον κλάδο του λιανικού εμπορίου. Ο ανταγωνισμός γίνεται όλο και πιο έντονος με νέες εταιρίες να εμφανίζονται στον κλάδο ενώ εξαγορές και συγχωνεύσεις αλλάζουν τα υπάρχοντα δεδομένα. Επομένως, μοιράζεται ξανά το μερίδιο αγοράς κάθε επιχείρησης και γίνονται όλο και περισσότερες επενδύσεις σε διαφήμιση και νέα προϊόντα προκειμένου να επικρατήσουν στον κλάδο. Μια αντίστοιχη έρευνα δηλαδή με την ανάλυση των λογιστικών καταστάσεων όπως θα έχουν διαμορφωθεί οι εταιρίες μετά από κάποια έτη, αποτελεί μια ακόμα πρόταση.

Βιβλιογραφία

1. ΒΙΒΛΙΑ

Γεώργιος Π. Αρτίκης, Χρηματοοικονομική διοίκηση: Ανάλυση και προγραμματισμός, εκδόσεις Interbooks, 2003

Νιάρχος Α. Νικήτας, Χρηματοοικονομική ανάλυση λογιστικών καταστάσεων, 6^η έκδοση, εκδόσεις Αθ. Σταμούλης, Αθήνα 2004

https://eclass.uoa.gr/modules/document/file.php/ECON166/2.%20Χρηματοοικονομική%20Ανάλυση/XRHMATOIKONOMIKH_ANALYSI_PDF.pdf

<https://el.wikipedia.org/wiki/Αριθμοδείκτης>

2. ΕΚΘΕΣΕΙΣ

Έκθεση διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδας: 2014

Έκθεση διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδας: 2015

Έκθεση διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδας: 2016

Έκθεση διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδας: 2017

Έκθεση διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδας: 2018

Έκθεση του διοικητή για το έτος 2018, Τράπεζα της Ελλάδος, Απρίλιος 2019

3. ΑΡΘΡΑ

<https://www.iefimerida.gr/news/406820/epiheirisi-sklaveniti-i-istoria-tis-oikogeneias-poy-irthe-apo-ti-leykada-kai-ehrise-mia>

https://www.economistas.gr/epiheiriseis/8321_o-anthropos-kleidi-sto-neo-diktyo-tis-sklabenitis

<https://m.naftemporiki.gr/story/1315423/me-40-nea-simeia-polisis-to-2018-i-ab-basilopoulos>

<https://inbusinessnews.reporter.com.cy/business/commerce/article/212533/to-PROTO-katastima-chondrikis-tis-metro-aebe-stin-kypro>

<https://inbusinessnews.reporter.com.cy/business/commerce/article/212533/to-PROTO-katastima-chondrikis-tis-metro-aebe-stin-kypro>

4. ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ

<https://www.ab.gr/>

<https://www.metro.com.gr/Home>

<https://www.mymarket.gr/home.aspx>

<https://www.masoutis.gr/>

<https://el.wikipedia.org/wiki/Σκλαβενίτης>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΠΙΝΑΚΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

1. ΑΒ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.

Πίνακας 9: Ισολογισμός με κάθετη μορφή (2013-2018)

ΑΒ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.						
Ισολογισμός με κάθετη μορφή						
Ποσά εκφρασμένα σε χιλ. Ευρώ	2013	2014	2015	2016	2017	2018
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ						
Μη κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού						
Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία	476.635	510.129	537.602	578.876	596.116	587.631
Επενδύσεις σε ακίνητα	1.952	1.926	2.102	1.988	2.120	1.929
Άλλα περιουσιακά στοιχεία	3.918	3.394	5.053	5.304	4.847	4.059
Λοιπά μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	123.688	130.905	139.921	160.308	161.828	165.608
Κυκλοφορούν ενεργητικό						
Αποθέματα	109.984	122.548	140.453	153.704	145.776	144.309
Απαιτήσεις από πελάτες	44.643	42.643	50.019	52.239	53.965	45.572
Λοιπά κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	129.778	114.739	104.749	126.527	103.052	56.663
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	890.598	926.284	979.899	1.078.946	1.067.704	1.005.771
ΠΑΘΗΤΙΚΟ						
Ίδια κεφάλαια						
Μετοχικά κεφάλαια	19.099	19.099	19.099	19.099	19.099	19.099
Λοιπά στοιχεία καθαρής θέσης	386.677	373.573	344.582	374.297	387.849	381.404
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων (α)	405.776	392.672	363.681	393.396	406.948	400.503
Υποχρεώσεις						
Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	49.610	45.874	42.255	36.165	29.886	22.617
Προβλέψεις/Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	47.251	56.989	57.420	60.705	60.072	61.841
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	3.013	3.662	4.462	5.229	6.179	7.203
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	384.948	427.087	512.081	583.451	564.619	513.607
Σύνολο υποχρεώσεων (β)	484.822	533.612	616.218	685.550	660.756	605.268
ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ	890.598	926.284	979.899	1.078.946	1.067.704	1.005.771

Πίνακας 10: Ισολογισμός με ανάλυση δεικτών % με έτος βάσης το 2013 (2013-2018)

ΑΒ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.						
Ισολογισμός με ανάλυση δεικτών % (έτος βάσης το 2013)						
<i>Ποσά εκφρασμένα σε χιλ. Ευρώ</i>	2013	2014	2015	2016	2017	2018
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ						
Μη κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού						
Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία	100%	107,03%	112,79%	121,45%	125,07%	123,29%
Επενδύσεις σε ακίνητα	100%	98,67%	107,68%	101,84%	108,61%	98,82%
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	100%	86,63%	128,97%	135,38%	123,71%	103,60%
Λοιπά μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	100%	105,83%	113,12%	129,61%	130,84%	133,89%
Κυκλοφορούν ενεργητικό						
Αποθέματα	100%	111,42%	127,70%	139,75%	132,54%	131,21%
Απαιτήσεις από πελάτες	100%	95,52%	112,04%	117,01%	120,88%	102,08%
Λοιπά κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	100%	88,41%	80,71%	97,49%	79,41%	43,66%
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	100%	104,01%	110,03%	121,15%	119,89%	112,93%
ΠΑΘΗΤΙΚΟ						
Ίδια κεφάλαια						
Μετοχικά κεφάλαια	100%	100%	100%	100%	100,00%	100,00%
Λοιπά στοιχεία καθαρής θέσης	100%	96,61%	89,11%	96,80%	100,30%	98,64%
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων (α)	100%	96,77%	89,63%	96,95%	100,29%	98,70%
Υποχρεώσεις						
Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	100%	92,47%	85,17%	72,90%	60,24%	45,59%
Προβλέψεις/Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	100%	120,61%	121,52%	128,47%	127,13%	130,88%
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	100%	121,54%	148,09%	173,55%	205,08%	239,06%
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	100%	110,95%	133,03%	151,57%	146,67%	133,42%
Σύνολο υποχρεώσεων (β)	100%	120,06%	127,10%	141,40%	136,29%	124,84%
ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ (α+β)	100%	104,01%	110,03%	121,15%	119,89%	112,93%

Πίνακας 11: Ισολογισμός με ανάλυση κοινού μεγέθους (2013-2018)

ΑΒ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.						
Ισολογισμός με ανάλυση κοινού μεγέθους						
<i>Ποσά εκφρασμένα σε χιλ. Ευρώ</i>	2013	2014	2015	2016	2017	2018
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ						
Μη κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού						
Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία	53,52%	55,07%	54,86%	53,65%	55,83%	58,43%
Επενδύσεις σε ακίνητα	0,22%	0,21%	0,21%	0,18%	0,20%	0,19%
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	0,44%	0,37%	0,52%	0,49%	0,45%	0,40%
Λοιπά μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	13,89%	14,13%	14,28%	14,86%	15,16%	16,47%
Κυκλοφορούν ενεργητικό						
Αποθέματα	12,35%	13,23%	14,34%	14,25%	13,65%	14,35%
Απαιτήσεις από πελάτες	5,01%	4,60%	5,10%	4,84%	5,05%	4,53%
Λοιπά κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	14,57%	12,39%	10,69%	11,73%	9,65%	5,63%
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
ΠΑΘΗΤΙΚΟ						
Ίδια κεφάλαια						
Μετοχικά κεφάλαια	2,14%	2,06%	1,95%	1,77%	1,79%	1,90%
Λοιπά στοιχεία καθαρής θέσης	43,42%	40,33%	35,17%	34,70%	36,33%	37,92%
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων (α)	45,56%	42,39%	37,12%	36,47%	38,12%	39,82%
Υποχρεώσεις						
Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	5,57%	4,95%	4,31%	3,35%	2,80%	2,25%
Προβλέψεις/Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	5,31%	6,15%	5,86%	5,63%	5,63%	6,15%
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	0,34%	0,40%	0,46%	0,48%	0,58%	0,72%
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	43,22%	46,11%	52,25%	54,07%	52,87%	51,06%
Σύνολο υποχρεώσεων (β)	54,44%	57,61%	62,88%	63,53%	61,88%	60,18%
ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ (α+β)	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Πίνακας 12: Κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης με κάθετη μορφή (2013-2018)

ΑΒ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.						
ΚΑΧ με κάθετη μορφή						
<i>Ποσά εκφρασμένα σε χιλ. Ευρώ</i>	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Κύκλος εργασιών (πωλήσεις)	1.736.041	1.790.679	1.945.890	2.174.913	2.100.319	1.986.336
Μικτά κέρδη/ζημιές	427.863	449.820	492.098	553.137	531.612	512.638
Κέρδη/ζημιές προ φόρων, χρηματοδοτικών και επενδυτικών αποτελεσμάτων	70.557	78.513	86.067	114.564	95.111	60.037
Κέρδη/ζημιές προ φόρων	57.517	68.815	77.291	106.374	88.508	60.037
Κέρδη/ζημιές μετά από φόρους (α)	39.798	51.557	49.862	69.987	57.526	34.641
Λοιπά συνολικά έσοδα μετά από φόρους (β)	1.073	-7.019	2.215	-1.785	628	-145
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα μετά από φόρους (α+β)	40.871	44.538	52.077	68.202	58.154	34.496
Κέρδη/ζημιές προ φόρων, χρηματοδοτικών και επενδυτικών αποτελεσμάτων και αποσβέσεων	113.699	122.425	133.826	166.846	-	-

Πίνακας 13: Κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης με ανάλυση δεικτών % με έτος βάσης το 2013 (2013-2018)

ΑΒ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.						
ΚΑΧ με ανάλυση δεικτών % (έτος βάσης 2013)						
	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Κύκλος εργασιών (πωλήσεις)	100%	103,15%	112,09%	125,28%	114,42%	114,42%
Μικτά κέρδη/ζημιές	100%	105,13%	115,01%	129,28%	119,81%	119,81%
Κέρδη/ζημιές προ φόρων, χρηματοδοτικών και επενδυτικών αποτελεσμάτων	100%	111,28%	121,98%	162,37%	85,09%	85,09%
Κέρδη/ζημιές προ φόρων	100%	119,64%	134,38%	184,94%	104,38%	104,38%
Κέρδη/ζημιές μετά από φόρους (α)	100%	129,55%	125,29%	175,86%	87,04%	87,04%
Λοιπά συνολικά έσοδα μετά από φόρους (β)	100%	-654,15%	206,43%	-166,35%	-13,51%	-13,51%
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα μετά από φόρους (α+β)	100%	108,97%	127,42%	166,87%	84,40%	84,40%
Κέρδη/ζημιές προ φόρων, χρηματοδοτικών και επενδυτικών αποτελεσμάτων και αποσβέσεων	100%	107,67%	117,70%	146,74%	-	-

Πίνακας 14: Κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης με ανάλυση κοινού μεγέθους (2013-2018)

ΑΒ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.						
ΚΑΧ με ανάλυση κοινού μεγέθους						
	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Κύκλος εργασιών (πωλήσεις)	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Μικτά κέρδη/ζημιές	24,65%	25,12%	25,29%	25,43%	25,31%	25,81%
Κέρδη/ζημιές προ φόρων, χρηματοδοτικών και επενδυτικών αποτελεσμάτων	4,06%	4,38%	4,42%	5,27%	4,53%	3,02%
Κέρδη/ζημιές προ φόρων	3,02%	3,84%	3,97%	4,89%	4,21%	3,02%
Κέρδη/ζημιές μετά από φόρους (α)	2,30%	2,88%	2,56%	3,22%	1,74%	0,00%
Λοιπά συνολικά έσοδα μετά από φόρους (β)	0,05%	-0,39%	0,11%	-0,08%	0,03%	-0,01%
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα μετά από φόρους (α+β)	2,35%	2,49%	2,67%	3,14%	2,77%	1,74%
Κέρδη/ζημιές προ φόρων, χρηματοδοτικών και επενδυτικών αποτελεσμάτων και αποσβέσεων	6,55%	6,84%	6,88%	7,67%	-	-

2. ΜΕΤΡΟ Α.Ε.Β.Ε.

Πίνακας 15: Ισολογισμός με κάθετη μορφή (2013-2018)

ΜΕΤΡΟ Α.Ε.Β.Ε.						
Ισολογισμός με κάθετη μορφή						
Ποσά εκφρασμένα σε Ευρώ	2013	2014	2015	2016	2017	2018
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ						
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία						
<i>Ενσώματα πάγια</i>						
Ακίνητα	182.368.660,17	177.316.651,01	190.407.283,43	436.925.043,85	449.131.083,77	457.100.168,22
Μηχανολογικός εξοπλισμός	13.107.771,64	14.630.510,57	15.022.939,05	17.932.490,39	29.074.416,54	38.423.426,38
Λοιπός εξοπλισμός	5.807.429,57	6.910.571,29	7.336.277,15	50.506.533,87	52.351.967,80	52.933.355,05
Επενδύσεις σε ακίνητα	727.549,66	5.187.040,95	4.935.373,21	18.770.408,41	18.376.560,04	25.212.661,41
Λοιπά ενσώματα στοιχεία	105.286,51	151.390,30	10.011.760,90	1.715.484,41	578.310,35	3.557.896,60
Σύνολο ενσώματων παγίων	202.116.697,55	204.196.164,12	227.713.633,74	525.849.961,93	549.512.338,50	577.227.507,66
Άυλα πάγια στοιχεία						
Υπεραξία	0,00	0,00	82.250,28	40.401.776,06	40.401.776,06	39.519.759,15
Λοιπά άυλα	0,00	337.727,86	492.174,46	1.158.810,21	1.140.664,15	1.477.826,60
Σύνολο άυλων στοιχείων	0,00	337.727,86	574.424,74	41.560.586,27	41.542.440,21	40.997.585,41
<i>Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία</i>						
Συμμετοχές σε θυγατρικές, συγγεν. & κοινοπραξίες	6.975.512,10	7.086.422,66	7.786.431,28	0,00	62.398,93	62.389,76
Λοιπά	878.419,89	892.845,49	940.273,68	2.774.255,43	2.787.245,42	2.727.286,53
Σύνολο χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	7.853.931,99	7.979.268,15	8.726.704,96	2.774.255,43	2.849.644,35	2.789.676,29
Σύνολο μη κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων	209.970.629,54	212.513.160,13	236.932.513,16	570.184.803,63	593.904.423,06	621.014.769,36
Κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία						
<i>Αποθέματα</i>						
Εμπορεύματα	75.348.286,79	77.494.097,40	82.716.822,37	146.296.783,90	153.127.306,32	153.412.173,78
Πρώτες ύλες και διάφορα υλικά	0,00	0,00	0,00	371.562,02	0,00	0,00
Προκαταβολές για αποθέματα	3.539.570,51	2.430.006,98	3.131.336,64	7.819.897,34	11.689.923,95	4.621.097,96
Σύνολο αποθεμάτων	78.887.857,30	79.924.104,38	85.848.159,01	154.488.243,26	164.817.230,27	158.033.271,74
<i>Χρηματοοικονομικά στοιχεία και προκαταβολές</i>						
Εμπορικές απαιτήσεις	1.473.138,64	2.034.124,27	3.057.614,07	5.216.120,69	3.945.107,78	10.183.836,01
Δουλευμένα έσοδα περιόδου	97.276,02	827.115,87	74.303,69	11.379.343,60	4.262.453,62	345.822,43
Λοιπές απαιτήσεις	8.281.961,63	9.285.707,31	8.269.722,94	17.139.264,54	29.723.584,97	21.162.185,95
Λοιπά χρηματοοικονομικά στοιχεία	330.424,66	56.100,11	56.100,11	56.374,39	274,28	274,28
Προπληρωμένα έξοδα	557.491,58	539.508,27	451.616,32	1.447.665,40	1.187.430,74	884.901,34
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	16.563.698,93	14.549.629,67	17.182.114,00	23.700.255,07	36.645.712,35	26.402.596,40
Σύνολο χρηματοοικονομικών στοιχείων και προκαταβολών	27.303.991,46	27.292.185,50	29.091.471,13	58.939.023,69	75.764.563,74	58.979.616,41
Σύνολο κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων	106.191.848,76	107.216.289,88	114.939.630,14	213.427.266,95	240.581.794,01	217.012.888,15
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	316.162.478,30	319.729.450,01	351.872.143,30	783.612.070,58	834.486.217,07	838.027.657,51

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
ΠΑΘΗΤΙΚΟ						
Καθαρή θέση						
<i>Καταβλημένα κεφάλαια</i>						
Κεφάλαιο	8.438.738,64	16.046.527,50	20.060.287,38	20.060.287,38	20.060.287,38	20.060.287,38
Σύνολο καταβλημένων κεφαλαίων	8.438.738,64	16.046.527,50	20.060.287,38	20.060.287,38	20.060.287,38	20.060.287,38
<i>Αποθεματικά και αποτελέσματα εις νέο</i>						
Αποθέματα νόμων ή καταστατικού	81.484.664,21	88.765.542,05	95.222.084,54	95.229.677,10	95.235.953,29	96.721.527,21
Αφρολόγητα αποθεματικά	1.649.350,16	1.649.350,16	1.649.350,16	1.649.350,16	1.649.350,16	6.256.047,15
Αποτελέσματα εις νέο	23.298.098,02	12.456.542,49	13.374.405,58	-19.802.394,47	-13.043.170,74	-7.413.584,02
Σύνολο αποθεματικών και αποτελεσμάτων εις νέο	106.432.112,39	102.871.434,70	110.245.840,28	77.076.632,79	83.842.132,71	95.563.990,34
Σύνολο καθαρής θέσης	114.870.851,03	118.917.962,20	130.306.127,66	97.136.920,17	103.902.420,09	115.624.277,72
<i>Προβλέψεις</i>						
Λοιπές προβλέψεις	0,00	0,00	0,00	0,00	2.000.000,00	654.626,51
Υποχρεώσεις						
<i>Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις</i>						
Δάνεια	23.000.000,00	15.000.000,00	20.000.000,00	211.305.420,00	263.805.420,01	237.094.462,00
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	0,00	0,00	0,00	59.405.433,81	64.081.257,50	47.882.338,61
Κρατικές επιχορηγήσεις	9.682.082,00	9.682.082,00	9.682.082,00	10.131.896,62	10.108.277,71	10.108.278,71
Σύνολο μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων	32.682.082,00	24.682.082,00	29.682.082,00	280.842.750,43	337.994.952,22	295.085.079,32
<i>Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις</i>						
Τραπεζικά δάνεια	600.699,00	2.177,78	9.229.214,39	74.880.010,39	37.702.138,20	1.640,00
Βραχυπρόθεσμο μέρος μακροπρόθεσμων δανείων	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	60.870.840,27
Εμπορικές υποχρεώσεις	149.601.249,28	153.230.719,98	157.748.558,52	238.421.444,88	284.688.770,12	295.890.158,82
Φόρος εισοδήματος	4.007.771,19	4.558.869,09	6.364.434,52	5.503.040,99	0,00	2.350,12
Λοιποί φόροι και τέλη	5.683.159,23	8.074.381,00	8.516.153,17	16.519.882,40	14.752.845,01	15.930.521,13
Οργανισμοί κοινωνικής ασφάλισης	4.029.377,77	3.907.066,18	4.017.150,36	8.206.158,32	8.493.440,35	8.475.915,90
Λοιπές υποχρεώσεις	3.862.383,81	5.103.343,57	4.630.194,18	51.894.839,97	35.893.542,46	42.221.806,14
Έξοδα χρήσης δουλευμένα	778.286,98	1.203.386,31	1.377.958,10	8.206.609,60	9.058.104,62	3.280.441,58
Έσοδα επόμενων χρήσεων	46.618,31	49.461,90	270,40	413,43	0,00	0,00
Σύνολο βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων	168.609.545,27	176.129.405,81	191.883.933,64	403.632.399,98	390.588.840,76	426.663.673,96
Σύνολο υποχρεώσεων	201.291.627,27	200.811.487,81	221.566.015,64	684.475.150,41	728.583.796,98	721.748.753,28
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	316.162.478,30	319.729.450,01	351.872.143,30	783.612.070,58	834.486.217,07	838.027.657,51

Πίνακας 16: Ισολογισμός με ανάλυση δεικτών % με έτος βάσης το 2018 (2013-2018)

ΜΕΤΡΟ Α.Ε.Β.Ε.						
Ισολογισμός με ανάλυση δεικτών % (έτος βάσης το 2018)	2013	2014	2015	2016	2017	2018
<i>Ποσά εκφρασμένα σε Ευρώ</i>						
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ						
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία						
<i>Ενσώματα πάγια</i>						
Ακίνητα	39,90%	38,79%	41,66%	95,59%	98,26%	100%
Μηχανολογικός εξοπλισμός	34,11%	38,08%	39,10%	46,67%	75,67%	100%
Λοιπός εξοπλισμός	10,97%	13,06%	13,86%	95,42%	98,90%	100%
Επενδύσεις σε ακίνητα	2,89%	20,57%	19,57%	74,45%	72,89%	100%
Λοιπά ενσώματα στοιχεία	2,96%	4,26%	281,40%	48,22%	16,25%	100%
Σύνολο ενσώματων παγίων	35,02	35,38%	39,45%	91,10%	95,20%	100%
Άυλα πάγια στοιχεία						100%
Υπεραξία	0	0	0,21%	102,23%	102,23%	100%
Λοιπά άυλα	0	22,85%	33,30%	78,41%	77,19%	100%
Σύνολο άυλων στοιχείων	0	0,82%	1,40%	101,37%	101,33%	100%
<i>Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία</i>						100%
Συμμετοχές σε θυγατρικές, συγγεν. & κοινοπραξίες	11180,54%	11358,31%	12480,30%	0	100,01%	100%
Λοιπά	32,21%	32,74%	34,48%	101,72%	102,20%	100%
Σύνολο χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	281,54%	286,03%	312,82%	99,45%	102,15%	100%
Σύνολο μη κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων	33,81%	34,22%	38,15%	91,81%	95,63%	100%
Κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία						100%
<i>Αποθέματα</i>						100%
Εμπορεύματα	49,11%	50,51%	53,92%	95,36%	99,81%	100%
Πρώτες ύλες και διάφορα υλικά	-	-	-	-	-	100%
Προκαταβολές για αποθέματα	76,60%	52,59%	67,76%	169,22%	252,97%	100%
Σύνολο αποθεμάτων	49,92%	50,57%	54,32%	97,76%	104,29%	100%
<i>Χρηματοοικονομικά στοιχεία και προκαταβολές</i>						100%
Εμπορικές απαιτήσεις	14,47%	19,97%	30,02%	51,22%	38,74%	100%
Δουλευμένα έσοδα περιόδου	28,13%	239,17%	24,49%	329,05%	1232,56%	100%
Λοιπές απαιτήσεις	39,14%	43,88%	39,08%	80,99%	140,46%	100%
Λοιπά χρηματοοικονομικά στοιχεία	120469,83%	20453,59%	20453,59%	20553,59%	100%	100%
Προπληρωμένα έξοδα	63,00%	60,97%	51,04%	163,60%	134,19%	100%
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	62,74%	55,11%	65,07%	89,76%	138,80%	100%
Σύνολο χρηματοοικονομικών στοιχείων και προκαταβολών	46,29%	46,27%	49,32%	99,93%	128,46%	100%
Σύνολο κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων	48,93%	49,41%	52,96%	98,35%	110,86%	100%
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	37,73%	38,15%	41,99%	93,51%	99,58%	100%

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
ΠΑΘΗΤΙΚΟ						
Καθαρή θέση						
<i>Καταβλημένα κεφάλαια</i>						
Κεφάλαιο	42,07%	79,99%	100%	100%	100%	100%
Σύνολο καταβλημένων κεφαλαίων	42,07%	79,99%	100%	100%	100%	100%
<i>Αποθεματικά και αποτελέσματα εις νέο</i>						
Αποθέματα νόμων ή καταστατικού	84,25%	91,77%	98,45%	98,46%	98,46%	100%
Αφορολόγητα αποθεματικά	26,36%	26,36%	26,36%	26,36%	26,36%	100%
Αποτελέσματα εις νέο	-314,26%	-168,02%	-180,40%	267,11%	175,94%	100%
Σύνολο αποθεματικών και αποτελεσμάτων εις νέο	111,37%	107,65%	115,36%	80,65%	87,73%	100%
Σύνολο καθαρής θέσης	99,35%	102,85%	112,70%	84,01%	89,86%	100%
<i>Προβλέψεις</i>						
Λοιπές προβλέψεις	0	0	0	0	305,52%	100%
Υποχρεώσεις						
<i>Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις</i>						
Δάνεια	9,70%	6,33%	8,44%	89,12%	111,27%	100%
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	-	-	-	124,07%	133,83%	100%
Κρατικές επιχορηγήσεις	95,78%	95,78%	95,78%	100,23%	100%	100%
Σύνολο μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων	11,08%	8,36%	10,06%	95,17%	114,54%	100%
<i>Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις</i>						
Τραπεζικά δάνεια	36627,99%	132,79%	562756,98%	4565854,30%	2298911,00%	100%
Βραχυπρόθεσμο μέρος μακροπρόθεσμων δανείων	0	0	0	0	0	100%
Εμπορικές υποχρεώσεις	50,56%	51,79%	53,31%	80,58%	96,21%	100%
Φόρος εισοδήματος	170534,75%	193984,52%	270813,17%	234160,00%	-	100%
Λοιποί φόροι και τέλη	35,67%	50,68%	53,46%	103,70%	92,61%	100%
Οργανισμοί κοινωνικής ασφάλισης	47,54%	46,10%	47,39%	96,82%	100,21%	100%
Λοιπές υποχρεώσεις	9,15%	12,09%	10,97%	122,91%	85,01%	100%
Έξοδα χρήσης δουλευμένα	23,73%	36,68%	42,01%	250,17%	276,12%	100%
Έσοδα επόμενων χρήσεων	-	-	-	-	-	-
Σύνολο βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων	39,52%	41,28%	44,97%	94,60%	91,54%	100%
Σύνολο υποχρεώσεων	27,89%	27,82%	30,70%	94,84%	100,95%	100%
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	37,73%	38,15%	41,99%	93,51%	99,58%	100%

Πίνακας 17: Ισολογισμός με ανάλυση κοινού μεγέθους (2013-2018)

ΜΕΤΡΟ Α.Ε.Β.Ε.						
Ισολογισμός με ανάλυση κοινού μεγέθους						
<i>Ποσά εκφρασμένα σε Ευρώ</i>	2013	2014	2015	2016	2017	2018
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ						
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία						
<i>Ενσώματα πάγια</i>						
Ακίνητα	57,68%	55,45%	54,11%	55,76%	53,82%	54,54%
Μηχανολογικός εξοπλισμός	4,15%	4,58%	4,27%	2,29%	3,48%	4,58%
Λοιπός εξοπλισμός	1,84%	2,16%	2,08%	6,45%	6,27%	6,32%
Επενδύσεις σε ακίνητα	0,23%	1,62%	1,40%	2,40%	2,20%	3,01%
Λοιπά ενσώματα στοιχεία	0,03%	0,05%	2,85%	0,22%	0,07%	0,42%
Σύνολο ενσώματων παγίων	63,93%	63,86%	64,71%	67,11%	65,85%	68,88%
Άυλα πάγια στοιχεία						
Υπεραξία	0	0	0	0	0	0
Λοιπά άυλα	0	0,11%	0,14%	0,15%	0,14%	0,18%
Σύνολο άυλων στοιχείων	0	0,11%	0,14%	0,15%	0,14%	0,18%
<i>Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία</i>						
Συμμετοχές σε θυγατρικές, συγγεν. & κοινοπραξίες	2,20%	2,22%	2,21%	0	0,01%	0,01%
Λοιπά	0,28%	0,28%	0,27%	0,35%	0,33%	0,33%
Σύνολο χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	2,48%	2,50%	2,48%	0,35%	0,34%	0,34%
Σύνολο μη κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων	66,41%	66,47%	67,33%	72,76%	71,17%	74,10%
Κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία						
<i>Αποθέματα</i>						
Εμπορεύματα	23,83%	24,23%	23,51%	18,67%	18,35%	18,31%
Πρώτες ύλες και διάφορα υλικά	0	0	0	0,47%	0	0
Προκαταβολές για αποθέματα	1,12%	0,76%	0,89%	1,00%	1,40%	0,55%
Σύνολο αποθεμάτων	24,95%	24,99%	24,40%	19,71%	19,75%	18,86%
<i>Χρηματοοικονομικά στοιχεία και προκαταβολές</i>						
Εμπορικές απαιτήσεις	0,47%	0,64%	0,87%	0,67%	0,47%	1,22%
Δουλευμένα έσοδα περιόδου	0,03%	0,26%	0,02%	1,45%	0,51%	0,04%
Λοιπές απαιτήσεις	2,62%	2,90%	2,35%	2,19%	3,56%	2,53%
Λοιπά χρηματοοικονομικά στοιχεία	0,10%	0,02%	0,02%	0,01%	0,00%	0,00%
Προπληρωμένα έξοδα	0,18%	0,17%	0,13%	0,18%	0,14%	0,11%
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	5,24%	4,55%	4,88%	3,02%	4,39%	3,15%
Σύνολο χρηματοοικονομικών στοιχείων και προκαταβολών	8,64%	8,54%	8,27%	7,52%	9,08%	7,04%
Σύνολο κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων	33,59%	33,53%	32,67%	27,24%	28,83%	25,90%
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
ΠΑΘΗΤΙΚΟ						
Καθαρή θέση						
<i>Καταβλημένα κεφάλαια</i>						
Κεφάλαιο	2,67%	5,02%	5,70%	2,56%	2,40%	2,39%
Σύνολο καταβλημένων κεφαλαίων	2,67%	5,02%	5,70%	2,56%	2,40%	2,39%
<i>Αποθεματικά και αποτελέσματα εις νέο</i>						
Αποθέματα νόμων ή καταστατικού	25,77%	27,76%	27,06%	12,15%	11,41%	11,54%
Αφορολόγητα αποθεματικά	0,52%	0,52%	0,47%	0,21%	0,20%	0,75%
Αποτελέσματα εις νέο	7,37%	3,90%	3,80%	-2,53%	-1,56%	-0,88%
Σύνολο αποθεματικών και αποτελεσμάτων εις νέο	33,66%	32,18%	31,33%	9,84%	10,05%	11,41%
Σύνολο καθαρής θέσης	36,33%	37,20%	37,03%	12,38%	12,45%	13,80%
<i>Προβλέψεις</i>						
Λοιπές προβλέψεις						
Υποχρεώσεις	0	0	0	0	0,24%	0,08%
<i>Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις</i>						
Δάνεια	7,27%	4,69%	5,68%	26,97%	31,61%	28,29%
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις				7,58%	7,68%	5,71%
Κρατικές επιχορηγήσεις	3,06%	3,03%	2,76%	1,29%	1,21%	1,21%
Σύνολο μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων	10,33%	7,72%	8,44%	35,84%	40,50%	35,21%
<i>Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις</i>						
Τραπεζικά δάνεια	0,19%	0,00%	2,62%	9,56%	4,52%	0,00%
Βραχυπρόθεσμο μέρος μακροπρόθεσμων δανείων	0	0	0	0	0	7,26%
Εμπορικές υποχρεώσεις	47,32%	47,92%	44,83%	30,43%	34,12%	35,31%
Φόρος εισοδήματος	1,27%	1,43%	1,81%	0,70%	0	0,00%
Λοιποί φόροι και τέλη	1,80%	2,52%	2,42%	2,11%	1,77%	1,90%
Οργανισμοί κοινωνικής ασφάλισης	1,27%	1,22%	1,14%	1,05%	1,02%	1,01%
Λοιπές υποχρεώσεις	1,22%	1,60%	13,16%	6,64%	4,30%	5,04%
Έξοδα χρήσης δουλευμένα	0,25%	0,38%	0,39%	1,05%	1,09%	0,39%
Έξοδα επόμενων χρήσεων	0,02%	0,01%	0	0	0	0
Σύνολο βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων	53,34%	55,08%	54,53%	51,54%	46,81%	50,91%
Σύνολο υποχρεώσεων	63,67%	62,80%	62,97%	87,38%	87,31%	86,12%
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Πίνακας 18: Κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης με κάθετη μορφή (2013-2018)

ΜΕΤΡΟ Α.Ε.Β.Ε.						
ΚΑΧ με κάθετη μορφή						
	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Κύκλος εργασιών (καθαρός)	700.082.989,04	697.341.177,91	736.243.483,08	1.104.487.875,26	1.172.125.667,14	1.190.626.026,53
Κόστος πωλήσεων	620.449.440,31	-614.693.946,07	-646.715.381,41	-934.133.109,49	-1.005.678.847,64	-1.021.348.856,74
Μικτό αποτέλεσμα	79.633.548,73	82.647.231,84	89.528.101,67	170.354.765,77	166.446.819,50	169.277.169,79
Λοιπά συνήθη έσοδα	60.617.292,04	61.878.143,39	64.771.474,57	109.204.046,06	132.043.017,77	129.302.287,79
	140.250.840,77	144.525.375,23	154.299.576,24	279.558.811,83	298.489.837,27	298.579.457,58
Έξοδα διοίκησης	-11.553.652,17	-11.457.933,00	-12.232.979,01	-21.829.548,82	-25.093.226,71	-25.680.149,78
Έξοδα διάθεσης	-109.057.576,33	-113.913.463,11	-118.777.532,74	-250.840.490,23	-247.474.908,83	-247.977.330,13
Λοιπά έξοδα και ζημιές	0,00	-1.056.067,19	-1.717.279,17	-4.173.758,04	-3.878.732,60	-2.854.162,14
Κέρδη και ζημιές από διάθεση μη κυκλοφορούντων στοιχείων	20.766,18	9.957,50	0,00	-375.515,98	-87.153,89	-109.161,86
Έσοδα συμμετοχών και επενδύσεων	0,00	0,00	0,00	0,00	7.280,20	0,00
Λοιπά έσοδα και κέρδη	626.044,89	717.264,05	1.177.215,05	21.346.830,68	3.139.742,07	2.950.659,94
Αποτελέσματα προ τόκων και φόρων	20.286.423,34	18.825.133,48	22.749.000,37	23.686.329,44	25.102.837,51	24.909.313,61
Πιστωτικοί τόκοι και συναφή έσοδα	376.823,97	134.334,61	11.247,57	64.944,75	20.488,55	58.756,84
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα	-1.014.568,72	-1.944.056,51	-2.320.317,91	-11.304.789,46	-14.583.591,72	-14.164.349,08
Αποτελέσματα από συγγενείς εταιρίες	0,00	0,00	0,00	0,00	-138.983,07	-101.009,17
Αποτελέσματα προ φόρων	19.072.311,66	17.015.411,58	20.439.930,03	12.446.484,73	10.400.751,27	10.702.712,20
Φόροι εισοδήματος	-5.111.379,52	-4.558.869,09	-6.285.201,48	-5.512.835,36	-22.184,32	-1.227.252,19
Αποτελέσματα περιόδου μετά από φόρους	13.960.932,14	12.456.542,49	14.154.728,55	6.933.649,37	10.378.566,95	9.458.166,51

Πίνακας 19: Κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης με ανάλυση δεικτών % με έτος βάσης το 2018 (2013-2018)

ΜΕΤΡΟ Α.Ε.Β.Ε.						
ΚΑΧ με ανάλυση δεικτών % (έτος βάσης 2018)						
	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Κύκλος εργασιών (καθαρός)	58,80%	58,57%	61,84%	92,77%	98,45%	100,00%
Κόστος πωλήσεων	-60,75%	60,18%	63,32%	91,46%	98,47%	100,00%
Μικτό αποτέλεσμα	47,04%	48,82%	52,89%	100,64%	98,33%	100,00%
Λοιπά συνήθη έσοδα	46,88%	47,86%	50,09%	84,46%	102,12%	100,00%
	46,97%	48,40%	51,68%	93,63%	99,97%	100,00%
Έξοδα διοίκησης	44,99%	44,62%	47,64%	85,01%	97,71%	100,00%
Έξοδα διάθεσης	43,98%	45,94%	47,90%	101,15%	99,80%	100,00%
Λοιπά έξοδα και ζημιές	0,00%	37,00%	60,17%	146,23%	135,90%	100,00%
Κέρδη και ζημιές από διάθεση μη κυκλοφορούντων στοιχείων	-19,02%	-9,12%	0,00%	344,00%	79,84%	100,00%
Έσοδα συμμετοχών και επενδύσεων	-	-	-	-	-	-
Λοιπά έσοδα και κέρδη	21,22%	24,31%	39,90%	723,46%	106,41%	100,00%
Αποτελέσματα προ τόκων και φόρων	81,44%	75,57%	91,33%	95,09%	100,78%	100,00%
Πιστωτικοί τόκοι και συναφή έσοδα	641,33%	228,63%	19,14%	110,53%	34,87%	100,00%
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα	7,16%	13,72%	16,38%	79,81%	102,96%	100,00%
Αποτελέσματα από συγγενείς εταιρίες	0	0	0	0	137,59%	100,00%
Αποτελέσματα προ φόρων	178,20%	158,98%	190,98%	116,29%	97,18%	100,00%
Φόροι εισοδήματος	416,49%	371,47%	512,14%	449,20%	1,81%	100,00%
Αποτελέσματα περιόδου μετά από φόρους	147,61%	131,70%	149,66%	73,31%	109,73%	100,00%

Πίνακας 20: Κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης με ανάλυση κοινού μεγέθους (2013-2018)

ΜΕΤΡΟ Α.Ε.Β.Ε.						
ΚΑΧ με ανάλυση κοινού μεγέθους						
	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Κύκλος εργασιών (καθαρός)	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Κόστος πωλήσεων	-88,63%	-88,15%	-87,84%	-84,58%	-85,80%	-85,78%
Μικτό αποτέλεσμα	11,37%	11,85%	12,16%	15,42%	14,20%	14,22%
Λοιπά συνήθη έσοδα	8,66%	8,88%	8,80%	9,89%	11,27%	10,86%
	20,03%	20,73%	20,96%	25,31%	25,47%	25,08%
Έξοδα διοίκησης	-1,65%	-1,64%	-1,66%	-1,98%	-2,14%	-2,16%
Έξοδα διάθεσης	-15,58%	-16,34%	-16,13%	-22,71%	-21,11%	-20,83%
Λοιπά έξοδα και ζημιές	0,00%	-0,15%	-0,23%	-0,38%	-0,33%	-0,24%
Κέρδη και ζημιές από διάθεση μη κυκλοφορούντων στοιχείων	0,00%	0,00%	0,00%	-0,03%	-0,01%	-0,01%
Έσοδα συμμετοχών και επενδύσεων	-	-	-	-	0,00%	-
Λοιπά έσοδα και κέρδη	0,10%	0,10%	0,16%	1,93%	0,27%	0,25%
Αποτελέσματα προ τόκων και φόρων	2,90%	2,70%	3,10%	2,14%	2,15%	2,09%
Πιστωτικοί τόκοι και συναφή έσοδα	0,05%	0,02%	0,00%	0,01%	0,00%	0,00%
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα	-0,14%	-0,28%	-0,32%	-1,02%	-1,24%	-1,19%
Αποτελέσματα από συγγενείς εταιρίες	-	-	-	-	-0,01%	-0,01%
Αποτελέσματα προ φόρων	2,72%	2,44%	2,78%	1,13%	0,90%	0,89%
Φόροι εισοδήματος	-0,73%	-0,65%	-0,85%	-0,50%	0,00%	-0,10%
Αποτελέσματα περιόδου μετά από φόρους	1,99%	1,79%	1,93%	0,63%	0,90%	0,79%

3. ΜΑΣΟΥΤΗΣ Α.Ε.

Πίνακας 21: Ισολογισμός με κάθετη μορφή (2013-2018)

ΜΑΣΟΥΤΗΣ Α.Ε.						
Ισολογισμός με κάθετη μορφή						
Ποσά εκφρασμένα σε χιλ. Ευρώ	2013	2014	2015	2016	2017	2018
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ						
Μη κυκλοφορούντα στοιχεία Ενεργητικού						
Ενσώματες ακινητοποιήσεις	276.754,00	277.872,00	274.501,00	279.000,00	287.484,00	302.941,00
Επενδύσεις σε ακίνητα	5.450,00	5.361,00	6.540,00	6.129,00	5.359,00	5.198,00
Υπεραξία επιχείρησης	36.051,00	36.051,00	36.051,00	36.051,00	36.051,00	65.421,00
Άυλα στοιχεία ενεργητικού	1.116,00	1.132,00	840,00	886,00	626,00	1.479,00
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	20.432,00	20.526,00	21.122,00	20.228,00	21.873,00	20.909,00
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	1.765,00	1.797,00	1.801,00	1.833,00	1.808,00	2.762,00
Σύνολο μη κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων	341.568,00	342.739,00	340.855,00	344.127,00	353.201,00	398.710,00
Κυκλοφορούν Ενεργητικό						
Αποθέματα	84.468,00	83.840,00	84.258,00	88.856,00	89.883,00	104.479,00
Πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις	22.165,00	18.749,00	16.558,00	22.446,00	16.593,00	16.821,00
Λοιπές απαιτήσεις	9.828,00	7.843,00	10.710,00	12.133,00	9.047,00	6.858,00
Λοιπά κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού	6.842,00	7.396,00	8.818,00	4.362,00	8.349,00	18.437,00
Χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	1.140,00	1.067,00	1.002,00	1.010,00	13,00	38,00
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	28.054,00	32.510,00	42.887,00	65.455,00	33.445,00	34.271,00
Σύνολο κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων	152.497,00	151.405,00	164.233,00	194.262,00	157.330,00	180.903,00
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	494.065,00	494.155,00	505.088,00	538.389,00	510.531,00	579.613,00
ΠΑΘΗΤΙΚΟ						
Ίδια κεφάλαια						
<i>Ίδια κεφάλαια αποδιδόμενα στους μετόχους</i>						
Μετοχικό κεφάλαιο	15.607,00	16.779,00	16.779,00	16.779,00	15.101,00	15.101,00
Λοιπά αποθεματικά	10.429,00	10.814,00	-9.714,00	-9.714,00	10.281,00	10.282,00
Κέρδη εις νέον	80.853,00	88.820,00	97.372,00	96.383,00	82.969,00	8280
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων	106.889,00	116.413,00	104.437,00	103.448,00	108.351,00	105.662,00
Υποχρεώσεις						
<i>Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις</i>						
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	32.061,00	32.025,00	35.814,00	34.939,00	35.041,00	30.024,00
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	12.924,00	16.704,00	12.257,00	15.603,00	16.559,00	18.790,00
Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	87.496,00	77.770,00	66.913,00	74.833,00	65.556,00	56.252,00
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	48,00	175,00	273,00	289,00	328,00	16.066,00
Λοιπές προβλέψεις	1.244,00	1.244,00	1.244,00	1.000,00	-	-
Σύνολο μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων	133.733,00	127.918,00	116.501,00	126.664,00	117.484,00	120.232,00
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις						
Προμηθευτές και συναφείς υποχρεώσεις	186.924,00	185.250,00	199.320,00	213.905,00	206.293,00	234.880,00
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	32.929,00	31.326,00	42.068,00	44.848,00	43.974,00	75.620,00
Τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις	18.155,00	15.613,00	22.180,00	22.960,00	14.415,00	16.308,00
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	15.395,00	17.624,00	20.582,00	22.564,00	20.014,00	26.911,00
Σύνολο βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων	253.403,00	249.813,00	284.150,00	308.277,00	284.696,00	353.719,00
Σύνολο υποχρεώσεων	387.176,00	377.731,00	400.651,00	434.941,00	402.180,00	473.951,00
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	494.065,00	494.144,00	505.088,00	538.389,00	510.351,00	579.613,00

Πίνακας 22: Ισολογισμός με ανάλυση δεικτών % με έτος βάσης το 2013 (2013-2018)

ΜΑΣΟΥΤΗΣ Α.Ε.						
Ισολογισμός με ανάλυση δεικτών % (έτος βάσης το 2013)						
<i>Ποσά εκφρασμένα σε χιλ. Ευρώ</i>	2013	2014	2015	2016	2017	2018
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ						
Μη κυκλοφορούντα στοιχεία Ενεργητικού						
Ενσώματες ακινητοποιήσεις	100,00%	100,40%	99,19%	100,81%	103,88%	109,46%
Επενδύσεις σε ακίνητα	100,00%	98,37%	120,00%	112,46%	98,33%	95,38%
Υπεραξία επιχείρησης	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	181,47%
Άυλα στοιχεία ενεργητικού	100,00%	101,43%	75,27%	79,39%	56,09%	132,53%
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	100,00%	100,46%	103,38%	99,00%	107,05%	102,33%
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	100,00%	101,81%	102,04%	103,85%	102,44%	156,49%
Σύνολο μη κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων	100,00%	100,34%	99,79%	100,75%	103,41%	116,73%
Κυκλοφορούν Ενεργητικό						
Αποθέματα	100,00%	99,26%	99,75%	105,19%	106,41%	123,69%
Πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις	100,00%	84,59%	74,70%	101,27%	74,86%	75,89%
Λοιπές απαιτήσεις	100,00%	79,80%	108,97%	123,45%	92,05%	69,78%
Λοιπά κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού	100,00%	108,10%	128,88%	63,75%	122,03%	269,47%
Χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	100,00%	93,60%	87,89%	88,60%	1,14%	3,33%
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	100,00%	115,88%	152,87%	233,32%	119,22%	122,16%
Σύνολο κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων	100,00%	99,28%	107,70%	127,39%	103,17%	118,63%
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	100,00%	100,02%	102,23%	108,97%	103,33%	117,32%
ΠΑΘΗΤΙΚΟ						
Ίδια κεφάλαια						
<i>Ίδια κεφάλαια αποδιδόμενα στους μετόχους</i>						
Μετοχικό κεφάλαιο	100,00%	107,51%	107,51%	107,51%	96,76%	96,76%
Λοιπά αποθεματικά	100,00%	103,69%	-93,14%	-93,14%	98,58%	98,59%
Κέρδη εις νέον	100,00%	109,85%	120,43%	119,21%	102,62%	10,24%
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων	100,00%	108,91%	97,71%	96,78%	101,37%	98,85%
Υποχρεώσεις						
<i>Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις</i>						
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	100,00%	99,89%	111,71%	108,98%	109,29%	93,65%
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	100,00%	129,25%	94,84%	120,73%	128,13%	145,39%
Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	100,00%	88,88%	76,48%	85,53%	74,92%	64,29%
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	100,00%	364,58%	568,75%	602,08%	683,33%	33470,83%
Λοιπές προβλέψεις	100,00%	100,00%	100,00%	80,39%	-	-
Σύνολο μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων	100,00%	95,65%	87,11%	94,71%	87,85%	89,90%
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις						
Προμηθευτές και συναφείς υποχρεώσεις	100,00%	99,10%	106,63%	114,43%	110,36%	125,66%
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	100,00%	95,13%	127,75%	136,20%	133,54%	229,65%
Τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις	100,00%	86,00%	122,17%	126,47%	79,40%	89,83%
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	100,00%	114,48%	133,69%	146,57%	130,00%	174,80%
Σύνολο βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων	100,00%	98,58%	112,13%	121,65%	112,35%	139,59%
Σύνολο υποχρεώσεων	100,00%	97,56%	103,48%	112,34%	103,88%	122,41%
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	100,00%	100,02%	102,23%	108,97%	103,30%	117,32%

Πίνακας 23: Ισολογισμός με ανάλυση κοινού μεγέθους (2013-2018)

ΜΑΣΟΥΤΗΣ Α.Ε.						
Ισολογισμός με κάθετη μορφή						
Ποσά εκφρασμένα σε χιλ. Ευρώ	2013	2014	2015	2016	2017	2018
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ						
Μη κυκλοφορούντα στοιχεία Ενεργητικού						
Ενσώματες ακινητοποιήσεις	56,02%	56,23%	54,35%	51,82%	56,31%	52,27%
Επενδύσεις σε ακίνητα	1,10%	1,08%	1,29%	1,14%	1,05%	0,90%
Υπεραξία επιχείρησης	7,30%	7,30%	7,14%	6,70%	7,06%	11,29%
Άυλα στοιχεία ενεργητικού	0,23%	0,23%	0,17%	0,16%	0,12%	0,26%
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	4,14%	4,15%	4,18%	3,76%	4,28%	3,61%
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	0,36%	0,36%	0,36%	0,34%	0,35%	0,48%
Σύνολο μη κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων	69,13%	69,36%	67,48%	63,92%	69,18%	68,79%
Κυκλοφορούντα Ενεργητικά						
Αποθέματα	17,10%	16,97%	16,68%	16,50%	17,61%	18,03%
Πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις	4,49%	3,79%	3,28%	4,17%	3,25%	2,90%
Λοιπές απαιτήσεις	1,99%	1,59%	2,12%	2,25%	1,77%	1,18%
Λοιπά κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού	1,38%	1,50%	1,75%	0,81%	1,64%	3,18%
Χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	0,23%	0,22%	0,20%	0,19%	0,00%	0,01%
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	5,68%	6,58%	8,49%	12,16%	6,55%	5,91%
Σύνολο κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων	30,87%	30,64%	32,52%	36,08%	30,82%	31,21%
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
ΠΑΘΗΤΙΚΟ						
Ίδια κεφάλαια						
Ίδια κεφάλαια αποδιδόμενα στους μετόχους						
Μετοχικό κεφάλαιο	3,16%	3,40%	3,32%	3,12%	2,96%	2,61%
Λοιπά αποθεματικά	2,11%	2,19%	-1,92%	-1,80%	2,01%	1,77%
Κέρδη εις νέον	16,36%	17,97%	19,28%	17,90%	16,26%	1,43%
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων	21,63%	23,56%	20,68%	19,21%	21,23%	18,23%
Υποχρεώσεις						
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις						
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	6,49%	6,48%	7,09%	6,49%	6,87%	5,18%
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	2,62%	3,38%	2,43%	2,90%	3,24%	3,24%
Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	17,71%	15,74%	13,25%	13,90%	12,85%	9,71%
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	0,01%	0,04%	0,05%	0,05%	0,06%	2,77%
Λοιπές προβλέψεις	0,25%	0,25%	0,25%	0,19%	-	-
Σύνολο μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων	27,07%	25,89%	23,07%	23,53%	23,02%	20,74%
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις						
Προμηθευτές και συναφείς υποχρεώσεις	37,83%	37,49%	39,46%	39,73%	40,42%	40,52%
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	6,66%	6,34%	8,33%	8,33%	8,62%	13,05%
Τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις	3,67%	3,16%	4,39%	4,26%	2,82%	2,81%
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	3,12%	3,57%	4,07%	4,19%	3,92%	4,64%
Σύνολο βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων	51,29%	50,55%	56,26%	57,26%	55,78%	61,03%
Σύνολο υποχρεώσεων	78,37%	76,44%	79,32%	80,79%	78,80%	81,77%
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Πίνακας 24: Κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης με κάθετη μορφή (2013-2018)

ΜΑΣΟΥΤΗΣ Α.Ε.						
ΚΑΧ με κάθετη μορφή						
Ποσά εκφρασμένα σε χιλ. Ευρώ	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Κύκλος εργασιών (πωλήσεις)	738.890,00	742.176,00	751.660,00	800.583,00	761.589,00	770.349,00
Κόστος πωληθέντων	-574.860,00	-576.648,00	-582.656,00	-613.217,00	-584.333	-590.854,00
Μικτό κέρδος	164.030,00	165.527,00	169.004,00	187.366,00	177.256,00	179.494,00
Άλλα έσοδα εκμετάλλευσης	60.942,00	65.558,00	66.492,00	66.414,00	67.618,00	76.034,00
Έξοδα διάθεσης	-176.728,00	-178.379,00	-171.816,00	-176.622,00	-181.540,00	-198.763,00
Έξοδα διοίκησης	-20.091,00	-21.088,00	-27.268,00	-30.657,00	-29.651,00	-33.437,00
Άλλα έξοδα εκμετάλλευσης	-3.577,00	-2.191,00	-3.416,00	-3.985,00	-3.015,00	-4270,00
Λειτουργικά κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών και επενδυτικών αποτελεσμάτων	24.576,00	29.427,00	32.996,00	42.516,00	30.669,00	19.058,00
Χρηματοοικονομικά αποτελέσματα	-6.993,00	-6.263,00	-5.663,00	-5.658,00	-4.871,00	-5.025,00
Κέρδη προ φόρων	17.583,00	23.164,00	27.333,00	36.868,00	25.798,00	14.033,00
Φόροι εισοδήματος	-8.798,00	-6.376,00	-10.564,00	-11.677,00	-6.556,00	-393,00
Κέρδη μετά από φόρους (α)	8.785,00	16.788,00	16.769,00	25.181,00	19.242,00	13.640,00
<i>Κατανέμονται σε:</i>						
Μετόχους Εταιρείας	8.785,00	16.788,00	16.769,00	25.181,00	19.242,00	13.640,00
Αναλογιστικά κέρδη/ζημιές	-440,00	-3.262,00	4.989,00	-3.070,00	-476,00	347,00
Φόρος εισοδήματος	114,00	848,00	-1.447,00	890,00	138,00	-101,00
Λοιπά συνολικά έσοδα/έξοδα μετά από φόρους (β)	-326,00	-2.414,00	3.542,00	-2.180,00	-338,00	247,00
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα μετά από φόρους (α+β)	8.459,00	14.374,00	20.311,00	23.001,00	18.904,00	13.886,00
Κατανέμεται σε μετόχους της εταιρείας	8.459,00	14.374,00	20.311,00	23.001,00	18.904,00	13.886,00
Κέρδη μετά από φόρους ανά μετοχή (σε ευρώ)	16,26	25,67	29,98	45,02	37,46	27,10
Σταθμισμένος αριθμός μετοχών σε κυκλοφορία	520.217,00	559.928,00	-	-	-	-
Κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και αποσβέσεων	40.086,00	41.827,00	49.028,00	59.496,00	48.861,00	39.783,00

Πίνακας 25: Κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης με ανάλυση δεικτών % με έτος βάσης το 2013 (2013-2018)

ΜΑΣΟΥΤΗΣ Α.Ε.						
ΚΑΧ με ανάλυση δεικτών % (έτος βάσης 2013)						
	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Κύκλος εργασιών (πωλήσεις)	100,00%	100,44%	101,73%	108,35%	103,07%	104,26%
Κόστος πωληθέντων	100,00%	100,31%	101,36%	106,67%	101,65%	102,78%
Μικτό κέρδος	100,00%	100,91%	103,03%	114,23%	108,06%	109,43%
Άλλα έσοδα εκμετάλλευσης	100,00%	107,57%	109,11%	108,98%	110,95%	124,76%
Έξοδα διάθεσης	100,00%	100,93%	97,22%	99,94%	102,72%	112,47%
Έξοδα διοίκησης	100,00%	104,96%	135,72%	152,59%	147,58%	166,43%
Άλλα έξοδα εκμετάλλευσης	100,00%	61,25%	95,50%	111,41%	84,29%	119,37%
Λειτουργικά κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών και επενδυτικών αποτελεσμάτων	100,00%	119,74%	134,26%	173,00%	124,79%	77,55%
Χρηματοοικονομικά αποτελέσματα	100,00%	89,56%	80,98%	80,91%	69,66%	71,86%
Κέρδη προ φόρων	100,00%	131,74%	155,45%	209,68%	146,72%	79,81%
Φόροι εισοδήματος	100,00%	72,47%	120,07%	132,72%	74,52%	4,47%
Κέρδη μετά από φόρους (α)	100,00%	191,10%	190,88%	286,64%	219,03%	155,26%
<i>Κατανέμονται σε:</i>						
Μετόχους Εταιρείας	100,00%	191,10%	190,88%	286,64%	219,03%	155,26%
Αναλογιστικά κέρδη/ζημιές	100,00%	741,36%	-1133,86%	697,73%	108,18%	-78,86%
Φόρος εισοδήματος	100,00%	743,86%	-1269,30%	780,70%	121,05%	-88,60%
Λοιπά συνολικά έσοδα/έξοδα μετά από φόρους (β)	100,00%	740,49%	-1086,50%	668,71%	103,68%	-75,77%
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα μετά από φόρους (α+β)	100,00%	169,93%	240,11%	271,91%	223,48%	164,16%
Κατανέμεται σε μετόχους της εταιρείας	100,00%	169,93%	240,11%	271,91%	223,48%	164,16%
Κέρδη μετά από φόρους ανά μετοχή (σε ευρώ)	100,00%	157,87%	184,38%	276,88%	230,38%	166,67%
Σταθμισμένος αριθμός μετοχών σε κυκλοφορία	100,00%	107,63%	-	-	-	-
Κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και αποσβέσεων	100,00%	104,34%	122,31%	148,42%	121,89%	99,24%

Πίνακας 26: Κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης με ανάλυση κοινού μεγέθους (2013-2018)

ΜΑΣΟΥΤΗΣ Α.Ε.						
ΚΑΧ με ανάλυση κοινού μεγέθους						
	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Κύκλος εργασιών (πωλήσεις)	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Κόστος πωληθέντων	-77,80%	-77,70%	-77,52%	-76,60%	-76,73%	-76,70%
Μικτό κέρδος	22,20%	22,30%	22,48%	23,40%	23,27%	23,30%
Άλλα έσοδα εκμετάλλευσης	8,25%	8,83%	8,85%	8,30%	8,87%	9,86%
Έξοδα διάθεσης	-23,92%	-24,03%	-22,86%	-22,06%	-23,84%	-25,80%
Έξοδα διοίκησης	-2,72%	-2,84%	-3,63%	-3,83%	-3,89%	-4,34%
Άλλα έξοδα εκμετάλλευσης	-0,48%	-0,30%	-0,45%	-0,50%	-0,40%	-0,55%
Λειτουργικά κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών και επενδυτικών αποτελεσμάτων	3,33%	3,96%	4,39%	5,31%	4,03%	2,47%
Χρηματοοικονομικά αποτελέσματα	-0,95%	-0,84%	-0,75%	-0,71%	-0,64%	-0,65%
Κέρδη προ φόρων	2,38%	3,12%	3,64%	4,61%	3,39%	1,82%
Φόροι εισοδήματος	-1,19%	-0,86%	-1,41%	-1,46%	-0,86%	-0,05%
Κέρδη μετά από φόρους (α)	1,19%	2,26%	2,23%	3,15%	2,53%	1,77%
<i>Κατανέμονται σε:</i>						
Μετόχους Εταιρείας	1,19%	2,26%	2,23%	3,15%	2,53%	1,77%
Αναλογιστικά κέρδη/ζημιές	-0,06%	-0,44%	0,66%	-0,38%	-0,06%	0,05%
Φόρος εισοδήματος	0,02%	0,11%	-0,19%	0,11%	0,02%	-0,01%
Λοιπά συνολικά έσοδα/έξοδα μετά από φόρους (β)	-0,04%	-0,33%	0,47%	-0,27%	-0,04%	0,03%
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα μετά από φόρους (α+β)	1,15%	1,93%	2,70%	2,88%	2,49%	1,80%
Κατανέμεται σε μετόχους της εταιρείας	1,15%	1,93%	2,70%	2,88%	2,49%	1,80%
Κέρδη μετά από φόρους ανά μετοχή (σε ευρώ)	-	0,00%	-	-	-	-
Σταθμισμένος αριθμός μετοχών σε κυκλοφορία	-	-	-	-	-	-
Κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και αποσβέσεων	5,43%	5,64%	6,52%	7,43%	6,42%	5,16%

4. Ι. & Σ. ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ Α.Ε.Ε.

Πίνακας 27: Ισολογισμός με κάθετη μορφή (2015-2018)

Ι. & Σ. ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ Α.Ε.Ε.				
Ισολογισμός με κάθετη μορφή				
<i>Ποσά εκφρασμένα σε χιλ. Ευρώ</i>	2015	2016	2017	2018
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ				
Ενσώματα πάγια	342.838,00	345.006,00	844.402,00	864.313,00
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	2.510,00	3.058,00	6.270,00	7.741,00
Επενδύσεις σε ακίνητα	-	-	4.204,00	4.198,00
Υπεραξία επιχειρήσεως	280.653,00	280.653,00	737.998,00	737.523,00
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	-	-	34.273,00	45.589,00
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	4.090,00	4.312,00	12.916,00	15.033,00
Αποθέματα	182.421,00	191.456,00	320.552,00	342.901,00
Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις	41.732,00	55.732,00	99.735,00	72.715,00
Χρεόγραφα διαθέσιμα προς πώληση	11.719,00	7.824,00	3.831,00	1.210,00
Χρηματικά διαθέσιμα	113.683,00	147.173,00	109.932,00	134.565,00
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	979.645,00	1.035.214,00	2.174.113,00	2.225.788,00
ΠΑΘΗΤΙΚΟ				
Ίδια κεφάλαια				
Μετοχικό κεφάλαιο	16.800,00	16.800,00	16.800,00	24.000,00
Λοιπά στοιχεία ιδίων κεφαλαίων	144.128,00	-	-	-
Τακτικό αποθεματικό	-	5.863,00	6.116,00	673,00
Αποτελέσματα εις νέον	-	156.265,00	70.064,00	27.455,00
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων ιδιοκτητών μητρικής (α)	160.928,00	178.928,00	92.980,00	52.128,00
Δικαιώματα μειοψηφίας (β)	6.242,00	8.233,00	5.429,00	7.793,00
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων (γ=α+β)	167.170,00	187.161,00	98.409,00	59.921,00
Υποχρεώσεις				
Υποχρεώσεις χρηματοδοτικών μισθώσεων (leasing)	143.948,00	136.682,00	151.664,00	142.499,00
Ομολογιακά και μακροπρόθεσμα δάνεια	74.661,00	81.313,00	748.262,00	732.172,00
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις ρυθμισμένες	-	-	145.914,00	145.312,00
Υποχρεώσεις καθορισμένων παροχών στους εργαζομένους	28.576,00	30.891,00	58.830,00	36.026,00
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	12.825,00	10.937,00	1.283,00	1.075,00
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις και προλέψεις	8.980,00	8.239,00	12.935,00	19.492,00
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	444.236,00	499.695,00	912.525,00	1.014.486,00
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	72.558,00	67.500,00	13.407,00	21.934,00
Μακροπρόθεσμα δάνεια πληρωτέα στην επόμενη χρήση	-	-	10.951,00	15.936,00
Υποχρεώσεις χρηματοδοτικών μισθώσεων (leasing) πληρωτέες στην επόμενη χρήση	-	-	10.066,00	11.013,00
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις πληρωτέες στην επόμενη χρήση	26.691,00	12.796,00	9.867,00	25.922,00
Σύνολο υποχρεώσεων (δ)	812.475,00	848.053,00	2.075.704,00	2.165.867,00
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ (γ+δ)	979.645,00	1.035.214,00	2.174.113,00	2.225.788,00

Πίνακας 28: Ισολογισμός με ανάλυση δεικτών % με έτος βάσης το 2018 (2015-2018)

Ι. & Σ. ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ Α.Ε.Ε.				
Ισολογισμός με ανάλυση δεικτών % (έτος βάσης το 2018)				
	2015	2016	2017	2018
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ				
Ενσώματα πάγια	39,67%	39,92%	97,70%	100,00%
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	32,42%	39,50%	81,00%	100,00%
Επενδύσεις σε ακίνητα	-	-	100,14%	100,00%
Υπεραξία επιχειρήσεως	38,05%	38,05%	100,06%	100,00%
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	-	-	75,18%	100,00%
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	27,21%	28,68%	85,92%	100,00%
Αποθέματα	53,20%	55,83%	93,48%	100,00%
Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις	57,39%	76,64%	137,16%	100,00%
Χρεόγραφα διαθέσιμα προς πώληση	968,51%	646,61%	316,61%	100,00%
Χρηματικά διαθέσιμα	84,48%	109,37%	81,69%	100,00%
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	44,01%	46,51%	97,68%	100,00%
ΠΑΘΗΤΙΚΟ				
Ίδια κεφάλαια				
Μετοχικό κεφάλαιο	70,00%	70,00%	70,00%	100,00%
Λοιπά στοιχεία ιδίων κεφαλαίων				
Τακτικό αποθεματικό	-	871,17%	908,77%	100,00%
Αποτελέσματα εις νέον	-	569,17%	255,20%	100,00%
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων ιδιοκτητών μητρικής (α)	308,72%	343,25%	178,37%	100,00%
Δικαιώματα μειοψηφίας (β)	80,10%	105,65%	69,67%	100,00%
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων (γ=α+β)	278,98%	312,35%	164,23%	100,00%
Υποχρεώσεις				
Υποχρεώσεις χρηματοδοτικών μισθώσεων (leasing)	101,02%	95,92%	106,43%	100,00%
Ομολογιακά και μακροπρόθεσμα δάνεια	10,20%	11,11%	102,20%	100,00%
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις ρυθμισμένες			100,41%	100,00%
Υποχρεώσεις καθορισμένων παροχών στους εργαζομένους	79,32%	85,75%	163,30%	100,00%
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	1193,02%	1017,40%	119,35%	100,00%
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις και προλέψεις	46,07%	42,27%	66,36%	100,00%
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	43,79%	49,26%	89,95%	100,00%
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	330,80%	307,74%	61,12%	100,00%
Μακροπρόθεσμα δάνεια πληρωτέα στην επόμενη χρήση	-	-	68,72%	100,00%
Υποχρεώσεις χρηματοδοτικών μισθώσεων (leasing) πληρωτέες στην επόμενη χρήση	-	-	91,40%	100,00%
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις πληρωτέες στην επόμενη χρήση	102,97%	49,36%	38,06%	100,00%
Σύνολο υποχρεώσεων (δ)	37,51%	39,16%	95,84%	100,00%
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ (γ+δ)	44,01%	46,51%	97,68%	100,00%

Πίνακας 29: Ισολογισμός με ανάλυση κοινού μεγέθους (2015-2018)

Ι. & Σ. ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ Α.Ε.Ε.				
Ισολογισμός με ανάλυση κοινού μεγέθους				
	2015	2016	2017	2018
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ				
Ενσώματα πάγια	35,00%	33,33%	38,84%	38,83%
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	0,26%	0,30%	0,29%	0,35%
Επενδύσεις σε ακίνητα	-	-	0,19%	0,19%
Υπεραξία επιχειρήσεως	28,65%	27,11%	33,94%	33,14%
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	-	-	1,58%	2,05%
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	0,42%	0,42%	0,59%	0,68%
Αποθέματα	4,26%	5,38%	4,59%	3,27%
Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις	18,62%	18,49%	14,74%	15,41%
Χρεόγραφα διαθέσιμα προς πώληση	1,20%	0,76%	0,18%	0,05%
Χρηματικά διαθέσιμα	11,60%	14,22%	5,06%	6,05%
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
ΠΑΘΗΤΙΚΟ				
Ίδια κεφάλαια				
Μετοχικό κεφάλαιο	1,71%	1,62%	0,77%	1,08%
Λοιπά στοιχεία ιδίων κεφαλαίων	14,71%	-	-	-
Τακτικό αποθεματικό	-	0,57%	0,28%	0,03%
Αποτελέσματα εις νέον	-	15,09%	3,22%	1,23%
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων ιδιοκτητών μητρικής (α)	16,43%	17,28%	4,28%	2,34%
Δικαιώματα μειοψηφίας (β)	0,64%	0,80%	0,25%	0,35%
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων (γ=α+β)	17,06%	18,08%	4,53%	2,69%
Υποχρεώσεις				
Υποχρεώσεις χρηματοδοτικών μισθώσεων (leasing)	14,69%	13,20%	6,98%	6,40%
Ομολογιακά και μακροπρόθεσμα δάνεια	7,62%	7,85%	34,42%	32,89%
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις ρυθμισμένες	-	-	6,71%	6,53%
Υποχρεώσεις καθορισμένων παροχών στους εργαζομένους	2,92%	2,98%	2,71%	1,62%
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	1,31%	1,06%	0,06%	0,05%
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις και προλέψεις	0,92%	0,80%	0,59%	0,88%
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	45,35%	48,27%	41,97%	45,58%
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	7,41%	6,52%	0,62%	0,99%
Μακροπρόθεσμα δάνεια πληρωτέα στην επόμενη χρήση	-	-	0,50%	0,72%
Υποχρεώσεις χρηματοδοτικών μισθώσεων (leasing) πληρωτέες στην επόμενη χρήση	-	-	0,46%	0,49%
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις πληρωτέες στην επόμενη χρήση	2,72%	1,24%	0,45%	1,16%
Σύνολο υποχρεώσεων (δ)	82,94%	81,92%	95,47%	97,31%
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ (γ+δ)	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Πίνακας 30: Κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης με κάθετη μορφή (2015-2018)

I. & Σ. ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ Α.Ε.Ε.				
ΚΑΧ με κάθετη μορφή				
<i>Ποσά εκφρασμένα σε χιλ. Ευρώ</i>	2015	2016	2017	2018
Κύκλος εργασιών (πωλήσεις)	1.744.941,00	1.872.111,00	2.524.292,00	3.011.502,00
Κόστος πωλήσεων	-1.329.999,00	-1.424.137,00	-1.923.734,00	2.275.545,00
Μικτό κέρδος	414.942,00	447.974,00	600.558,00	735.957,00
Άλλα έσοδα	-	3.165,00	27.471,00	14.576,00
Έξοδα διαθέσεως	-	-301.711,00	-538.767,00	-599.731,00
Έξοδα διοικήσεως	-	-70.060,00	-145.401,00	-159.469,00
Άλλα έξοδα	-	-8.828,00	-12.635,00	-10.456,00
	414.942,00	70.540,00	-68.774,00	-19.127,00
Κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών και επενδυτικών αποτελεσμάτων	59.571,00	70.631,00	-	-
Χρηματοοικονομικό κόστος (καθαρό)	-	-15.040,00	-41.022,00	-41.081,00
Κέρδη/ζημιές προ φόρων	41.843,00	55.500,00	-109.796,00	-60.208,00
Φόρος εισοδήματος	16.209,00	21.699,00	25.426,00	11.987,00
Κέρδη/ζημιές μετά από φόρους σε:	25.634,00	33.801,00	-84.370,00	-78.227,00
Ιδιοκτήτες μητρικής	22.617,00	30.331,00	-86.375,00	-50.012,00
Δικαιώματα μειοψηφίας	3.017,00	3.470,00	2.005,00	1.785,00
Κέρδη/ζημιές μετά από φόρους ανά μετοχή (σε ευρώ)	0,9424	1,2638	-3,5990	-2,0838
Αποσβέσεις	-	24.254,00	31.941,00	34.192,00
Κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και αποσβέσεων	84.380,00	94.885,00	-36.833,00	17.749,00

Πίνακας 31: Κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης με ανάλυση δεικτών % με έτος βάσης το 2018 (2013-2018)

I. & Σ. ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ Α.Ε.Ε.				
ΚΑΧ με ανάλυση δεικτών % (έτος βάσης 2018)				
	2015	2016	2017	2018
Κύκλος εργασιών (πωλήσεις)	57,94%	62,17%	83,82%	100,00%
Κόστος πωλήσεων	-58,45%	-62,58%	-84,54%	100,00%
Μικτό κέρδος	56,38%	60,87%	81,60%	100,00%
Άλλα έσοδα	-	21,71%	188,47%	100,00%
Έξοδα διαθέσεως	-	50,31%	89,83%	100,00%
Έξοδα διοικήσεως	-	43,93%	91,18%	100,00%
Άλλα έξοδα	-	84,43%	120,84%	100,00%
	-2169,40%	-368,80%	359,57%	100,00%
Κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών και επενδυτικών αποτελεσμάτων	-			
Χρηματοοικονομικό κόστος (καθαρό)	-	36,61%	99,86%	100,00%
Κέρδη/ζημιές προ φόρων	-69,50%	-92,18%	182,36%	100,00%
Φόρος εισοδήματος	135,22%	181,02%	212,11%	100,00%
Κέρδη/ζημιές μετά από φόρους σε:	-32,77%	-43,21%	107,85%	100,00%
Ιδιοκτήτες μητρικής	-45,22%	-60,65%	172,71%	100,00%
Δικαιώματα μειοψηφίας	169,02%	194,40%	112,32%	100,00%
Κέρδη/ζημιές μετά από φόρους ανά μετοχή (σε ευρώ)	-45,23%	-60,65%	172,71%	100,00%
Αποσβέσεις	-	70,93%	93,42%	100,00%
Κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και αποσβέσεων	475,41%	534,59%	-207,52%	100,00%

Πίνακας 32: Κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης με ανάλυση κοινού μεγέθους (2013-2018)

Ι. & Σ. ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ Α.Ε.Ε.				
ΚΑΧ με ανάλυση κοινού μεγέθους				
	2015	2016	2017	2018
Κύκλος εργασιών (πωλήσεις)	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Κόστος πωλήσεων	-76,22%	-76,07%	-76,21%	75,56%
Μικτό κέρδος	23,78%	23,93%	23,79%	24,44%
Άλλα έσοδα	-	0,17%	1,09%	0,48%
Έξοδα διαθέσεως	-	-16,12%	-21,34%	-19,91%
Έξοδα διοικήσεως	-	-3,74%	-5,76%	-5,30%
Άλλα έξοδα	-	-0,47%	-0,50%	-0,35%
	23,78%	3,77%	-2,72%	-0,64%
Κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών και επενδυτικών αποτελεσμάτων	3,41%	3,77%	-	-
Χρηματοοικονομικό κόστος (καθαρό)	-	-0,80%	-1,63%	-1,36%
Κέρδη/ζημιές προ φόρων	2,40%	2,96%	-4,35%	-2,00%
Φόρος εισοδήματος	0,93%	1,16%	1,01%	0,40%
Κέρδη/ζημιές μετά από φόρους σε:	1,47%	1,81%	-3,34%	-2,60%
Ιδιοκτήτες μητρικής	1,30%	1,62%	-3,42%	-1,66%
Δικαιώματα μειοψηφίας	0,17%	0,19%	0,08%	0,06%
Κέρδη/ζημιές μετά από φόρους ανά μετοχή (σε ευρώ)	-	-	-	-
Αποσβέσεις	-	1,30%	1,27%	1,14%
Κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και αποσβέσεων	4,84%	5,07%	-1,46%	0,59%

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

ΠΙΝΑΚΕΣ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΩΝ

1. ΑΒ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.

Πίνακας 33: Πίνακας αριθμοδεικτών ΑΒ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε. (2013-2018)

ΑΒ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.							
		2013	2014	2015	2016	2017	2018
Αποδοτικότητα							
Δείκτης συνολικής αποδοτικότητας	%	4,59%	4,81%	5,31%	6,32%	5,45%	3,43%
Δείκτης αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων	%	10,07%	11,34%	14,32%	17,34%	14,29	8,61%
Κυκλοφοριακή ταχύτητα							
Δείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας ενεργητικού	Φορές	1,95	1,93	1,99	2,02	1,97	1,97
Δείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας ιδίων κεφαλαίων	Φορές	4,28	4,56	5,35	5,53	5,16	4,96
Δείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας διαθέσιμων	Φορές	13,38	15,61	18,58	17,19	20,38	35,06
Αποτελεσματικότητα							
Δείκτης μέσης διάρκειας είσπραξης απαιτήσεων	Ημέρες	9,39	8,69	9,38	8,83	9,38	8,37
Ρευστότητα							
Αριθμοδείκτης γενικής ρευστότητας	Φορές	0,73	0,65	0,57	0,56	0,53	0,47
Αριθμοδείκτης άμεσης ρευστότητας	Φορές	0,45	0,37	0,30	0,30	0,26	0,2
Περιθώριο κέρδους							
Δείκτης μικτού περιθωρίου κέρδους	%	24,65%	25,12%	25,29%	25,43%	25,31%	25,81%
Αριθμοδείκτης καθαρού περιθωρίου κέρδους	%	2,29%	2,88%	2,56%	3,22%	2,74%	1,74%
Βιωσιμότητα							
Αριθμοδείκτης δανειακής επιβάρυνσης	Φορές	0,54	0,58	0,63	0,64	0,62	0,6
Αριθμοδείκτης κάλυψης τόκων	Φορές	-	-	-	-	-	-
Αριθμοδείκτης ταγιοποίησης περιουσίας	Φορές	0,54	0,55	0,55	0,54	0,56	0,58

2. ΜΕΤΡΟ Α.Ε.Β.Ε.

Πίνακας 34: Πίνακας αριθμοδεικτών ΜΕΤΡΟ Α.Ε.Β.Ε. (2013-2018)

ΜΕΤΡΟ Α.Ε.Β.Ε.							
		2013	2014	2015	2016	2017	2018
Αποδοτικότητα							
Δείκτης συνολικής αποδοτικότητας	%	4,42%	3,90%	4,02%	0,88%	1,24%	1,13%
Δείκτης αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων	%	12,15%	10,47%	10,86%	7,14%	9,99%	8,18%
Κυκλοφοριακή ταχύτητα							
Δείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας ενεργητικού	Φορές	2,21	2,18	2,09	1,41	1,4	1,42
Δείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας ιδίων κεφαλαίων	Φορές	6,09	5,36	5,65	11,37	11,28	10,30
Δείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας διαθέσιμων	Φορές	42,27	47,93	42,85	46,60	31,99	45,10
Αποτελεσματικότητα							
Δείκτης μέσης διάρκειας είσπραξης απαιτήσεων	Ημέρες	5,09	5,93	5,62	7,39	10,49	9,61
Ρευστότητα							
Αριθμοδείκτης γενικής ρευστότητας	Φορές	0,63	0,61	0,60	0,53	0,62	0,51
Αριθμοδείκτης άμεσης ρευστότητας	Φορές	0,10	0,15	0,15	0,15	0,19	0,14
Περιθώριο κέρδους							
Δείκτης μικτού περιθωρίου κέρδους	%	11,37%	11,85%	12,16%	15,42%	14,20%	14,22%
Αριθμοδείκτης καθαρού περιθωρίου κέρδους	%	1,99%	1,78%	1,92%	0,63%	0,89%	0,79%
Βιωσιμότητα							
Αριθμοδείκτης δανειακής επιβάρυνσης	Φορές	0,64	0,63	0,63	0,87	0,87	0,86
Αριθμοδείκτης κάλυψης τόκων	Φορές	20,00	9,68	9,80	2,10	1,72	1,76
Αριθμοδείκτης παγιοποίησης περιουσίας	Φορές	0,64	0,64	0,65	0,67	0,66	0,69

3. ΜΑΣΟΥΤΗΣ Α.Ε.

Πίνακας 35: Πίνακας αριθμοδεικτών ΜΑΣΟΥΤΗΣ Α.Ε. (2013-2018)

ΜΑΣΟΥΤΗΣ Α.Ε.							
		2013	2014	2015	2016	2017	2018
Αποδοτικότητα							
Δείκτης συνολικής αποδοτικότητας	%	2,27%	4,44%	4,18%	5,79%	4,40%	2,88%
Δείκτης αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων	%	8,22%	14,42%	16,06%	24,34%	17,76%	12,91%
Κυκλοφοριακή ταχύτητα							
Δείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας ενεργητικού	Φορές	1,50	1,50	1,49	1,49	1,49	1,33
Δείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας ιδίων κεφαλαίων	Φορές	6,91	6,38	7,20	7,74	7,03	7,29
Δείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας διαθέσιμων	Φορές	26,34	22,83	17,53	12,23	22,77	22,48
Αποτελεσματικότητα							
Δείκτης μέσης διάρκειας είσπραξης απαιτήσεων	Ημέρες	15,80	13,08	13,24	15,77	12,29	11,22
Ρευστότητα							
Αριθμοδείκτης γενικής ρευστότητας	Φορές	0,60	0,61	0,58	0,63	0,55	0,51
Αριθμοδείκτης άμεσης ρευστότητας	Φορές	0,24	0,24	0,25	0,32	0,21	0,16
Περιθώριο κέρδους							
Δείκτης μικτού περιθωρίου κέρδους	%	22,20%	22,30%	22,48%	23,40%	23,27%	23,30%
Αριθμοδείκτης καθαρού περιθωρίου κέρδους	%	1,19%	2,26%	2,23%	3,15%	2,53%	1,77%
Βιωσιμότητα							
Αριθμοδείκτης δανειακής επιβάρυνσης	Φορές	0,78	0,76	0,56	0,57	0,56	0,61
Αριθμοδείκτης κάλυψης τόκων	Φορές	-	-	-	-	-	-
Αριθμοδείκτης παγιοποίησης περιουσίας	Φορές	0,57	0,57	0,56	0,53	0,57	0,53

4. Ι. & Σ. ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ Α.Ε.Ε.

Πίνακας 36: Πίνακας αριθμοδεικτών Ι. & Σ. ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ Α.Ε.Ε. (2015-2018)

Ι. & Σ. ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ Α.Ε.Ε.					
		2015	2016	2017	2018
Αποδοτικότητα					
Δείκτης συνολικής αποδοτικότητας	%	2,62%	3,27%	3,88%	3,51%
Δείκτης αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων	%	15,33%	18,06%	85,73%	130,55%
Κυκλοφοριακή ταχύτητα					
Δείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας ενεργητικού	Φορές	1,78	1,81	1,61	1,35
Δείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας ιδίων κεφαλαίων	Φορές	10,44	10,00	25,65	50,26
Δείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας διαθέσιμων	Φορές	13,91	12,08	22,19	22,18
Αποτελεσματικότητα					
Δείκτης μέσης διάρκειας είσπραξης απαιτήσεων	Ημέρες	9,59	11,71	21,25	16,16
Ρευστότητα					
Αριθμοδείκτης γενικής ρευστότητας	Φορές	0,68	0,71	0,58	0,53
Αριθμοδείκτης άμεσης ρευστότητας	Φορές	0,24	0,27	0,12	0,13
Περιθώριο κέρδους					
Δείκτης μικτού περιθωρίου κέρδους	%	23,78%	23,93%	23,79%	24,44%
Αριθμοδείκτης καθαρού περιθωρίου κέρδους	%	1,47%	1,81%	3,34%	2,60%
Βιωσιμότητα					
Αριθμοδείκτης δανειακής επιβάρυνσης	Φορές	0,83	0,82	0,95	0,97
Αριθμοδείκτης κάλυψης τόκων	Φορές	-	-	-	-
Αριθμοδείκτης παγιοποίησης περιουσίας	Φορές	0,35	0,33	0,39	0,39

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΩΝ

1. ΑΒ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.

Διάγραμμα 4: Αριθμοδείκτης συνολικής αποδοτικότητας της εταιρίας «ΑΒ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.» για τα έτη 2013-2018

Διάγραμμα 5: Αριθμοδείκτης αποτελεσματικότητας ιδίων κεφαλαίων της εταιρίας «ΑΒ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.» για τα έτη 2013-2018

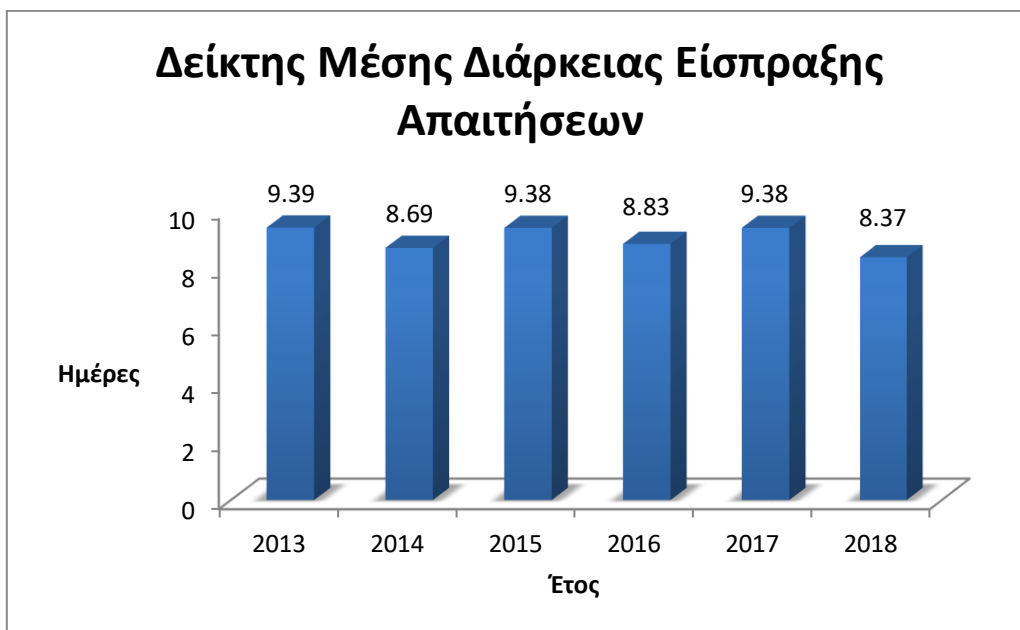
Διάγραμμα 6: Αριθμοδείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας ενεργητικού της εταιρίας «ΑΒ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.» για τα έτη 2013-2018

Διάγραμμα 7: Αριθμοδείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας ιδίων κεφαλαίων της εταιρίας «ΑΒ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.» για τα έτη 2013-2018

Διάγραμμα 8: Αριθμοδείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας διαθέσιμων της εταιρίας «ΑΒ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.» για τα έτη 2013-2018

Διάγραμμα 9: Αριθμοδείκτης μέσης διάρκειας είσπραξης απαιτήσεων της εταιρίας «ΑΒ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.» για τα έτη 2013-2018

Διάγραμμα 10: Αριθμοδείκτης γενικής ρευστότητας της εταιρίας «ΑΒ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.» για τα έτη 2013-2018

Διάγραμμα 11: Αριθμοδείκτης άμεσης ρευστότητας της εταιρίας «ΑΒ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.» για τα έτη 2013-2018

Διάγραμμα 12: Αριθμοδείκτης μεικτού περιθωρίου κέρδους της εταιρίας «ΑΒ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.» για τα έτη 2013-2018

Διάγραμμα 13: Αριθμοδείκτης καθαρού περιθωρίου κέρδους της εταιρίας «ΑΒ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.» για τα έτη 2013-2018

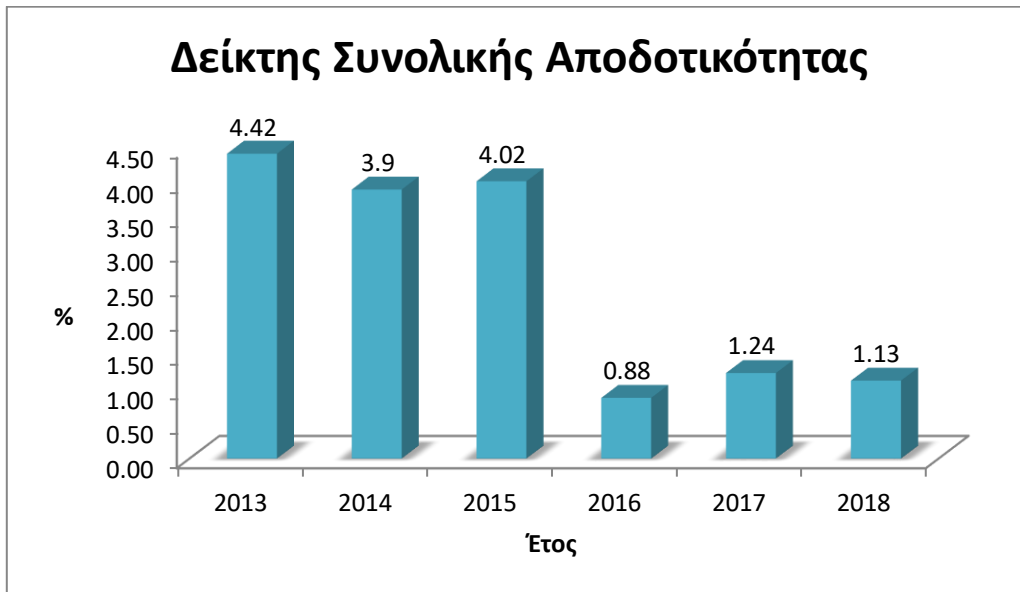

Διάγραμμα 14: Αριθμοδείκτης δανειακής επιβάρυνσης της εταιρίας «ΑΒ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.» για τα έτη 2013-2018

Διάγραμμα 15: Αριθμοδείκτης παγιοποίησης περιουσίας της εταιρίας «ΑΒ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.» για τα έτη 2013-2018

2. ΜΕΤΡΟ Α.Ε.Β.Ε.

Διάγραμμα 16: Αριθμοδείκτης συνολικής αποδοτικότητας της εταιρίας «ΜΕΤΡΟ Α.Ε.Β.Ε.» για τα έτη 2013-2018

Διάγραμμα 17: Αριθμοδείκτης αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων της εταιρίας «ΜΕΤΡΟ Α.Ε.Β.Ε.» για τα έτη 2013-2018

Διάγραμμα 18: Αριθμοδείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας ενεργητικού της εταιρίας «ΜΕΤΡΟ Α.Ε.Β.Ε.» για τα έτη 2013-2018

Διάγραμμα 19: Αριθμοδείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας ιδίων κεφαλαίων της εταιρίας «ΜΕΤΡΟ Α.Ε.Β.Ε.» για τα έτη 2013-2018

Διάγραμμα 20: Αριθμοδείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας διαθέσιμων της εταιρίας «ΜΕΤΡΟ Α.Ε.Β.Ε.» για τα έτη 2013-2018

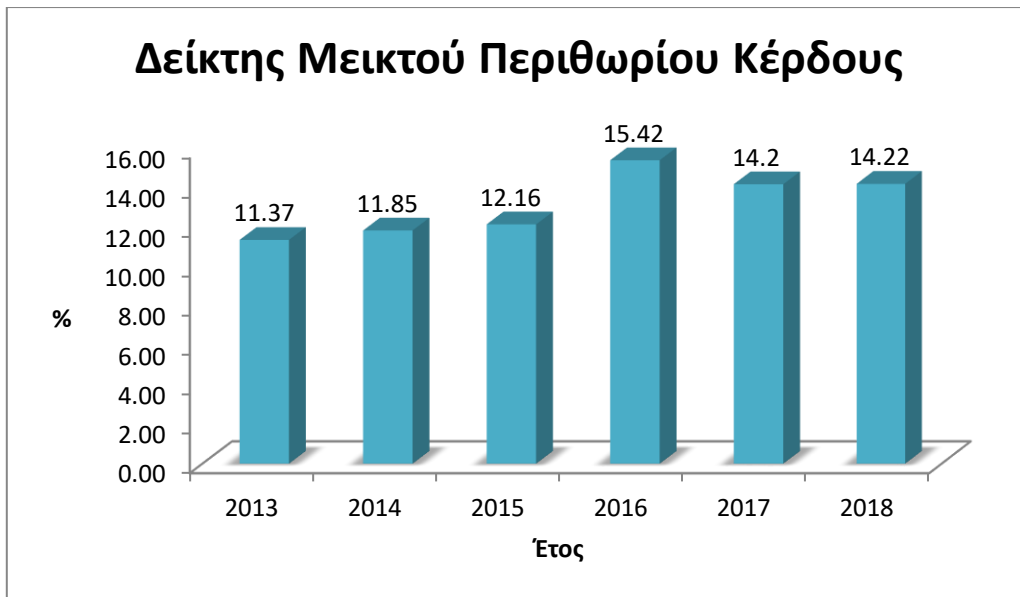
Διάγραμμα 21: Αριθμοδείκτης μέσης διάρκειας είσπραξης απαιτήσεων της εταιρίας «ΜΕΤΡΟ Α.Ε.Β.Ε.» για τα έτη 2013-2018

Διάγραμμα 22: Αριθμοδείκτης γενικής ρευστότητας της εταιρίας «ΜΕΤΡΟ Α.Ε.Β.Ε.» για τα έτη 2013-2018

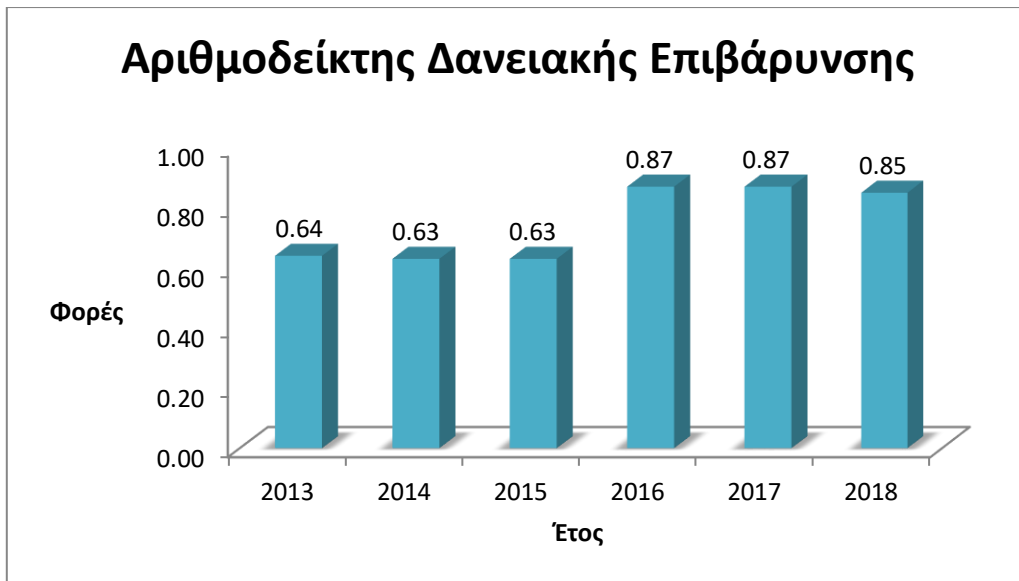
Διάγραμμα 23: Αριθμοδείκτης άμεσης ρευστότητας της εταιρίας «ΜΕΤΡΟ Α.Ε.Β.Ε.» για τα έτη 2013-2018

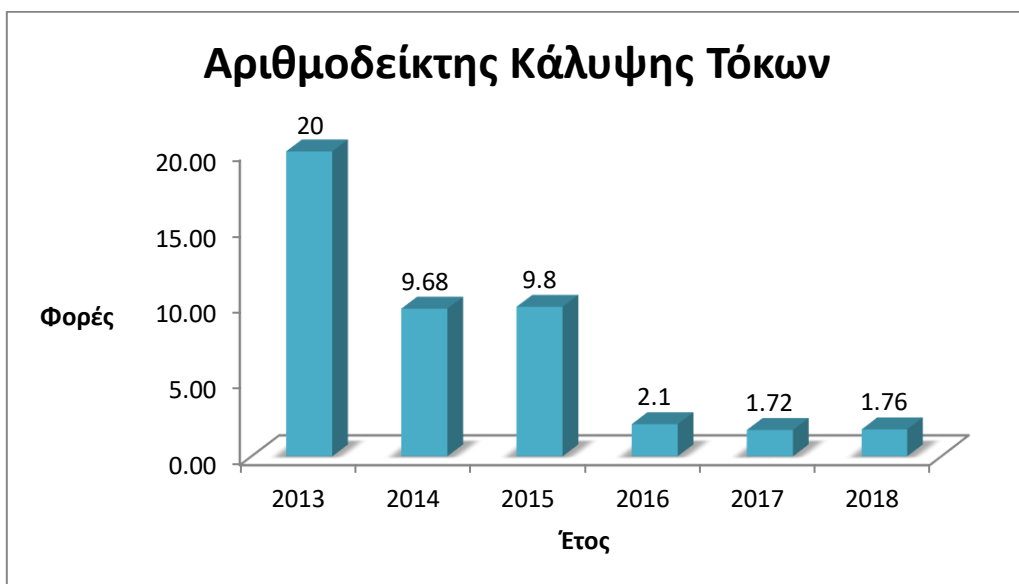
Διάγραμμα 24: Αριθμοδείκτης μεικτού περιθωρίου κέρδους της εταιρίας «ΜΕΤΡΟ Α.Ε.Β.Ε.» για τα έτη 2013-2018

Διάγραμμα 25: Αριθμοδείκτης καθαρού περιθωρίου κέρδους της εταιρίας «ΜΕΤΡΟ Α.Ε.Β.Ε.» για τα έτη 2013-2018

Διάγραμμα 26: Αριθμοδείκτης δανειακής επιβάρυνσης της εταιρίας «METPO A.E.B.E.» για τα έτη 2013-2018

Διάγραμμα 27: Αριθμοδείκτης κάλυψης τόκων της εταιρίας «METPO A.E.B.E.» για τα έτη 2013-2018

Διάγραμμα 28: Αριθμοδείκτης παγιοποίησης περιουσίας της εταιρίας «ΜΕΤΡΟ Α.Ε.Β.Ε.» για τα έτη 2013-2018

3. ΜΑΣΟΥΤΗΣ Α.Ε.

Διάγραμμα 29: Αριθμοδείκτης συνολικής αποδοτικότητας της εταιρίας «ΜΑΣΟΥΤΗΣ Α.Ε.» για τα έτη 2013-2018

Διάγραμμα 30: Αριθμοδείκτης αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων της εταιρίας «ΜΑΣΟΥΤΗΣ Α.Ε.» για τα έτη 2013-2018

Διάγραμμα 31: Αριθμοδείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας ενεργητικού της εταιρίας «ΜΑΣΟΥΤΗΣ Α.Ε.» για τα έτη 2013-2018

Διάγραμμα 32: Αριθμοδείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας ιδίων κεφαλαίων της εταιρίας «ΜΑΣΟΥΤΗΣ Α.Ε.» για τα έτη 2013-2018

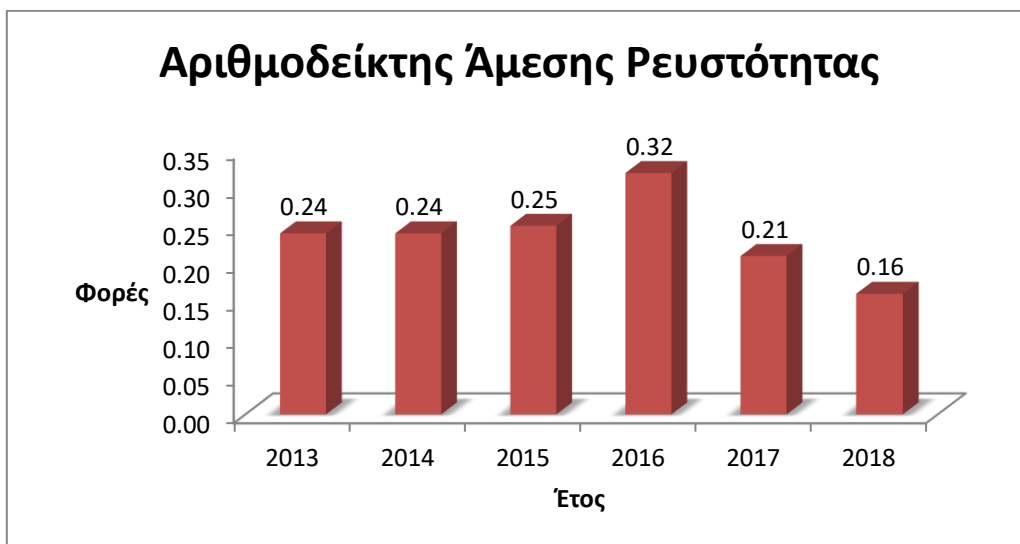
Διάγραμμα 33: Αριθμοδείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας διαθέσιμων της εταιρίας «ΜΑΣΟΥΤΗΣ Α.Ε.» για τα έτη 2013-2018

Διάγραμμα 34: Αριθμοδείκτης μέσης διάρκειας είσπραξης απαιτήσεων της εταιρίας «ΜΑΣΟΥΤΗΣ Α.Ε.» για τα έτη 2013-2018

Διάγραμμα 35: Αριθμοδείκτης γενικής ρευστότητας της εταιρίας «ΜΑΣΟΥΤΗΣ Α.Ε.» για τα έτη 2013-2018

Διάγραμμα 36: Αριθμοδείκτης άμεσης ρευστότητας της εταιρίας «ΜΑΣΟΥΤΗΣ Α.Ε.» για τα έτη 2013-2018

Διάγραμμα 37: Αριθμοδείκτης μεικτού περιθωρίου κέρδους της εταιρίας «ΜΑΣΟΥΤΗΣ Α.Ε.» για τα έτη 2013-2018

Διάγραμμα 38: Αριθμοδείκτης καθαρού περιθωρίου κέρδους της εταιρίας «ΜΑΣΟΥΤΗΣ Α.Ε.» για τα έτη 2013-2018

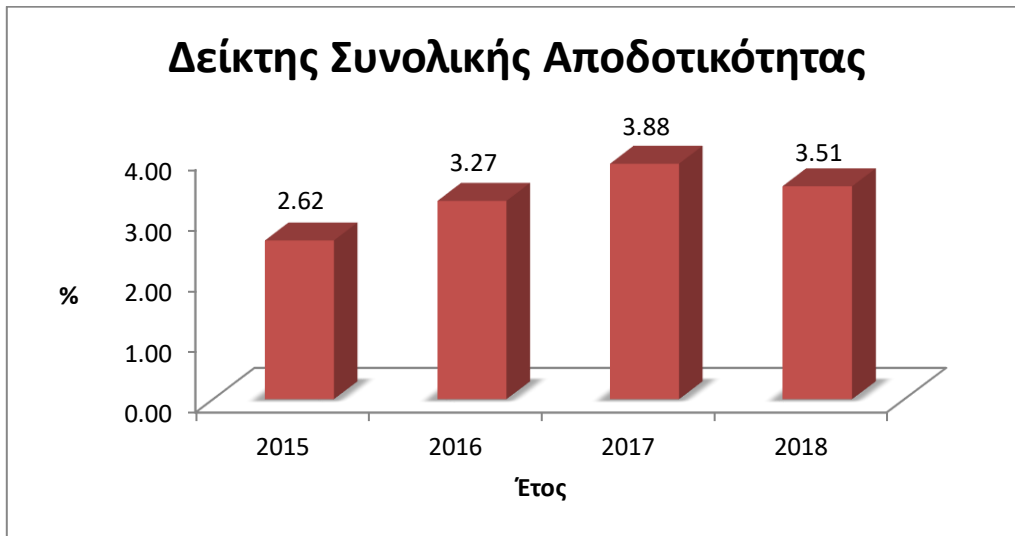

Διάγραμμα 39: Αριθμοδείκτης δανειακής επιβάρυνσης της εταιρίας «ΜΑΣΟΥΤΗΣ Α.Ε.» για τα έτη 2013-2018

Διάγραμμα 40: Αριθμοδείκτης παγιοποίησης περιουσίας της εταιρίας «ΜΑΣΟΥΤΗΣ Α.Ε.» για τα έτη 2013-2018

4. Ι. & Σ. ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ Α.Ε.Ε.

Διάγραμμα 41: Αριθμοδείκτης συνολικής αποδοτικότητας της εταιρίας «Ι. & Σ. ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ Α.Ε.Ε.» για τα έτη 2015-2018

Διάγραμμα 42: Αριθμοδείκτης αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων της εταιρίας «Ι. & Σ. ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ Α.Ε.Ε.» για τα έτη 2015-2018

Διάγραμμα 43: Αριθμοδείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας ενεργητικού της εταιρίας «Ι. & Σ. ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ Α.Ε.Ε.» για τα έτη 2015-2018

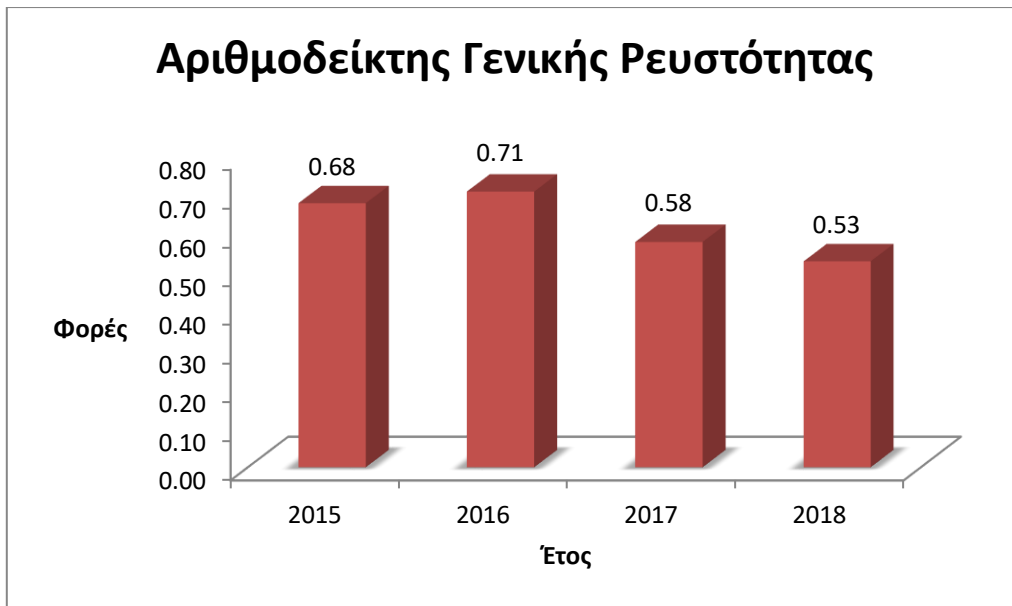
Διάγραμμα 44: Αριθμοδείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας ιδίων κεφαλαίων της εταιρίας «Ι. & Σ. ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ Α.Ε.Ε.» για τα έτη 2015-2018

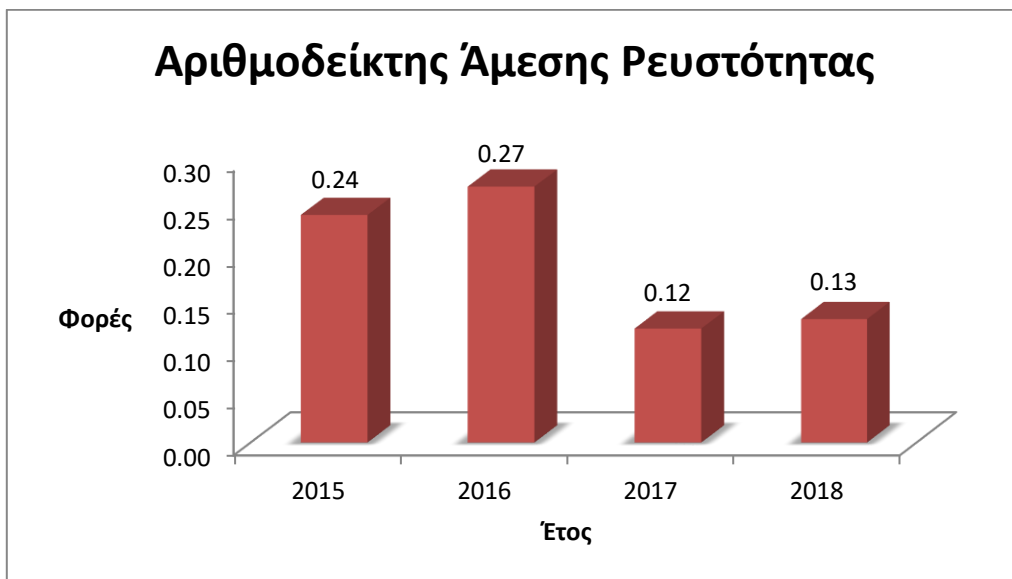
Διάγραμμα 45: Αριθμοδείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας διαθέσιμων της εταιρίας «Ι. & Σ. ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ Α.Ε.Ε.» για τα έτη 2015-2018

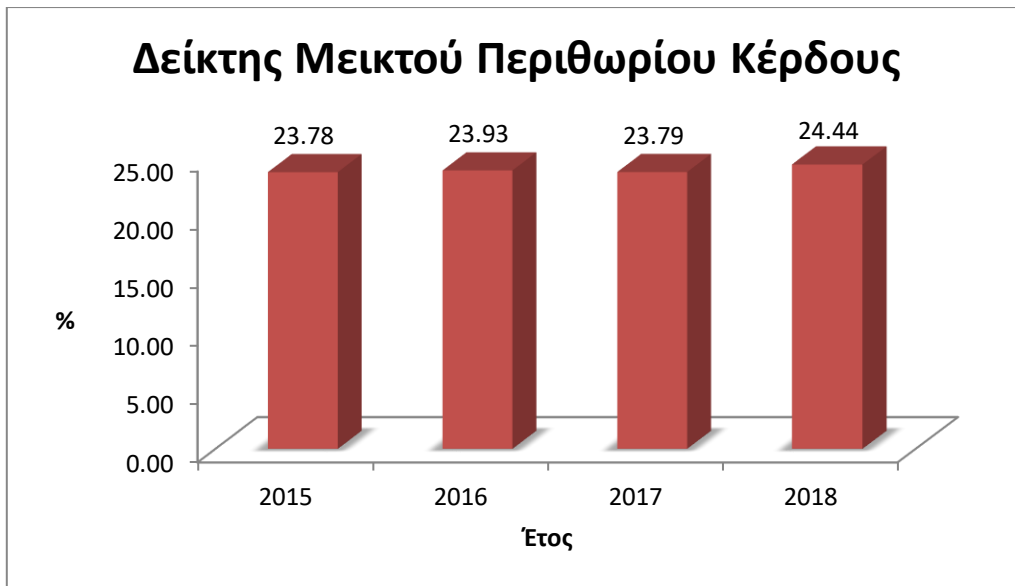
Διάγραμμα 46: Αριθμοδείκτης μέσης διάρκειας είσπραξης απαιτήσεων της εταιρίας «Ι. & Σ. ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ Α.Ε.Ε.» για τα έτη 2015-2018

Διάγραμμα 47: Αριθμοδείκτης γενικής ρευστότητας της εταιρίας «Ι. & Σ. ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ Α.Ε.Ε.» για τα έτη 2015-2018

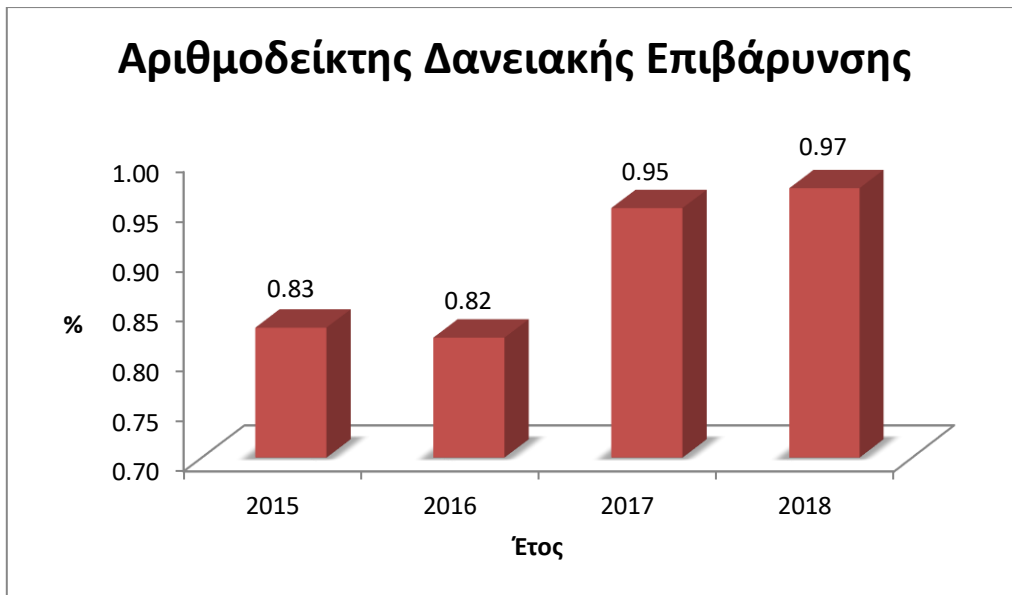
Διάγραμμα 48: Αριθμοδείκτης άμεσης ρευστότητας της εταιρίας «Ι. & Σ. ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ Α.Ε.Ε.» για τα έτη 2015-2018

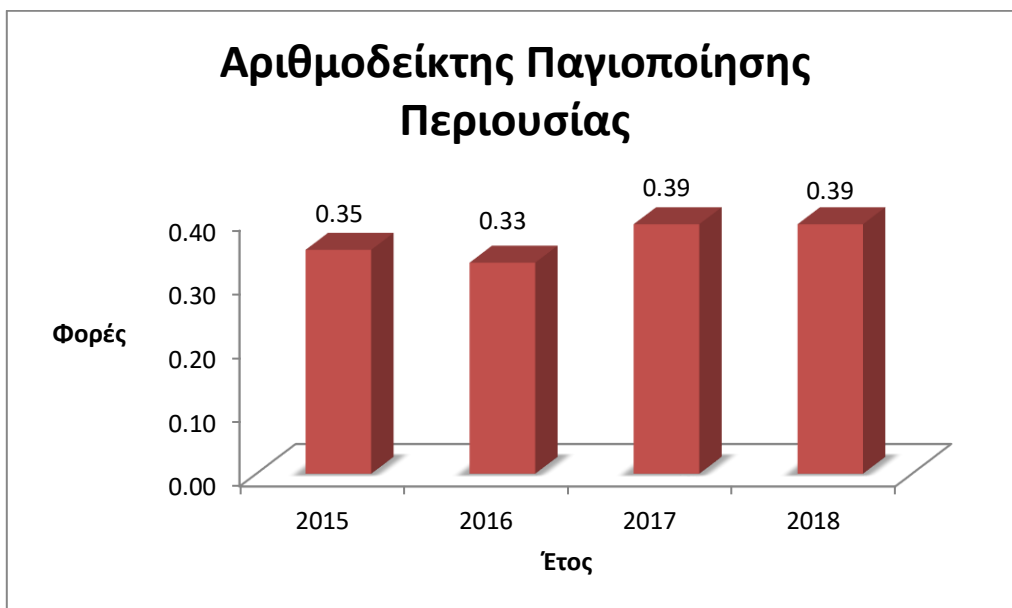
Διάγραμμα 49: Αριθμοδείκτης μεικτού περιθωρίου κέρδους της εταιρίας «Ι. & Σ. ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ Α.Ε.Ε.» για τα έτη 2015-2018

Διάγραμμα 50: Αριθμοδείκτης καθαρού περιθωρίου κέρδους της εταιρίας «Ι. & Σ. ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ Α.Ε.Ε.» για τα έτη 2015-2018

Διάγραμμα 51: Αριθμοδείκτης δανειακής επιβάρυνσης της εταιρίας «Ι. & Σ. ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ Α.Ε.Ε.» για τα έτη 2015-2018

Διάγραμμα 52: Αριθμοδείκτης παγιοποίησης περιουσίας της εταιρίας «Ι. & Σ. ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ Α.Ε.Ε.» για τα έτη 2015-2018